

**STANDARD FRONT PAGE
FOR
EXAMINATION PAPERS**

To be filled in by the student(s). Please use capital letters.

Subjects: (tick box)	Project	Synopsis	Portfolio	Thesis ☒	Written Assignment
----------------------	---------	----------	-----------	--	--------------------

Study programme:	Master's in Tourism		
Semester:	10		
Exam Title:	Master Thesis		
Name and date of birth/ Names and dates of birth of group members:	Name(s)	Student Number	
	Benedikte Grønvold	20186441	
	Monica Andersen	20191717	
Hand in date:	03-01 2022		
Project title /Synopsis Title/Thesis Title	The influence of narratives on destination development		
According to the study regulations, the maximum number of keystrokes of the paper is:	336 000 / 140 pages		
Number of keystrokes (one standard page = 2400 keystrokes, including spaces) (table of contents, bibliography and appendix do not count)*	Number of keystrokes: 272.841 Number of pages: 113,7		
Supervisor (project/synopsis/thesis):	Helene Balslev Clausen		
I/we hereby declare that the work submitted is my/our own work. I/we understand that plagiarism is defined as presenting someone else's work as one's own without crediting the original source. I/we are aware that plagiarism is a serious offense, and that anyone committing it is liable to academic sanctions.			
Rules regarding Disciplinary Measures towards Students at Aalborg University (PDF):			
http://plagiat.aau.dk/GetAsset.action?contentId=4117331&assetId=4171389			
Date and signature(s):		 27 rd December 2022	

* Please note that you are not allowed to hand in the paper if it exceeds the maximum number of keystrokes indicated in the study regulations. Handing in the paper means using an exam attempt.

JANUARY 2022

The influence of narratives on destination development

*A Case Study of Lolland and Fejø as Tourism and
Settlement Destinations*

BY MONICA ANDERSEN & DIKTE GRØNVOLD
Master in Tourism, Aalborg University

PAGE NUMBER

113,7

SUPERVISOR

Helene Balslev Clausen

IN COOPERATION
WITH

Abstract

In the development of rural areas, infrastructure has often been presented as the solution to attract industries, develop tourism and increase settlement (Ward & Brown, 2009). With the project of building the Femern tunnel to connect Rødbyhavn on Lolland in Denmark with Germany, stakes are high for Lolland to use this opportunity to increase tourism and settlement. This study seeks to examine the possibilities, the risks and the implications of Femern in the development of Lolland as a tourism and settlement destination.

In recent history, Lolland has faced a negative settlement development (Lolland Kommune, n.d.), which culminated in the documentary “På Røven i Nakskov” portraying social and economically vulnerable families in Nakskov. As a result of the documentary, Lolland has been associated with a negative narrative, which this study aims to explore the consequences of and identifying other narratives telling a different story of Lolland as destination.

To attain a comprehensive, sensitive and deeper understanding of Lolland as settlement and tourism destination, this study makes use of a qualitative research-design based on six semi-structured online interviews and an excessive fieldwork conducted on Lolland. The research makes use of multi-sensory ethnography (Pink, 2009), as the researchers engage as temporary settlers on Lolland and Fejø, supplemented with data from reflexive practices such as fieldnotes and a journal. The data is coded into three narratives and are thereby a result of the development of Lolland in order to combat the negative narrative of Lolland.

With the help of a theoretical framework based on theories, such as placemaking by Cheng et al. (2021), sustainable development, resilience and narratives, this study analyzes the consequences and possibilities of the infrastructural development on Lolland. Moreover, it uncovers the different approaches to attract tourists and settlers to Lolland between the policy, private and local level and describes how these work with and against each other. Finally, it concludes that Lolland needs to remain sensitive to intangible values in its placemaking process, such as place-identity and sense of place, if Lolland wishes to change the negative narrative once and for all.

This study presents a much needed empirical insight on the important elements that make up a place and in the development of tourism and settlement. Future work is recommended to investigate what impacts and influence infrastructural development projects have on rural destinations, and to further question whether faster infrastructure leads to more tourism and settlement in Denmark.

Acknowledgement

Firstly, we want to express a big thanks to professor and supervisor Helene Balslev Clausen, who provided us with support and professional guidance throughout our research process and beyond. Helene Balslev Clausen's contributions in the form of knowledge, suggestions and constructive points of critique encouraged us to think further and made us walk the extra mile.

On this note, we also want to give a special thanks to professor Michael C. Hall, who helped us with our understanding of theoretical concepts as well as being an inspiration on how to think about settlement and tourism in conjunction. Thank you.

We are grateful for the cooperation with Dansk Kyst- og Naturturisme and our conversations with representative Jacob R. Kirkegaard Larsen, whose interesting insights and exchanges of ideas assisted in making this research relevant for a broader audience in tourism and settlement development of rural areas. Thank you.

We could not have done this study without the people we interviewed online and on Lolland and the relationships we made during this research process. The participants of this study enriched our data with their experiences, trust, network and time, which we value dearly. It made it possible for us to dive deeper into Lolland as a tourism and settlement destination and showed us, on a personal level, the many other stories to be told about Lolland. Special thanks to Marie Louise Friderichsen, Kirsten Sydental, Julia Böhmer, Jonas Sylvester Kaspersen, Claus Lyngby and Lindy Kjøller. Other people who inspired us are Birthe Hvarre from Richard Winthers House, the art by Richard Winther and Morten Priesholm from LAG Småøerne. Thank you.

Also a heartfelt thanks to our families and friends for the patience, support and understanding throughout this process. We particularly want to express our thanks to Charlotte og Sture for letting us stay at Saisaslyst and to use the office space. We also want to thank Carli, who happily read our methodological chapter when no one else would. Thank you.

Lastly, we want to thank Lolland and Fejø for your company and for being places full of wonder and complexity, of interest and meaning. We will be back!

Table of Content

1. Introduction	6
Background	6
Aim & Research question	12
2. Thesis structure	13
3. Literature review	14
Definition of place	14
Place and Mobility	15
Settlement	15
Placemaking	16
Place-Identity	19
Narratives	19
Sustainability	21
Definition of Resilience	24
Subconclusion	25
4. Methodology	26
Research paradigm	27
Secondary data	30
Primary data	30
Semi-structured interviews	33
Online interviews	36
Research design	39
Case Study	41
Fieldwork	41
Gatekeepers	43
Reflexive data during fieldwork	43
Positionality of researchers	46
Data analysis design	47
Ethical Considerations	52
Validity of research	54
Limitations	54
Subconclusion	56
5. Analysis	57
Part I: Recognize the good narrative	57
Subconclusion I	66
Part II: Corporation and planning	68
Subconclusion II	81
Part III: Infrastructural development	82
Subconclusion III	97
6. Discussion	98

7. Further research	107
8. Conclusion	109
9. References	113
10. Appendices	127
Appendix 1: Journal / Diary	127
Appendix 2: Expat Bar meeting	144
Appendix 3: Interview Guide example	147
Appendix 4: Claus Lyngby	148
Appendix 5: Kirsten Sydendal	163
Appendix 6: Jonas Sylvester Kaspersen	179
Appendix 7: Lindy Kjøller	187
Appendix 8: Marie Louise Friderichsen	200
Appendix 9: Julia Böhmer	219
Appendix 10: ACLR-model	227
Appendix 11: Field Notes	231

List of figures

Figure 1: Research Paradigm	27
Figure 2: Research design	40
Figure 3: Stakeholder Sample & Representation	34
Figure 4: Fieldwork Schedule	42
Figure 5: Structure of thematic network	49
Figure 6: Lolland Case Stakeholder Interviews	33
Figure 7: Stages of coding	51
Figure 8: Map of Denmark	6
Figure 9: Map of Lolland	7
Figure 10: Three main strategies	8

1. Introduction

Background

“What are you gonna do on Lolland?”

That was a question we heard before we visited Lolland and Fejø in September 2021. To us this question encapsulates a common attitude among Danish citizens towards Lolland. But, this was also what caught our attention in the first place, as we felt a sense of sympathy for Lolland as a destination and we questioned; why is it so?

Before we return to this question and our motivation for investigating this, we will outline the geography and background for the development on Lolland, which has led to the wonders and research we encountered. Lolland municipality is geographically one of the biggest in Denmark with approximately 43.000 residents who name themselves “Lollikker” (Lolland Kommune, 2016). Initially, Lolland is located in the southernmost region of Denmark (Figure 8).

Figure 8. Retrieved from Google Maps. Lolland

From Naksov to Copenhagen the distance is approximately 170 kilometers, moreover, ferry lines connect the western part of Lolland to Langeland and Rødby Havn in the south to Rostock in Germany (Visit LollandFalster, n.d.). Now, the second map (figure 9) zooms in on the geography of Lolland municipality. Kragenæs is situated in the northern part and is the main port for ferry

transport to the small islands, also named “the South Sea Islands”; Fejø, Femø and Askø. These islands are part of Lolland municipality, in which Fejø is the biggest island with 450 permanent residents, and only 15 minutes of commute by the ferry to Kragenæs (Lolland Lever Livet, n. d.).

In this thesis, we focus on the island of Fejø, and we will refer to this as the “island” and Lolland as the “mainland”, even though Lolland itself is an island which is closely connected with bridges to Falster. Besides being a port to the islands, Kragenæs with 79 permanent residents is also the starting point for visiting Dodekalitten; a circle of enormous sculptures with individual expressions, which is predicted to attract 100.000 visitors a year (App. 4 & 13: 09-09 2021).

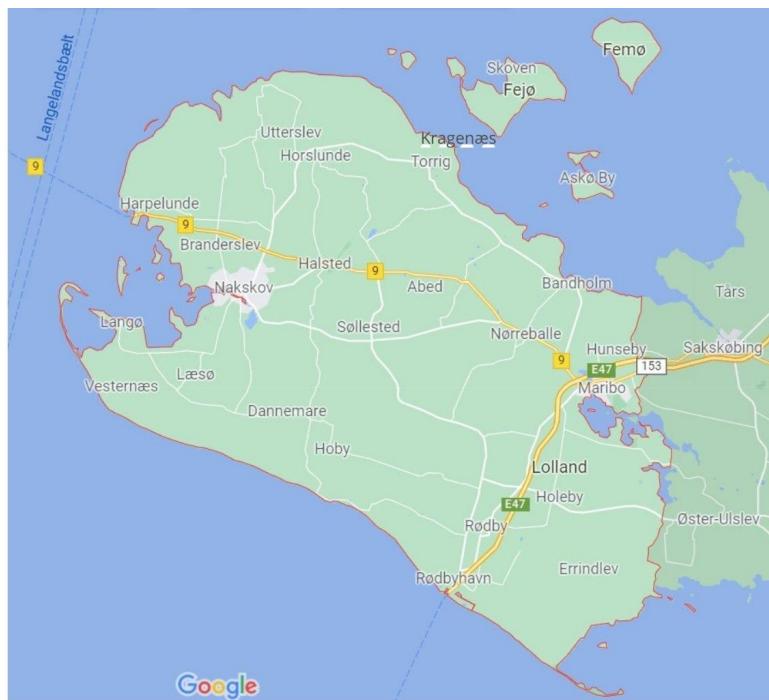

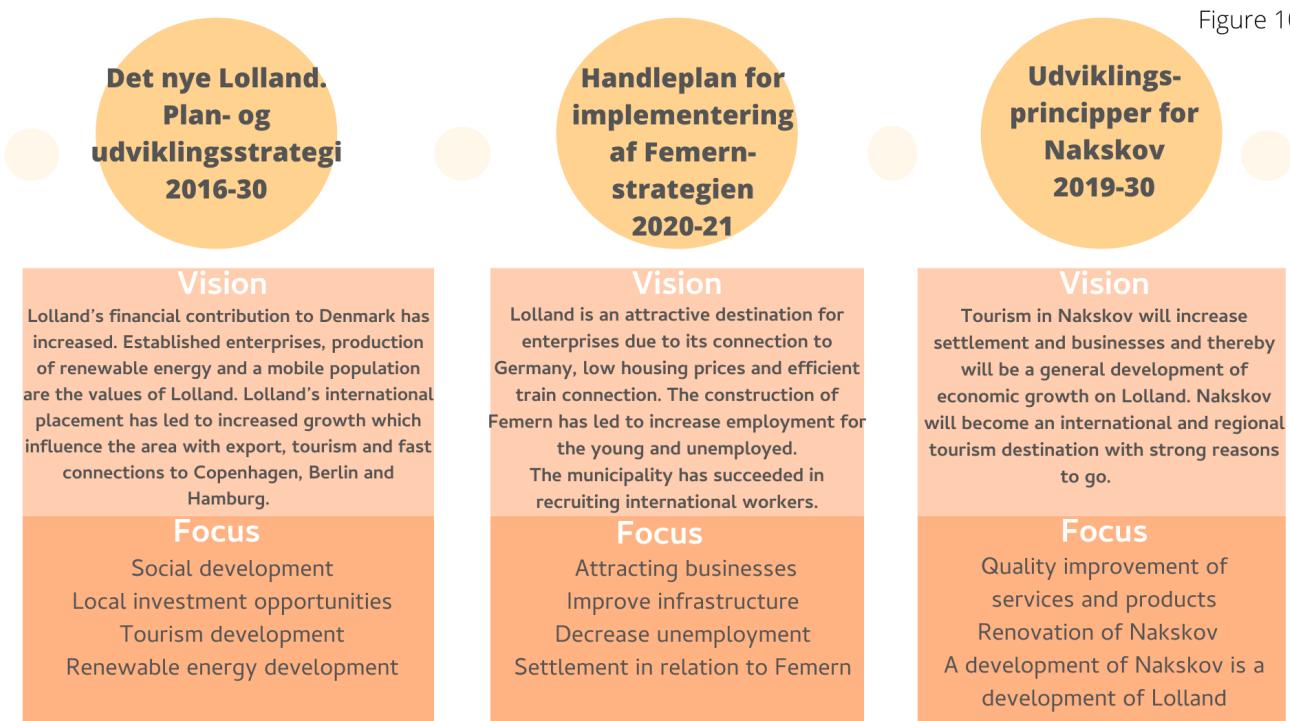
Figure 9. Retrieved from Google Maps. Lolland.

The South Sea Islands and Dodekalitten have become the main attractions for visitors on Lolland, and especially since the Covid-19 outbreak in 2020, these places have been subject of attention for implementing tourism management (App. 4 & 8). Other big main tourist attractions on Lolland are Lalandia with 520.000 annual visitors in 2018 followed by Knuthenborg Safaripark (Kvistgaard, 2019).

Challenges and strategies

At this point one may ask: so what are the challenges Lolland faces in terms of tourism development and settlement? One answer to this question is the decreasing number of residents which dramatically declined since 2007 with an average loss of 847 people per year (Lolland Kommune, n.d.). This number has stagnated since 2009, but the population forecast is still predicted to decline. Emigration to larger cities, decreasing birth rates and a high population of

older people are reasons for the negative curve (Lolland Kommune, n.d). Since then, Lolland municipality and local movements have outrolled marketing campaigns and strategies to attract more settlers (App. 5, 9 & Lolland Kommune, 2020). The following Figure 10 introduces three development strategies set out by Lolland municipality to change the negative settlement curve. These will be the three main strategies we apply in the thesis:

In addition to the above illustrated strategies, we also refer to the following strategies related to development on Lolland to support and give further insights about the aims and challenges in settlement and tourism:

- Tourism Development On Lolland:
Turismestrategi for Lolland Kommune, 2016-2036 (Lolland Kommune, 2016a)
- Settlement in the Peripheral Region, SBI:
Bosætning i yderområder, (Suenson, Valinka, Andersen & Årø, 2005)
- Status On Settlement and Recruitment Effort Including Housing Development:
Status på bosætning- og rekrutteringsindsats samt boligudvikling (Lolland Kommune, 2020)
- Ravnsby Bakker Holistic Strategy:
Ravnsby Bakker Helhedsplan (Schönherr, 2021)

Challenges and movements

In combination with the decline of residents on Lolland, it has been, and still is today, a costume for vulnerable people or families with need for governmental support to move to Lolland. It seems to be common that some vulnerable groups, who are expensive in terms of support from the public sector, are highly encouraged to move to Lolland with financial support from their previous residential municipality. Facts are that from 2014 - 2019 Lolland municipality received 250 new recipients of cash benefits, which is a high number compared to other places in Denmark (Arnholm, 2021). This has put Lolland in an unwanted situation that culminated in 2015 with the documentary on the national TV2 channel named, "På Røven i Nakskov" meaning "Screwed in Nakskov". The documentary solely portrays families who are living in Nakskov and have social, economic and/or health problems. The documentary led to a harsh critique towards the TV station due to the stigmatization of Lolland and in particular people living in Nakskov (Larsen, 2016). Nevertheless, the negative connotation of the title was implemented in the minds of many people and the bad stories are persistently associated with Lolland today (App. 5 & 8). This might refer back to the question of: "What are you gonna do on Lolland?".

As a direct result of the documentary, LollandFalster Lovestorm is a response movement, which is privately driven and initiated by among others Kirsten Sydental. It is important to note that this is a bottom-up and voluntarily driven movement (Bruun-Hansen, 2017), which primarily focuses on communicating the positive stories about Lolland on their facebook-page, via networks and events (Lolland-Falster Lovestorm, 2020).

Another example of changing the narrative on Lolland is the construction of Femern, which will change the landscape with an underwater tunnel. The initial phases of the project started in 1991 and has since then been delayed, met thousands of objections and has exceeded the budget several times (Stokholm, 2020). Finally, the construction work began on danish ground in January 2021 and is expected to be finished in 2029. At that time, it will combine the northern island, Fehmarn in Germany with Rødby Havn in Denmark with a highway and railway through the tunnel. This means that the commute will take about 7 minutes and is meant to provide jobs for 6000 laborers as a direct or indirect result of the construction work (Stokholm, 2020. FemernBelt, 2021).

Lolland, a significant place

In the early stages of our research and choosing a thesis topic, Lolland struck us as an interesting destination particularly because none of us had been there, but we still shared some impressions of Lolland as being a place with social challenges. What we came to realize was that many of the stories and the presumptions we had of Lolland were based on the negative stories presented in the documentary "På Røven i Nakskov". In other words, we knew more about Lolland's issues than its qualities and regional borders.

As we began our desk research of the area, we identified six stakeholders, who each represented an important local or political perspective on the tourism and settlement development on Lolland. A further introduction of the interviewees will be presented in the Methodology Chapter.

During the research, we came across the LollandFalster Lovestorm movement, which we identify as significant for the area as it illustrates a local engagement and a need to take ownership of the story about Lolland. We also identified new and appealing young entrepreneurs like Ro_Naturcamping or GreenHouse, which indicated to us that there are many more stories to be told about Lolland than the one we knew.

During our fieldwork, we were told a saying, which described our impression of Lolland's significance and challenge in a nutshell: "The gold is laying on Lolland, no one has just bothered to pick it up yet." To us, Lolland was exactly that; a less represented and understudied destination of Denmark for which the tourism development and settlement boom still laid ahead of it and not behind it (App. 1: 13-09 2021). As researchers, it was attractive to investigate a destination in which our research could contribute with a more holistic and nuanced understanding of Lolland.

Another significant change that makes Lolland an acute field of research is the coming of the Femern tunnel. We identified the many development opportunities and risks as we critically asked ourselves: "Will Femern not just make it faster to drive through Lolland?". We became curious to study the different responses to this question, and to identify in what ways development of tourism could prevent the risk of Lolland becoming a drive-thru destination. This made it important to further investigate the complexity of infrastructure and its influence on tourism and settlement.

Significance within tourism literature

Given that tourism is an industry that has long been associated with the potential for social and economic development in the form of job creation and settlement (Wilson, et al. 2012. DKNT, 2020), the literature on settlement within tourism is sparse. This is despite the fact that many rural destinations in Denmark have become more attractive as tourist destinations in order to also attract new settlers (Suenson, et. al 2005). Therefore, we wish to widen the understanding of how tourism, settlement and infrastructural development play together in destination development. This we wish to do from the theoretical perspective of placemaking, in which this study adds to the understanding of the underlying concepts such as; place-identity and sense of place (Cheng, Hall & Prayag, 2021). An important factor for these theoretical concepts is a destination's narrative (Smith, 2015). Therefore, this study analyses Lolland's narratives, the negative and the positive, to discuss the significance for its tourism and settlement development.

Significance within methodology

There exist multiple examples of development strategies to change settlement in rural areas of Denmark (Suenson, et. al 2005). Most of these are based on quantitative methods, such as surveys and statistics supported by interviews, but there are not many examples on data, in which the practitioner or the researcher have involved themselves as temporary settlers in a place to gain a deeper understanding of the significance of the destination. This study shows the value of applying a creative approach to ethnographic research. This has been particularly important for us to do on Lolland, as it is a place with many presumptions due to the documentary, "På røven i Nakskov". Finally, this research might provide a new point of view to practitioners working with settlement and destination development, when identifying the key values both significant for tourists and settlers. In tourism studies, it can contribute with a deeper understanding on how infrastructural development, such as Femern, influences settlement and tourism in rural areas of Denmark.

Aim & Research question

The challenge of this research will be to study and write about Lolland as a non-local because of the many narratives and the presumptions, which the destination has faced throughout the years. At the same time, it is for this reason particularly important to keep on exploring and calling attention to the many other narratives and qualities Lolland has to offer.

In terms of developing tourism as a way to create jobs and attract settlers to Lolland, there is a need to rethink what actually makes a place unique and forms a strong sense of belonging to that place. Furthermore, there is a need to explore the consequences of what a place's narrative can have for a destination. This research encourages a larger discussion on how Lolland is still perceived and addressed by the media as "backwards" and distant from larger cities.

On the basis of this introduction and research aims, it has led us to the following research question and objectives:

This thesis will investigate what role narratives and investment in infrastructure play in developing placemaking on Lolland as a sustainable tourism and settlement destination

Objective I

How are theories of placemaking and destination narratives applicable for analyzing Lolland's development?

Objective II

Identify and analyze thematic narratives about Lolland as a tourism and settlement destination

Objective III

Outline the various approaches for planning and cooperating on attracting tourists and settlers to Lolland

Objective IV

Discuss the nexus between infrastructure and destination development by questioning why the narrative is not changing?

2. Thesis structure

This thesis is structured by 6 main chapters: (1) Introduction, (2) Literature Review (3) Methodology, (4) Analysis, (5) Discussion and (6) Conclusion.

At this point of the thesis, Lolland has been introduced and led to the research question outlined on page 12. The structure of the thesis is a systematic framework for an iterative process, which as described takes a starting point in our background introduction and the significance of this research project. This leads to the literature review, which presents definitions of concepts and a main theory being place-making (Cheng et al. 2021). The literature review is furthermore an outline of the theoretical development, similarities and disagreements within the academic literature, which we ground the analysis on. This chapter is followed by the methodology chapter presenting our choice of ontology, epistemology and methodology applied in the research process. The following analysis chapter is divided into three main parts, which are labeled in relation to a thematic coding process. The analysis will combine theory, reflexive fieldwork and semi-structured interviews to answer the research question. Following this, the findings will be discussed in order to have a critical look upon our findings and results. The discussion will lead to suggestions for further research, before, finally, a conclusion will highlight the main findings conducted in the analysis and answer the research question.

3. Literature review

Introduction to Chapter

The literature review will initially outline definitions and understandings of terms applied in this thesis. Hereafter, we will present the theories, which we will analyze in combination with our empirical data to fully answer the research question. The theoretical sources are based on various studies, such as urban landscape- and ecological studies, but we apply these from a tourism research perspective. These theories are examined in order to understand their origin and how they complement or oppose one another identified in the literature.

The chapter includes:

- *Place and Settlement*
- *Placemaking and Place-identity*
- *Narratives*
- *Sustainability in relation to tourism and community*
- *Resilience*

These concepts form the theoretical framework applied in the analysis of this thesis, and together they provide a solid theoretical base for us to further contribute with new knowledge and perspectives on our research question.

Definition of place

The following will introduce “place” as a concept looked upon from various perspectives in social sciences. This will mark the foundation of our understanding of the concept of place for this study. The concept of place is bound in a social ontology, but is further investigated within a phenomenological framework (Merleau-Ponty, 1962), which emphasizes on practices and lived experiences, to understand how people live in a world shared with others. As Binder (2008) poetically puts it: “Just as people are shaped by experiences and memories, so is place. Layered onto and absorbed into the physical fabric of place are intangibles, emotional and impressionistic elements generated by human interaction over time.” (2)

This thesis employs a definition of place as dynamic; meaning how social groups form a place and are shaped by places, while simultaneously practicing and being involved in different forms of mobility (Massey, 1994. Kerstetter & Bricker, 2009). This way of defining ‘place’ puts less emphasis on the geography and materiality of ‘place’ and more so on the political, social and cultural aspect (Simonsen, 2016. Larsen & Urry, 2016. Amsden et. al. 2010).

As Abrahamsson (2007) defines it, a place is where people are ‘thrown together’. This means that a place consists both of the physicality of the arena as well as containing different forms of mobility and consisting of different tangible and intangible components. A place is said not to offer unification or stability, but is a specific meeting point for practices and encounters, whether these are online or physical (Jóhannesson & Bærenholdt, 2016. Simonsen, 2016. Larsen & Urry). It is important to state that a place is constantly in the making by environmental changes or urban planning. For this reason, our constructivist approach to ‘place’ is to recognize the interrelations of social discourses at that place, the personal and social values dominating, the local institutions and their influence on marketing and place-branding (Smith, 2015).

Place and Mobility

According to Cheng, et. al. (2021) place and destination are the same in tourism, but place implies to also understand how visitors have an influence on the destination. In a tourism context, this could mean in what ways the tourists’ source of origin and cultural codes impact the visit destination (Cheng et. al. 2021). For this reason, mobility is always in a complex relationship with place as they support the construct of each other (Birkeland, 2016). This point, Larsen and Urry (2016) build upon, as they claim that “distances have never meant so little and so much. The world seems to get smaller and larger at the very same time. It is getting compressed or smaller because innovations in transport and communications constantly reduce the time (and money) it takes to overcome physical distance.” (89). As the quote illustrates, in social theory places are defined to interact in a web of infrastructure and transport, in so called “modern societies” people are expected to practice very high mobility and where the goal is to go the fastest and the furthest (Birkeland, 2016).

The increasing level of mobility is a result of technological development, which has an effect on a rural region and hence on place. This is because it might create opportunities and interconnectedness, which change the primary focus on agriculture in rural areas to, for example, tourism development and thereby have tangible and intangible impacts on place (Ward & Brown, 2009. Cheng, et. al. 2021). For this thesis, the complexity between mobility and place manifests in our focus on infrastructural developments and how these changes will impact on Lolland..

Settlement

The term *settlement* is defined by physical environments, in which households are living and sheltered in relation to others (UNHCR, n.d). Moreover, it is understood as an action, when settlers allocate to a new home for a short time or permanently for voluntary reasons or as a

necessity to increase quality of life (UNHCR, n.d). Settlement is applied in urban planning studies and is further investigated in social studies, as urban settlement is characterized by cultivation and establishment of cultural codes and political legislation (Dewar, et al. 2017. Wiryomartono, 2020). Literature on settlement widely investigates the human movement and global trends regarding urbanization (OECD, 2013. Ward & Brown, 2009). The increased settlement to urban areas is today arguably attributed to a global economic development, migration and climate crisis (Ley, et. al. 2020). In this thesis, we distinguish between permanent and semi-permanent residents, as a definition of who is living at the destination all year, and tourists including second home owners who make a single-time visit or regularly come back, due to a sense of belonging to the place (Cheng, et. a., 2021).

In rural areas, the assumption of life is perceived for lack of cultural activities, lower levels of public service and educational attainment (Ward & Brown, 2009). A new rural paradigm is acknowledged, as there seems to be a movement of counter-urbanization, due to modernisation and the interconnectedness (Wiryomartono, 2020). One support of this counter movement is the growth of digital nomads (Richter, 2019). This new form of remote digital-workers may have an influence on settlement, as employees can work from various places, from a tropical island to home (Richter & Richter, 2019). We draw on this form of mobility in settlement, which is identified among digital workers. This we put in relation to temporary construction workers of the Femern tunnel. However, further research and knowledge about their influence on long term settlement and place is scarce. Yet, we aim to identify the possible consequences of temporary settlers as a result of the changing job markets influenced by technologies and time limited construction projects.

Placemaking

Relph (1976) introduces placemaking as part of the discipline of human geography. Placemaking is here understood as a process by which the identity of a place is derived. The process of “making” a place or a destination and developing it, can be defined as a “placemaking” process (Dupre, 2019). For this reason, *placemaking* has also been widely applied in urban studies and landscape architecture as a way to scrutinize what elements unify community, private industry or tourism stakeholders and, alternatively, what elements might trigger conflict (Dupre, 2019). Therefore, some urban planning studies today focus on including more local engagement and multidisciplinary approaches to placemaking and the strategic development of a place as placemaking (Dupre, 2019. Cheng et. al. 2021). These can take the form of intentional actions and plans set out by government and tourism authorities; this represents a more top-down approach to destination development (Dupre, 2019). Placemaking can also be a bottom-up

approach in the form of planned actions or agencies carried out by individuals, in which the residents play a more active part in the making of places (Cheng et. al. 2021).

Now, in tourism research, *placemaking*, however, can also be understood as a personal process and not only as a way to construct an area (Amsden et. al. 2010). Following this argument, placemaking is also about how people create what they define as 'home,' which is an organic development process that happens regardless of it being intentional or not (Cheng, et. al. 2021. Amsden et. al. 2010). This means that placemaking is a naturally evolving process, which makes it a difficult ideal for tourism planners and stakeholders to plan for despite many attempts to do so (Amsden et. al. 2010). Important to note is that tourists are also influencing a placemaking process, because they consume it and become co-producer and co-performer of the place (Amsden et. al 2010).

Placemaking in practice could mean to redesign the purposes of public spaces by for example making them more walkable or to implement bikelines. These initiatives can be attractive both to tourists and residents (Cheng, et. al. 2021). There is room to argue that when planning for a placemaking process to fit the place towards semi-permanent residents and short term visitors, this may clash with the more permanent residents' needs (Dupre, 2019). Consequently, tourists' influence on placemaking at a destination should be planned for (Amsden et. al. 2010). Thus, what we want to stress is that one way to look at placemaking is also to acknowledge its intangible aspects, which do not always follow a pre-given plan to change and develop a place.

Placemaking and Gentrification

Now, it is stated as important to remain sensitive to the "inclusiveness" of placemaking processes (Dupre, 2019). For example, another placemaking process could be to include norms and urban designs, which intentionally attract a specific part of the population and economic activities (Dupre, 2019). Amsden et. al. (2010) argue, the interpretation of placemaking for urban planners and landscape architects have indeed increased focus on attracting certain investments and employment to an area, for example, by catering towards the creative higher economic classes, which through planning can be targeted for by local governments. An example of this is to transform the physical space of a destination towards more tourism, as the tangible aspect of a place is the easiest to change or influence from a governmentality perspective (Amsden et. al. 2010). It is therefore further argued that placemaking is inherently a political process (Amsden et. al. 2010).

In contrast to placemaking is *placelessness* although these are not mutually exclusive (Relph, 1976). Placelessness is a place with a weakened "identity" because of its homogeneity in

its architecture and its standardized urban set-up (Relph, 1976. Freestone, 2016). Placelessness further implies, on an individual scale, residents' lack of attachment to the place and senses of belonging (Freestone, 2016)

Placemaking can lead to gentrification which is targeted at a specific group of people (Amsden et. al, 2010). Gentrification, it is argued, is not bad per se as it may improve housing conditions, reduce crime rates and increase tax revenues for the local government (Amsden et. al. 2010). The risk of gentrification, however, is the loss of affordable housing, which may lead to displacement of lower income residents (Amsden et. al. 2010). Therefore, in regards to tourism development, it is important to question who owns the buildings, areas and landscapes for tourism activities and housing (Kerstetter & Bricker, 2009). This is important to note as there is a risk in placemaking that more outside investors replace the locals as estate owners, shopkeepers and tourism stakeholders (Amsden et. al. 2010). For these reasons, it is important to remain critical towards who are included in the development process and which groups are catered towards. In other words, in this thesis we will remain aware of who the placemaking process is meant to attract, who benefits from it and who is represented in the process (Kerstetter & Bricker, 2009).

Consequently, not only a place's physical design or its marketing is important in placemaking, as these may shadow the complexity of personal relations to sense-of-place, which actually make this place special (Amsden et. al. 2010). One way to accommodate this complexity is by including a representation of locals and receiving their perceptions of qualities of the place, which they refer to as *home* (Dupre, 2019). Thereby, the way to measure a placemaking process should not only be about redesigning its tangible aspects, but first to evaluate the quality of life at that place in order to make sure that more different groups of people and a place's qualities are included and preserved in the process (Dupre, 2019). Still, even with focus on including the residents in a placemaking process, it is arguably interlinked with economy and thereby relates to the issue of power and which stakeholders, politicians or locals who can make their perceptions most valued (Saarinen, 2013). In the section of "A sustainable community" a critique on community participation by Botes and Rensbur (2000) is further elaborated.

Placemaking and Sense of place

In social science, *sense of place* is a term broadly defined and used in the research within anthropology, geography and architectural landscape studies (Stokowski, 2002. Hay, 1998. Pile, 2002). Common for these different fields is that sense of place is understood as a back and forth interaction between the place's physical settings and its social practices (Cheng, et. al 2021 & Hay, 1998. Pile, 2002). For this reason, it can be understood as a more internal process. This, Lew (2017) supports by arguing that sense of place "is how a culture group imprints its (ed. a

place's) values, perceptions, memories, and traditions on a landscape and gives meaning to geographic space" (1). As shown by the quote, sense of place is a *feeling* of belonging to a place.

Although a sense of place is not static but is ever changing, its recovery after a traumatic or major negative event relies heavily on the ways in which the place manages to portray, manage and communicate its recovery (Cheng et. al. 2021). As a result, it is argued that external changes in a society and the management of these, will have an influence on a place's identity and thereby an influence on a person's self-identity (Proshansky & Kaminoff, 1983). This aspect of external changes we will relate to the negative media coverage of Lolland in the analysis.

Place-Identity

Place-identity is associated with a global self-identification, local-identification, self-esteem and feelings of belongingness (Kerstetter & Bricker, 2009. Cheng et. al, 2021. Dupre 2019). This could for example be linked to "eco-tourists" who identify themselves with environmentally responsible behavior at the destination (Kerstetter & Bricker, 2009), similarly this could also be accountable for a new settler who identifies with the same environmental values of that new residency (Cheng et. al. 2021). These all interact with people's sense of "self" during their visit as well as the residents' self-perception (Cheng et. al. 2021. Liu & Cheng, 2016). An example of this is an individual's move out of the city to the country-side, which may evoke powerful images of mobility and imply the opposite of stationarity (Liu & Cheng, 2016). Today, many residents are not necessarily living her or his entire life in one place and hence, the chances today are that residents as well as tourists have multiple place-identities and multiple place-attachments are high (Cheng et. al. 2021). According to Cheng et. al. (2021) just because a larger amount of people have become more mobile does not mean that place-identity has become less important for the individual, however, it has just become more dynamic and fluid and the consequences thereof require more research.

Similarly to sense of place, a place-identity has not only a positive connotation, it can also have a negative one (Cheng et. al. 2021). If the sense of place is associated with a negative atmosphere, it can make people distance themselves from identifying with that place and thereby have a negative place-identity (Cheng et. al. 2021).

Narratives

Narratives are crucial for creating a sense of place within the placemaking process. Moreover, narratives do not have to be factual but can be fictitious, common is that they sustain certain social values or cultural values associated with a place (Cheng et. al. 2021).

A narrative is a form of communication to implicitly convey meanings, values and

identity in a context of place and time as well as to attribute the people and places involved with these values and meanings (Smith, 2015). For this reason, narratives are inherently selective, as the narrator makes a choice of which details should be included and emphasized and which should not (Smith, 2015). Narratives and storytelling, which Cheng et. al. (2021) define as the same, are important elements for tourists and residence. Therefore, for the DMO and other local businesses in tourism, effective storytelling is a tool to ensure repeat visits and positive word-of-mouth about their destination (Smith, 2015). One reason for this is that narratives are a form of communication, which easily becomes relatable in a personal way. Due to this quality, it can be applied as a marketing tool for destination managers to make people identify with a positive or historic narrative and their own personhood.

Residents can be included in the branding process of a destination in order to avoid that the brand may only communicate the place's physical attributes and present a simplistic, if not even misleading, understanding of the destination (Campelo et. al. 2014). This meets critique by Amsden et. al. (2010) who stress that when a destination aims to change or create a narrative, it is a political question of what a good narrative is for the place, who defines it and who defines its success (Amsden et. al. 2010). This is because those who define when a narrative is successful for a placemaking process are often those who benefit the most from that placemaking process (Amsden et. al. 2010).

Narratives form a Place

Narratives are recreated as the visitors' memories are turned into stories told and shared with people outside the destination. In this way, narratives can function as a consumer-to-consumer communication in tourism (Cheng et. al. 2021). For this reason, Chronis (2012) also names tourists "story-builders" as they interact with the narrative and form it. As a narrative can turn physical architecture into a meaningful home, so can a narrative create an alienation between people and place (Cheng et. al. 2021). This negative image can be further spread to the rest of the society and become even a global image of the place. As a result, these narratives contribute to a "false sense of place" that dismisses a wider engagement with the current society and culture (Cheng et. al. 2021).

Furthermore, this understanding of narratives leaves out the question of whose story it is that we are being told? To phrase this question in relation to the thesis, it is; whose story of settlement are we being told on Lolland? This is particularly important to take note of when a placemaking process includes tourism development, as the destination image and marketing often hides underrepresented people, places and history (Amsden et. al. 2010). Thus when listening to narratives about a place, it is important to stay aware of what elements are "naturalized" or "normalized" assumptions of certain groups of people (Amsden et. al. 2010).

Johnson & Larsen, 2013). These points of who the messenger is, and thereby who gets to form the narrative about Lolland will be further investigated in the chapter of Discussion.

Sustainability

This thesis explores a sustainable approach to tourism development, hence the following sections will outline the definition of sustainable tourism, which is applied in this thesis.

When looking at the UNWTO Tourism for Development report from 2018, various perspectives are within the objectives for sustainable development. Economic sustainability is listed as the primary, followed by social and cultural parameters to preserve cultural heritage, create social inclusiveness and mutual understanding (World Tourism Organization, 2018). Sustainable development principles, which still function as guiding principles today, were first presented in the Brundtland Commission report in 1987, in which a sustainable development is described as: "Humanity has the ability to make development sustainable to ensure that it meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs" (United Nations, 1987: 15). Even though tourism was not mentioned (Girard & Nijkamp, 2009), the report is still fundamental in sustainable literature today. This later led to the development of the United Nations Sustainable Development Goals in 2015, which intended to be achieved in 2030 (United Nations, n.d.) Thirty Five years after the Brundtland report was first presented (United Nations, 1987) the future generations have become today's young generations. The environmental crisis is current and the political actions will have a direct influence on how our generation will live in a changing world (IPCC, 2021).

Sustainable tourism

Sustainable tourism is difficult to sum up in one single sentence as there exist innumerable definitions (McCool, et. al, 2013. Hall, et. al. 2015. Sharpley, 2000). In the tourism studies sustainable tourism appears in various notions, such as responsible tourism and eco tourism, which are overall aiming at limiting the consequences of negative impacts from tourism and enhancing the quality of a destination to visit and live in (Saarinen, 2013). These are arguable responses to a commercialized tourism industry, which aims for exponential growth (Binder, 2008). To concretize how sustainable planning is outlined in literature, three principles are highlighted: Holistic approach, futurity/long term oriented planning and social equity (Sharpley, 2000). Moreover, Richards and Hall (2000) take this definition further, as they argue how sustainability in tourism is dependent on the destination, situation and stakeholders. Sustainability is not a one-fits-all solution, but needs to be contextualized. Various opinions among stakeholders will affect the development, but the economic outcome may remain the

primary motivation and success criteria for sustainability within a society (Richards & Hall. 2000).

Sustainable tourism is criticized for being a vague term, as tourism is driven by economic viability above any other concerns (Saarinen, 2013). A reason for this is the short term solutions, which the economic aspect relies on, whereas environmental and social issues are long-term notions and processes (McCool et. al. 2013). It is even argued that the term *sustainable development* is an oxymoron, as sustainability requires preserving and sustaining the existing, while development entails change and progress (Girard & Nijkamp, 2009). Hence, a harsh critique has been raised against commodifying the term “sustainable tourism” including businesses who make remarkable small changes to their fundamental unsustainable ways of practice. Thereby, a critique is raised in regards to green and social wash of tourism, which may even contribute to increasingly overuse of diminishing resources (McCool, et. al. 2013).

A Sustainable Community

In this thesis, we look upon sustainability from a community and social perspectives. For this reason, it is necessary to first outline what we define as community and sustainable community development.

A community can be understood in several ways; a traditional definition is a closed, homogenous, area-determined group of people (Richards & Hall. 2000. Andersson, et al. 2014). Alternative, Ruiz-Ballesteros and Caceres-Feria (2016) explain community as occurring when different opinions, groups and interests interlink and take collective-action which foster a social cohesion. Following this latter definition, a community can also be a transnational and non-physical group, which inspired the understanding of community applied in this thesis; as a unit which identifies and feels a belonging to each other or a certain place (Wilson, 2012). It can be argued, however, that the strong emphasis on community, illustrates the current values and needs for a sense of belonging in an ever changing world (Andersson, et. al. 2014).

As tourism is a desirable cause for economic profit (Wilson, et. al. 2012), communities might see a commercial value in commodifying its culture and natural resources to tourists. Tourism in a community may be cause for conflicts, as different groups will have various benefits, economic income, disturbances or encounters with tourists: “In many cases, however, the development of tourism may only serve to highlight existing inequalities and differences in the community.” (Hall & Richards, 2000: 7). A reason for this is how the presence of tourism impacts the society as a whole, but only two groups are said to benefit from tourism; those directly involved, such as hotels and restaurants, and the indirect stakeholders, such as suppliers of food and transportation. This might create competition within the community and among

rural communities (Wilson, et. al. 2012).

Community participation is often mentioned as a way to foster an involved and sustainable community development (Hall, et. al. 2015., Dupre, 2019. Simpson, 2008) The glorification of community involvement is questioned by Simpson (2008) and further criticized by Botes and Rensbur (2000). They state that community participation programmes are more focused on validating political and predetermined projects, which in reality start the participation process after the project has been designed. Moreover, it is a challenge to involve the people who do not have the resources or wish to participate, but should not be neglected within a development process (Botes & Rensbur, 2000).

A Sustainable Tourist

This section emphasizes the aspects of sustainable tourism in regards to the individual tourist or the amount of annual tourists. The interest for tourism in rural places has led to a promotion and commercialisation of the place to attract the right tourists (Urry, 1995). Now the question is, who is the right tourist? Higgins-Desbiolles et. al. (2019) call attention to tourists who must change their mindset from consumers to guests. Dolnicar (2015) stresses that it is difficult to define an environmentally friendly tourist as the concerns about environment and climate change are preferably left at home, when going on holiday to relax. Furthermore, going on holiday generally concerns a higher consumption of material and immaterial goods (Hall, et. al. 2015).

Tourists have an impact on the social environment as well. Budeanu (2007) empathizes with tourists adopting a “respectful non-prying behavior” (501), to minimize the negative impacts and conflicts which might occur in a destination with a high intensity of tourism. In these encounters there is a risk of creating a clash of culture, economy and status between the hosting community and visiting tourists, which can disrupt the community and local support for tourism (Budeanu, 2007).

Conclusively, it is difficult to paint a picture of the perfect tourist to attract for a destination (Hall, et. al. 2015). However, much can be done to affect the tourist behavior at a destination, by planning and encouraging political decisions which improves the abilities for low-carbon infrastructure and “taxes” on un-sustainable food, accomodation and activities (Budeanu, 2007). Nevertheless, one can argue how the regulations to implement sustainable tourism are also relevant in terms of daily behavior in a local community conducted by residents. This we will explore further in our analysis of being temporary settlers on Lolland.

Definition of Resilience

In this thesis, we will look at the term resilience as one way of understanding a sustainable settlement and tourism development. Resilience provides us the theoretical framework to discuss the consequences of not caring for the long term perspectives in destination development, and moreover how a system can be too resilient.

The term resilience was primarily used in relation to ecological resistance towards changes in the environment, focusing on a healthy ecosystem and preserving biodiversity (Olsson, et. al. 2014. Wilson, 2012). In the 1990's the theory expanded to investigate the intersection between human reliability on nature and the ability to reorganize and adapt to disturbances, for the system to be tolerant and remain the identity and livelihood (Folke, 2006). To add to this theory, Wilson (2012) defined *social resilience*, which puts greater emphasis on the non-measurable parameters in a social resilient system and community. Social resilience emphasizes the importance of political power, including planning and implementing strategies to prevent unpleasant disturbances, as well as the ability to absorb and recover from impacts and disturbances. This focus on adaptation is perceived as a positive quality within a resilient system (Wilson, 2012. Folke, 2006). In resilience theory a sudden or slowly occurring change creates chaos and a period of adaptation. This period may result in a recovered community which is more resilient and ready for the next challenges (Wilson, 2012).

A critique has been raised regarding the risk of a too high degree of resilience in a community. This is because it may result in a negative effect, meaning a too rigid system, encouraging for a static and non-innovative community (Olsson, et. al. 2014). Another critique is stated on how resilience is said to be imposed in a community by a top-down approach. When questioning what and who should be resilient to what, it is primarily defined by governments and state agencies (Derickson, 2016). Furthermore it is questioned, how resilience is obtained in each demographic group of society or geographical place. To put it on the edge, Derickson (2016) states: "folks came to understand the message of resilience as a normative good for poor and historically marginalized communities as essentially telling them they should keep taking 'knock after knock' and get better at coping" (163). Still, social resilience is of growing focus in sustainable development planning, as it is argued to be an increasing necessity of everyday life for more people due to climate changes (Resilience Alliance, 2021. Espiner, et. al. 2017). In short, resilience can be argued to rely more on an adaptive form of governance, which has the goal of building adaptive management (Chaffin, et. al. 2016).

Transformative theory is argued to be within the same framework as resilience, but it imposes more radical changes by changing structures and overall processes in a system (Olsson, et. al. 2014). Derickson (2016) argues for applying transformative theory more than the

adaptive resilience approach. This could for example be in a form of *disruption*, which Chaffin et. al. (2016) argues to be a radical change occurring internally and externally. This transformation leaves space for new innovations and change in governance.

For this thesis, we draw on resilience and transformative theories to analyze the infrastructural changes and the narrative about Lolland. We do this, well aware of the advantages and weaknesses of the theories.

Resilience in relation to Sustainable Tourism

Tourism is seen as a positive economic driver in particularly rural areas, as increased demand and economic flow in a community provides jobs that could lead to settlement and increased vitality for an area (Hall, et al. 2015. DKNT, 2020). Therefore, McCool, et al. (2013) argue how sustainable tourism will help to build a resilient system because tourism can strengthen parts of the community, which are otherwise at risk of radical disturbances with negative consequences. Some rural areas may experience changes due to climate change, depopulation/urbanization, lack of governmental investments and changes in agriculture (Stephens, 2016). In order to accommodate this, tourism has been applied as a tool to keep and attract stakeholders and investors to an area and thereby support the livelihoods of its residents (Espinier, et. al. 2017).

Nevertheless, it is important to be aware of the consequences of implementing tourism in the long run. This means that even when it is accomplished to develop a tourism industry as a way to keep the economic sentiment for the local community, the consequences of tourism may still make the same area vulnerable to sudden change such as shift in tourism trends or pandemics (Goëssling, 2020).

Subconclusion

This literature review has presented and discussed terms and theories, which we base our analysis and discussion on in combination with our ethnographic research data.

Importantly, we have outlined the definitions of place, settlement, and sustainability, as these have various nuances which are important for us to understand before implementing them into this project. Furthermore, theories of placemaking, sense of place and narratives have been presented and discussed, as these are highly relevant in terms of investigating the challenges we identify on Lolland. Sustainable development and resilience are also implemented to understand and question the development of Lolland from the perspective of tourism research. The following section of Methodology will outline the methodological approach to this thesis, the methods applied throughout our research and our data analysis, which will lay the fundament for the analysis.

4. Methodology

Introduction to chapter

This chapter begins by defining the research paradigm for the thesis followed by an outline of our methodological approach and practices.

In this study, we wish to emphasize the iterative approach, which amplifies the contingent and contextual nature of our research (Swain & Spire, 2020: 16). This means that our research and decision-making processes can be characterized as a constant dialogue between insights gained from the semi-structured interviews, the fieldwork and our theoretical framework (Swain & Spire, 2020).

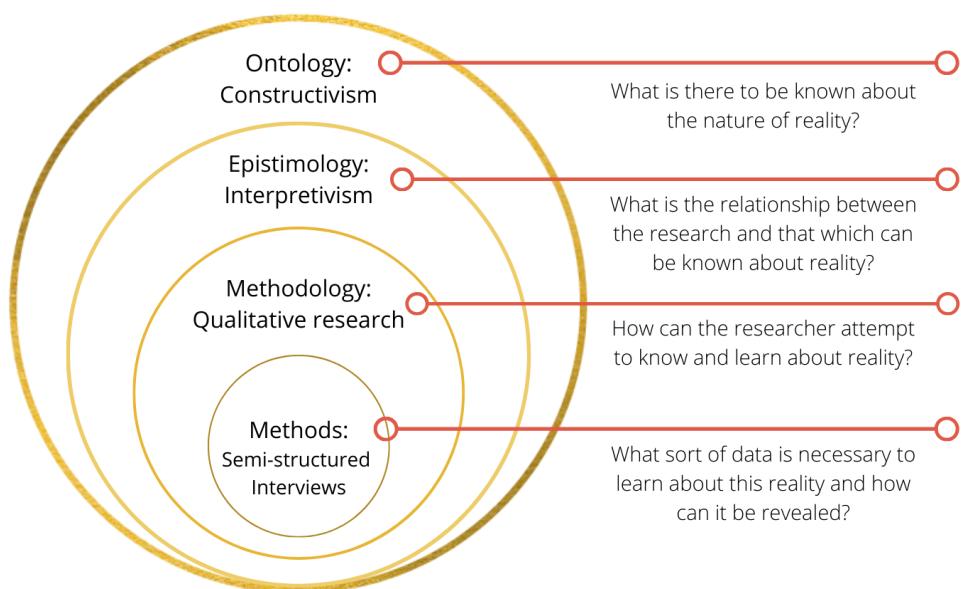
Thus, in spite of the seemingly linear structure of this thesis, we encourage the reader to recognize and follow along the dynamic described, by paying attention to the ways in which the different elements add to one another, beyond merely constructing a linear argument. As a way to remind the reader of this process, we have therefore chosen to structure the following chapters less conventional and more in line with the order of our main phases of data collection and research, as we experienced and embarked on these.

For this reason, the structure of the research will be presented in five main phases:

1. Research paradigm
  - constructivism
  - interpretivism
  - research design
2. Secondary data
  - Desk research
3. Primary data
  - semi-structured interviews
  - fieldwork
  - ethnography,
4. Thematic analysis design
5. Ethical considerations
6. Limitations

Research paradigm

The research paradigm refers to the grid of the researcher's ontological, epistemological and methodological choices (Denzin & Lincoln, 2018). Research paradigms are applied broadly in social research and function as illustrative guidelines (Makombe, 2017). In order to illustrate the research paradigm for this thesis further, we created the following model of circles as a way to emphasize how these elements are building on one another:

Developed by: Dikte Grønvold &
Monica Andersen, 2021

Source: Makombe, 2017

Figure 1

Ontology: Critical social constructivism

In this section we will elaborate on the ontological choices of this thesis and the reasons for rejecting a positivistic stand to answer our research question and objectives. As seen in Figure 1, we begin this section by asking the ontological question: "what is the nature of reality?" (Phillimore & Goodson, 2004: 35). This is important to ask because we will be studying different and conflicting ideas as a part of answering our research question. As the question illuminates, ontology helps us to ask fundamental questions of how we understand and make sense out of these different ideas of what is 'real' (Denzin & Lincoln, 2018).

The consistent ontological paradigm is viewed through a constructivist lens positioned in relativism (Scotland, 2012). This means that reality is understood to be "relative" in contrast to a positivistic stand, in which reality is understood to be "objective" (Phillimore & Goodson,

2004). Thus, the constructivist approach enables us to not simply engage in the research process but also to critically reflect upon how the choice of research paradigm influences our research and data collection process (Munar & Jamal, 2016). The social structures, qualitative data and interpretations required by the research question are arguably too complex to understand within an objectivist paradigm (Botterill, 2001). This stands in contrast to an objective belief system like positivism, which has the potential to objectify or quantify societies and cultures (Phillimore & Goodson, 2004) . Following this, the research question for this thesis¹ is not based on an objectivist paradigm, searching for one truth only, but aims at showing the different answers and interpretations of the case (Bryman, 2016).

Now, how we construct and understand our material also constitutes what we think of as reality (Kincheloe, 2005). For this reason, we choose a critical constructivist account to our study, as we understand ourselves as historically and culturally situated, social subjects, which means that we operate and understand the world in a particular historical, cultural and social context (Kincheloe, 2005). These outer layers influence the actors within these system's possession of knowledge according to scholar Joe L. Kincheloe (2005) who elaborates that: "knowledge is constructed in the minds of human beings - minds that are constructed by the society around them" (4).

To this characterization of critical constructivism, we will add that the geographical placement, natural and domestic environment influence this thesis, as we are involved with islands and areas perceived as enclosed systems 'far away from Copenhagen'. In our study, natural landscapes are an important asset influencing policy on a local, national and international level. Thus, to acknowledge the natural environment as part and parcel of the overall context, in which we as subjects act and understand specific phenomena, is an important addition to Joe L. Kincheloe's definition of critical social constructivism (2005).

Epistemology: Interpretivism

Taking one step further in the circle of the research paradigm (see Figure 1) we come to the choice of epistemology. Here we ask the question: "what is the relationship between the inquirer and the known?" (Denzin & Lincoln, 2018:19). By asking ourselves this epistemological question, we identify what we aim to gain knowledge about, and how we as researchers understand this new knowledge (Phillimore & Goodson, 2004: 34). Within epistemology the following two branches exist; positivism and interpretivism. The first mentioned advocates for the use of natural scientific methods in studying social reality. This means that knowledge is

---

¹ This thesis will investigate what role narratives and investment in infrastructure play in developing placemaking on Lolland as a sustainable tourism and settlement destination

acquired and prioritized in a way to offer an ‘objective’ explanation of human behavior (Bryman, 2016). Interpretivism, on the other hand, is founded upon the belief that “all research is interpretive: guided by a set of beliefs and feelings about the world and how it should be understood and studied” (Denzin & Lincoln, 2018: 19). In other words, there is an emphasis on the understanding of human behavior, which is not objective, but consists of subjective meanings that influence and shape the way in which we learn and give meaning in a social context (Bryman, 2016). We focus on interpretivism, because it allows us to include our own position as researchers as an important influential part in the data collection process and the overall contextualization thereof. Moreover, qualitative methods, such as semistructured interviews and fieldwork, are essential parts of an interpretivism framework, which suited our interests as researchers (Bryman, 2016) (See more Research Design page 39).

Inductive reasoning

Interpretivism is interconnected with a holistic-inductive scientific approach (Phillimore & Goodson, 2004) which functions as the overall strategy to generate knowledge throughout this research. Inductive reasoning allows us as researchers to first ask a research question, observe and gain knowledge from fieldwork on Lolland in close connection with relevant literature before generating a theory (Given, 2008). This stands in contrast to the deductive approach, which is founded in a hypothesis that needs to be proven right or wrong. Still, we keep in mind during our research that the distinction between an deductive and inductive approach is not as rigid as this definition may imply. For example, during the research process, we oscillated between our qualitative data analysis and literature review in order to understand our ethnographic data and be able to draw conclusions for our own theory (Bryman, 2016).

It is important to mention that we do not believe the patterns and themes we identify in our analysis to emerge on their own from our data (Srivastava & Hopwood, 2009). Much rather, we recognize that the categories emerging in our thematic analysis are dependent on and influenced by us as researchers and how *we* interpret the data in relation to our choice of theoretical frameworks, our subjective perspectives, ontological and epistemological positioning and, lastly, understanding of the social world. In this way, the inductive process of this study is highly iterative, meaning that it includes multiple rounds of revisiting our data and material, which is in contrast to a linear research process (Srivastava & Hopwood, 2009).

Secondary data

In order to better understand Lolland as a case, identify relevant participants and development plans we made use of secondary data during our desk research. This data was particularly important for us to get a solid understanding of the settlement, urban development and the history of Lolland during our research and in the process of formulating a research question.

The secondary data drawn on in this thesis includes a broad variety of literature such as academic papers, textbooks and news articles, as well as earlier thesis projects from tourism literature. The desk research provided us with sufficient knowledge to engage in online semi-structured interviews and informal conversations with the locals during our fieldwork. Moreover, it helped to make sense of our primary data in the analysis process. By analyzing secondary and primary data in conjunction, we gained more comprehensive insights into our field of research.

Primary data

The primary data in the thesis is based upon the online semi-structured interviews and ethnographic fieldwork on Lolland as well as blogs, webinars and social media posts in relation to our thesis topic. In ethnographic research, primary data plays an important role as the researcher is getting involved in the field and engages in multisensory experiences (Knoblauch, 2005: 7).

The following chapter will describe the kind of data we collected during the ethnographic fieldwork and the methods we employed:

- Ethnographic participation and multisensory experiences
- Conversations exercise and unstructured interviews
- Documentation including diary and fieldnotes

Definition of ethnography

For this study, we draw heavily on Wise's (2018) definition of ethnography: "Ethnography is an inductive qualitative research method where the researcher is immersed in the place of study, with the intention to participate in and observe everyday practices and interactions." (Wise, 2018: 115). For this study, this meant to make use of participant observations that contributed to open our eyes for the various initiatives, activities and interactions between people and places in Lolland.

Ethnography is in practice not much different than what most of us do on a daily basis; making sense of our surroundings, other people's actions and our own actions. This means that

ethnography turns the modes of making sense of the social world into a field of study, in which the purpose of its data is to produce theory and knowledge (Hammersley & Atkinson, 2007). This was relevant for us as ethnographic researchers on Lolland, as we used our own experiences, impressions and thoughts as primary data in the form of fieldnotes and a journal. Furthermore, most ethnography relies on collecting data in 'natural settings', which means settings that have purposely not been set up to be studied, but takes place in social contexts (Hammersley & Atkinson, 2007). To conduct ethnographic fieldwork on Lolland became a way for us also to for example study how the impressions and other narratives of Lolland told by our interviewees were present and could be confirmed or not confirmed during our fieldwork. Now, ethnography requires a high level of reflexivity as well as a broad basic knowledge and understanding of the study field (Wise, 2018). This we argue we had acquired prior to the fieldwork due to our thorough desk research process and the conduction of the semi-structured interviews.

Multisensory ethnography

To elaborate further on our practice of ethnography in social contexts on Lolland, this section will elaborate on our multisensory ethnographic approach.

Multi-sensory ethnography (Pink, 2009) means that we embodied life on Lolland as potential settlers, and interacted as a part of its social world (App 11). The multisensory approach is when researchers participate in activities and engage with others (Pink, 2009). These interactions required us to remain reflective and be able to understand and sketch the social connections into a theoretical context.

An example from our fieldwork to elaborate this point is when we joined a fitness class "Aqua H.I.T " in Nakskov's swimhall (App. 1: 11-09). During this activity the body and the senses were differently engaged than during the online semi-structured interviews. For example our focus as researchers was less on recording the opinions and statements by the other participants and more on fully embodying the experience of being new settlers in Nakskov participating in the local offers and becoming a part of the local fabric. According to scholar Sarah Pink (2012) various sensory tools and visual techniques assist in gathering this form of primary data:

"A sensory ethnography attends to the multisensoriality of the ways in which ethnographers and research participants experience their lives and worlds, and to the tacit and unspoken as well as verbal actions and categories they use to classify and represent these to others." (Pink, 2012: 34).

In relation to our fieldwork, we formed meaning not only based on verbal actions, but

also by non-verbal actions (Pink, 2012). For example, during the Aqua H.I.T class, we noticed how the other participants and the trainer were very helpful to find us the right tools and weights before the class or show us the way to the dressing room without us having to ask (App. 1: 11-09). This gave us an impression of a friendly attention on us participants in the course and made us feel welcome even though it was our first time. As a way to record these insights and impressions into our data gathering, we decided to systemize the fieldnotes to include points about the physical space, its objects and people's actions both verbal and non-verbal as important artifacts in the process of meaning-making (see more App. 11).

The element of play

In alignment with multisensory ethnography, we chose to apply the element of "play" during our fieldwork. According to Hall (2010), fieldwork is a creative endeavor with a note of *playfulness* because the researcher in the field needs to follow her/his intuition, empathy, and imagination. On Lolland, we were taking on the role as potential settlers, using our imagination and empathy to act and seek out experiences, which we would have looked for as new settlers (fig. 4). This we did because we wanted to collect data as close to the experience of moving to Lolland as possible. For this reason, we participated in a settlement-event set out by Lolland's municipality to welcome all new settlers in Nakskov (App. 11: 11-09). The act of 'play' provided us first hand encounters and experiences, which new settlers would run into, such as being in contact with the local real-estate (App. 1: 12-09) and thereby provided us important insights on what initiatives and elements we identify as important for us as potential settlers.

In this way, the border between us as researchers and us as potential new settlers was not clear as we oscillated between both. By participating in events oriented towards new settlers we were perceived as newcomers, but we were questioned by some locals whether this was actually the truth. This led to an ongoing reflection and conversation with each other about whether we should present ourselves as researchers or as new settlers, which is further elaborated in the section Positionality of Researchers (see page 46). In line with Hall's (2010) definition, we did not consider 'play' as leisure time, because the role of the observer and the one being observed demanded from us systematic documentation, full-time reflection and constant alertness. In conclusion, the playful approach in multi-sensory ethnography helped us to emotionally engage and also to stay alert to our biases, which was formed by conversations with local people who shared their opinions and perspectives on the development prospects for Lolland.

Semi-structured interviews

The advantages of doing semi-structured interviews in contrast to structured or unstructured interviews is that they investigate opinions and human behaviors on a more complex level (Brinkmann & Kvale, 2018). For this reason, we chose semi-structured interviews because our main aim is to detect the different opinions on the planning and management of tourism and settlement on Lolland. In contrast to for example *only* looking for the facts and historical insights for which structured interviews are a better fit. For this reason, we are also looking to interview those who have something at stake in the development of Lolland and hence, share distinct opinions on the new development plans and prospects for Lolland.

We chose to conduct six different in-depth semi-structured online interviews from March 2021 - June 2021. The following figure 6 provides an overview of the six interviewees and what sector they represent in the thesis:

Lolland Case stakeholder interviews			
Name	Function	Date of interview	Appendix
Claus Lyngby	Chief consultant, Lolland municipality	21-05 2021 Time: 10:00-11	4
Kirsten Sydendal	Initiator for Lolland Lovestorm and QLF. Living on Fejø	07-06 2021 Time: 19:00-20:30	5
Jonas Sylvester Kaspersen	Local entrepreneur	07-06 2021 Time: 13:00-13:45	6
Lindy Kjøller	Head of development at Visit LollandFalster	08-06 2021 Time: 11:00-12:00	7
Marie Louise Friderichsen	Senior project manager, Gate21, previous head of tourism in Lolland municipality	09-06 2021 Time: 14:00-15:15	8
Julia Böhmer	Settlement consultant, Lolland municipality	14-06 Time: 09:00-10:00	9

Figure 6

Selection of interviewees

The selection of the interviewees is based on the aim to get as many perspectives on settlement and tourism on Lolland as possible from actors who are involved in planning, developing or influencing the process. For this reason, we focused on collecting insights from stakeholders in the development of Lolland either in the form of community engagement, private sector or the public sector. In other words, Based on our desk research, we identified the above mentioned names and organizations (fig. 6) that were reoccurring in tourism and settlement development contexts on Lolland.

One example of this is how Jonas Sylvester Kaspersen became one of our interviewees. In our desk research, we came across a debate section about developing Lolland in Politiken written by Jonas Sylvester Kaspersen (Kaspersen, 2020). We did know Jonas Sylvester Kaspersen prior to the interview but the debate section in Politiken led us to GreenHouse in Maribo, which he started as a new meeting place for startups. On the basis of Jonas Sylvester Kaspersen's active engagement and insight in the developing processes on Lolland, we asked him for an interview, which he accepted.

The following model illustrates the sample process over the interviewees. This gives an overview of how we categorized each interviewee's profile and hence what sector they represent in the research:

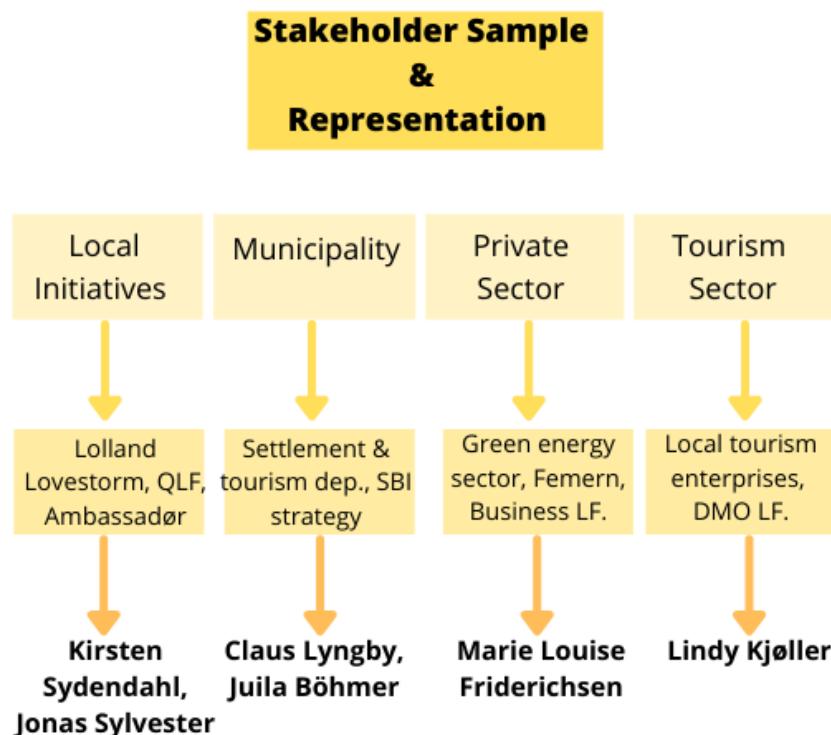

Figure 3

As illustrated on Figure 3, we divided our field of research into four categories or interest

groups: Local or Community Initiatives, Municipality, The Private Sector and The Tourism Sector. These categories reflect actors that influenced or aimed at influencing the initiatives on Lolland's development as a destination for both settlers and tourists now and in the future. Within these categories, we selected four sub-groups which cover organizations, departments or activities, which work within each of the four main-categories. Lastly, six interviewees were selected who were either working for or representing an organization within one of the four sub-categories.

To select the participants in this way, it became easier for us to be less person specific and focus more on the institutions and organizations the interviewees were representing. It is important to note, however, that this sample is not a wide representation of the community of Lolland and there other different potential interviewees not represented such as locals who have been affected by the Femern tunnel construction or the development of Nakskov. This is further elaborated in our Limitations on page 54. Lastly, we argue that the number six of interviews is a sufficient amount to cover insights and perspectives from local initiatives, the tourism sector, the municipality and the private sector on settlement and tourism development prior to the fieldwork (Fig. 3).

In-depth interviewing

In-depth interviewing is a technique often applied in qualitative research due to its ability to gain and collect rich data and accounts of the respondents' life worlds, opinions and perceptions of social situations (Al-Saggaf & Williamson, 2004). Furthermore, semi-structured interviews provide a framework, in which in-depth interviewing is meant to identify the different perceptions on a certain theme (Longhurst, 2009). As scholar Robyn Longhurst (2009) explains it, the in-depth semi-structured interviews provide insights into where the interviewees themselves in relation to the topic (Longhurst, 2009). In the context of our research, this means that the focus for the in-depth semi-structured interviews is a way to understand the interviewees' different *interpretations* of Lolland as a destination in relation to tourism and settlement development.

The in-depth semi-structured interviews have two important functions in our research. One is to provide us with additional information about the current development initiatives in the context of settlement and tourism on Lolland and to introduce us to other gatekeepers (see more page 43). Secondly, they give us background information about Lolland and its current development initiatives that have been difficult to find in our desk research.

Online interviews

Practicalities

For the online interviews we used the virtual platforms Zoom and Microsoft Teams. Each interview took about one hour with one exception (App. 2). This timeframe gave us enough time to present and discuss our research question in depth as well as building a relationship with the interviewee. By this, we mean that we noticed a shift in the conversations after about half an hour because the interviewees seemed more comfortable with sharing and reflecting upon our questions. We recorded each interview locally on Monica's laptop and were explicit about this to our interviewees prior to the date of the interview. The recordings of the interviews were manually transcribed (See more: App. 4 to 9).

Advantage of online interviews

The online semi-structured interviews were conducted early in the research process for multiple reasons. First, it was to gain an insider knowledge of Lolland as a tourist and settlement destination, as well as to get a wider understanding of the changes happening locally before going into the field as previously mentioned. Another reason for conducting the interviews early was that in tourism research, you need to consider the often high and low tourism seasons and as some of our stakeholders were working within this sector, hence we were planning around the holiday season to increase the chances for a meeting. Furthermore, to conduct the interviews online also allowed us to flexibly plan the dates for interviews so that it would fit the participants' schedule best possible. Finally, to conduct the interviews online was an opportunity for us to include a larger geographical representation, than if we were to conduct the interviews in the field, because we would be bound to timeframes, infrastructure and economic boundaries (Hine, 2015).

Disadvantage of online interviews

We argue that one disadvantage of the online interview is the lack of non-verbal communication, which scholars Svend Brinkmann and Steinar Kvale (2018) stress to be of high importance for the researcher (Brinkmann & Kvale, 2018). As a way to accommodate this lack, the web-camera helped us to get a sense of the interviewees' non-verbal communication to a certain extent. We did so by dividing tasks between the two of us, so one person was focusing on the camera and the interviewee while the other took notes. This way, we managed to conduct the interview and reflect upon it *simultaneously*, which to us became the best way to make up for what was otherwise 'lost between the lines' due to the online format (Brinkmann & Kvale, 2018).

Interviewguide

This section will explain our interview guide and the documentation process of the semi-structured interviews more in depth.

The semi-structured interview centers around an interview guide, which is a list of questions and topics to be covered in the conversation and keep it structured (Appendix 3. Harrell & Bradley 2009). The interview guide loosely describes themes relevant to the research question, whereas structured interview includes a series of questions in a fixed sequence with a limited set of response categories offered to the respondent (Al-Saggaf & Williamson, 2004). In an interview guide, however, the order of these questions is not strictly kept and allows for a greater flexibility in relation to the structured interview (Harrell & Bradley, 2009).

The following illustrates the overall structure for the interview guide:

- Introduction and the interviewee's relation to Lolland
- Probing questions about topics relevant to the research question, such as; narrative, settlement, resilience and sustainable development
- Last comments and recommendations for further contacts and activities during fieldwork

(To see an example of a full interview guide please see App. 3)

The interview guide for this study consisted mostly of open-ended questions including probing sub-questions, which were adjusted to fit the interviewee's position and field of knowledge. The *probing questions* (Al-Saggaf, Williamson, 2004) were meant for the participants to reflect further upon the topics for example; connection between tourism and settlement or the collaboration between community involvement projects and the municipality or a DMO (Appendix 3). Many times the probing questions built on information from previous interviews and hence, the sequence of the interviews did impact the interview-guide over time and thereby the outcome of the conversations.

Lastly, the interview guide and interviews were in Danish, as this was the mother tongue for all the interviewees with the exception of one who is from Munich but is fluent in Danish.

ACLR Model

As a way to systematically organize and reflect upon the online semi-structured in-depth interviews, we developed the model ACLR (Aims, Contributions, Limitations and Reflections). This we did in order to inspect and document two main phases influencing our pre-understanding and reflections about the interviews and as a way to illustrate this process to

the reader.

The ACLR model was guided by sub-questions under each category:

- Aims - what are our aims for conducting this interview? What themes and aspects do we wish to understand better, to get insights into or to confront? What should be our focus?
- Contributions - what can this interview contribute to our understanding of Lolland's current development, what is unique about this interviewee's position and what insights can be generated in this interview that we might not gain from the other interviews?
- Limitations - what can this interview not contribute with, what aspects are not relevant or necessary?
- Reflections - what course did the interview take and how did the limitations/contributions support or hinder this aim?

Each step marks an important phase of our reflection process prior and after each interview. The following gives a systematic overview of each step in the fixed order. Before the interview we reflected upon the aims, contributions and limitations. Right after the interview had ended we added our reflections of the conversation.

Aims: The first step was to define our aims for the interview. This was a way to adjust our expectations for the conversation and to make sure that we shared a similar understanding of each interview's focus. As we were conducting the interview online, it was crucial for us to be transparent about each other's aims for each interview so that it did not interfere negatively with the interview. It was our experience, however, that our aims for the interviews were mostly very similar.

Contributions and Limitations: these two were also done prior to the interview and refer to what we think the interviewee may contribute to, such as illustrate their stand on development of Lolland, and what they cannot give an account on for example insights on settlement strategies. These were assumptions, but what was important to us was to remain aware of how we were "categorizing" the participants before the interviews as a part of a critical contemplation of our own self-reflexive process. Secondly, it was a way for us to have a conversation about our expectations for the interview and share our points of views with one another prior to them.

Reflections: The second phase of the model took place after the interview. This category helped us to collect our thoughts and freely make associations, come up with critique and to position these interviewees in relation to one another. In other words, it became a way for us to understand the interviewees' opinions and perspectives on the field of study. It also became a

systematic way for us to learn about these six participants, as their personal impression also influenced our contemplations and understandings of them.

Transcription

The recordings of each interview were transcribed into written form. After a couple of unsuccessful attempts to use automatic transcribing programs, we decided to transcribe them manually, which despite being time consuming had unexpected advantages and the following will explain why that is.

In order to transcribe as correctly as possible, we listened to the recordings of the interviews multiple times, which got us very close to the data (Galletta & Cross, 2013). This meant that overheard points, nuanced descriptions and comments, which we had not understood in its original context, got a second chance to be included in our interpretative analysis. The transcribing process became a strategy to systematically cross-check the precision, validation and thoroughness of our documentation. As scholars Anne Galletta and William Cross (2013) put it: "Now these individuals are no longer physically before you. However, their experience and angle of vision are present in the data as central ingredients for your data analysis" (p. 119).

When following Galletta and Cross' (2013) definition of transcription, this stage marks not only close contact with the data but also the first close engagement with the analysis. This is because, already in the process of converting the conversation into written form, we began recognizing patterns, tendencies and themes, which laid the foundation for how we later would approach the coding of the data. Again, it was crucial for us to remain aware and critical towards our preliminary interpretation of the data as early as possible, as it would otherwise risk to influence our research and make us draw conclusions on unreflected statements and single impressions.

Research design

A research design is a way to structure our research process, and to illustrate how we design our investigation (Hakim, 2000). Following our research paradigm, this thesis' research design mainly consists of qualitative data. By prioritizing qualitative data, our aim is to understand the different conflicts of interest in the development of Lolland, and provide us with a more complex understanding of the case (Phillimore & Goodson, 2004). Our research design is a carefully descriptive case study of the intersection between; tourism, settlement and the role of a destination's narrative on Lolland.

As a framework in our research design, we conduct a single case study to investigate our

field of research in its "natural settings" (Bryman, 2016). This approach aligns with our research paradigm, namely critical social constructivism, in which the researchers' own worldview and influence is looked upon as important and unavoidable contributors to the research process (Phillimore & Goodson, 2004). At the same time, the research design provides a clear perspective and structure, which is beneficial for us and the reader to follow the steps in our research process (Hakim. 2000: 17). As a result of our research design, we are able to get a clearer overview of the exploratory process, yet as we work from an iterative approach our research design is a constant loop and hence, we do not adopt linear stages in the research design, as otherwise proposed by Bryman (2016: 60). As a way to illustrate research design, we chose a triangle shape for our illustration in Figure 2. This we did because the triangle shape prohibits the eye to rest at the whole motive, but instead the reader will need to focus at the single parts in order to understand how they are connected:

Figure 2

Case Study

Why choose a case study?

As described in the section on “Research design”(39), the framework for the research is based on a case study. A case study allowed us, as researchers with a critical constructivist ontology, to be out in the field interacting with respondents and the environment we investigate. It may include research of an organization, an event or a community, but what is defining to all of these is that: “the case is an object of interest in its own right and the researcher aims to provide an in-depth examination.” (Bryman, 2016: 60). By conducting what is referred to as “thick description” from an interpretive approach to a local situation, we were able to understand a greater perspective from the basis of a specific case (Hall, 2010).

In this way, a case study allows us to explain *real life situations* and thereby combine theoretical knowledge with our methodological framework in a natural setting. This demands a wide range of skills such as interviewing, observing, participating, documenting and reflecting which gives us more experience as researchers (Hakim, 2000).

The case study of Lolland

In alignment with the research question and to fully investigate Lolland as a case, we apply a single-case study design, meaning we focus only on one case (Yin, 2017). Even though researchers often strive for investigating a longer process or a number of cases (Denzin & Lincoln, 2018), we argue that a single case study allows us to go in-depth with one field of research and deliver many perspectives of the research question. A *community study* was chosen to provide a great amount of descriptive data about the social life in the destination of Lolland (Hakim, 2000). We identify Lolland to be a relatively unnoticed island in comparison with other tourism destinations such as Copenhagen or Klitmøller, but the destination is, we argue, in a position of change in terms of tourism and settlement development. Hence, this single case study contributes with new knowledge and perspectives of a less explored field in Denmark.

Fieldwork

For this thesis, the fieldwork was conducted as a way to better understand the connections between narratives of Lolland and their implications for tourism and settlement development. Therefore, we decided to stay ten days in the field from the 6th until the 15th of September 2021. This we did, in order to get a comprehensive insight into the daily life on Lolland, as extended stays have the ability to capture “naturally-occurring behavior in its cultural context” (Elliott & Jankel-Elliott, 2003: 218)

The first three days of the fieldwork we spent on the island Fejø (6th-8th.), and the last week we spent on the mainland in Nakskov (8th-15th). While involving ourselves in various situations and activities we witnessed how new prospects for Lolland felt and were visible in both landscapes.

According to scholar Pole and Hillyard (2017), fieldwork is a great way for the researcher in the field to collect first hand data (Pole & Hillyard, 2017). This includes personal or virtual interactions and engagements between the researcher and those being researched (Pole & Hillyard, 2017). In this process, the researcher will usually make use of various methods over a particular period of time such as documentation, interviews, fieldnotes, reflexivity in the process etc. (Pole & Hillyard, 2017). This we also made use of during the fieldwork, which will be further elaborated in sections on Multisensory Ethnography and Reflexive Data During Fieldwork see page 31 and 43.

The following figure 4 is a short introduction to the fieldwork schedule meant to provide a short overview of the work conducted and a reference point for this chapter. A more elaborated and detailed version about each day in the field can be found in Appendix 1: Journal.

Figure 4:

MONDAY / SEP 6	TUESDAY / SEP 7	WEDNESDAY / SEP 8	SUNDAY / SEP 12	MONDAY / SEP 13	TUUESDAY / SEP 14
<ul style="list-style-type: none"> • 09:10: Departure from Copenhagen • Arrival at Fejø, RO_Naturcamping 	<ul style="list-style-type: none"> • 14:00: Meeting with Ø-repræsentant, Anne-Grethe Laursen • Writing fieldnotes at the Mill • Biking on Fejø • Dinner at CenterKroen 	<ul style="list-style-type: none"> • Meeting with Settler-representative, Connie Hansen and her husband Christian. • 15:50: Departure from Fejø • Arrival in Nakskov, Tænkehuset 	<ul style="list-style-type: none"> • 13:00: Open house showing in Nakskov, Christiansfeldsgade 79, Danbolig • Walk to Hestehoved beach 	<ul style="list-style-type: none"> • Renting a car • Trip to Maribo • Working in a cafe • 16:00: Visiting Richard Winthers house 	<ul style="list-style-type: none"> • 14:00: Meeting with consultant in Lolland Municipality: Mette Boje Rasmussen. • 17:00: AQUA-fitness
THURSDAY / SEP 9	FRIDAY / SEP 10	Saturday/ Sep 11	WEDNESDAY / SEP 15		
<ul style="list-style-type: none"> • Renting a car • 10:00: Meeting with Marie Louise Friederichsen, Gate21 • Visit at Dodekalitten • Visit at Den Grønne Verden • Swim at Maglehøj Beach 	<ul style="list-style-type: none"> • Make appointment with a Real Estate company • Working-home day 	<ul style="list-style-type: none"> • 10:00: Fitness class • 13:00: New settlers event in Nakskov: Talk to many stakeholders. • Writing down fieldnotes at the harbour front • Talk with Danielle by phone 	<ul style="list-style-type: none"> • Walk at the harbour • 11:41: Departure from Nakskov • Arrival in Copenhagen 		

Gatekeepers

Due to our previous conversations and interview with Julia Böhme from Lolland's municipality, we were invited to join a settlement event only for new settlers in Nakskov, which became an important part of our fieldwork. In ethnography, these contacts are referred to as 'Gatekeepers', who secure access to new contexts, to certain information or other contacts (Hammersley & Atkinson, 2007). In this way, we built up relations with participants that, on the one hand, became interviewees and, on the other hand, functioned as gatekeepers for us. Another example is Anne-Grethe Laursen who got us in contact with Danielle, an international settler on Fejø, who shared with us her experience of the community on Fejø and her reasons for moving there (App. 1: 11-09). These relations are important to emphasize, as it is determining the accessibility we had to research data and informants in the field (Hall. 2010). Thus, there was a constant negotiation between building trust and relations with people we conducted the semi-structured interviews with and the people we during our fieldwork on Lolland.

Reflexive data during fieldwork

During our fieldwork we kept a journal and fieldnotes as our reflexive data, which will be further elaborated. First, we want to clarify what can be understood by reflexive data in ethnographic research. According to Wijngaarden (2017) reflexivity is an essential part of data when doing ethnographic research. This is because the data does not only produce knowledge about the field, but also shows our approach as researchers (Wijngaarden, 2017) and the relationships we have built with others on Lolland. For this reason, reflexive data was collected and documented to illuminate our own positionality and simultaneously reflect on how we engaged in the local community and became subjects of our own study (Mura, 2015).

Fieldnotes & Journal

The following will introduce fieldnotes and a daily journal, which we made use of as reflexive processes during the fieldwork. In ethnography, fieldnotes are usually descriptive documentation of activities, conversations and actions happening in the field (Emerson, et. al. 2011). As a way to document the experience of an event or encounter during our fieldwork, we systematically wrote down the experiences. An example of this is how we shortly after each unstructured interview or informal conversation would systematically document these. This systematic approach is strongly inspired by the guidelines by Fontana and Prokos (2016): "(a) take notes regularly and promptly; (b) write down everything no matter how unimportant it might seem at the time; (c) try to be as inconspicuous as possible in note taking; and (d) analyze notes frequently." (47)

With these guidelines in mind, we strived for further organization of the actual written fieldnotes. As a result, we followed scholar James Spradley's (1990) fieldnotes-model:

Space: the physical place or places.

Actor: the people involved.

Activity: a set of related acts people do.

Object: the physical things that are present.

Act: single actions that people do.

Event: a set of related activities that people carry out.

Time: the sequencing that takes place over time.

Goal: the things people are trying to accomplish.

Feeling: the emotions felt and expressed.

(Spradley, 1990)

This model helped us in maintaining our focus on these particular aspects and thereby making the experiences more easily comparable. We wrote from the perspective of being researchers, which meant that we kept the descriptions as observations with the focus on the most relevant details for our field of study (Emerson et. al. 2011). The more personal, emotional and interpretive accounts, we kept for the diary entries, which we wrote at the end of each day during the field trip. The fieldnotes became a way for us to stay open and observational to the things happening in the social contexts we engaged in.

Journal/Diary

Throughout the fieldwork, we maintained a daily reflexive journal that recorded the activities, the interactions and the events we had joined but from a perspective of our cognitive responses mentally and physically. It also included a photo for each day, which we felt captured a particular atmosphere or important moment to support this account (see more App. 1). The structure of the journal was "free writing" meaning that we freely wrote down the associations and impressions that would come to our minds independently of one another and sometimes together (Emerson et. al. 2011).

Unstructured interviews & Informal Conversations

This section will explore how we define unstructured interviews and informal conversations and where we applied these. During our fieldwork on Lolland, we experimented with collecting data from informal conversations, unstructured interviews and participant observations. As we

had prior to the fieldwork conducted six online semi-structured interviews, we aimed at collecting a different form of data in order to increase our understanding of our research topic.

Our approach to the social encounters, whether they were planned in advance or spontaneous, were founded in an open-ended ethnographic methodology, where the conversation should evolve naturally (Hammersley & Atkinson, 2007). One way to make sure that the conversations evolved in this way was to make use of unstructured interviews, which are planned in advance but less structured than a semi-structured interview format (Hammersley & Atkinson, 2007). Another way is to make use of informal conversations, which is a constituent part of participation observation in ethnography (Swain & Zachery, 2020). These two interview types generate rich data, as they allow for more flexibility and build trust between the participants and the researchers (Swain & Zachery, 2020). Prior to these interviews, we had loosely agreed on a subject of interest, besides that we had no questions planned. This marks one of the advantages of this type of unstructured interview as we were able to adapt to the changing situations we faced during the fieldwork (Fontana & Prokos, 2016: 52).

An example of an unstructured interview conducted in the field was when we visited Christian and Connie on Fejø in their shelter, a conversation which was constantly interrupted and enriched by their many friends coming and going to the shed. This did not feel like a formal interview to us but more like a casual conversation about tourism and settlement on Fejø and Lolland, on which many shared their points of view and in which the conversation would go in different directions. This stands in contrast to the more restricted and planned way of talking about the topic in our online semi-structured interviews.

The informal conversations often take place in so-called “opportunistic” moments, which are moments that according to Jon Michael Swain, and Daniel Spire Zachery (2020) are defined by breaking with the more traditional methodological nature of qualitative research. To follow the previously mentioned example, after the meeting in Connie’s and Christian’s shed, we were spontaneously invited to see Christian’s and Connie’s other garden. During this visit, we continued our conversation about settlement and Fejø as we were walking through the fruit trees (App. 1). This became an unexpected activity, which added to our data set.

Scholars Jon Michael Swain and Daniel Spire Zachery (2020) argue that the informal conversation and unstructured interviews produce more “authentic” data because the form of interview encourages less performance from the interviewee as well as from the interviewer. Furthermore, the unstructured interviews and informal conversations were not limited by a screen as the online interviews. Neither did we record the conversations, resulting in a more present conversation in different contexts and interactions between us as researchers and the people living on Lolland (Brinkmann & Kvale, 2018).

10-Sentence Exercise

In an attempt to create a structure for the meetings and conversations we had on Fejø and Lolland, we applied a creative interview technique. We made use of a "sentence completion"-exercise, which is an effective activity for understanding perceptions and attitudes between the respondent and the topic of settlement and narrative on Lolland (Westwood, 2007). A sentence could for example be: "You should move to Lolland because [...]" . The sentences could also lead to interesting conversations during or after the sentence completion task (Westwood: 298) See more in Appendix 11.

We decided on ten sentences, which would provide us with different perspectives and definitions of what it meant to be a tourist and a settler in Lolland. The respondents were encouraged to reply quickly and say the first thing that came to their minds. This was a way for us to receive the intuitive and spontaneous response by leaving less time for the respondent to calculate ostensibly right and wrong answers (Tuber, 2012). By doing so, we hoped for immediate answers which could: "provide pathways into their mindsets and subconscious thoughts" (Westwood. 2007: 295) of our respondents. The sentence completion was timed to be at the end of each unstructured interview, which made it a fun way of ending the conversation. The sentence completion exercise was not only meant as an experimental approach to our unstructured interviews, but was also a way for us to structure and code the data from the conversations. For this reason, we asked the respondents the exact same sentences everytime, so that we could compare the answers we received during our analysis. Some of the sentences required more consideration and time to respond to, whereas others, to our surprise, seemed comparably easy for the participants to answer.

Positionality of researchers

As ethnographic researchers it is important for us to clarify our positionality in the study (Wijngaarden, 2017). We distinguish between our personal and professional positionality in the context of the case study.

Personal positionality

In relation to Lolland neither of us have any personal relationship to the geographical area. Dikte had been visiting the island before as a child but Monica had never been there. Therefore it was possible for us to go into this case without any memories or prejudices. We were familiar with the documentary "På Røven i Nakskov", but we had never watched it and decided not to do so before late in the fieldwork process.

As we had no personal contacts on Lolland before engaging in this area of research, we

relied on our ability to establish trustworthy contacts with local stakeholders who were accessible and could function as gatekeepers for us in the field (Cohen & Morrison, 2007).

We are both situated in the capital but come from different geographical backgrounds. Dikte grew up in Copenhagen and Monica grew up in the countryside in Jylland, but we share the dream of a life in the countryside. This made our field trip to Fejø and Nakskov a very intriguing stay for us, and we enjoyed being closer to nature, the quietness and exploring a dream which goes beyond our field of research. In other words, this was also a trial of how it would be to move to an area like Lolland, and if we could see ourselves living and working there as tourism scholars in the near future.

Professional positionality

Against the background of critical social constructivism, we are influenced by external factors. For example, our tourism academic background and the wider structures that are at work when looking at Lolland while being a student of a higher educational institution in Copenhagen. While we were in the field, we considered how to position and thereby present ourselves. For example, we asked ourselves the question: Do we approach the encounters as thesis researchers or as possible new settlers on Lolland? This question is important as the first hand impression has an influence on the meeting and further study (Fontana & Prokos, 2016).

The more data we collected on Lolland, we felt increasingly positive about the place. Hence, we are aware of the fact that our personal perception of Lolland has changed during the research process. One of the reasons for this might be our sympathy with this region as being an "Underdog". This means during our research process, we recognized Lolland's many qualities in terms of community, nature and tourism opportunities, but also how the negative narrative about the place is still influencing the national perception of Lolland (Kaspersen, 2020). Hence, our positionality in the field developed into a positive attitude, therefore we recognize the balance between being researchers with an aim of contributing with new knowledge and private persons who make social connections during the research (Fontana & Prokos, 2007).

Data analysis design

The following will describe how we analyzed and approached our data in this thesis. In this data analysis design, our aim is to organize, categorize, thematize and condense the qualitative data into a structure which contributes to the analysis and concludes on tendencies (Stuckey, 2015). In the process of creating meaning out of the qualitative interviews and fieldnotes, we divided the data into themes we could analyse, while at the same time preserving

the integrity of each respondent and keeping our focus on the holistic understanding.

The research question is the overall frame for our data analysis in order to stay focused on the big picture and constitutes the purpose of analysing the data. The research question is the guidance for us to create themes in the data which link back to, and finally answer, the research question. Nonetheless, the choice of themes evolved during our analysis process (Stuckey, 2015).

Thematic coding of data

We choose to implement thematic network analysis as a baseline for coding of our qualitative data. This analysis offers an organizing principle in a transparent weblike-order, where it exemplifies the process going from text to interpretation (Attride-Stirling, 2001). The thematic network analysis consists of three levels of coding: Basic Themes, Organizing Themes and Global Themes. The three levels is best described by scholar Attride-Stirling (2001) as: "it simply provides a technique for breaking up text, and finding within it explicit rationalizations and their implicit signification."(p. 388).

Basic themes are minor extractions from the text which capture simple characteristics from the data, but individually a basic theme does not say much about the data as a whole. In turn, a network of basic themes lead to the organizing theme.

Organizing themes are to cluster the basic themes under a broader umbrella for similar characteristics. This middle-level coding is more abstract from the text, but provides meaning by exploring the main ideas and assumptions which are significant in the qualitative texts as a whole.

Global themes are the overall and final macro theme that summarizes what the data is about as a whole. There might be more than one global theme in the data, but the global theme clusters the organizing themes into one argument or position within the analysis (Attride-Stirling, 2001: 389). To illustrate this order, Figure 5 provides a clear overview, which we will argue is beneficial due to our amount of qualitative data. The thematic network analysis will be applied in this thesis in order to identify three narratives in the analysis part I (see more page 57).

Structure of thematic network:

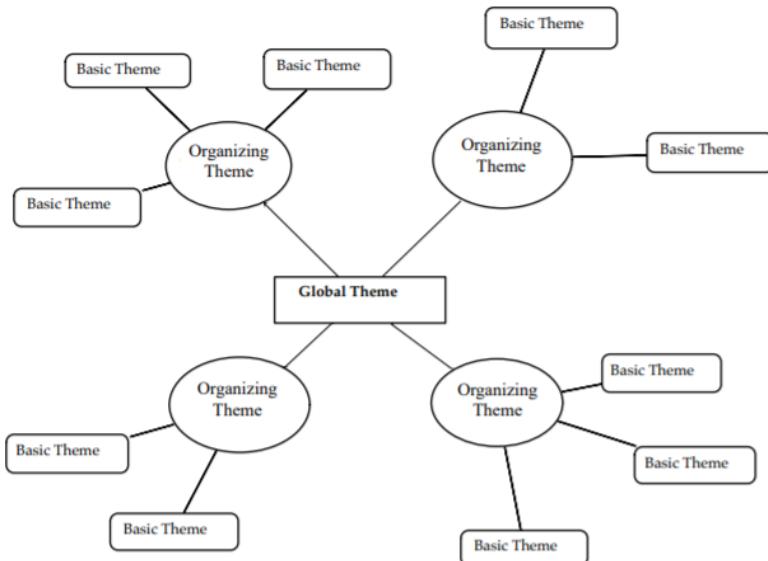

Figure 5

(Attride-Stirling, 2001: 389).

Thematic coding

In order to condense the data, we chose to identify three key points from each semi-structured interview. To make sure that we did this in a structured manner, we took inspiration from the previously mentioned thematic network analysis by (Attride-Stirling, 2001) and a traditional storytelling composition (De Fina & Georgakopoulou, 2011).

The thematic coding of our qualitative data is merged from various theories, to enable us to extract different narratives told and existing about Lolland as destination now. This is because narrative studies research how people narrate and use oral storytelling to convey and communicate, not only epics or myths, but also ordinary events in daily life (Falconi & Gruber, 2019). Thereby, we apply storytelling as a way to formulate a thematic coding stripe, which helps us to easily condense the data. For this reason, we were inspired by traditional storytelling, which we draw from narrative studies (Falconi & Gruber, 2019) and consists of: *orientation*, *point of no return* and *moral*. When we pay close attention to the semi-structured interviews and code these as a form of oral storytelling, it allows us as analysts to recognize discursive tendencies and themes, which otherwise may go unnoticed (Falconi & Gruber, 2019).

Orientation: orientation is a typical first step in traditional storytelling and oral storytelling to bring context to the story (De Fina & Georgakopoulou, 2011). This is a way for the narrator to

guide the listener in understanding her/his perception and prioritization of the setting of the story, time, behavioral situation and persons involved (De Fina & Georgakopoulou, 2011). In the context of this study, this code relates, for example, to the questions of the work position of the interviewee, her/his relation to Lolland and the reasons for living on Lolland (see more App. 3).

Point of no return/challenge: this marks the traditional second step in traditional storytelling and presents what happened at the event (De Fina & Georgakopoulou, 2011). This is also the step, in which the oppositions are made clear in the story and the need for change or a point of no return is required (De Fina & Georgakopoulou, 2011). In the context of this study, this code relates to the question of opinions on the current status of tourism and settlement development on Lolland, community-involvement, particular development plans and their resilience (see more App. 3).

Morale/happy ending: This stage often ends with the narrator implying a moral lesson or a positive change needed, which the listener should emphasize with (De Fina & Georgakopoulou, 2011). This is also the stage, in which it becomes clear what opinion the narrator encourages the listener to be left with. In the context of this study, this code relates to exploring the interviewee's perception of what it takes to make a good sense of place on Lolland (see more App. 3).

The three codes, *orientation*, *point of no return* and *moral* provide a framework for us as researchers to work with the qualitative data in a structured manner in thematic coding. The following text will go through the stages of coding more in depth as a supportive explanation to figure 7.

First coding:

Before we began coding, we revisited our transcriptions and recordings in order to make sure that our newly accumulated knowledge of Lolland from the fieldwork would influence our understanding of the semi-structured interviews. When listening to the recordings and simultaneously reading the transcriptions again, we coded the most obvious key points from all the interviews in relation to the three coding stripes: *orientation*, *point of no return* and *moral*. With the codes, we concluded on three key points from each of the six semi-structured interviews, which left us with 6 points of orientation, 6 tipping points and 6 points of morale. These points are our basic themes which is the first step in the thematic coding process (Attride-Stirling, 2001). The three consistent codes enable us to compare and merge the basic themes together into organizational themes in the following step of coding.

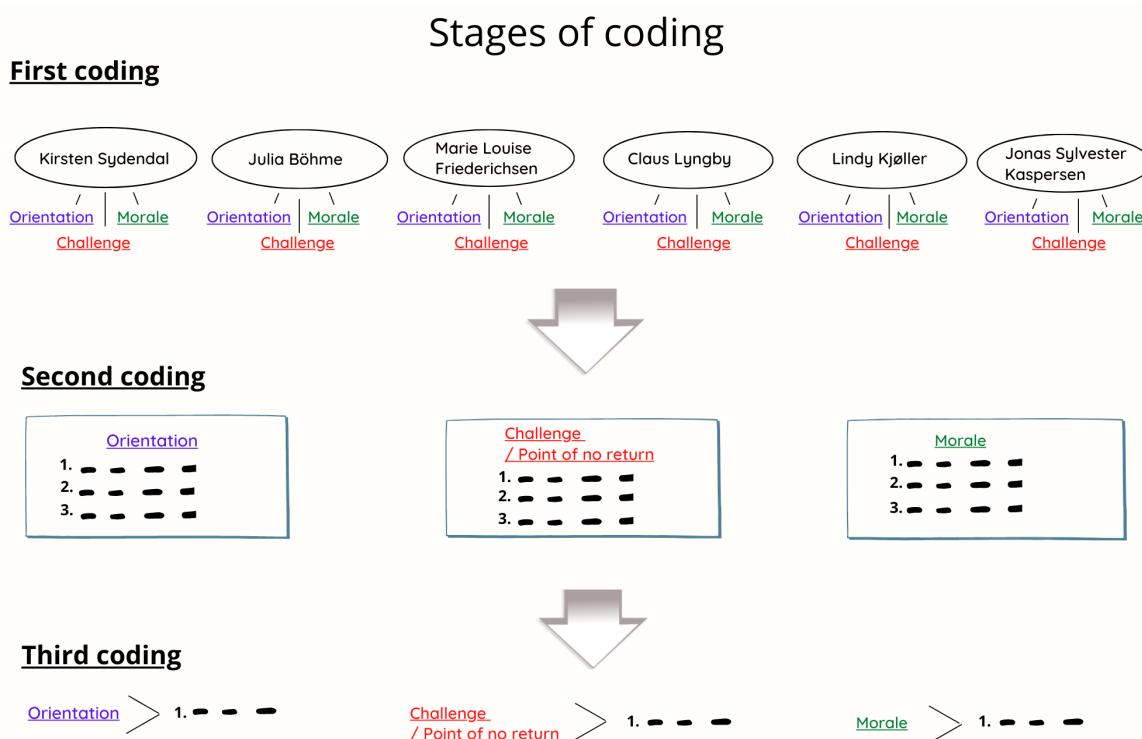
Second coding:

After the first stage of coding conducted directly from the interviews, we had withdrawn three points from each interview, in total 18 key points, which the respondents highlighted for us. Each code; orientation, point of no return and morals had six key points, which function as basic themes, but to make a clearer structure we merged the six key points under each code into 3 organizational themes (Attride-Stirling, 2001).

Now, in this stage each code represents 3 points or organizational themes, which we are able to implement in the analysis as *narratives*. By merging the points and thereby narrowing down the units of data, the narratives become more condensed as well as the opinion they represent. The second coding makes the qualitative data clearer due to the overview of only three narratives in each code, which is easier to incorporate in the analysis.

Third coding:

To make a conclusive and overall global theme (Attride-Stirling, 2001), we investigated and discussed the three narratives under each code. In agreement, we decided on one final theme which summarized the data from the second stage of coding into one narrative. In this way, the third stage of coding concludes on and presents one global theme under each code. The three global themes provide us with a less nuanced but clear narrative, which we can analyze from.

Ethical Considerations

The following will present and discuss our ethical considerations during the research process divided into three sections.

Online semi-structured interviews

For the online semi-structured interviews ethical considerations were also an essential part of the process. For example, a couple of days before we conducted and recorded the interviews, we shared the interview guide with the respondents, so that they could prepare for the conversation. We argue that this decision changed the data as the participants had time to prepare for the questions, but to us it was important to make sure that the interviewees did not feel uncomfortable during the interview. Furthermore, the semistructured interview format made it possible for us not to stick entirely to the interview guide but follow the flow of the conversation.

Another ethical consideration was that we would ask the participants ahead for permission to record the interview ahead of the conversation, which included an explanation of the purpose for the recording and how we sought to respect the confidentiality of the conversation. As a result of this consideration, we told them prior and during the interview that we would ask for permission to share any direct quotes from them in the thesis before finalizing the project.

Fieldwork

As we engaged in various social contexts for ten days, we were aware of the ethical concerns arising from such fieldwork. These concerns emerged for example from our multi-sensory ethnographic approach and the integration of the element of play into our research process. While involving stakeholders and locals on Lolland, it was important for us to secure the respect, trust and confidentiality in these encounters. This we did, amongst other things, by relying on our personal ethical standards and our sensibility in the situations. We were aware of the role we played as potential settlers and our position of being welcoming and friendly always had the underlying motive of answering and exploring our research questions.

To us this meant that for example during the informal conversations and unstructured interviews lies an asymmetrical power relation, because we as researchers had an underlying "agenda" or a sensitivity to what was being said and observed (Swain & Zachery, 2020). For this reason, the line between us as researchers, our personalities and the people we met during our fieldwork became blurry and was constantly a topic of discussion for us, because we frequently encountered ethical dilemmas.

An example of this is when we joined a local gym class in Fitness World Nakskov, in which the two other participants for the course wanted to know if we were to join the course on a weekly basis (see more App. 1). We told them that we were temporarily in Nakskov to write our thesis and did not tell them that participating in this course was a part of our research. Thus, the dilemma was to decide in the situation what information we wanted to disclose about our own research and our motivation for the conversations.

Another important aspect was the element of play, in which our initial plan was to present ourselves as new settlers on Lolland, instead of being thesis researchers. However, this turned out to cause a number of ethical concerns for us personally (App. 1). Therefore, we came up with a compromise of this that we told to the participants: 'We were researchers from Aalborg university, but we were in the process of considering moving to Lolland'. This story about our purpose on Lolland became necessary, as we did not want to misuse any of the participants' time by pretending that we were potential new contacts, when in fact we were only there for a short amount of time. This story became relevant to use when we were to join an open-house event, or the local unions we talked with during the settlement event (App. 1: 12, 11-09).

Topic of research and choice of participants

Another ethical consideration is the choice of destination and topic for this research. During the research process, we discussed whether it is ethically correct to focus on narratives of Lolland, when we are not from the destination and hence are at risk of influencing how others' perceive Lolland. We, as researchers, have a powerful role in that we as 'outsiders' study an area, which is already sensitive to other people's opinions and prejudices. Still, we argue that most of the participants in this study had other narratives to share than the negative narrative of Lolland. In fact, most of them wanted to change the current negative narrative. Therefore, we attempt to use our position as 'outsiders' to acknowledge this need and call attention to these participants' stories, which we argue are often overheard in the media portrayal of Lolland.

A last but important point to mention is that all the participants wish to emphasize aspects of Lolland, which looked away from or did not include the socially vulnerable or recipients of cash-benefits, which are a part of the negative narrative of Lolland. Therefore, after our fieldwork we asked ourselves if it was ethically correct to call attention to other narratives of Lolland, which aim at emphasizing other aspects of Lolland and hence, once again not let the recipients of cash-benefits and socially vulnerable families tell their story of Lolland. This is a difficult obstacle for us to overcome as we do not have data or representatives from this group included in our research. The way for us to approach this issue is to explore whose narrative is being told in the Discussion chapter 'The price of a new narrative'.

Validity of research

Validity in research is an absolute necessity, no validity, no value of the research (Cohen & Morrison 2007). In qualitative research it is moreover important to include our constructivist and critical ontological approach in the reflections, which means that we as researchers are part of the researched world. Hence, we are not set to represent one truth, but to value each interpretation of reality. This is important to state in the context of validity in qualitative data as it requires a high level of transparency, honesty and cogency in the self-reportings and reflections written by us as researchers (Cohen & Morrison 2007). A risk of invalidity in qualitative research is a preconception of the data results, and thereby conducting a research process which fits the researcher's personal agenda of interest. This risk is processed by the ACLR-model (App. 10) and thereby we attempt to address any preconceptions to the semi-structured interviews.

We operate within internal validity, which ensures a common ground between observations, descriptions and the theoretical ideas we develop (Bryman, 2016). This is particularly important in ethnographic fieldwork which, in this case, took place throughout 10 days. We engendered an internal validity in various ways, for example the fact that we are two researchers and we argue that four eyes see more than two. Furthermore, the authenticity of the data indicates our ability to adequately report on the situation (Cohen & Morrison 2007), as seen in our fieldnotes (App. 11) and by using Spradley's (1990) fieldnotes-model (See more App. 11). Through the various methods we conducted, among others semi-structured interviews, ethnographic fieldwork and deskresearch, we find confidence in our results; this enables us to cross-check our findings in order to secure a holistic and consolidated understanding of our findings as well as our field of study (Bryman, 2016).

Limitations

As we have outlined our methodological approach and practices, we are aware of the choices which may limit our research and the following section will elaborate on mainly four areas.

Respondents

One limitation in our study is the amount of respondents we were in contact with. As a consequence, this meant that we only have a certain amount of "narratives", and there may exist many accounts on our research question as there exist many other people on Lolland. New settlers are an example of a group of people, which we do not have represented in this thesis. Another example is the socially vulnerable inhabitants and their account of the narrative and the "development" of Lolland. In fact, the interviewees who were actively involved in the

development processes and aimed at changing the narrative of Lolland in one way or the other. For this reason, one can argue that this sample represents one demographic group of people, who were either hired to engage with the topic or had the extra capacities to engage voluntarily and try to influence the different stages of development on Lolland. Therefore, these interviews should be understood as *in depth* descriptions of *some* interests' perceptions of the current developments taking place and are not shared by everyone living on Lolland.

Case study

We implemented a *single* case study to fully investigate Lolland. We are aware that the single case study is limited to a specific time in a particular contextual setting leaving out potential to redo the same case-study, as the time and context will always change or modify (Yin, 2017). In the initial phase of the thesis, we wished to compare the case of Lolland to another area with experience in settlement, such as Klitmøller in the Northern part of Denmark., but due to timely limitations and prioritising, we chose only to focus on Lolland. Still, we argue that by choosing a single case-study, we had the opportunity to go into depth with Lolland and contribute to filling the gap of knowledge and research about it as a tourism and settlement destination.

The framework for the thesis

The structural conditions and official requirements of this thesis, have additionally limited this study, for example the possibilities of exploring the research question for a longer period of time. This limited the amount of participants we could interview and also the geographical area on Lolland, which we could explore during our fieldwork. For this reason, we chose the participants and the areas on Lolland most relevant to answer our research question. Another external limitation is the lack of financial funding for our research, which set a natural border to the fieldwork, as we were self-financing the trip and hence, were on a tight budget. This limited the fieldwork in the way that we chose to focus on Fejø and did not have the time or money to visit Femø and Askø.

Methodological approach

Positionality and reflexivity are as earlier explained important parts in our methodological approach. Hence, autoethnography is without a doubt relevant to look into, as autoethnography acknowledges how personal experiences are entangled in the research and the aspect of social life cannot be left out (Adams et al. 2015). These reflections are additional to what we have outlined in the sections on ethnography (See page 30-31). We chose not to engage further in autoethnography, as we were not familiar or had sufficient knowledge about this methodological approach before we began the fieldwork. To avoid a superficial engagement with the method, we chose instead to dive deeper into a methodological framework, which we had previously

explored in other research projects such as Tourism on Fanø after First Lockdown and Sustainable Tourism on The Faroe Islands.

Subconclusion

In this methodological chapter, a wide range of concepts were covered in relation to this iterative research process and study. First, we outlined and illustrated our research paradigm, hereunder our critical constructivist approach and interpretivism as our epistemology. Thereafter we presented our secondary data and primary data, in which the latter consists of online semi-structured interviews and ethnographic research. The online semi-structured interviews were manually transcribed and reflected upon in our self designed ACLR-model.

Our research design was presented and a single case study of Lolland as settlement and tourism destination introduced. As ethnographic researchers we went on ten days fieldwork to Lolland and Fejø in the role of 'potential settlers'. This we did on the basis of a multi-sensory approach to ethnographic research and the element of play, which made us oscillate between being the role of potential settlers on Lolland and researchers. In this part of the chapter, we also outline how we during fieldwork made use of unstructured interviews and informal conversations. In order to keep track and document the large amount of data, we made use of reflexive notes such as a daily journal during the fieldwork. Thereafter we explain and illustrate our thematic coding process based on Attride-Stirling's three themes (2001) and a self-decided coding stripe of Orientation, Point of No Return and Happy Ending. Lastly, we elaborate on our ethical consideration from various perspectives by arguing for the validation of this research but also to acknowledge its limitations.

5. Analysis

Part I: Recognize the good narrative

The different forms of narratives existing on Lolland

In the first part of the analysis, we identify the three main narratives about Lolland as a place and destination for tourism and settlement. We do this in order to scrutinize what influence Lolland's negative narrative may have on place-identity and sense of place. Therefore, we look into what motivates the new narratives told by our interviewees and which we identified during our fieldwork as temporary settlers. Before analyzing the narratives, it is important to stress that we refer to *narratives* of Lolland not only from a tourism marketing point of view.

As earlier introduced Lolland has been dominated by a negative narrative reinforced by the documentary "På Røven i Nakskov" (App. 8. Larsen, 2016). For this reason, we identify 'narratives' as a product of social discourses, different interests and forms of power all at work in the development projects set out on Lolland (Westwood, 2007). Based on this more broad understanding of the term (Cheng, et. al, 2021), we now analyze how narratives can be seen as an influential factor for the placemaking process in order to attract settlement, tourism (Smith, 2015) and reduce out-migration from Lolland.

Narrative One: *Recognize the Good Narrative*

The first narrative identified is *Recognize the Good Narrative*. This narrative became known to us primarily as we talked to Marie Louise Friderichsen who is senior project manager in Gate 21 and is working with implementing sustainable solutions in municipalities and tourism businesses (App. 8). She advocates for highlighting Lolland's green profile and emphasizing its use of wind turbines and local agriculture production. Marie Louise Friderichsen further argues that Lolland has a long history in comparison with other danish regions on the green transitioning and plays for example a crucial role in Copenhagen's sustainability strategy (App. 8. Lolland Kommune 2021a). Marie Louise Friderichsen exemplified the recognition and need to demonstrate the good narrative by showing us an exhibition on Lolland as frontrunner of the renewable energy transition. We were for example told that the implementation of wind turbines and suncells can be traced back to 1991, which makes Lolland one of the first places in Denmark to have wind turbine parks (Nielsen, 2021. Ørsted, 2017. App. 8). Similarly, Claus Lyngby working as chief consultant in the municipality of Lolland, emphasized the green narrative of Lolland by calling the attention to the sustainable gastro network 'Muld': "We have for example a narrative about local agricultural products on Lolland, for which we have formed

the network “Muld,” which we also use in tourism development” (App. 4)². This network advertises and informs about the local food production and restaurants on Lolland. The quote also implies how the municipality applies sustainable development practices on Lolland in their tourism branding, and thereby how the recognition of the sustainable narrative is an integrated part of a tourism marketing strategy (Muld, n.d. Lolland Kommune, 2016a). During our fieldwork, we visited a restaurant and local shop from the network Muld, Den Grønne Verden (ed. The Green World). To us this was a positive experience, which appealed to the environmentally conscious tourist who is looking for organic and locally produced products. Despite this restaurant and local shop aligning well with a narrative based on Claus Lyngby’s marketing strategy for Lolland, we only got to know the place by a coincidence and were not introduced or informed about this place by online platforms or marketing prior to arrival. Thereby we did not find the marketing campaign sufficient for our planning and choices of stay while being on Lolland (App. 1: 09-09).

Furthermore, according to Marie Louise Friderichsen, the recognition of the good narrative as a sustainable destination should ideally be the main thing visitors associate Lolland with (App. 8). This also builds on the assumption that the promotion, information and commercialization of Lolland’s renewable energy practices and agriculture attracts visitors, herunder certain environmentally conscious tourists (Urry, 1995. Cheng, et. al, 2021). A reason for this is because the narrative of being a sustainable destination has an influence on the visitor’s *place-identity*, as it represents what a visitor wants to be associated with (Cheng, et. al, 2021). This is furthermore argued to be of importance in the process of choosing a destination for tourists and settlers (Cheng, et. al. 2021). With the construction of the Femern tunnel, Marie Louise Friderichsen hopes that the sustainable narrative can be a way to make visitors to not just drive through but to explore Lolland as a destination (App. 8).

Thus, renewable energy on Lolland is an important part of forming a strong sense of place-identity and to recognize the good narrative (Cheng, et. al. 2021. Dupre 2019). In this way, the stories of gastronomic and renewable energy production could be used to disentangle the negative narrative about Lolland with its progress as a sustainable destination. We recognized the local gastronomic focus at Den Grønne Verden and on Fejø with numerous food-stands and self-produced products such as apple juice (App. 1: 07-09). Still, we were not as tourists or potential settlers encouraged to practice a more sustainable lifestyle in terms of for example using public transport, recycling our waste or by paying an eco-tax for accommodation (App. 1: 09-09). For this reason, we question whether there is a coherence between the sustainable narrative and what is actually experienced as a tourist. We moreover criticize the lack of

---

² “Vi har jo også bl.a. et narrativ omkring fødevarer på Lolland, hvor vi har lavet et netværk, der hedder ”Muld”, som vi jo så også bruger i turismeudviklingen” (App. 4)

information on how to participate in sustainable practices as a tourist or, in our case, as potential settlers in Nakskov. Furthermore, according to Dolnicar (2015), despite attracting tourists who might value and be drawn to a destination with renewable energy and gastronomic attractions, we argue that in terms of sustainable development the chances that tourists will implement more sustainable practices and consumption are of no guarantee (Dolnicar 2015. Cheng, et. al. 2015).

Narrative Two: *Infrastructural Development*

The second narrative identified is the narrative of *Infrastructural Development*, with Lolland as the new industrial epicenter between Germany and Scandinavia. This is a result of the construction of the Femern tunnel (FemernBelt, 2021. Bygge- & Anlægsavisen, 2021). The second narrative became identifiable in our conversation with Mette Boje Madsen, chief consultant in development in Lolland municipality and Lindy Kjøller representing Visit Lolland-Falster (App. 7 & 11: 14-09). In the fieldnotes, we documented how Mette Boje Madsen elaborated on the cooperation: “between private stakeholders for profit and the municipality aiming for gaining a bigger budget for the social needs, the elderly and the families on Lolland” (App.11: 14-09). Thereby we identify how economic growth is an important aim for the cooperation on the Femern tunnel, as the municipality needs finances to ensure a well functioning public sector. Based on the social challenges Lolland has faced and is facing, we recognize the need for financial stability, however, as reflected in the fieldnotes: “we asked about what kind of initiatives were taken in order to protect the natural environment, which is an important asset for settlers and tourists, the answer was that they cooperated, amongst others, with Dansk Kyst- og Naturturisme” (App. 11: 14-09). Furthermore, we noticed how there was no further environmental protection strategy and lack of cooperation with environmental NGOs and nature conservation organizations.

The focus on economic growth as an outcome of the big infrastructural development is met with concern by McCool et. al. (2013) who argue that in relation to sustainability, “it is unlikely that economic, environmental and social acceptability concerns can be valued equally in sustainability discussions by different groups” (218). Thereby, the sustainable practices and environmentally acceptable solutions are various. One example thereof is the debate about Femern’s environmental impacts which have led to critique of Femern because it is estimated to have a short-term outlet on 2 mio. tons of carbon emissions (Süddeutsche Zeitung, 2017. Ritzau, 2020. Taylor, 2020). From another point of view, Femern is argued to have sustainable impact *in the long run*, which then counters McCool et. al. (2013) argument that the economic aspect often relies on the short term solutions (Den Europæiske Unions Tidende, 2020).

In a short term perspective, the Mayor of Lolland, Holger Schou Rasmussen highlights

how the construction work provides thousands of new jobs on Lolland (FemernBelt, 2021), but these jobs are all within the construction sector and thereby do not help the need for labors in others sectors such as the care sector or agriculture (App. 9). Moreover, Mette Boje Madsen emphasizes how the Femern tunnel attracts investors within the hotel business to the south coast of Lolland (App. 11: 14-09)

In a long-term perspective, Lindy Kjøller supports that Femern has a wide positive impact in regards to social and the economic benefits for Lolland in the many years to come (App.7). For this reason, Lindy Kjøller argues that it is necessary to develop tourism strategies, which work 5, 10 and 30 years ahead as a way to ensure that the positive benefits stay on Lolland and do not disappear when the construction of the tunnel ends in 8-10 years (App. 7).

Thereby, the narrative of Lolland as the industrial epicenter between Germany and Scandinavia differs from the first narrative in that the focus is foremost on the *economic revenue*, not only gained from a tourism industry, but from a wide variety of industries interested in moving to Lolland (App. 9. Lolland Kommune, 2016. Lolland Kommune, 2021). Thereby, the Femern tunnel is not only looked upon as a benefit for potential new settlers and tourists in the second identified narrative³, but also benefiting the private industry. This is argued by the municipality to be within an economic sustainable framework necessary for developing Lolland. The environmental implications for constructing the tunnel and the consequences for the sustainable development on Lolland will be further analyzed later in chapter three (see more page 82).

The Femern tunnel is argued to provide Lolland with a better geographical placement (App. 7, 4, Lolland Kommune, 2021). As Julia Böhmer, settlement consultant in Lolland municipality, argues that Lolland will have a “better strategic location in relation to transport entrepreneurs, as there are many entrepreneurs now recognizing the benefits of being located closer to Germany due to the tunnel connection⁴” (App. 9). As illustrated by the quote, Lolland’s attraction as a destination for industries and thereby its employment opportunities, are emphasized to attract settlers. However, it also rests upon the idea that Lolland is very far away from the capital, as Julia Böhmer argues: “We also try to change the idea of how far Lolland-Falster is from the capital. That is our main challenge because there are many people believing that Lolland-Falster is very, very far away from the capital⁵” (App. 9). This belief and perception of distance makes one of the fundamentals for this narrative *Infrastructural*

---

³ Infrastructural Development

⁴ kommer også til at have en strategisk bedre beliggenhed for transportvirksomheder, der er mange virksomheder som kan se en ide i at nu ligge tættere på Tyskland gennem den her hurtige forbindelse (App. 9).

⁵ “Så man også prøver at gøre lidt op med forestilling om, hvor langt der er fra hovedstaden til Lolland-Falster. Det er mest det, som er vores udfordring, at folk tror at det er meget, meget langt væk fra hovedstaden” (App. 9)

Development. The further consequences and different perceptions of distance and centrality will be analyzed in chapter three on page 82.

As a consequence of this belief of distance, Claus Lyngby explains the difficulties of forming social communities within the professional areas and stresses that employment is difficult to attract to the rural areas (App. 4). Whether the difficulty in recruiting employees to Lolland is influenced by the idea that it is far away from the capital is an open question. Still, it seems that for this second narrative *Infrastructural Development*, the solution for attracting tourists and settlers to Lolland is to emphasize the employment opportunities, industrial development and economic growth driven by the Femern tunnel.

Nevertheless, the infrastructural development also leads to large renovation projects of for example Nakskov (Nakskov2030, n.d.). This will be a subject in the Discussion (see more page 99). As temporary settlers in Nakskov, we also recognized the change of the industrial area and production on the harbourfront, which is planned to be developed into a recreational area (App. 1: 15-09). This change of urban landscape is exemplified by Mette Boje Madsen who told us about the recreational activities planned for:

“Mette Boje Madsen expressed that the municipality always began development with the locals and Nakskov’s inhabitants (for example) as their starting point. For instance, Nakskov aimed at engaging its residents in performing water sport activities, so that there could be enough interested investors to implement a water sport center in Naskov. Again, we felt this to be a top-down based approach, which we felt like did not necessarily take the needs and the interests of the inhabitants into consideration.”
(App. 1: 15-09)

Thereby, the narrative of the Femern tunnel does not only mean infrastructural changes and more jobs but also on how the residents of Nakskov and Lolland are meant to use, participate and engage in this development. This second narrative we recognize to be told mainly by the municipality of Lolland (App. 5 & 9. Lolland Kommune, 2021). Yet, whether the implications of this narrative will be enough reason to make people move to or visit Lolland leads us to the third narrative, which is *Cooperation and Planning*.

Narrative Three: *Cooperation and Planning*

The third narrative we identify as *Cooperation and Planning*. This narrative, we first recognized in our desk research as we came across the Lolland-Falster Lovestorm movement previously introduced. This movement began as a response to the negative narrative formed by the documentary “På Røven i Nakskov” (Larsen, 2016. Jensen, 2016). Kirsten Sydendal, the founder of the movement, elaborates on the aims for Lolland-Falster Lovestorm: “one can say that we decided to take ownership of this new narrative of Lolland-Falster, which should supplement

and in case we were lucky, would also replace the negative narrative, which the media portrayed of us and we didn't think was fair⁶" (App. 5). As implied by the quote, it seems important for the *place-identity* for Kirsten Sydental and the board of Lolland-Falster Lovestorm to be proud of being a Lollik (Lolland-Falster Lovestorm, 2020. Kerstetter & Bricker, 2009, Dupre 2019). I A similar local proudness and place-identity we identified on Fejø, where the self-identified settlement ambassadors Conní Sønderskov Hansen and her husband Christian gave us a strong impression of their attachment and identity of living on Fejø. This identity we embodied as we were warmly welcomed to take a stroll together with Conní and Christian Sønderskov Hansen in their fruit garden:

"To us, the meeting was less about strategic initiatives on how to ensure a tourism development, which the islanders would agree with or how to ensure the "right" settlers to join, but more an overall question and discussion about what the good life is - which most of us seek as new settlers and tourists when visiting or moving to new destinations"

(App. 1: 08-09)

This aligns with one of the principles Lolland-Falster Lovestorm emphasizes, which is the sense of belonging to a community on Lolland (Wilson, 2012). This became clear to us during the fieldwork and was confirmed by Danielle, an international settler on Fejø (App. 11: 11-09). Upon Danielle and her family's arrival on Fejø, they experienced a great sense of community, which she thought was an attractive asset: "One of the things that surprised us, was the community of a lot of different nationalities. There was an Englishman who provided my husband with the job. Another international couple gave us a free ferry ticket before we even arrived to Fejø, and I thought that was amazing. Connie and Christian, that you guys also met, they are truly amazing people" (App. 11: 11-09). Thereby, the cooperation and help offered by the community became crucial elements for Danielle and her family for feeling a sense of belonging to Fejø (App. 11: 11-09).

The beginning of the Lolland-Falster Lovestorm movement may not have been to attract more settlers directly (App. 5). But as the movement has persistently worked for changing the focus to other aspects and stories about Lolland, we argue that this after all has an impact on settlers and tourists choosing. Thereby Lolland-Falster Lovestorm is an important actor in the third narrative *Cooperation and Planning*. This is because Lolland-Falster Lovestorm portrays values appealing to a segment looking for a life outside the urban areas, such as the natural landscape and sense of community (Lolland-Falster Lovestorm, 2020. Kantar Gallup, 2021).

---

⁶ Der kan man sige, at vi besluttede at tage ejerskab over en ny fortælling om Lolland Falster, som kunne supplere og hvis vi var heldige, kunne den også måske erstatte det narrativ der var tidligere, men altså et supplement til det som medierne fremstillede om os, fordi det synes vi ikke var fair (App. 5).

Hence, as Marie Louise Friderichsen states: "Lolland is not for everyone"⁷ (App. 8), meaning that there exists various and individual needs and perspectives on what makes an attractive place for new settlers. Lolland-Falster Lovestorm is one way to communicate and attract new settlers and therefore the movement is also "not for everyone". However Lolland-Falster Lovestorm is a response to the negative narrative. A narrative, which we recognized there was a general opposition against during our fieldwork because people we spoke to could not identify themselves with the representation (App. 1 11-09). On page 102 we will further discuss the messengers of the movement and also who gets to define and plan the narrative on Lolland.

Moreover, these perspectives confirm values and trends in a counter-urbanization, in which people move out of the city and to rural areas (Ward & Brown, 2009. Wiryomartono, 2020). This trend has increased with Covid-19 due to the flexibility of remote work for people with high academic backgrounds in Denmark, which makes people move out of the cities (RealDania, 2021. Richter, 2019). Thereby, the qualities promoted by Lolland-Falster Lovestorm are suddenly interacting with another national trend (Suenson, 2005).

Many good or one bad narrative

This section will further analyze how the overall narrative of this first chapter of the analysis: *Recognize the Good Narrative*, is emphasized in various ways to develop Lolland seen from a local or political perspective. The narratives analyzed in previous sections are partly recognized by Jonas Sylvester Kaspersen, a local entrepreneur in Maribo. He argues for finding one core narrative to focus on for Lolland as a destination:

"We have to take advantage of these things right now, think in possibilities and find a focus. What is it one would like to focus on: Is it sustainability, is it green energy, or for example the folk-school with focus on farm to fork and agriculture. Create a cohesion between what you are doing"⁸ (App. 6).

This statement is one opinion to the various narratives and processes currently existing on Lolland. For Jonas Sylvester Kaspersen, the aim is to develop more cultural life and a vital society on Lolland (App. 6), which calls attention to the need of contextualizing tangible development projects with a solid narrative and place-identity (Cheng, et. al, 2021). Moreover, it leaves the question of whether choosing only one focus is the optimal approach in changing the negative narrative on Lolland. This we experienced at the new settler event, in which the municipality had invited more than 25 local organizations including the Green House and QLF, a professional network for women as well as a church choir and sport activities for kids. The

---

⁷ Lolland er ikke for alle og enhver (App. 8)

⁸ Man skal udnytte de her ting nu og så tænke i de muligheder, og så finde et fokus. Hvad er det man gerne vil fokusere på: er det bæredygtighed, er det grøn energi, altså den her højskole for eksempel på mad og fra jord til bord, er fokus landbrug, få skabt en sammenhæng mellem det man laver (App. 6).

attempt was to include every potential settler's needs and interests. As a result, the variety became a slightly overwhelming experience for us, in which we could not recognize our identity as potential settlers to the same extent as we could during our meeting with Connie and Christian Sønderskov Hansen on Fejø (App. 1: 08+11-09)

Cheng et al. (2021) do not directly support the statement of only prioritizing one narrative or focus to foster a sense of place in a tourism context. A narrative is, however, emphasized as fundamental for a destination: "From a learning perspective, one of the most effective ways to know a place is through learning its stories. [...] In a way, tourism can be seen as entirely about storytelling" (46). Storytelling was a keyword in our experience at Richard Winthers House, which we visited without any pre-knowledge about the museum. During our talk with one of the volunteers and board members of the house, we understood the history and felt a growing attachment and value to the place, which we had no relation to prior to our visit. This encouraged us to return and explore more (App. 1: 13-09). On the basis of our own experiences outlined above, it is important to pay attention to the processes of creating narratives and place-attachment when Lolland wishes to improve and brand the uniqueness of their destination (Lolland Kommune, 2016).

Now, the problem for Lolland has been the persistence of one overall negative narrative throughout many years (App. 5 & 8. Larsen, 2016). A reason for this is that a destination's narrative can be very difficult to change, and at the same time, a narrative is crucial in forming a personal and individual image of the destination, as argued by Cheng et. al. (2021): "One may even say they (ed. narratives) can be more crucial than the actual experience" (34). As a result, not even facts and the actual reality may be sufficient enough to change a narrative, as it is an internal and dynamic process created, among others, by memories and values (Smith, 2015).

Theory of resilience can further analyze why the negative narrative on Lolland has still not radically changed. Resilience is often defined as "the capacity of a system to reproduce itself and function after shock" (Derickson, 2016: 164), which we argue resembles the situation on Lolland after the documentary "På Røven i Nakskov" as well as an increasing urbanization (App. 5. Larsen, 2016). We encountered a power dynamic issue and a top-down approach to change the narrative during a conversation with Mette Boje Madsen (App. 11: 14-09. Olsson, et. al. 2014). She operates in a political context and emphasized how she has worked on improving the narrative by talking to young people living on Lolland:

"Mette Boje Madsen mentioned that she addressed to the local young people how they talk about Nakskov as a "place one must get out of as soon as they can" and how these opinions and statements had a damaging effect on the reputation of Lolland. This approach, however, made us feel like it was very much top-down-based, without any actions besides positive words put on." (App. 1: 11-09).

The quote implies a lack of action and instead a forced positive perception of Lolland, which we argue is one reason for the lack of change of the negative narrative, as the sense of place must be based on personal experiences and memories.

Another aspect is a cultural attitude of ‘humbleness’ existing on Lolland, which has been expressed by Marie Louise Friderichen (App. 8). We also experienced this first-hand at the new settler event in Nakskov. In our reflections from this event, we noticed that: “The mayor and the representatives were humble in terms of what Lolland can offer, but simultaneously an acknowledgement of the many possibilities on Lolland” (App. 11: 14-09). This ‘humble attitude’ might be an additional reason for why the strong negative narrative is still not defeated within the municipality and community’s place-identity (Kerstetter & Bricker, 2009. Dupre 2019).

The messenger of a narrative

At the Lolland-Falster Expat event in Copenhagen, some participants expressed thoughts about their place-identity as a Lollik living in Copenhagen (App. 2). As self-identified “expat Lollikker”, many had formed a negative perception of Lolland to the extent that they argued for the accuration of the documentary “På Røven i Nakskov”. Thereby, one can argue that the negative narrative of Lolland was retold by people with a genealogical connection to Lolland (Cheng et. al. 2021), which leaves the question: who is keeping the negative narrative of Lolland alive?

The representatives from the municipality, Claus Lyngby, Julia Böhmer and Lindy Kjøller (App. 4, 7 & 9), emphasize the positive aspects of life on Lolland, but as Marie Louise Friderichsen states: “there is an ignorant attitude about Lolland, and visitors often come into the tourist information, and say that it is really nice here, it is not as bad as they thought. But there is still this narrative, and no doubt about it that it can be bad, and there are many houses here, which suffer and could need a helping hand⁹” (App. 8).

The quote illustrates how there is a recognition of the level of truth in this negative narrative. This is also recognized by Claus Lyngby, however, he calls attention to how other rural areas of Denmark are facing the same social issues but are not being stigmatized in the same way as Lolland (App. 4).

As demonstrated by Marie Louise Friderichsen, tourists who visit Lolland have presumptions of the area before arrival (App. 8), but as they experience the positive aspects of the place, the sense of place and thereby their narrative about Lolland change (Cheng, et. al. 2021). In accordance with this analysis, we experienced the same positive surprise when we visited Lolland during our fieldwork (App. 1: 08-09), which shows how sense of place and

---

⁹ Der er den her u-opdagethed omkring Lolland, og ofte så kommer de ind og står på turistbureauet og siger, jamen her er jo helt vildt dejligt, det er slet ikke så slemt, som vi troede. Men der er den der fortælling hele tiden, og der er ingen tvivl om, at det er slemt, og der er mange huse hernede, der lider, og der er mange steder, der godt kunne trænge til en kærlig hånd (App. 8).

thereby the narrative are dynamic (Cheng, et. al. 2021).

The expat Lolliker living in Copenhagen may hold on to a negative place-identity of Lolland (App. 2). As the expat Lolliker exclusively focus on the negative stories and see the documentary “På Røven i Nakskov” correspond to their perception of Lolland, it is difficult to change the negative narrative, if they have no personal desire to do so (Cheng et. al. 2021). The risk hereof is that the expats will be new “story-builders” outside of Lolland and uphold the negative narrative (Chronis, 2012). Contradictingly, the Lolland-Falster Expat event in Copenhagen also illustrated how there exists a sense of belonging to a community outside Lolland, due to their common cultural background which re-unites them in Copenhagen. Furthermore, they share the experience of coming from a place that is being associated with negative stories (App. 2. Wilson, 2012. Andersson, et. al. 2014.). Cheng et al. (2021) elaborates on this social aspect in place-identity and narratives outside the actual place:

“Stories and narratives assist in building the social relationships between people within the place, as well as distinguishing locals (or insiders) from outsiders. These social processes of inclusion and exclusion along with the place creation reinforce individual and social identities and affect the formation of collective identities.” (36).

In this case, it means that communities and narratives can be upheld outside of Lolland, but Lolland remains the fundament for the social bond. Moreover, as example, the Expat Lolliker shows the importance for recognizing the messenger and their motives for upholding their own narrative about Lolland (Andersson, et. al. 2014. Simpson, 2008).

Subconclusion I

We identify three narratives on Lolland; *Recognize the Good Narrative, Infrastructural Development and Cooperation and Planning*. In this analysis, we argue that these three narratives implicitly or explicitly respond to the negative narrative of Lolland.

Common for all three narratives is that they aim at telling a different story or showing a more nuanced perspective of Lolland as a destination for tourists and settlers. Secondly, none of these narratives reject the negative narrative of Lolland as such, this we argue is due to the ‘humble attitude,’ which we argue has internalized the negative narrative. These narratives, however, call attention to other realities, practices and positive developments taking place on Lolland.

The negative narrative enhanced by the documentary “På røven i Nakskov” resonates with the presumption of Lolland for people living outside of Lolland (App. 8). As a result hereof a mental distance between Lolland and big cities such as Copenhagen is created. Subsequently, the response to the negative narrative forms a growing community feeling on Lolland. This

response, demonstrated by LollandFalster Lovestorm, develops a new narrative about a strong social cohesion that may result in a changed and positive destination narrative of Lolland (Cheng et al. 2021). In this analysis, we outline the difficulties of changing a narrative about a place, as it is a personal and dynamic perception, but it may seem more factual than reality.

Furthermore, the analysis aims to illuminate who the messenger of a destination's narrative is. Lastly, we conclude that Lollikker living in Copenhagen share a sense of community-belonging as Expat Lolikker and that they have an influence on retelling the negative narrative outside of Lolland.

Part II: Corporation and planning

In this second part of the analysis, we explore who is engaged in the placemaking process on Lolland and Fejø. This we do in order to identify the consequences of these placemaking processes respectively on Lolland and Fejø. We will also analyze in what ways Lolland is prepared for the changes in settlement and tourism that they aim for. Moreover, the definition and who defines the *right* settler and the *right* tourist on Lolland will be analyzed.

Comparing placemaking

As a part of our fieldwork on Lolland, we conducted ethnographic research on Fejø from the 6th to 8th of September 2021. After a few days we got a feeling of how permanent and semi-permanent residents socially engaged with and depend on one another on the island (App. App. 1 07-09 2021). Our fieldwork illustrates a socially friendly community where everyone waved to greet each other as they passed by, and we responded by doing the same (App. 1: 06-09). This shows how the tourist behavior at a destination can be affected by the customs in the local community (Budeanu, 2007). The personal greeting provides visitors with a sense of belonging as it creates value and a memory of the place (Lew, 2017). This value made a strong impression on us in a way that we remembered the waving-tradition as a part of Fejø's place-identity even after our visit (App. 1: 06-09). We argue how Fejø's sense of place can nourish a narrative, which is told about Fejø outside the destination itself.

Now, we argue that Lolland's creation of sense of place is different from Fejø. This is based on our temporary settlement in Nakskov, in which we did not encounter the same form of social engagement and connection with the residents, for example neighbors, throughout our time there (App. 1: 12-09). A respondent who supports this claim is Kirsten Sydendal (App. 5), who argues the main differences in local engagement from Lolland and Fejø to be: "I couldn't really see the communities on Lolland, and it was harder to get a hold on this on Lolland because people are living more spread out, [...] so I thought, we must be able to do the same as we did on Fejø¹⁰" (App. 5). Hereafter, Kirsten Sydendal founded QLF to strengthen female networks and create awareness of the positive sides about life on Lolland Falster (QLF, n.d.). As implied by the quote, Kirsten Sydendal grew up on Fejø where initiatives and collaboration emerged more naturally than what she encountered on Lolland. Thereby, she implies that Fejø is more successful in supporting and developing a placemaking process than on the mainland, Lolland (App. 5).

---

¹⁰ "Men jeg kunne bare ikke rigtig se de der fællesskaber, og det var lidt sværere at få greb om det på Lolland, fordi folk boede så spredt, [...] så tænkte jeg, vi må kunne gøre det samme som på Fejø" (App. 5)

Placemaking on Lolland

Urban planners include local engagement in a strategic development of placemaking, as it is argued to be a way of ensuring involvement of various groups, opinions and qualities (Dupre, 2019). Though, within this framework of a “professionalized” and intentional placemaking process, there is a risk of creating a top-down approach to development. This is because it only involves the local communities at the end of the process as a way to justify what has already been decided (Botes & Rensbur, 2000). We experienced different opinions on the local engagement project set out by the municipality named “Meet a Lollik” during the settlement-event in Nakskov (App. 1 11-09). At the “Meet a Lollik” information-booth we met Bent, a representative from Stokkemarken on Lolland and Klaus, who is the representative for Maribo. However, we already knew Klaus from the local real estate, which made us question his intentions as a representative of Maribo for new settlers because Klaus would maybe use his position as representative to benefit his real-estate business. The experience furthermore showed us the different opinions on involving and cooperating with the locals in regards to settlement development: “Klaus expressed that 0 people would contact Bent, to which Bent protested and argued that he had calls and people he had to contact. There was a bit of an argument going back and forth, but finally it got interrupted by some new settlers wanting to talk to Klaus and we could thank Bent for his time and move on.” (App. 1: 11-09). We argue how a municipality’s initiative to involve the locals in settlement development can become “professionalized” on the one hand, and, on the other hand, can still function as a personal driven initiative.

Lolland: Placemaking and municipality

The representatives from the municipality are in this thesis Julia Böhmer, Lindy Kjøller and Claus Lyngby (App. 4, 7, 9). The overall aim of Visit LollandFalster, the regional DMO, is to develop Lolland into an attractive tourist destination. As head of development in the DMO, Lindy Kjøller connects the effects from infrastructural planning, such as the Femern tunnel, with exploring the potential of tourism. The tunnel is a part of a future solution to increase the number of tourists, because the transport time to Copenhagen and Germany is assumed to be part of the negative narrative and thereby a barrier for tourists and settlers coming to Lolland (App. 7). Julia Böhmer also emphasizes the development as a result of the construction of Femern. Furthermore, she stresses the importance of ensuring the wellbeing and social offers to the workers, while they are employed in the construction process (App. 9). This we argue is an attempt to create a placemaking process (Cheng et. al, 2021), which ideally should motivate the workers to stay on Lolland after the construction is finished, and thereby generate a positive settlement and economic development (App. 9. Lolland Kommune, 2021).

In contrast to this, Jonas Sylvester Kaspersen has reached out to the municipality with a private project to create the GreenHouse in Maribo and explains the corporation in the following quote: "The process illustrates it very well. In the beginning I had 117 meetings about this meetingplace, and then I ended up applying for money from elsewhere [...]. And when that had happened, then the municipality ended up joining the project. Let me say it like this, I had some frustrations, and I think it could be done in a better way¹¹" (App. 6). Marie Louise Friderichsen (App. 8) shares this opinion and argues that the municipality acts in an inflexible way, exemplified by closing the public toilets during the tourism high-season, which Fejø experienced in 2020 as a result of the travel restrictions due to Covid-19 (App. 8, Trolle, 2021). From a theoretical perspective of resilience, this can be seen in the negative light of a resilient system (Olsson, et al. 2014); meaning a too rigid and non-innovative administration of external impacts that require a new set of actions set out by the municipality to support the community affected. This has led to frustrations in the community as demonstrated by statements from Jonas Sylvester Kaspersen and Marie Louise Friderichsen (App. 6 & 8).

As a response to this critique on lack of understanding and cooperation with the municipality, Claus Lyngby, initiated local community meetings about tourism development in Kragenæs, to avoid future problems of the carrying capacity of tourists visiting Doddekalitten (App. 4). During our fieldwork, we also visited Doddekalitten and took notice of how close the nearby houses were to the sculptures and agreed that we as potential settlers would, in alignment with the some residents in Kragenæs, not find this area attractive to move to due to the many visitors (App. 1: 09-09). Thereby, we argue that it is important for the municipality, as the policy planners of placemaking, to not just impose a predetermined development plan (Dupre, 2019. Botes & Rensbur, 2000). In this section, we mapped out some of the main conflicts in placemaking on Lolland in relation to tourism and settlement. On the one hand, representants of the local community argue how the municipality provides little flexibility and help for innovation (App. 5, 6 & 8). On the other hand, the municipality states how the local community is involved in regards to community-meetings and hearings (App. 4).

Placemaking on Fejø

On Fejø, there is a similar opposition and critique towards the administrative planning and cooperation with the municipality. In a conversation with the settlement ambassadors on Fejø, Conni Sønderskov Hansen and her husband Christian, they stated that on Fejø they can only rely on themselves and do not expect any help from the municipality of Lolland due to both

---

¹¹ Processen illustrerer det meget fint, i starten havde jeg 117 møder om det her mødested og så endte jeg med at søge penge et andet sted fra [...] Og da det var sket, da det var det, så hoppede kommunen med i det. Og jeg vil sige det sådan, at jeg sad med nogle frustrationer og jeg mener, at det kunne være bedre. (App. 6)

geographical and mental differences between Lolland and Fejø (App.11: 08-09). When the locals share the same interests, as well as obstacles, it can foster a stronger sense of belonging to the community (Ruiz-Ballesteros & Caceres-Feria, 2016). This illustrates not only a territorial community on Fejø, but moreover, a socially constructed collective identity based on a shared opposition to Lolland mainland (Cheng et. al. 2021. Andersson, et. al. 2014).

From the perspective of resilience theory, we argue that the community on Fejø proves to be resilient in regards to external challenges (Wilson, 2012). This is exemplified by how Fejø reacted to the depopulation on the island explained by Kirsten Sydental: "We had a school crisis, where the politicians told us: If you want to keep your school, you need to find some more settlers or get some children. [...] But we did a lot of things as ordinary inhabitants on Fejø back in the 00's. Also because it was our own daycare, our own school which were on stake, so it was very real¹²" (App. 5).

In this quote, Kirsten Sydental explains how the community felt responsible for their *own* school. This illustrates a pro-rural attitude among the local people (Ward & Brown, 2009) and coherence between placemaking, entailing public institutions and the place-identity of being part of a vital community with families and a positive social development. The place-identity will reflect on the narrative about Fejø (Cheng, et. al. 2021). During our conversation with Anne-Grethe Laursen, Island representatives for Fejø, she showed the local school and told us the importance of attracting families with children as permanent residents to whom a local school is important (App. 11: 07-09). The not-wanted development on Fejø would be a community, which is only vital during the summer months due to the majority of semi-permanent residents according to Anne-Grethe Lauersen. This scenario might be the actual future as the school on Fejø recently had to close again due to the small number of students (Berg, 2021). Externally, a narrative which portrays a community with a closed school can be perceived as a dysfunctional all-year society. Nevertheless, a strong place-identity can be enhanced by a collective-action on solving a challenge in the community (Ruiz-Ballesteros & Caceres-Feria. 2016). This can create a narrative about a community who will work together to save and maintain the school like on Fejø (App. 5).

Fejø: Placemaking and municipality

In relation to the corporation between the administrative municipality and the local inhabitants on Fejø, this is not highlighted as a central point of conflict as we saw in the previous section Placemaking on Lolland (see page 69). The representatives from the municipality admire the

---

¹² Der havde vi haft en skolekrise, hvor de sagde til os politikerne. Hvis I fortsat vil have skole, så må I finde nogle tilflytttere eller få nogle børn. [...] Men vi gjorde mange ting, som helt almindelige borgere på Fejø der i starten af 00'erne. Også fordi, det var jo vores egen dagpleje, vores egen skole, der var on stake, eller på spil, så det var jo reelt (App. 5)

successful work conducted on Fejø in terms of attracting new settlers and creating a strong tourism brand (App. 4. 7 & 9). One reason for this success we argue is how the inhabitants on Fejø take on a higher degree of responsibility for creating their own placemaking without external involvement, as seen with the local school (App.11: 08-09 2021). This point became clear to us in our conversation with Danielle who moved to Fejø after traveling with her husband 13 years ago. She explained to us that:

“We never had any help from the municipality; everything was provided by the locals. If you want something, you have to really fight for it on Lolland. It is not a personal experience, but an experience from others. The municipality provides zero help, but makes it extremely difficult to succeed” (App. 11: 11-09). Furthermore, Kirsten Sydental explains how settlers should be resourceful to be able to live on Fejø. Reasons for this are the requirements for transport and limited possibilities for public healthcare (App. 5). The ferry, which connects Fejø with Kragenæs on Lolland, is an important aspect in placemaking, because the ferry is the only way to get access to the destination. In this way, planning of transportation merges both local and tourism interests (Dupre, 2019). In contrast to highways and railways, the ferry stands out and becomes a part of the journey itself, due to its uniqueness (Relph, 1976), this we also experienced as we went to Fejø (App. 1: 06-09). We argue for the significance of the ferry ride, as this form of transportation is not similar to most other places we visit. One reason for this is that we met some local residents on Fejø on the ferry such as an apple farmer and an elderly couple, who used the ferry in their daily commute. As a contrast this encounter is not a possibility on a highway or in a tunnel. For this reason, we argue that the ferry played a role in our sense of place and memory of Fejø.

Placemaking and tourism

Lolland municipality has and still is experiencing undesirable and unsustainable settlement tendencies, confirmed by Julia Böhmer and Marie Louise Friederichsen (App. 8, 9. Lolland Kommune, n.d.). To ensure maintenance and a stable sale in estates, Lolland municipality works with a system of flex-housing, which makes it possible to buy a house on Lolland but not live there permanently (Lolland Kommune, 2016). Mobility in settlement may result in changes within the local culture, politics and economy at the destination (Cheng, et. al. 2021). These social changes can create a sense of strangeness for both locals and tourists (Cheng, et. al. 2021). To give an example to emphasize this point, we draw on our meeting with Anne-Grethe on Fejø. Anne-Grethe Laursen told us a story about a couple who deliberately chose to sell their house to permanent residents instead of second home owners (App. 11: 07-09 2021). This implies a countermovement to second home owners as an increasing number of semi-permanent residents could lead to a radical change in the sense of place according to Anne-Grethe Laursen.

Nevertheless, mobile settlement may also attract social and economic improvements by enabling families or digital workers to invest and spend time at the destination, which would not have been possible without flexible housing (McGehee, et. al. 2015). This means that the notion of community should be understood in a broader framework than territory and thereby the Fejø community may not only be limited to the people living all year on the island (Wilson, 2012). This we also experienced in an unstructured conversation with a semi-permanent resident on Fejø. Even though she was living permanently in Copenhagen, she had a strong sense of belonging to Fejø and the permanent residents there. She explained to us that she grew up on Fejø and regularly visited the island with her kids today (App. 1: 08-09).

Another aspect in regards to second homes is that they might turn out to be more permanent than the residential address, as the second home tends to be in the belonging of a family throughout many years or generations (Cheng et. al. 2021), whereas the residential home is a changeable place which depends more on work and temporal personal needs (Richter, 2019). This development is confirmed by Marie Louise Friderichsen as she observed people who had moved away from Lolland, but still kept the family house to use it as a second home for example, because they felt a particular sense of belonging to this place (App. 8).

To corporate and plan for sustainable changes

Several respondents throughout the interviews mentioned the negative narrative about Lolland (App. 5 & 8). In this section, we analyze how the negative narrative, which was manifested by the documentary "På Røven i Nakskov," is cooped within the community and on a political level. Lindy Kjøller agrees on the persistence of the negative narrative, but he shares an interesting point on how politicians have partially reinforced the negative stories from Lolland in order to receive greater economic support from the national government (App. 7). According to Amsden et. al (2010) it is political decisions that form the narrative of a place, which this example confirms.

As a way to combat the negative narrative, Lindy Kjøller states that the DMO persistently works on changing the negative narrative, as he claims this to be a main obstacle for a thriving tourism development (App. 7). This is supported by Smith (2015) who says that narratives affect the reputation and repeat-visits at the destination. On the tourism development level, Marie Louise Friderichsen claims the need for illuminating the good practices on Lolland which many tourism businesses already implement in their daily practices such as decreasing food waste: "When you come in and talk to them (ed. tourism businesses), it is almost impossible to improve anything, because they use all their leftovers, they have their own chickens and all their food is

locally produced¹³" (App. 8).

Despite sustainability being part of an attractive narrative according to Marie Louise Friderichsen, it is a relative term as its definition can be differently understood according to the situation and destination. McCool, et. al. (2013) claims that some of these sustainable initiatives are small changes with limited effect, but is a way to legitimize certain extractive practices for the tourism stakeholders, which he defines as *green washing*. Therefore, the limited changes in tourism business practices followed by intensive branding thereof, might not be sufficient to demand overall changes towards a more holistic sustainable approach (McCool, et. al. 2013). This sustainable approach we saw at the Living Lab exhibition in Horslunde, which was curated by Marie Louise Friderichsen. This visit made us realize the sustainable practices in relation to renewable energy and carsharing on Lolland. If this exhibition had not presented the development, we would not have been aware of these practices due to lack of information about sustainability and renewable energy on Lolland (App. 1: 09-09). Following this instructive experience, we asked Mette Boje Madsen about the political incentives to focus on environmental sustainability, but the conversation left us with skeptical reflections, as we did not recognize any concrete initiatives on implementing sustainable practices in development strategies:

"They (ed. Lolland municipality) included the 6 sustainable principles as their starting point, however, further natural protection organizations and counseling were not included in what was labeled a sustainable tourism development. This led us to doubt and question the holism of the wide interfering implementations set into action by private stakeholders, investors such as Mærsk and the municipality." (App. 11: 14-09).

The political context and influence need to be considered if tourism development should be within the scope of the sustainable principles (Sharpley, 2000). Lolland municipality emphasizes local engagement and social inclusiveness in the 2016-2030 strategy, but the practical implementation is not further described (Lolland Kommune, 2016). This illustrates an awareness of sustainable development in the political municipality, but on a practical level the branding thereof seems to be a driver of the process. Lindy Kjøller refers to branding of the destination as using the "right buzz-words" (App. 7), which indicates a parallel to commodifying sustainability in tourism development to attract environmentally conscious tourists (McCool, et. al. 2013).

---

¹³ "Når man så kommer ind og taler med dem, så kan man nærmest ikke rykke dem på noget, fordi de bruger alle deres madrester, de har høns, der går ude i baghaven, alle deres fødevarer er lokale" (App. 8)

A resilient attitude when planning for changes

This part of the analysis explores if a narrative of a destination can be resilient and thereby difficult to change. Social resilience within a community is a strategy to prevent and recover from unpleasant disturbances (Wilson, 2021), but too much resilience can be seen as a static system (Olsson, et. al. 2014). In relation to our fieldwork, we argue that there exists a "humble attitude" on Lolland, which resembles this resilient system. This we experienced first-hand for example at a fitness class in the local gym in Nakskov. We participated as part of our role as temporary settlers and as a way to meet more permanent residents:

"Both the trainer and one of the participants expressed joy and a kind of humbleness when we explained how positively surprised we were about Nakskov, and how we both could feel the positive development taking place on Lolland. This form of reaction we would later on the same day get to experience multiple times, as the next point on the agenda was to participate in the big settlement event for new settlers on Lolland from 2020-2021"

(App. 11: 11-09).

We argue that this shows a "humble attitude" towards our interest in Lolland and temporary living in Nakskov. This is arguably one reason for why the negative narrative is still not defeated within the municipality and community's place-identity (Kerstetter & Bricker, 2009. Dupre 2019). In the context of resilience, this attitude, however, can also be seen as an internalization of the negative narrative of Lolland. In other words, we argue that the negative narrative is reproduced culturally and structurally, which represents its resilience because it does not seem to change despite the current development on Lolland, as seen with the Femern tunnel and the international school (Lolland Kommune, 2020). Another example of the 'humble attitude,' we encountered during the interview with Lindy Kjøller, who told us the message of the DMO's new branding strategy:

"We have a narrative saying that: "we know this was not the first place you started looking, but it was here you ended up living. It's because, when you as a family from the north of Copenhagen, wish for another life [...] we are aware that Lolland-Falster is not your first choice today, because through many years there has been stories about worn-down houses and relocation of recipients of cash-benefits¹⁴"

(App. 7).

We argue that this quote illustrates how the narrative on Lolland accepts the negative stories in the media coverage, and believe the solution to the negative image is to let people experience the destination on their own. From a theoretical point of view, this leads to the following critique raised by Derickson (2016), saying that a resilient community is basically told to keep taking

---

¹⁴ "Så vi har sådan en narrativ, der at bo.". Det er fordi, når man som familie nord fra København ønsker et andet liv [...], jamen så ved vi godt, at Lolland Falster i dag ikke er første valg, og det er jo fordi, der har været igennem mange år nogle historier om faldefærdige huse, udflytning af kontanthjælpsmodtagere" (App. 7)

“knock after knock” and learn to adapt to the situation. This cautious approach illustrated by the examples of a ‘humble attitude’ is arguably not in alignment with developing a more positive place-identity. A last example to mention is from the new settlers' event in Nakskov, where the Mayor, Holger Schou Rasmussen pointed out the negative narratives in his welcoming speech. In our fieldnotes, we took notice of his comments on “the many and bad narratives about Lolland, and encouraged everyone to find the truth in the middle of these” (App. 11: 11-09). We argue that the responsibility of changing the perception of Lolland is to come from an individual level as implied by the quote and is therefore less a political responsibility (Cheng, et al. 2021).

To cooperate with person-driven changes

In this part of the analysis, we analyze who upholds and wishes to change the negative narrative. Marie Louise Friderichsen identifies a younger generation on Lolland, which is ‘not stuck in the past’ but sees the possibilities on Lolland (App. 8), Jonas Sylvester Kaspersen supports this new generation as an important driver for changing the narrative once and for all (App. 6 & 8). On the island of Fejø, the local settlement representatives Conni Sønderskov Hansen, her husband and neighbor, who are not among the younger generation, share their perception of a positive narrative about Fejø (App. 11: 08-09).

The interviewees for this study are some of the most eminent promoters for a new narrative and are highly engaged in the development of their respective community. But Botes and Rensbur (2000) stress how it is difficult to involve people with less resources, and consequently, what they name a local-elite, will take lead in the decision-making process on behalf of the community. One example of the consequence of being labeled as a local elite is when Jonas Sylvester Kaspersen decided to leave his role as head of the meeting place, GreenHouse: “And then he (ed. a local casheer) said to me, we could just as well call it Jonas’ Green House, because it had been build around my person, so I thought, if this should continue to live and be sustainable, I needed to quite¹⁵” (App. 6). This example helps to illustrate the complexities of cooperation and entrepreneurship, which aims at changing the negative narrative of Lolland due to internal conflicts and misbeliefs. Kirsten Sydental faced the same reactions when she founded Lolland-Falster Lovestorm (App. 5).

The cooperation for a change on Lolland seems locally still to be very person-driven. Based on our research, these changes come from resourceful people, such as Kirsten Sydental and Jonas Sylvester Kaspersen, who have the time and capacity to put in the effort and work for the narrative and change they want to see. This we acknowledge in the choices of our interviewees, as they are all what we would categorize as a part of the local elite on Lolland. One

---

¹⁵ Og så sagde han, at vi kunne ligeså godt kalde Jonases GreenHouse, fordi det var blevet så meget bygget op omkring min person, så jeg tænkte at hvis det skulle leve videre og være bæredygtigt så måtte jeg trække mig (App. 6).

consequence of this is that they do not represent the community as a whole, and hence the longevity of these positive place-identities and narratives may not be rooted in the community and thereby its acceptability can be questioned in the long run (Botes & Rensbur, 2000).

Is Lolland ready to change

The construction of the Femern tunnel provides jobs for around 3000 construction workers (App. 9), but the Mayor Holger Schou Rasmussen expects in total 6000 employees occupied related to the construction work (FemernBelt, 2021). Thus, the phase prior to the opening of the tunnel is particularly important in regards to how Femern will improve the economic conditions and increased job possibilities, which are some of the main political arguments to support the Femern tunnel (FemernBelt, 2021. Lolland Kommune, 2021).

Julia Böhmer is aware that not all of the workers will stay on Lolland after the construction work is done, as many of them are international temporary settlers (App. 9). This is in line with how mobility and flow of people form the rural livelihood (Ward & Brown, 2009). We argue this form of fluctuation and work-mobility can be compared with digital-workers, who work remotely and change scenery regularly (Richter & Richter, 2019). The economic development in relation to settlement corresponds with the general understanding of settlement as a positive contributor to rural development (McGehee, et. al. 2015).

Even though the construction workers may settle on Lolland for varying periods of time, these forms of mobility will influence the area not only in an economic way. Lolland has historically welcomed international workers to accommodate the needs for farmers and healthcare workers according to Marie Louise Friderichsen and Julia Böhmer (App. 8 & 9). In order to make this fluctuation of people a part of Lolland's placemaking process, there is a general agreement that a focus on social relationships is required to form a sense of place for the international workers on Lolland (App. 5, 6, 9). To Kirsten Sydendal this has resulted in the establishment of *Lolland Falster International*, an organization with the aim of facilitating encounters between like-minded international workers and their partners (App. 5). Julia Böhmer is similarly positive in regards to the voluntary and community-based organizations, such as Lolland Falster International, as they provide a less bureaucratic approach which meets more support from the community (App. 9).

At the new settlement event in Nakskov, we observed families with different national backgrounds, for example Pakistani and Polish (App. 11: 11-09). The diverse nationalities and new forms of temporary settlement, can be important factors for rural change within regions, and have an impact on the local community and economy (Ward & Brown, 2009). Furthermore, during the event, we experienced how the municipality copes with the new settlers with international backgrounds as Mayor Holger Schou Rasmussen held the welcoming speech which

we reflected upon in our fieldnotes: "There was a brief mention of the many newcomers and their international profile in relation to the Femern construction, however Holger Schou still hosted the whole speech in Danish, without any translation." (App. 11: 11-09). This means that when the Mayor promoted the many economic and cultural possibilities on Lolland important for forming a sense of belonging to a place, these were most likely missed by the non-danish speaking audience. To take it one step further, as the event was right before the municipal election in Nov. 2021, we got a sense of Holger Schou Rasmussen's personal agenda towards collecting votes, but with most of the participants not understanding the message (App. 11: 11-09). This example is used to show how the fluctuation of new international settlers is already taking place but whether Lolland is prepared to meet the needs of the international and mobile groups as they claim, we cannot confirm at this point in time.

The *right* settler on Lolland

The following section will first analyze who the "right settler" is for the interviewees. Jonas Sylvester Kaspersen is convinced that a destination's narrative is mainly responsible for attracting people, and when they have arrived, the social aspect is responsible for developing a strong sense of place for the settlers: "I think the narrative should attract people here, and when they are here [...], they could be connected to a person, who makes sure they get a good experience, so they quickly get involved in the communities¹⁶"(App. 6). Claus Lyngby supports this focus on social and professional communities. He gives an example of an engineer who preferably works in a big company with 25 other engineers instead of being the only one of that profession in a middle-size company in Nakskov (App. 4). Thus, the community and feeling of belonging matters in a settlement process (Cheng, et. al. 2021), but it is also dynamic and might change according to the social environment.

Julia Böhmer will not say that there are any right or wrong settlers, but her statements are in accordance with the plan for development in Lolland municipality (Lolland Kommune, 2020): "What we strive for, is a balanced Lolland, which means fewer of them who cost money, and more of them who contribute with tax-pays¹⁷" (App. 9). This implies that Lolland aims at attracting permanent residents, who can pay taxes and occupy the vacancies such as doctors, pedagogues or in the construction sector (App. 9). Claus Lyngby further supports the framing of the right settlers as contributors to the local labor market and as taxpayers (App. 4). He also emphasizes that we are among the group of attractive settlers on Lolland. This point, the analysis confirms by the attention and questions we met at the new settler event in Nakskov, in

---

¹⁶ "Jeg tror, at narrativet skal få folk til og når man er her[.], så kunne de blive tilknyttet en person, som så sørger for at de får en god oplevelse, så at man hurtig kom ind i de fællesskaber" (App. 6).

¹⁷ "Det vi stræber efter er et Lolland i balance. Så det vil sige, færre af dem som koster mange penge og flere af dem, som bidrager med skattekroner." (App. 9)

which we were among the youngest group of participants and thereby stood out (App. 11: 11-09).

Lindy Kjøller defines the right settler as the one who makes use of the local offers on Lolland: "the settlers we want to attract, well they also think it is nice to do shopping at the local butcher or visit a farm shop to buy quality carrots, so the story or narrative about this is exactly the same when it comes to tourists¹⁸" (App. 7). As shown by the quote, Lindy Kjøller wishes to attract the same kind of settlers as tourists. By defining who the right settler is, we argue that the unwanted settler is similarly defined, which in this case are residents who do not financially contribute to an increased tax revenue. Now, the question is if the right settlers are also the right tourists? This is relevant to ask, as tourists influence placemaking on Lolland because they become co-producers and consumers of the area (Amsden, et. al. 2010).

The *right tourist* on Lolland

The following section will first analyze who the "right tourist" is on Fejø and Lolland. In Kragenæs, the residents experienced an overwhelming amount of tourists who came to see the Dodekalitten sculptures. This led to a clash between different perceptions of good behavior during the summer of 2020 (Budeanu, 2007). Claus Lyngby admits how the situation resulted in disturbance of life for some in Kragenæs, which negatively impacted on the local support for tourism: "What is carrying capacity within a local community in a summer period, that threshold was simply crossed last year¹⁹" (App. 4). According to Claus Lyngby, this problematic situation has particularly affected residents who moved to Kragenæs for its natural assets and peace. Thereby, this example illustrates the clash between the "right settlers" and "right tourists" who may be attracted to the same qualities but whose sense of belonging to the place may lead to clashing behaviors (App. 4. Budeanu, 2007).

The municipality has intentionally solved the issue by facilitating public meetings to create community participation (App. 4). This form of community participation process meets critique by Botes and Rensbur (2000) as it can be questioned if this participation has led to sustainable changes for the community or if it is a justification of what has already been decided. The solution to the experience of overtourism in Kragenæs was handled by the municipality as a planning issue. The solution was to hire an external architect to make space for both residents and the increased tourism (App. 4). As we went to see the attraction Dodekalitten, we were not presented with any cultural codes or information about Kragenæs as a town. This visit was for

---

¹⁸"De bosætttere vi gerne vil have, jamen de synes også det er fedt at gå ned og handle hos den lokale slagter, eller man kan ud på en gårdbutik og købe kvalitets gulerødder, så den fortælling og det narrativ der er omkring det, er nøjagtig det samme som overfor turisterne" (App. 7).

¹⁹"Altså hvad er carrying capacity på et lokalsamfund i en sommerperiode. Den tærskel blev simpelthen overskredet sidste år" (App. 4).

us to see the attraction and we were not necessarily encouraged to get to know the area and the people living in Kragenæs (App. 1: 09-09).

A counterexample to this experience is from Fejø. During our fieldwork on the island, we asked the permanent residents what they perceived to define as the right tourist? In our 10-sentence exercise with Connie and Christian Sønderskov Hansen, we noticed that both participants said that one of the future income-sources for Fejø should be tourism and that the main attraction should be Fejø's culture and fruit production (App. 11: 08-09). This statement aligns well with our own experiences as tourists on Fejø, in which we did not have one particular tourist attraction in mind to visit, instead the whole place and the opportunity of being an "islander" for a couple of days were the attraction for us. As a consequence, this meant that we behaved on the terms of the cultural codes that we recognized. For example, this meant that we responded to the waving-tradition, as earlier introduced, and that we respected the culture of trust when we bought products in local food stands with self-service (App. 1:07-09).

From Visitor to Settler

The following section will analyze the various approaches to make tourists consider being settlers on Lolland. The municipality of Lolland argues for combining tourism and settlement due to the prospects of creating a special place-attachment, which can encourage the semi-permanent residents to become permanent residents on Lolland (App. 4 & 9)

We argue that the locals have a more influential part in changing the narrative and attracting the right settlers based on our own experiences doing ethnographic fieldwork as temporary settlers. For example, as we visited Conní Sønderskov Hansen in her garden on Fejø, Conní and her husband explained how they personally show new potential settlers around on the island and tell them about the way of life and possibilities there (App. 11: 08-09). Conní Sønderskov Hansen furthermore introduced to us a 'housing list,' which includes all the up and coming houses for sale on Lolland. Thereby she kept track of a 'waiting list' to combine houses with potential setters. We understood that Conní Sønderskøv Hansen is a 'gatekeeper' (43) for the housing market and for settlers to become fully socially accepted on the island. Due to Conní Sønderskov Hansen's role in the community on Fejø, we interpret her as being part of a local elite (Botes & Rensbur, 2000), who might not act on behalf of everyone's interests . Even though we mainly heard positive statements about her engagement on Fejø (App. 11: 11-09), we are aware that there is a risk of creating a community defined by a limited group of resourceful people. The fact that Conní shared the information about the list with us made us feel special and as the meeting went on, we became more and more keen on asking Conní Sønderskov Hansen to be signed up on the waiting list for potential settlers. We identified how the experience of being tourists on Fejø changed to be a dream about settling on Fejø, which was

partly due to the fact that we suddenly felt included and accepted by Connie Sønderskov Hansen and thereby could imagine ourselves as a part of this community she represented (App. 1: 08-09).

At the new settler event in Nakskov, we encountered a similar approach to integrate new settlers, but with a very different outcome for us. This approach is called “Meet a Lollik,” which has been previously introduced. We met two village representatives from Stokkemarke and Maribo. In this conversation, they did not agree on how much output the initiative actually resulted in (App. 11: 11-09). This was because Klaus, the representative from Maribo, meant that new settlers would use online searches to get to know a new area instead of asking a local, which made the representatives unnecessary. Based on our own experience on Fejø, this statement provoked us as we had just witnessed how crucial a personal meeting with a local can be for attracting new settlers (App. 1: 11-09).

When going from being a tourist to becoming a settler on Lolland, what we found to form a strong sense of place (Cheng, et. al. 2021) to us and make us consider moving to Lolland are Ro_Natur camping and the house of Richard Winther (App. 1: 06+13-09). These places were not represented at the settlement event, despite the fact that these experiences made us more keen on becoming an actual settler on Lolland. This is because the places provided a unique and surprising element, which we wanted to be identified with and hence made up an attractive place-identity for us as potential settlers (Cheng, et. al. 2021).

Subconclusion II

This part of the analysis analyzed how placemaking on Lolland and Fejø are similar but different. The placemaking process is a complex size with various influencing factors, and it is in close correspondence to the internal place-identity (Cheng et. al. 2021). Still, one can conclude that positive place-identity creates a willingness to choose exactly this destination above another place, and engage with it (Liu & Cheng, 2016).

From a political perspective, the new narratives should change the negative spiral and rely on a sustainable and economic development coming with the Femern tunnel and development of tourism. Locals on Lolland including Jonas Sylvester Kaspersen and Kirsten Sydental have established initiatives, which aimed for changing the negative narrative, but the analysis showed how personally driven changes can have negative consequences as well.

By asking the question; is Lolland ready for the change they wish for? We have analyzed how new settlers will impact Lolland in various ways. For example, semi-permanent settlers will affect placemaking on Lolland, both in terms of economy and cultural encounters, but we criticize the level of inclusion of international settlers at the new settler event (App. 11: 11-09).

It was also shown that there is a focus on attracting the *right* settlers, which also illustrates the existence of a *wrong settler*. To Lindy Kjøller, the right settler and the right tourist are similar, still, these two groups have clashed in their co-consumption of the same places on Lolland as seen in Kragenæs (App. 4).

Based on our ethnographic research we experienced how social encounters and a place-identity made us interested in moving to Lolland ourselves and thereby are important factors in settlement development.

Part III: Infrastructural development

The following section will explore how different opinions on the new infrastructural development taking place will impact Lolland and its sense of place. Thus, this part of the analysis will be an exploration of the current opinions and initiatives on the matter, which will most likely change throughout the coming ten years, in which the Femern tunnel will be built. This part does, however, paint a picture of what points of conflicts, future scenarios and risks this big infrastructural and geographical change are facing at its very beginning.

Geographic position as important for Lolland

In this first part of the analysis we draw on theory and the interviews we conducted to outline the various perspectives on infrastructural changes on Lolland. With the Femern tunnel, Lolland's location is argued to change from being a place seen as far away from Copenhagen to being a connecting point between Hamburg, Berlin and Copenhagen (App. 4. 7 & 9). Drawing on the definition of place in a modern society is a web of infrastructure, in which people are expected to get to and from places as fast as possible (Bærenholdt & Grenås, 2016). As a part of the regional settlement project (SBI, n.d.), Julia Böhmer participates in webinars to tell her story as a settler on Lolland but also to inform potential new settlers that Lolland is not as "far away" from the capital as often assumed.

The need to be close to the capital is further supported by Lindy Kjøller, who adds that the many new development projects and the Femern tunnel will change the geographical placement of Lolland:

"Then we have the Femern connection, which gives Lolland-Falster a completely different placement on the map. Today we might be a bit far out on the map, [...], but in 10 years we will be in the absolut center of the map. Then one would say; here is the map covering Berlin, Hamborg, Copenhagen, Malmø and in the middle we have Lolland-Falster²⁰" (App. 7)

---

²⁰ "der har vi Femern forbindelsen, som jo gør, at Lolland Falster lige pludselig får en helt anden placering i landkortet, hvor vi måske i dag er lidt i udkanten af et kort, [...] så vil vi jo om 10 år være i den absolutte

Similarly, Marie Louise Friderichsen highlights Femern to provide a new placement on the international map for Lolland and she points out the potential for the German tourism market. (App. 8). These arguments indicate that infrastructure and how central a place is in relation to urban areas are important factors in order to attract investors, tourists and settlers.

To develop an area by increasing its infrastructure is, according to Larsen and Urry (2016), based on the idea that transport and communication constantly need to be reduced in time. In urban-planning this is manifested in large infrastructure projects, in which the aim is to overcome physical distances with the message that the projects contribute with financial growth to a society. This form of argumentation is similarly communicated in Lolland municipality's action plan and strategy for Femern, in which the reduced transport time to Germany is emphasized to attract industries. This strategy also aims to use the construction of Femern as a way to "upscale and qualify the workforce on Lolland and employ the youth and unemployed"²¹ (Lolland Kommune, 2021: 3). Similarly, Claus Lyngby and Lindy Kjøller reach the conclusion that increased infrastructure to Lolland will change the area's centrality for the better (App. 4 &7).

We argue that this builds on a general trend in urban planning that determines how "modern" a place is based on its level of infrastructure. This means that for rural areas infrastructural projects and focus on transport are attractive endeavors to develop. Moreover, transport and infrastructural developments are tangible projects which, from a governmental perspective, make up a concrete way to influence a place (Amsden et. al. 2010). In this way, for the representatives of the municipality in this thesis, it becomes a concrete way to develop Lolland as a place and have an influence on its placemaking process (App. 4, 9 & 11: 14-09). This municipality approach we encountered during our conversation with Mette Boje Madsen, who emphasized how Lolland should be developed to become more "tourist friendly". These areas for development included Nakskov, Rødby and the Southcoast of Lolland and in our field notes we took notice how Mette Boje Madsen explained us that "the Femern tunnel will begin and has resulted in an already increased interest for investments and demand for improved infrastructure." (App. 1: 14-09). We reflected after the conversation upon her interpretation of a more "tourist friendly" destination implies improved infrastructure and tangible development projects.

What is not mentioned in the large transport projects on Lolland, however, are the consequences of this prioritization of transport in a placemaking process. On the basis of our fieldwork as shown in the first parts of the analysis, we argue that there might be other less tangible aspects important to make an attractive place for settlers and tourists. As Ward and Brown (2009) argue, the impacts that geographic mobility and transport projects may have on a

---

midte af dette kort, så vil man til hver en tid sige, jamen her er kortet som dækker Berlin, Hamborg, København, Malmø, og i midten af det er Lolland Falster" (App. 7)

²¹ "opkvalificere arbejdssstyrken på Lolland og få ledige og unge i job"(Lolland Kommune, 2021: 3).

place and its residents should be recognized. What we wish to call attention to in this section of the analysis is the fact that to use infrastructural projects in a placemaking process may change Lolland as a place. The different opinions on this matter will be shared and further analyzed in the following.

The Prioritization of Infrastructure

This section analyzes how infrastructural development projects are still prioritized by Lolland's municipality and the DMO in a modern labor market.

After the Covid-19 pandemic and international lockdowns, it has never been easier to work from home and perform tasks that would previously have required physical presence (Wang, et. al, 2020. Kantar Gallup, 2021). Despite the opportunities for remote work, the infrastructural development is still prioritized as defining factors for more settlement and tourism development on Lolland (App. 4, 9 & 11: 14-09). This prioritization also means that the current infrastructural system is part of the reason why there has been a negative settlement development on Lolland (App. 4, 9). To draw on our own experience as temporary settlers mostly without a car, we experienced a smooth public commute from Fejø to Nakskov, which we described in the journal as: "after half an hour by bus, we found our little terrace house in the city center, "Tænkehøset". It is perfect for our next week, and we were a bit impressed by how easy things had worked out for us, and the public transport seems to work very well" (App. 1: 08-09). This example cannot alone argue that Lolland has a well-functioning infrastructure, but it is, however, an experience which shows that the current coordination of public transport functions without any friction.

This argumentation that Lolland is not central without the Femern tunnel can be argued to draw on the assumption that rural areas are perceived as "backwards" and hence not "central" due to their lack of fast infrastructural connections (Ward & Brown, 2009 & Wiryomartono, 2020). As previously pointed out, Lindy Kjøller's argues (App. 7) that Femern tunnel will make Lolland a connected point between Hamburg and Copenhagen, but it will also make the commute between these cities shorter. In other words, whether Lolland will be the central point on the map or whether the larger cities will just become closer to one another is a point of discussion, which we will touch upon later in this thesis on page 99.

For now, we will elaborate on another perception of where Lolland is placed on the map in relation to its centrality. In contrast to Lindy Kjøller, Kirsten Sydendal argues that Lolland is already placed "perfect geographically". This she argues is because: "If this had been anywhere

else in the world, then Lolland would have been a Liebhaver place. It is only because of the negative reputation of Lolland that makes it seem like it is bad²²" (App. 5).

To Kirsten Sydental centrality does not mean to have a fast connection to the nearest capital. To her, a placemaking process on Lolland is less about changing its infrastructure and transport systems and more about removing the negative narrative, which she confirms is not an easy process (App. 5). Furthermore, the aspects which make Kirsten Sydental perceive Lolland as 'central' are the fresh air, less traffic and less noise, elements which are associated with being away from urban areas.

To draw on our experiences from the fieldwork, we reflect upon our origin as permanent residents in an urban area. Therefore, we can correspond with the uniqueness of a place being peaceful and having nature close by. As temporary settlers on Lolland, what we asked for in relation to buying a house was a place with the opposite assets than what we know from urban life, which were high intensity of traffic and noise. During our open-house event, Sabrina Ambus Hansen, the real estate agent, presented a family house in an attractive area of Nakskov. Despite the house being relatively well kept and having a big garden, the house's location did not seem appealing to us because we were looking for a house and a lifestyle in opposition to the hectic and urban life (App. 1: 12-09). Thus, it can be argued that the centrality of a place is *relative* as its geographical placement and its transport systems are far from the only factor that can play a role in placemaking and the perception of how central a place is (Cheng, et. al. 2021).

Infrastructure creates jobs and jobs create settlement

The big infrastructure projects on Lolland do not only change its geographical placement for settlers as argued by Lindy Kjøller (App. 7), tourism is also meant to benefit from this development. This is because tourism will make it possible to create more jobs and more subcontractors due to the strategic better placement as argued by Julia Böhmer: "it is not only because Lalandia will have an increased beach area due to the additional sand from the carvation to the tunnel, but it is all around. For example more service cars, need for accommodation etc. it (ed. Femern) creates development and growth all around²³" (App. 9).

During our fieldwork, we experienced first-hand how Femern had an impact on the local enterprises, for example, when we visited the restaurant and foodstore "Den Grønne Verden". During our visit, we were told that the restaurant was out of tables that night, as they were catering for a big conference in Rødby with more than 600 participants as: "a part of the

---

²² Hvis det havde været i udlandet, så havde det været sådan et Liebhaver sted. Det er jo kun fordi, at der er den her italesættelse, at det ligesom er skidt (App. 5).

²³ Det er jo ikke kun, at Lalandia får et nyt forland og så kommer der flere turister, men der er jo også flere underleverandører, det er jo en værdikæde hele vejen rundt som for eksempel flere servicebiler, overnatningssteder, osv. Det er hele vejen rundt, at det skaber udvikling og vækst. (App. 9)

initiation of the Femern connection. To us, this showed a high demand for local and organic food places" (App. 1: 09-09). In one way, this example confirms Julia Böhmer's argumentation for how the infrastructural changes spread to multiple sectors and benefit on a greater scale (App. 9). This is because "Den Grønne Verden" suddenly has become the catering service to a conference for Femern in Rødby. On the other hand, a waitress also told us that the restaurant was very understaffed and looked for more workers, which is one example of how big infrastructural changes create a sudden demand, which the local suppliers might not be ready for (App. 1: 09-09).

Still, the representatives of the municipality argue that the placemaking process on Lolland is partly to make its location attractive to industries, which should then in return make Lolland an attractive settlement destination due to jobs (App. 4, 7 & 9). Whether the industries benefiting from the faster transport to Germany will move to Lolland or, in fact, stay located in urban areas seem less obvious. We argue, this is so because the transport time from Copenhagen to Germany will similarly be reduced, which might only reinforce the sentiment for industries to stay located in the capital (FemernBelt, 2021. Femern.com, n.d).

Transit-time and place-identity

The reduced transit-time between Germany and Lolland is argued to result in increased job opportunities and thereby increased settlement (App. 8, 7 & 9). To Julia Böhmer this also means a bigger incentive for Lolikkere to move back to Lolland after their studies. This Julia Böhmer elaborates in the following quote: "Femern connection and the Corona outbreak have left people with a greater incentive to move back home. There is now a great demand in construction work, consultancy and CSR work, there is work for everyone²⁴". (App. 9). Interestingly, the infrastructural development was not mentioned by Jonas Sylvester Kaspersen as a reason to move back to Lolland. Instead, what seemed difficult in the process of moving back for Jonas Sylvester Kaspersen was the lack of *meeting places* on Lolland for people who were self-employed: "There is a lack of meeting places on Lolland, and those meeting places in cafes and other places are to meet people you already know²⁵" (App. 6).

Thereby, it was less about the lack of a fast connection to the nearest capital, which seemed to be the challenge for Jonas Sylvester Kaspersen as a re-settler. It was more about finding a place to meet other people, who shared the same interest and hence to be a part of a professional community on Lolland. As this point of re-settlement is not in relation to the

---

²⁴ Men Femern forbindelse og Corona-tiden har givet folk større incitament for at flytte tilbage igen. Der er stor eftersprøgsel efter fagkræft, der er stor efterspørgsel efter akademikere, der kan og vil noget. Der er gang i byggebranchen, konsulentarbejde og hjemmesider, der er plads til alle (App. 9)

²⁵ Der mangler mødesteder på Lolland, alle de mødesteder der er på cafeer og andre steder også, hvis du går på en cafe, så går du derind for at snakke med dem, du kender i forvejen (App. 6)

Femern tunnel, we argue that this can be understood as a more internal process, which is essential in a personal and dynamic placemaking process (Cheng et al. 2021). Thus, one can argue that what Jonas Sylvester Kaspersen needs on Lolland is a sense of place, which speaks to the more intangible aspects of a placemaking process (App. 6), whereas Julia Böhmer defines a placemaking process from a more tangible and public administrative perspective by focusing on infrastructure and mobility (App. 9).

More infrastructure equals more place-attachment

This section will explore the previous sections of what makes people feel attached to a place. To draw on our own experience as temporary settlers on Lolland, we did not sense the increased infrastructure and transport projects to be the main reason for new settlers to move to Lolland including our own (App. 13: 12-09). For example, during the open-house event in Nakskov, the real estate agent Sabrina Ambus Hansen informed us that potential settlers and summer house owners from Zealand and Jylland were looking for “more space and be closer to nature” (App. 11: 12-09). For this reason, Sabrina Ambus Hansen raised the concern of how Lolland municipality “should take care about not getting too much infrastructure which would risk destroying the nature and quietness here” (App. 11: 12-09). This, Sabrina Ambus Hansen based on the fact that nature and quietness are the main attributes mentioned by new settlers and summer house owners. These were the same attributes, which Kirsten Sydental argued made Lolland a central place to be living (see more page 61 & 83).

Another point to support this argument is shown in our 10-sentence exercise (App. 11: 08, 09 & 14-09), none of the participants answered that infrastructure and fast transport are important to make Lolland a special place²⁶. Instead, the participants answered nature, a place special to them or their home (App. 11: 08, 09 & 14-09). One example is how Mette Boje Madsen first focused on the infrastructural development and the investors on the Southcoast of Lolland as important for Lolland’s placemaking process. Interestingly, as Mette Boje Madsen partook in our 10-sentence exercise her responses emphasized more personal aspects of what made Lolland an attractive destination to her. For example, she answered that her favorite place on Lolland is “my own beach at our house²⁷” (App. 11: 14-09 2021). Furthermore, Mette Boje Madsen mentions not just any beach but the beach at *her home*, which indicates that this beach is special to her as it is associated with the feeling of belongingness and familiarity. We argue that these qualities make up a sense of place and speak to the less tangible aspects in a placemaking process.

---

²⁶ Sentence 5: Mit yndlingssted på Fejø / Lolland er

²⁷ Mit yndlingssted på Lolland er: Min egen strand ved vores hus (App. 11: 14-09 2021).

Planning for Sentimental Value

Based on the previous sections, this section will analyze how the tangible architecture or landscape on Lolland are formed in connection with intangible values such as sense of place (Cheng, et. al. 2021). To put it more concretely, what people associate architecture or landscapes with on Lolland, make these unique and give them value (Smith, 2015 & Lew, 2017). An example of this is Anne-Grethe Laursen's answer to her favorite place on Lolland: namely, the school on Fejø (App. 11: 07-09). We analyze that what makes the school special to Anne-Grethe Laursen are not its red bricks and architecture per se, but that the school is highly connected to her place-identity as an Island-representative. As we visited the school on Fejø we witnessed how the school hosted meetings and events. We even got the chance to meet the local Bingo club, and we recognized how the school is an important facility for cultural events (App. 1: 07-09). Thereby, we argue that the intangible sentimental value and beloginess to Fejø become manifested in the school building and hence the school becomes an important part of Anne-Grethe Laursen's sense of place (Ward & Brown, 2009. Cheng et. al. 2021).

In relation to Femern, it can be questioned what intangible values the tunnel will contribute within a placemaking process on Lolland. In other words, we question what Femern will mean to tourists and residents, who may not relate to the tunnel with a feeling of belongingness, recognition and place-identity (Cheng, et. al. 2021. Kerstetter & Bricker, 2009). What can catalyze from the Femern tunnel, however, Jonas Sylvester Kaspersen defines as the 'bigger vision' which is important when developing the infrastructure on Lolland. One example of this vision is the first public international school in Denmark recently opened in Maribo: "Tunnels are one thing, but you need to be able to create something visionary too, for example like with the international school²⁸" (App. 6). As implied by the quote, Jonas Sylvester Kaspersen argues that the infrastructural development on Lolland will share the biggest impact, if it is further utilized and contextualized in a bigger vision for Lolland as a place. In this way, we argue that Jonas Sylvester Kaspersen emphasizes the importance of the *intangible aspects* of a placemaking process (Cheng, et al, 2021), which should make Lolland stand out and unique. This need he formulates by asking the question: "can we focus on the things that make Lolland unique?²⁹" (App. 6). We emphasize the importance of this question, as a prioritization of homogeneous architecture can result in a decreased sense of place for tourists and settlers (Freestone, 2016). This sense of placelessness is relative and may therefore not be the same for everyone. Nevertheless, we felt particularly drawn to what we define as special places during our fieldwork such as the old windmill driven by volunteers on Fejø (App. 1: 07-09 . We also

---

²⁸ Tunneller er en ting, men så skal du skabe noget visionært som for eksempel med den internationale skole

²⁹ Kan vi fokusere på de unikke ting, som Lolland kan

acknowledge how the development plan for Nakskov aims for improving the uniqueness of the historical houses at the harbourfront in Nakskov (Nakskov2030, n.d.).

In order to recognize the uniqueness of Lolland, Jonas Sylvester Kaspersen argues for the use and recognition of the qualities already available on Lolland (App. 6). This he does because the financial resources within this placemaking process are currently spent on external consultants and assistance instead of empowering and supporting the local initiatives on Lolland: "I'm a bit skeptical against Business Lolland-Falster and Visit Lolland Falster because they finance consultants and large projects instead of focusing on the resources we already have³⁰" (App. 6).

From the perspective of the municipality, Claus Lyngby responds to this critique by emphasizing the community participation meetings and events in Kragenæs to ensure a more sustainable and participatory framework for future tourism development. Parallel to these meetings, the municipality has hired an external architectural consultancy firm to rethink how the area around Dodekalitten in Kragenæs could host both tourists and residents (App. 4. Lolland Kommune, 2016). This example confirms Jonas Sylvester Kaspersen's point of critique that there is a tendency to hire external consultants to solve internal development issues.

Lastly, Lolland's placemaking process is mainly based on big infrastructure projects, which by their technicality are very top-down managed and implemented. In regards to this we raise the critique of the lack of opportunities for the locals to contribute and involve in the development of Lolland. This is because the placemaking process is mainly based on an infrastructural project, which does not leave space for bottom-up approaches, but is instead top-down managed by investors and political interests. Furthermore, the Femern tunnel creates jobs for Lolland, but whether these types of jobs are wanted by the locals is an open question to us.

Femern is a hot topic

This part of the analysis intends to focus on how the Femern tunnel can be seen as a disruption of Lolland's negative narrative as well as a sign of a resilient economic system.

While acknowledging the development possibilities with Femern, Kirsten Sydental still points critique at the municipality and asks why these possibilities, such as the new international public school, were not envisioned much sooner. According to Kirsten Sydental the reason is that previously, no one believed on Lolland that it was possible to attract, what she defines as, resourceful settlers: "but now people believe it because of Femern...It is unbelievable that there needs to be build a tunnel before Lolland municipality believes in growth and

---

³⁰ Jeg er lidt skeptisk over for Business Lolland Falster og Visit Lolland Falster, at man skyder penge i konsulenter og laver store projekter, i stedet for at fokusere på de ressourcer vi har (App. 6)

settlement³¹" (App. 5). This statement implies that Lolland municipality needs a radical change in order to believe that it would be possible to turn the negative trend of out-migration from Lolland.

To explore this argument a bit further, we compare it with transformative theory (Dericksen, 2016). On the basis thereof, we interpret Kirsten Sydental's opinion about the Femern tunnel as a *disruption*, which changes a way of planning on Lolland. This results in the municipality now starting to invest and believe in change (App. 5. Chaffin et. al. 2016). Kirsten Sydental criticizes the fact that to build a tunnel is needed in order to believe that development and change are possible on Lolland (App. 5). In this way, Kirsten Sydental focuses on the social culture and change of belief on Lolland as the main result of Femern, and less on how Femern will result in fast infrastructure to develop on Lolland.

Another way to interpret Femern would be from a resilience point of view (Olsson, et. al. 2014). Arguably, Femern is not a sign of disruption as Kirsten Sydental implies, but is a sign of *resilience* of a system or a way of thinking, which states that a faster infrastructure implies more settlement (Olsson, et. al. 2014 & Derickson, 2016). This way of thinking is demonstrated by Julia Böhmer who argues that: "Infrastructure is a hot topic, and to get back and forth fast is important for settlement development³²" (App. 9). This assumption implies a comparison between Lolland and places with more infrastructure, such as Copenhagen, and rests on an assumption that interconnectedness is attractive (Ward & Brown, 2009). Thereby, Julia Böhmer indicates that a rural area needs more infrastructure in order to be attractive for new settlers (App. 9).

For this reason, one can say that Femern is a sign of a *resilient* urbanized system, because it does not make up with the belief saying that rural areas are 'less modern' or attractive for new settlers due to the lack of fast infrastructure (Larsen & Urry 2016. Ward & Brown, 2009). Now, one may question whether it is important to make up with the belief that attractiveness of a place lies within a modern and urban area? Based on our ethnographic research as temporary settlers, we argue that what would make Lolland an attractive settlement destination for us, is not seen in comparison with urban areas, but qualities which make Lolland unique to us such as nature and more space (App. 1: 12-09).

We further call attention to the fact that the Femern tunnel may also be a representation of another resilient system, which is the prioritization of cars as the mode of transport in today's mobility (Larsen & Urry 2016. Ward & Brown, 2009). Despite a faster trainline implemented inside the Femern tunnel, the tunnel is mostly highlighted as an economic factor due to the

---

³¹ Men det er så kommet nu for nu er femmeren der. Det er ufatteligt, at der skal sådan et byggeri til før Lolland kommune tror på vækst og bosætning og nu med en international skole (App. 5)

³² "infrastruktur er et kæmpe stort tema og at komme hurtigt frem og tilbage er vigtigt for bosætning" (App. 9)

amount of single vehicles that can pass by faster in comparison to the ferry (Femern, n.d. Lolland Kommune, 2021).

In this way, Femern can be criticized as a product of a resilient system, which already prioritizes single vehicles and faster transportation as the most important sentiments in a placemaking process, because it makes Lolland become more attractive as a destination for industries (Femern, n.d.). As argued by Richard and Hall (2000), a reason for this prioritization is that the economic outcome often determines the criteria for a sustainable development and transition within a society. An example of this is when Lindy Kjøller argues: "There is also economic sustainability. If someone wants a resilient society, then everything should be based on economic sustainability too, and then one perhaps needs to be better at separating visionaries from dreamers³³" (App. 7).

Based on the Sustainable Development Goals (United Nations, n.d.), economic sustainability can be understood as to "Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all" (United Nations, n.d.). If the source to economic sustainability will follow from the Femern connection as argued by the municipality (Lolland Kommune, 2021. App. 4, 9 & 11: 14-09 2021), we argue that it will simultaneously strengthen the resilience of an economy built on a system, which encourages and counts on more single vehicles in the future and the need for faster transportation (FemernBelt, 2021). As Femern is a partly European Union funded project (Den Europæiske Unions Tidende, 2020), one should also not dismiss the comments by representative from the German Federal Ministry for Transport and Digital Infrastructure, Enak Ferleman³⁴: "The Femern tunnel will be one of this century's biggest and most important transport infrastructure projects in Europe. The connection between the regions Copenhagen - Malmø and Hamburg will be important in order to fasten economy and science³⁵" (Bygge- & Anlægsavisen, 2021). This quote illustrates that the Femern connection is important on European and international trade level because it is meant to cover the current gap between Scandinavia and the south of Europe (Bygge- & Anlægsavisen, 2021). Thereby, we argue that Femern can also be seen as an international political act to "grow regions together," which is the goal of the European Union best manifested by connecting countries and thereby representing a united Europe (European Commision, n.d.). This point will be further discussed in the Discussion (see more page 99).

---

³³ "det er jo også den økonomiske bæredygtighed. Hvis man skal have det her modstandsygtige samfund, så skal alt baseres på en økonomisk bæredygtighed også, og det kan godt være, at vi skal være endnu bedre til at skille drømmere fra fantaster, fra realister" (App. 7)

³⁴ Enak Ferleman is Parliamentary State Secretary in the German Federal Ministry for Transport and Digital Infrastructure. This statement was given at the excavation of the tunnel began on the German side Nov 30th. 2021, to read more: Bygge- & Anlægsavisen, 2021

³⁵ "Femern-tunnelen bliver et af årtiets største og mest betydningsfulde transportinfrastrukturprojekter i Europa. Forbindelsen mellem regionerne København – Malmø og Hamborg, som begge er vigtige i forhold til økonomi og videnskab, gøres betydeligt hurtigere" (Bygge- & Anlægsavisen, 2021))

Why does the distance to Lolland feel so long?

A reason for the general support for the Femern tunnel is the reduction of transit time between Lolland, Copenhagen and Germany (App. 4, 7. Lolland Kommune, 2016), therefore it is evident to assume that the current transit time has been a reason for the negative financial development and settlement in the first place. Now, traveling from Nakskov to Copenhagen with public transport, we personally experienced a very easy ride, which took two hours in total (App. 1: 15-09). So the question is, how come other places situated two hours from Copenhagen are not perceived in the same way as "far away"?

Based on this analysis, one suggestion could be an internal intangible placemaking process that has been ongoing and especially reinforced by the documentary "På Røven i Nakskov". Cheng et al. (2021) support how the narrative can shape a place, regardless of the correctness of the narrative: "Accordingly, language, culture, collectively experienced history, and their derived narratives and stories of a place shape and sustain the cultural and social values associated with place. However, an important point to raise here is that narratives and stories do not have to derive from facts, but can be fictitious." (26). As the narrative is negative and arguably even condescending towards the inhabitants on Lolland (Larsen, 2016), it might foster an alienation between people with no relation to Lolland and the semi- and permanent residents on Lolland.

A community is not geographically determined, but evolves when various opinions, interests and actions create a social cohesion (Ruiz-Ballesteros & Caceres-Feria, 2016). In this case, the narrative affects the placemaking process resulting in what we will define as a *sense of distance* between Lolland and Copenhagen, which is difficult for planners of tourism and infrastructure to change. An example of how different perceptions of distance, whether you come from Lolland and go to Copenhagen or the other way around, was further demonstrated at the Thursday Lolland-Falster Expat event in Copenhagen (App. 2). The meeting hosted lectures by local entrepreneurs from the hotel and restaurant, Godstedlund on Lolland. The entrepreneurs left us with the following reflections: "It's a barrier for people, who do not live on Lolland. They think it is very far away. People who live here do not think that there is a long way from Lolland to Copenhagen. There is something else, which creates the distance, it's not just geography, it's also a cultural barrier. It's the mental distance³⁶" (App. 2).

It can be argued that the community on Lolland will have a stronger sense of place and community-belonging to other people on Lolland, as a response to the physical and mental

---

³⁶ "Der er en barriere for folk, der ikke bor der, de synes det er meget langt væk. De synes ikke selv, der er langt fra Lolland til København. Der er noget andet, der skaber en afstand, det er ikke kun geografi, der er også en kulturel barriere. Den mentale distance" (App. 2).

distance to bigger cities such as Copenhagen. One example of this we identified on Fejø, where the residents feel a mental distance to Lolland and as a result thereof they share a strong sense of community-belonging to Fejø (App. 11: 11-09. 13: 08-09). Furthermore, the feeling of belonging to a community is highly relevant in a time for increasing mobility and an individualized society (Andersson et. al. 2014). Hence, the growing community feeling on Lolland, formed by the opposition to the negative media portrayal, and thereby develop into a new narrative about a strong social cohesion, resulting in a changed and positive narrative.

As the construction of the Femern tunnel should be the overall new narrative for development and economic improvements on Lolland (Lolland Kommune, 2021), it is based on infrastructure and tangible projects. We argue that it leaves limited focus for creating intangible narratives, which is important for tourism and settlement. To take this one step further, if place-identity and narratives are not developed in the areas affected by the tunnel, such as Rødbyhavn, it may result in a weakened place-identity. This means that if industrial buildings and infrastructure are prioritized in the landscape of Rødbyhavn as planned and shown in the development strategy for Femern³⁷, it will leave limited space for social activities and nature (Lolland Kommune, 2021). As a response to this, the surplus sand from the construction of the tunnel will be used to create new areas for wildlife and recreational activities (Femern, n.d.a). Nevertheless, we still call attention to Rødbyhavn and the areas subject for developing highways, because the infrastructural development may change their place-identities to be areas of construction work, transit and transportation.

Not a drive-thru destination

This section dives deeper into the question of whether Femern will lead people to visit as tourists or move to Lolland as new settlers, or whether Femern will just lead people faster through Lolland. One way to explore this question is to critically analyze who is set out to benefit from this tunnel and a faster infrastructure. Before we get to that part of the question, this first part will step back and focus on how the multiple participants, we met during our fieldwork, deskresearch and in the semi-structured interviews, are handling the risk of Lolland becoming a passage to Copenhagen or Germany.

In our research, we met various responses to this risk, for example Marie Louise Friderichsen sums up the uncertainty about Femern's outcome for Lolland as following:

“On my darkest days I think, this will never end well, and on the good days, and those there are fortunately more of, I think; it will end well. And you are absolutely right, if one can leave an area

---

³⁷ *Handleplan for implementering af Femernstrategien; perioden januar 2021-januar 2022* (Lolland Kommune, 2021)

easily then we become a transit area, and if we do not understand that quality means something to the German tourists, then we will turn into a transit area^{38”}
(App. 8).

Marie Louise Friderichsen puts emphasis on how the branding and the quality of the products need to align with what German tourists expect and demand to make them stay on Lolland. This is supported by the theory of place-identity, which explains how tourists choose areas with values and narratives they can identify with (Cheng et. al. 2021). To draw on our own experience as tourists on Fejø, we chose a place for accomodation which we could identify with, namely the campsite Ro_Naturcamping (App. 1: 06-09). By choosing this campsite, we label ourselves as eco-tourists (Kerstetter & Bricker, 2009) and we found it important to find tourist activities that could accommodate this identity. For this reason, we recognize the importance of meeting the demands and values of tourists (Kerstetter & Bricker, 2009) in a destination development of Lolland (App. 8).

Another response against Lolland becoming a transit destination is that the reduced transit time is enough sentiment to market Lolland as a settlement and tourist destination. This is the content in Visit LollandFlaster’s new marketing campaign, which Lindy Kjøller introduced: “you can come and live with us, it is only 5 quarters away from the city. We are going to play a lot on this image that Lolland is close by, but without this joking aspect. We will emphasize that we are five quarters from the city. This also counts for Hamburg, it is a unique opportunity^{39”} (App. 7). Still, with reduced transit time, we argue that the municipality of Lolland and DMO are left with the challenge of making visitors choose to stay for a longer time, while they are on transit. One way to accommodate this challenge has been to focus on increasing the investments within the tourism sector on Lolland (Lolland Kommune, 2016a. App. 4, 7 & 11: 14-09).

Infrastructural development to support sustainable tourism

The overall aim for Lolland’s tourism development is that it should be sustainable which, according to Lolland’s municipality, means a tourism industry that is “balanced in regards to environmental, economic and social sustainability and contribute to fulfilling the Sustainable Development Goals^{40”} (Schønherr, 2021: 9). One way to ensure this is to design central places for tourism, in which tourism will be concentrated, managed and planned for and thereby create the

---

³⁸ “På mine sorte dage der tænker jeg, at det her går ikke godt, og på mine gode dage, og dem er der heldigvis flest af så tænker jeg, det gør det! Og ja, du har fuldstændig ret, hvis man let kan komme væk, kan vi blive et område, man kører over, og hvis vi ikke forstår, at kvalitet betyder noget for tyskere, så bliver vi kørt over” (App. 8)

³⁹ “Så du kan bo hos os, det er 5 kvarter fra byen. Vi kommer til at spille meget på det her, at vi er tæt på men uden den her humoristiske vinkel, vi kommer til at spille på, at vi ligger 5 kvarter fra byen. Det samme kommer til at gælde fra Hamborg, altså det er jo en unik mulighed” (App. 7).

⁴⁰ “der balancerer hensyn til miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed og bidrager til opfyldelsen af FN’s verdensmål for bæredygtig udvikling” (Schønherr, 2021: 9)

needed economic revenue for Lolland (Schønherr, 2021. App. 11: 14-09). Furthermore, it is to develop Lolland to be an all-year-around tourism destination with strong shoulder seasons, which attracts national and international tourists (Lolland Kommune, 2016. App. 7). This is one measurement planned out on Lolland to ensure a balanced tourism (Schønherr, 2021. Lolland Kommune, 2016).

Sustainable tourism can strengthen certain parts of a society (McCool, et. al. 2013), which is experiencing depopulation/urbanization, lack of governmental investments or radical changes in its industry (Stephens, 2016). In this way, tourism can be seen as a beneficial solution to create more jobs and contribute with financial revenue for the municipality to care for and support the livelihoods of its residents (Espinier, et. al. 2017). On Lolland there are big tourist attractions, such as Lalandia in Rødby (Kvistgaard, 2019), but during our fieldwork it became clear to us how the job market on Lolland and Fejø is historically based on industries such as agriculture (App. 8). We thereby identify how tourism was only mentioned to support the existing industries (App. 11: 09, 14-09). Still, we saw initiatives on the harbor front in Nakskov which turned the industrial buildings into more recreational areas (App. 1: 15-09). As a result of tourism, we argue how the existing buildings are reused to instead create a new place-identity attractive for certain settlers and tourists. This is further stated in the development strategy for Nakskov 2030, in which the function as an industrial harbor front should be supported and emphasized in relation to tourism: "We need to take care for Nakskov's unique qualities - the well preserved city centre, the industrial harbor front and bay⁴¹" (Nakskov2030, n.d.: 21).

Placemaking or gentrification

Now, it can be argued that when the tangible and architectural look of an area changes, it can lead to a change in people's attachment and sense of place (Amsden et. al. 2010). One example of this is when areas of a city are being renovated or changed to fit and attract a particular group of tourists or settlers (Amsden et. al. 2010). To elaborate on this point in relation to the study, this part of the analysis explores the example of development in Nakskov further.

Nakskov is set to be renovated for 150 million kroner in the next 8-10 years (Nakskov2030, n.d.). This development project is financed by Lolland municipality, AP Møller Mærsk Foundation and Realdania, which makes it a partly state and privately funded project. The vision for the renovation is that the city will be Lolland's new tourism destination and attract visitors and new jobs coming with Femern (App. 9. Nakskov2030, n.d.). By renovating and improving housing conditions, as well as investing in cultural or sport events, we analyze that the underlying strategy is to use tourism as an act of *gentrification* (Amsden et. al. 2010) in

---

⁴¹"Vi skal passe på Nakskovs særige kvaliteter – den velbevarede købstadsbymidte, den rå industrihavn og fjordlandskabet. Og de forskellige steders særige kendetegn skal styrkes" (Nakskov2030, n.d.: 21).

Nakskov. This is because although the renovation of Nakskov is primarily a physical placemaking process, we identify this as a way to demonstrate Nakskov's new identity from a municipality planning perspective (App. 11: 14-09. Cheng, et. al, 2021).

The Nakskov 2030 strategy (Nakskov2030, n.d.) mentions the importance of contributing to a positive place-identity as "Nakskovit," still, place-identity is sensitive to placemaking processes (Cheng, et. al. 2021), which change the fundament on which this identity is being created. Furthermore, we argue that what is meant by a positive place-identity is connected to a bigger aim of attracting more employed settlers to Lolland, as confirmed by Julia Böhmer: "What we aim for is a Lolland in balance. That means less of those who cost a lot of money and more of those who contribute with tax revenue⁴²" (App. 9). Thus, we analyze that a positive place-identity may be the aim for the Naskov 2030 strategy.

Based on our own needs as temporary settlers, we recognized the potential of developing Nakskov into an attractive industrialized tourism destination during a walk at the harbourfront: "As we were exploring the areas, we discussed how much potential the harbor front entails. We also came up with suggestions such as when the tourism development will be further initiated more emphasis should be put on accessibility on both sites of the harbor." (App. 1: 15-09). However, we simultaneously identify the risks of gentrification as a result of tourism development and therefore ask the question: for *whom* these projects are catered towards, and for *whom* these physical changes are important in order to feel a sense of place.

An exclusive but less inclusive development

This part of the analysis will scrutinize one example in order to analyze how urban development and tourism planning can be tools to cater and attract particular visitors. This example is Hestehoved, which is a coast and beach area a walking distance away from Nakskov harbor. Hestehoved is in the Nakskov2030 strategy said to be one of the 'developing zones' (Nakskov2030, n.d.). For this area, the strategy aims for a "raise in quality of the experience at Hestehoved, so that it can attract more quality conscious and high-end consumers guests⁴³" (Nakskov2030 n.d.: 30).

The aim is a part of a sustainable tourism strategy to focus on not having too many visitors at the same area but to attract the high-end consumer, who pays more for an exclusive experience (Nakskov2030. App. 4). This is believed to ensure a balanced carrying-capacity (Saarinen, 2013) at Hestehoved and still gain economic tourism revenue. However, we argue that to attract one particularly group of tourists will influence the placemaking process and the

⁴² "Det hvad vi stræber efter er et Lolland i balance. Så det vil sige, færre af dem som koster mange penge og flere af dem, som bidrager med skattekroner" (App. 9)

⁴³ Der er brug for et kvalitetsløft afoplevelsen på Hestehoved, så der kan tiltrækkes mere kvalitetsbevidste og højtforsvarende gæster. (Nakskov2030 n.d.: 30).

area of Hestehoved both in terms of its physicality, its services and its costs as well as its accessibility as a place for a different socio-economic group of visitors including its own residents (Cheng, et.al, 2021). In this argument, we draw on our own visit to Hestehoved, which we visited with a hope of buying lunch. However, the only possibility there was a high-end restaurant overlooking the ocean and over our budget. As a result, the area felt less accessible and exclusive and Hestehoved became a less memorable destination in Nakskov for us (App. 1: 12-09).

This form of placemaking process can be seen as gentrification, which is a way to generate more economic revenue for a place experiencing depopulation and an imbalance in residents demography (Amsdem et. al, 2010, Dupre, 2019). Still, we argue it might not be a way to ensure diversity of socio economic and demographic inclusion (App. 1: 12-09). Nevertheless, to have a broad target group of tourists and plan holistically are recognized as important in the development plans for Lolland in their tourism and settlement strategies (Nakskov2030, n.d. Lolland Kommune 2020). On the basis of our own experience, we argue that the gentrification process can exclude some visitors and thus, time will tell in what ways Nakskov, as a new tourism destination, will constitute the best potential to acquire these aims (Nakskov2030, App. 1:12-09).

Subconclusion III

In the third part of the analysis, it was analyzed how the Femern tunnel can be seen as a part of a placemaking process as it was argued to change Lolland's centrality on the map and make Lolland a more attractive destination for tourism development, new industries and settlement (App. 4, 9). We also analyzed that a place's centrality is *relative* and depends on who defines 'centrality'. It was also examined how the municipality focuses on placemaking process, and the analysis demonstrates that it can be beneficial to bring the intangible as well, for example in the development of Nakskov (Nakskov2030, n.d.).

Furthermore, it was analyzed how Femern on a national and European level can be seen as a product of a larger economic resilient system. A system, which builds on the principles that the faster the transport and infrastructure, the more development and economic revenue gained (Larsen & Urry, 2016). On a more local level, however, the Femern tunnel can be seen as a disruption of a negative attitude in the municipality and cater towards change and development on Lolland (App. 5). In both cases, with Femern comes hope for a different settlement development, economy and narrative of Lolland, yet it can be criticized if it is necessary to build a tunnel to believe in that change (App. 5).

It was analyzed that the development of Nakskov as a tourism destination can be seen as a gentrification process in order to attract more economic revenue in the form of taxes. We argued how Lolland's development strategies should stay aware of who they attract and who they exclude in this gentrification process of Nakskov and Hestehoved.

6. Discussion

Introduction

In our analysis we identified three narratives on Lolland; *Cooperation & Planning*, *Recognize the Good Narrative* and *Infrastructural Development*. These three narratives will form the foundation for a general discussion about Lolland's negative narrative and the consequences of this narrative.

Based on the literature review, we argue that it is important to remain critically aware of narratives about a place and to scrutinize what elements in the narrative are "naturalized" or "normalized" (Amsden et. al. 2010). This could be the assumptions of certain groups of people, nationality, social or economic status, as storytelling is an essential way to know one's status in the place (Johnson & Larsen, 2013). Therefore, we argue that storytelling and place-identity are closely intertwined. This argumentation is based on how the documentary "På Røven i Nakskov," and its representation of Lolland have become the "normalized" perception. This, we argue, has had consequences for the place-identity, sense of place and the current placemaking process on Lolland. The following sections will further discuss the parameters keeping the negative narrative alive and the risk for Lolland of becoming a drive-thru destination. Furthermore, there will be a discussion of how to plan for a sense of place in a destination development and lastly, an examination of our methodological choices.

How to identify the negative narrative

In the analysis, we argued for a cultural 'humble attitude' on Lolland, which came across in its marketing and promotion of Lolland as a tourism and settlement destination. This we for example identified in Visit LollandFalster's new marketing narrative: "We know your search did not begin here (ed. on Lolland-Falster) but it was here you ended up⁴⁴" (App. 4). Another example of where we recognized the 'humble attitude' was at the settlement event, to which the Mayor Holger Schou Rasmussen welcomed the new settlers by mentioning: "the many and bad narratives about Lolland, and encouraged everyone to find the truth in the middle of these" (App. 11: 11-09). We would expect the Mayor to disobey or ignore the negative narratives of Lolland, but instead, the Mayor Holger Shcou Rasmussen openly recognized these as an inherent aspect of moving to Lolland. In the context of the negative narrative from the "På Røven i Nakskov" documentary, one can discuss whether this 'humble attitude' is, in fact, an internalization of the negative narrative dominating Lolland. This is because by continuing to acknowledge Lolland not as the "first choice" in the marketing campaigns towards new settlers

---

⁴⁴ "Vi ved godt, det ikke var her, du startede med at lede, men det var her du endte" (App. 4)

and tourists, it becomes difficult to create a new narrative of Lolland as a destination. In other words, by acknowledging the negative narrative, we argue that there is a risk of reaffirming it.

The consequences of a negative narrative

Based on our analysis (see more Part I page 57), we argue that a negative destination narrative can have tangible and intangible consequences for a destination's sense of place and place-identity. One example of the intangible consequences is in terms of a negative place-identity (Cheng, et. al, 2021), which the Lollikere want to be disassociated from. One example is when Mette Boje Madsen addressed the local young people "about how they talk about Nakskov as a place one must get out of as soon as they can and how these opinions and statements had a damaging effect on the reputation of Lolland" (App. 11: 14-09). Now, it seems that the negative narrative has become a place-identity over which the young people can agree to meet and together, aim for moving away from Lolland. Thereby, a narrative and place-identity are also motivational factors in people's mobility. As a consequence of the negative narrative from the documentary, Lollikere suddenly had to defend Lolland and furthermore felt the consequences of being associated with a negative sense of place. This was argued by Sabrina Ambus Hansen, who explained how she had to face the negative narrative and: "prejudices about Lolland as a young student in Odense" (App. 11: 12-09). This experience Kirsens Sydental's daughter also had to confront when she moved to Copenhagen for her studies (App. 5). The negative narrative had a consequence for her place-identity, as Kirsten Sydental's daughter felt the need to stop telling her real origin and instead said that she came from Zealand (App. 5).

The more tangible effects of the negative narrative were in terms of planning and downscaling Lolland's development, which is illustrated by Kirsten Sydental who experienced this approach during her work in Lolland's municipality. She explains that the strategy from the municipality was to adjust instead of focusing even more on attracting new settlers. This approach has now changed with Femern according to Kirsten Sydental, yet it is still an example of how a negative place-identity can lead people to move away from Lolland, which then leads the municipality to downscale its development to keep costs low. The negative narrative furthermore led to structural consequences in that it became more difficult in obtaining a loan for buying a house (App. 11: 12-09)

Nevertheless, we argue there are various reasons for the negative settlement rates on Lolland, which are not all grounded in the negative narrative alone but also due to a global urbanization as a part of general development (Ley, et. al. 2020).

What keeps the narrative alive?

Despite it being six years ago since the documentary “På Røven i Nakskov” aired in 2015, we argue that the negative narrative of Lolland is still being reinforced by the media nationally. This is despite the points of critique raised against the documentary such as the stigmatization of social economic vulnerable families participating (Kristensen, 2016). Another point of critique was that the broadcasting channel TV2 used the documentary as a form of entertainment more than to start an actual debate about poverty in Denmark (Avisen.dk, 2015. Jensen, 2016). This point of critique is that these families were not in charge of telling their own story, but that it was told for them and not by them (Jensen, 2016). This will be further elaborated in the section “Who tells the story and who gets to listen” (see more page 102).

A more recent example of retelling the negative narrative is from the national public-service radio, DR. In December 2021, they posted an article with the following headline: “Desperate need for doctors: Video campaign aims at attracting young doctors to Lolland⁴⁵” (Nordenlund, 2021). The article is about a recent video campaign financed by the region of Horslunde, which is meant to attract doctors and medical staff to the town in the North of Lolland (fig. 9). In the DR interview, Fejø is mentioned as the success example for settlement because two new doctors moved to the island last year (Melbye, 2020). On SBI’s website, which is meant to support and inform about regional development on Lolland, the platform also mentions the campaign video. This is communicated under the title: “You cannot be doctor on Fejø. But you can be a neighbor-doctor in Horslunde⁴⁶” (Region Sjælland, 2021) This form of communication very much resembles the new narrative by Visit LollandFlaster, which we argue is an internalization and a feedback response to the negative narrative still dictating the representation of Lolland.

To support this point further, in the DR article, Jakob Kjellberg, professor in health economy, comments on the difficulties of attracting new doctors to Horslunde: “It is not to take something away from Horslunde, but it is more difficult to sell in terms of its lack of unique characteristics⁴⁷” (Nordenlund, 2021). During our fieldwork, however, we went to Horslunde to meet Marie Louise Friderichsen and to experience Saften, which is the new exhibition showing the many renewable energy practices taking place on Lolland (App. 11: 09-09). We also had the chance to walk around in Horslunde, which left us with the following impression: “We could easily see the great work and potential around the building, which included Saften and the village of Horslunde. We saw a four lane farm for sale that we fell in love with.” (App. 11: 09-09). Moreover, Horslunde was repeatedly brought up as a green and innovative town when we spoke

---

⁴⁵ “Desperat lægemangel: Videokampagne skal tiltrække unge læger til Lolland” (Nordenlund, 2021).

⁴⁶ “Du kan ikke blive læge på Fejø. Men du kan blive nabolæge i Horslunde” (Region Sjælland, 2021)

⁴⁷ “Og det er ikke for at tage noget fra Horslunde, men den er måske sværere at sælge i forhold til unikke karakteristika” (Nordenlund, 2021).

to people on Lolland. Furthermore, it is a place for showcasing a green development by Lolland municipality and RealDania, which together have labeled Horslunde as the “energy town” (Bolig & Planstyrelsen, n.d.).

Still, this place-identity of Horslunde does not seem to have traveled far outside of Lolland, when Jakob Kjellberg points out the lack of uniqueness of Horslunde. This discrepancy between our observations and the media’s representation of Horslunde is one example, we argue, that confirms the lack of knowledge about Lolland. It confirms Lindy Kjøller and Claus Lyngby’s argumentation saying that there seems to be a high level of ignorance in what Lolland can offer as a tourism- and settlement destination nationally (App. 4 & 7).

Now, we do not define this lack of knowledge as ignorance per se, instead we argue that the issue is that the documentary of Nakskov has led people to believe that they already know Lolland as a place. As a result, there is no curiosity or questioning of the validation of this negative assumption because the negative narrative is being reaffirmed by the media outside of Lolland, as just demonstrated in the DR article (Nordenlund, 2021).

Another source to keep the negative narrative alive, we experienced at the Expat Lolland Event in Copenhagen. Without mentioning the documentary ourselves, it was brought up during the evening and we were told that: “Yes, that is how it is (ed. on Lolland). People from Nakskov are losers⁴⁸”. As we questioned whether the documentary was not stigmatizing, the expat Lollikere now living in Copenhagen denied and told us that the documentary gave a realistic picture of Lolland, a picture which we, based on our fieldwork, still cannot confirm. Now, our data is not to prove the Expat Lolliker wrong or right but more to show that there exist very different perceptions of Lolland as a destination, but they all seem to respond to the same negative narrative. At the same time, we experienced how the negative place-identity of Lolland also made the Expat Lollikker living in Copenhagen feel connected to one another (App. 2). As argued by Wilson (2012), the role of the minority can create a strong community feeling. Nevertheless, if the tendency is for the Expat Lollikker to reaffirm the negative narrative of Lolland to their surroundings, they simultaneously become negative ‘storybuilders’ (Chronis, 2012) of Lolland as a destination to visit or live at.

Who tells the story and who gets to listen

Now, one can discuss and go into detail with what is understood as a negative narrative. As argued by Amsden et. al. (2010), it is important to remain critical towards whose story is being told and how the story represents other groups. This is because a destination’s marketing campaign often hides minorities, places and histories. Based on our analysis, we argue that the three identified narratives are told and defined by stakeholders and institutions that are

---

⁴⁸ “Ja, det er jo sådan det er. Det er sådan, at folk fra Nakskov er ‘tabere’” (App. 2)

personally or professionally involved in developing Lolland or combatting its negative narrative. The participants who agreed to talk to us in the semi-structured interviews, and whom we met during the fieldwork, were people who had the capacities to do volunteer work and had the resources to contribute, influence and tell a different narrative of Lolland. Moreover, the participants were accessible and recognizable either in form of their job position, their community participation or for engaging in the public debate about Lolland's narrative and sharing their opinion on the matter, which made them approachable to us. Therefore, this thesis might be based on a large amount of data , but nonetheless, this data is based on people who have already voiced their opinion about Lolland's narrative and hence have a voice in the debate.

Moreover, we stress that we as researchers are also 'storybuilders' of Lolland in this research process. This is because by identifying the three narratives, we aim at retelling a different story about Lolland, which we define as more positive than what we see represented in the media.

The price of a new narrative

As demonstrated in the analysis, for all three narratives⁴⁹ there is great emphasis on the possibilities on Lolland in forms of jobs, cultural events, outdoor activities and community development (see more Part I page 57). In this way, the aim of these narratives is not to let the stigmatized groups of people tell their story as a response to "På Røven i Nakskov". Instead, the response is to direct the attention elsewhere. In this discussion, our aim is to show that the three narratives share common grounds with the negative narrative; namely, that the demographic group stigmatized by the documentary continue to not be included in the representation of Lolland. This encourages wider research of who gets to tell Lolland's narrative and who does not. Furthermore, it taps into a larger discussion of the portrayal and stigmatization of lower economic classes in Denmark and a critical outlook on how these are being represented and handled in settlement and tourism destination development on a national scale.

Against the background of this discussion, we can conclude that the three narratives and the overall negative narrative of Lolland are not that far away from each other but walk more hand-in-hand due to a cultural 'humble attitude' on Lolland. We can also conclude that the way in which the media represents Lolland and our own experience of the place are miles apart (App. 1. Nordenlund, 2021). Perhaps, the true representation of Lolland should be found in the middle, as first encouraged by the Mayor Holger Shou Rasmussen (App. 11: 11-09 21).

---

⁴⁹ Cooperation & Planning, Recognize the Good Narrative and Infrastructural Development

The risk of becoming a transit destination

From the beginning of our investigations, we questioned how Lolland would handle the risk of becoming a transit destination due to the direct highway connection between Copenhagen and Germany. As elaborated in the analysis, we identified one common response to this being that; the reduced transportation time to the larger cities is enough of a reason to market Lolland as a settlement and tourist destination. Thereby, it is implied that Lolland's attraction depends on the time it takes to leave and arrive at the nearby capitals. Following Lindy Kjøller's argumentation (App. 7), the Femern tunnel will make Lolland the intersection between Hamburg, Berlin and Copenhagen, but we argue that it will also make the commute between these cities shorter. In other words, whether Lolland will be the central point on the map or whether the larger cities will just become closer to one another is a point of discussion. In other words, it becomes a question of who actually benefits from this kind of large infrastructural transport projects. If Lolland is not central without the tunnel, it can be argued to draw on the assumption that rural areas are perceived as "backwards" and hence not "central" due to their lack of fast infrastructure connections.

'Centrality' is arguably important for companies and workers who need to commute between urban areas. We identify the support for the construction of the Femern Tunnel to advocate for the positive outcomes of this infrastructural development. This entails creating new jobs and corporations and thereby improving the economy and job opportunities on Lolland (Erhvervsavisen Sjælland, 2013. FemernBelt, 2021, App. 9).

On the other side of the spectrum are the opponents of the construction work including residents, who are physically affected by the location of the tunnel, as well as environmentalists, who remain critical towards the construction and its long term consequences (From & Jensen, 2020). Yet, as the construction of the Femern has now begun, we argue that the message of economic growth as a promised outcome of the tunnel is dominating in the discussion of Femern. This means that intangible aspects, such as generating a positive place-identity on the existing qualities of Lolland, are now less visible in the debate (Den Europæiske Unions Tidende, 2020). Still, between these opponents are the locals living on Lolland. It became clear to us during the interviews and fieldwork that no one we talked to criticized or spoke directly against the construction of the Femern tunnel. This is related to the narrative, and how a general attitude on Lolland wishes to change the existing into a more positive one. The tunnel is seen as the tangible representation of change (App. 5). This became clear as we talked to representatives from the organization QLF at the new settlement event in Nakskov. They stated that they did not know the consequences of the Femern tunnel for Lolland, but if it would not be built, then nothing would happen to change the current negative settlement and economic

development according to them. Hence, the infrastructural development was argued to be better than 'status quo' (App. 11: 11-09).

The tangible value of life

Throughout this thesis, we have drawn on theories of placemaking and place-identity, as it concretizes the intangible and personal aspects of attachment to a place (Cheng. et. al. 2021), which are difficult to measure in comparison to a new tunnel or economic revenue. The intangible focus, we argue, should be applied in development strategy plans on Lolland, as a way to improve life conditions and inspire more tourists and potential settlers to be loyal to and engaged in the community. The analysis section, *Planning for Sentimental Value* (see more page 88) illustrates how the tunnel may not contribute to the sense of belonging to a place for residents as well as for visitors.

This argument we base on our fieldwork, in which we encountered very friendly people, who made us feel welcome. To us, the people on Lolland left a very positive impression, which made us consider returning one day as tourists, or maybe even as settlers (App. 1: 08, 13-09). We therefore argue that is up for further discussion, why the more intangible aspects in destination development on Lolland are dominated by development of transportation such as the Femern tunnel.

In the interview with Lindy Kjøller, we pointed out the concern of Lolland mainly focusing on infrastructure and mobility when wanting to attract more tourists and settlers. Lindy Kjøller explains that in order to turn Lolland into an attractive settlement destination, the goal is to make: "Lolland Falster become first choice for settlers and tourists, we will be top of the mind for everybody"⁵⁰ (App. 7) This should be achieved in a 5, 10 and 30-year plan of action to ensure that settlers and investors can rely on Lolland as being popular and provide economic security long term. Julia Böhmer supports the long term planning as a way to make sure that the development does not stop after the Femern tunnel is done (App. 9). Furthermore, the South Coast of Lolland should become a destination to attract tourists and new investors (App. 9, 11: 14-09). Within the municipality of Lolland urban planning and tangible placemaking aspects are still the main focus to ensure a sustainable and vital community on Lolland. Therefore, we call attention to the fact that there is a simplification in the interpretation of settlement from the side of the municipality and the private sector. In other words, we argue there are more aspects that influence a sense of place and a place-identity than job opportunities and regional economic development.

---

⁵⁰ "i det hele taget skal det være sådan, at Lolland Falster bliver første valg for bosættere og turister, vi kommer simpelthen top of mind hos alle" (App. 7)

How to plan for the unplannable?

"A sense of place arises where people feel a particular attachment or personal relationship to an area in which local knowledge and human contacts are meaningfully maintained" (Cheng et. al. 2021: 3-4).

We argue that this definition of sense of place could be a central aspect for the development and the goal for Lolland to become "top of mind" among potential visitors (App. 7). We argue that personal relations are central for developing a meaningful sense of place, which leads us to the next point of discussion: how to plan for these intangible parameters? Cheng et. al. (2021) emphasize characteristics of placemaking to be visionary, transformative and community-driven, in contrast to more top-down and car-centric. In relation to this study, Lolland's municipality represents the top-down administrative system, but whether this form of institution is the ideal to be in charge of settlement on Lolland is an open question. In fact, we want to call attention to an alternative possibility of outsourcing the settlement development and responsibility to the private sector or to movements, such as Lolland-Falster Lovestorm. During our research process we argue that these community-driven movements have had a positive impact on the place identity on Lolland, resulting in new communities on Facebook and by social gatherings (App. 5, 11: 11-09).

The sense of place and Lolland's place-identity seem less prioritized to the municipality, as these intangible values are more difficult to operate with than concrete development projects such as a bridge or a tunnel. As argued in the analysis under *Femern is a hot topic* (see more page 89), the Femern tunnel represents a larger prestige project for the European Union to work towards a united Europe (Bygge- & Anlægsavisen, 2021). It should therefore not be dismissed to discuss whether the construction of Femern is more focused on the bigger picture and benefits in regards to international trades and faster transport, than what is actually good for Lolland as a tourism and settlement destination. The benefits for Lolland are nevertheless highly emphasized by Mayor Holger Schou Rasmussen: "We will be located in the middle of a main thoroughfare between Scandinavia and Central Europe - It is a unique chance for Lolland municipality"⁵¹ (FemernBelt, 2021). Based on our fieldwork, we became particularly alert to people's high hopes for a new development for Lolland due to the Femern tunnel (App. 11: 11, 14-09). However, we find it uncertain whether the infrastructure will actually have this wanted effect on settlement within the area due to the risk of neglecting a sense of place, as the focus on development prioritizes the Femern tunnel.

Various perspectives and opinions of the long term impacts and consequences from highways make this topic an evergoing debate. For example, research shows that more

---

⁵¹ "vi kommer til at ligge midt på hovedfærdselsåren mellem Skandinavien og Centraleuropa – det er en enestående chance for Lolland Kommune" (FemernBelt, 2021)

companies locate close to highways, but there is no further indication stating that more highways lead to an increasing number of permanent residents in rural areas (Jørgensen, 2016). Moreover, an important point to mention is that a highway tends to be two-ways oriented, meaning you can get away as fast as you got there.

We argue that on Fejø, the Femern connection seems to get less attention (App. 1: 07, 08-09). During our fieldwork we recognize how, there are various examples for bottom-up approaches to keep the local community on Fejø vital. However these share the premises of being highly person-driven. We question whether this private organization is resilient for disturbances in the long run if the initiators decide to step back and stop their engagement. Another scenario occurring on Fejø could be if a new local elite would have more of a say in the community and would perhaps dismiss the needs and sense of place for some of its residents). The local school on Fejø, which we visited in September (App. 11: 07-09), was recently decided to close due to decreasing number of pupils (Berg, 2021). Subsequently, this will change the place-identity in the local community because the school has been important in attracting new settlers, as we understood during our talk with island representative, Anne-Grethe Laursen (App. 11: 07-09). We therefore argue that this change could cause a sort of disruption on the island. Based on our fieldwork and knowledge about Fejø, we recognize how the community takes action as a group to overcome challenges, but it is yet an open question how the local community on Fejø will respond to this challenge and coope with the new place-identity as a “school-less” island.

Discussion of methodological choices

This thesis is conducted on a foundation of qualitative and ethnographic research, which has a great influence on the oscillating and iterative process of understanding and interpreting the data to answer the research question. In addition to the methodological choices presented we now discuss other choices we could have made. Furthermore, we identify how the methodological approaches we chose contributed and restricted our interpretation of the narratives and development on Lolland.

The ontological framework for this thesis is critical social constructivism, yet another research paradigm would have been positivistic (Makombe, 2017). In case, we had applied this form of ontological perspective, we would have had an epistemological position of realism (Scotland, 2012). We argue that realism would give us a different outlook on the three narratives, because we would look at these as ‘discoverable realities’, which exist independently of this study and us as researchers (Scotland, 2012).

Furthermore, our data could have been based on a more quantitative research design. This means that we would have used surveys, statistics and empirical testing (Scotland, 2012).

Because we aimed to have deeper insight and understanding of the social world of the participants we interviewed, we made a qualitative research design. Another qualitative method to support this design would have been to include a focus-group (Knoblauch, 2005. Wise, 2018). This would have been possible to conduct online or during our fieldwork on Lolland. We prioritized, however, semi-structured interviews and multi-sensory ethnographic research in our fieldwork because we wanted to embody the full experience of being potential settlers on Lolland. Thus, we argue a focus group would not have provided us the same form of qualitative data.

Still, the methodological choices applied in this thesis provide more diverse and nuanced insights and answers to our research question and objectives. Thereby we aimed at conducting research, which can contribute to the debate and planning of Lolland and continuously lead to further research.

7. Further research

Another research design

In the following section, we will present and discuss points for further research. As this thesis is a single case study, an alternative research design would be to compare and investigate more cases. An example of a case about settlement development, which we could compare Lolland to is Klitmøller. This is a destination that Claus Lyngby defines as a “master example”⁵²(App. 4). Klitmøller is a tourism and settlement destination on Jyllands West Coast, which has successfully organized and developed a narrative based on surfing as niché tourism activity. This tourism offer has led to increased settlement of young surfer enthusiasts, partly because of the ideal location in terms of placemaking for surfing activities and partly due to a positive and modern narrative making it attractive to settle in Klitmøller (Julsgaard, 2021. Varme Zoner, n.d.). In relation to this thesis, one question for further research could be whether Lolland can draw on inspiration from this good example and find its own niché to attract settlers and tourists as well? We presented the Klitmøller example for Lindy Kjøller and asked this question to which he answered:

“We do not have a natural hotspot (ed: like Klitmøller) where one can say, we have been given a present, therefore we have to look more holistically at the destination and say that in the future we have something others do not have, [...] that is the point that we are located in the middle of Hamburg, Berlin, Copenhagen.⁵³” (App. 7).

---

⁵² “Kongseksempel” (App. 4)

⁵³ “Vi har ikke sådan et naturligt hotspot hvor man kan sige, at det har vi fået i gave, så derfor bliver vi nødt til at spille på den lidt mere samlende klinge og sige, at vi har altså fremadrettet noget, som ingen andre har.[...] det er den her, at vi ligger i midten af Hamborg, Berlin, København” (App. 7)

From this perspective, it will be interesting for further research to investigate whether the infrastructural development and claimed central placemaking can function as Lolland's niché, and thereby create a positive effect as Lindy Kjøller (among others) hopes for.

As we come to a close in this research, we leave it open for further research to investigate how the Femern tunnel will affect the destination narrative and perception of Lolland's centrality when the construction work is finished.

Influence of Infrastructure

Another point for further research is to look at the tendency of infrastructural development of rural areas from a national perspective. We argue how highways and bridges can be seen as political tools to connect regions of Denmark and demonstrate economic growth (Transportministeriet, 2021). There are numerous cases in Denmark with a political incitement for developing the infrastructure, but these are often met with disagreement and protests by the local community and environmentalists (Theilgaard & Gjerding, 2021). Current examples of locations with large infrastructural development plans are the Kattegat bridge passing through Samsø (Theilgaard & Gjerding, 2021) and an expansion of the middle-Jutland highway (Frydendal, 2021). Now, from the tourism research perspective, it would be interesting to further investigate how these projects have an impact on the local tourism development, the place-identity and sense of place for both residents, potential settlers and tourists in rural areas who have chosen this destination due to its quiet and deserted location.

8. Conclusion

In this chapter, we summarize our findings and conclude on our research question and objectives. These were earlier presented in the introduction (see page 12).

Objective I

This research is set out to investigate the role of the narratives and infrastructure in developing placemaking on Lolland as a sustainable destination for tourism and settlement. We chose this field of study because we were interested in examining Lolland as a place due to the many changes happening currently with the Femern tunnel, but also because it is a destination with a negative narrative. For these reasons, we were interested in learning and scrutinizing in what ways infrastructure may ‘change’ Lolland as a destination.

In this study, we explored the research question based on a qualitative research design of Lolland as a case study. The data we collected are grounded in six semi-structured interviews and an excessive ethnographic fieldwork. We argue that this methodological approach and data have made the study relevant and acute to more than ourselves as researchers in a tourism discipline. The theoretical framework has aimed for combining theories on placemaking, place-identity and sense of place in order to dive into and understand Lolland as a destination in a placemaking process. Against the backbone of these theories, we analyzed how the tangible and intangible aspects are important for Lolland’s development in terms of settlement and tourism. We conclude from our experience as temporary settlers on Lolland that what we found particularly interesting and formed a strong sense of place to us were places that had a strong cultural or intangible value. These formed an attractive place-identity for us with which we could associate ourselves with.

We therefore conclude that these intangible aspects of placemaking were not prioritized in Lolland municipality’s development strategies and approaches to change the negative narrative. The analysis hereof led us to the following conclusion that the theories of placemaking and destination narratives should be applied to stay aware of the intangible aspects, such as sense of place and place-identity, in order to change Lolland’s negative narrative once and for all and ensure a sustainable development which is attractive for tourists, settlers and residents.

Objective II

In order to answer the second objective, we applied theories of narratives from an interdisciplinary point of view in order to develop a thematic coding stripe. This became our analytical code with which we identified the following three narratives on Lolland: *Recognizing*

the Good Narrative, Cooperation & Planning and *Infrastructural Development*. Furthermore, the three narratives also made out the three pillars of the analysis labeled after each narrative. We conclude that sustainable tourism and settlement development are the common vision for all three narratives. But the way to accomplish this is different.

In the narrative, Recognizing the Good Narrative, we identify how the municipality and private stakeholders emphasize and interpret the infrastructural development to attract more settlers and tourists. Whereas in the second narrative, Cooperation & Planning, the local private stakeholders and development strategies attempt to recognize the positive stories and thereby improve the narrative of Lolland as a destination. Lastly, we conclude that in Cooperation & Planning, settlement and tourism are strategically planned for by the municipality but occur on a more person-driven level in the local community as well, especially on Fejø.

Objective III

In the analysis, we account for the impacts the negative narrative has had on the development of Lolland and continue to have. Based on the analysis, we conclude that the municipality, Visit LollandFalster and local stakeholders have varying approaches to plan for and cooperate to make Lolland a more attractive destination for tourists and settlers.

First and foremost, the movement Lolland-Falster Lovestorm is a direct response to the documentary "På Røven I Nakskov". It is a private and local driven organization, which emphasizes the positive aspects of life on Lolland and gathers a community to improve the place-identity. Based on our fieldwork, we conclude that the place-identity on Fejø is formed by belonging to a community, which takes on the responsibility of upholding a vital society. Conclusively, on Fejø the planning of settlement development is person-driven and works independently of the municipality. We argue that these examples succeed in implementing intangible aspects of placemaking. In contrast to these bottom-up approaches of placemaking, we conclude that the municipality of Lolland conducts a more top-down oriented approach by investing in infrastructure to develop a vital society.

What we took notice of during the fieldwork and semi-structured interviews was a persistent 'humble attitude'. According to the Mayor of Lolland Holger Schou Rasmussen, this attitude implies to have realistic expectations, as the negative stories of Lolland exist, but the positive sides should also be recognized (App. 11: 11-09). As a result of our qualitative data and analysis, we come to the conclusion that the 'humble attitude' is structurally internalized within the municipality. Furthermore, we argue that this internalization is one reason why the negative narrative has not fundamentally changed. Still, based on the semi-structured interviews, we conclude that there is a recognition of the good stories, as these are being utilized in the branding of Lolland to attract more tourists and settlers.

In terms of planning for destination development, representatives from Visit LollandFalster and Lolland municipality emphasize the importance of community participation and value social and environmental sustainability in their development strategies. Nevertheless, the municipality has been criticized to value external investors and consultants by the local entrepreneurs. We argue that this is seen as a lack of cooperation and support of the existing community initiatives.

Planning for a place

The Femern tunnel is described as the new “gift” for placemaking on Lolland, as it will change how Lolland is perceived from being far away to have a central location between Copenhagen, Hamburg and Berlin. We identify the focus on centrality in Lolland’s placemaking process as a result of the Femern tunnel. We argue for the infrastructural development to be within a resilient system of economic growth, which simultaneously may have disruptive impacts on the place-identity for the local community on Lolland. As a consequence, if no further initiatives and focus on sense of place are implemented in the development, there is a risk of Lolland becoming a transit destination. This is because, if only focusing on what elements in a placemaking process contribute to the highest economic revenue, it does not necessarily result in a strong sense of place. Furthermore, we argue that the development of Nakskov and the change herof can lead to gentrification of the place. This process may be perceived as positive in terms of economic growth and job creation, but it may also exclude and change the sense of place for others. Finally, we argue that the placemaking process planned for by the municipality aims for attracting more permanent residents, who can contribute with tax revenue and change the narrative of Lolland.

Objective IV

Against our theoretical framework and qualitative data, we conclude the focus on Femern in the development of Lolland as tourism and settlement destination to be due to two reasons. The first is the underlying perception of Lolland not being “centrally placed,” which we argue builds on the assumption that rural areas are looked upon as “backwards” due to less infrastructure in comparison with urban areas. For this reason, we argue that the municipality interprets infrastructural development as a way to increase settlement and change the negative narrative of Lolland. Based on our qualitative data, we identified how there exist multiple perceptions of Lolland’s location in relation to what is perceived as central. This leads us to discuss how a place’s ‘centrality’ is relative. In the analysis, another argument was explored, namely that the low settlement rates are more due to a negative narrative than lack of fast infrastructure. This point led us to discuss why the negative narrative is not fundamentally changing on Lolland. We argue that the Danish media coverage still retells the negative narrative of Lolland, which also

continues to be upheld by some expat Lollikere, who validate the representation in the documentary "På Røven i Nakskov".

Who benefits from the Femern tunnel?

In this chapter, we conclude how the Femern tunnel, according to the municipality and investors, will create a positive development on Lolland in terms of economic growth and increasing the number of residents. However, we questioned whether the presumed benefits from the Femern tunnel will be able to change the narrative of Lolland as an attractive destination for tourists and settlers. The discussion questioned who actually benefits from this kind of large infrastructural project. First of all, the Femern tunnel is also part of an EU agenda to increase the infrastructural development from North to South of Europe. This means that the focus is more on international trades and faster transport than what actually develops Lolland as a tourism and settlement destination. The benefits of the Femern tunnel for Lolland are nevertheless highly emphasized by the municipality and Visit LollandFalster. But we identified a risk of prioritizing the Femern tunnel in a placemaking process on Lolland because it is a point of transit and less a point for sense of place.

9. References

- Abrahamsson, C. (2007). *Review of For Space, by D. Massey. Geografiska Annaler. Series B, Human Geography*, 89(1), 83–85. <http://www.jstor.org/stable/4621556>
- Adams, T. E. Holman Jones, S. L., & Ellis, C. (2015). *Autoethnography*. Oxford University Press.
- Al-Saggaf, Y., & Williamson, K. (2004) *Online Communities in Saudi Arabia: Evaluating the Impact on Culture Through Online Semi-Structured Interviews*. Forum, Qualitative Social Research, 5(3).
- Amsden, B. L. Stedman, R. C. & Kruger, L. E. (2010) *The Creation and Maintenance of Sense of Place in a Tourism-Dependent Community*, Leisure Sciences, 33:1, 32-51, DOI: 10.1080/01490400.2011.533105
- Andersson, V. Gyimóthy, S., & Clausen, B. H. (2014) *Global mobilities and tourism development: a community perspective*. Aalborg Universitetsforlag.
- Arnholm, D. (2021) *Ny analyse: Lolland-Falster får de dyre tilflyttere*. Folketidende.dk. Lokal nyt. Last accessed on 17-12 2021: <https://folketidende.dk/Lokal-nyt/Ny-analyse-Lolland-Falster-faar-de-dyre-tilflyttere/artikel/594235>
- Attride-Stirling, J. (2001) *Thematic networks: an analytic tool for qualitative research*. SAGE Publications. vol.1: 386-405
- Avisen.dk (2015), *Anmelder: 'På røven i Nakskov' ligner karaktermord på byen*, Last accessed: 23-12-21: https://www.avisen.dk/det-ligner-et-karaktermord-paa-nakskov_320787.aspx
- Berg, F. R. (2021) *Fejø skole lukker*. Folketidende.dk. Last accessed on 13-12 2021: https://folketidende.dk/Lolland/Fejoe-Skole-lukker/artikel/605148?fbclid=IwAR29sjz9YFmbASEOyb-vIEpnPbfs8XLrbkiq3bT97SVQ8sG3Psm_1HMD4YI
- Birkeland, I. (2016) *Sensing Places: The Ethics of Authentic Place*. In: Bærenholdt, J. O. & Grenås, B. (2016) *Mobility and place. Enacting Northern European Peripheries*. Routledge. Page: 39-47.
- Björk, P. (2004) *Applying Swedish Eco-labelling to Finnish Tourism Operation: Which Associations does it elicit amongst Customers*, Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism, 4:1, 25-41, DOI: 10.1080/15022250410004617
- Blaikie, N.(2004) Encyclopedia of Social Science Research Methods. Sage Publications. DOI: <http://dx.doi.org/10.4135/9781412950589.n685> Last accessed 23-12-21: [https://edge.sagepub.com/system/files/Paradigm%20\(2\).pdf](https://edge.sagepub.com/system/files/Paradigm%20(2).pdf)

- Blair, E. (2016). A reflexive exploration of two qualitative data coding techniques. *Journal of Methods and Measurement in the Social Sciences*, 6(1).
- https://doi.org/10.2458/azu_jmmss.v6i1.18772
- Bolig & Planstyrelsen, (n.d.) *Liv & Land: Energilandsbyen Horslunde*, Last accessed 23-12-21:
<https://www.livogland.dk/vidensbase/projekter/energilandsbyen-horslunde>
- Botes, L. & Rensbur. D. V. (2000) *Community participation in development: nine plagues and twelve commandments*. Community Development Journal. Vol. 35, No. 1, pp. 41-58 Oxford University Press
- Botterill, D. (2001) *The epistemology of a set of tourism studies*, Leisure Studies, 20:3, 199-214, DOI: 10.1080/02614360127084
- Brinkmann, S., & Kvale, S. "Qualitative Research kit: Doing interviews." 55 City Road, London: SAGE Publications Ltd. 2018. DOI: 10.4135/9781529716665
- Bruun-Hansen, K. (2017) Lær af Lolland-Falster Lovestorm: Sådan vender du dit image. Journalisten. Last accessed on 18-12 2021: <https://journalisten.dk/laer-af-lolland-falster-lovestorm-sadan-vender-du-dit-image/>
- Bryman, A. (2016) *Social Research Methods*. Oxford University Press. 5th edition.
- Budeanu, A. (2007), *Sustainable tourist behaviour – a discussion of opportunities for change*. International Journal of Consumer Studies, 31: 499-508.
<https://doi.org.zorac.aub.aau.dk/10.1111/j.1470-6431.2007.00606.x>
- Butz, D., & Besio, K. (2004). *The Value of Autoethnography for Field Research in Transcultural Settings*. The Professional Geographer, 56(3), 350–360.
<https://doi.org/10.1111/j.0033-0124.2004.05603004.x>
- Bygge- & Anlægsavisen (2021) Nu tages første spadestik på Femern Bælt-forbindelsen i Tyskland. Last accessed on 13-12 2021: <https://bygge-anlaegsavisen.dk/Nu-tages-foerste-spadestik-paa-Femern-Baelt-forbindelsen-i-Tyskland>
- Bærenholdt, J. O. & Grenås, B. (2016) *Mobility and place. Enacting Northern European Peripheries*. Routledge
- Campelo, A. Aitken, R. Thyne, M. & Gnoth, J. (2014). *Sense of Place: The Importance for Destination Branding*. Journal of Travel Research, 53(2), 154–166.
<https://doi.org/10.1177/0047287513496474>
- Chaffin, B. C. Garmestani, A. S. Gunderson, L. H. Benson, M. H. Angeler, D. G. Arnold, C. A. Cosens, B. Craig, R. K. Ruhl, J. & Allen, C. R. (2016). Transformative Environmental Governance. *Annual Review of Environment and Resources*, 41(1), 399–423. <https://doi.org/10.1146/annurev-environ-110615-085817>

Cheng, N. C., Hall, M. C. & Prayag, G (2021) *Sense of place and place attachment in tourism*. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 2021.

Christopher Pole & Sam Hillyard. 2017. *What is Fieldwork? In: Doing Fieldwork*. SAGE Publications Ltd City: 55 City Road Print. DOI: <https://dx.doi.org/10.4135/9781473966383>

Chronis, A. (2012) *Tourists as Story-Builders: Narrative Construction at a Heritage Museum*, Journal of Travel & Tourism Marketing, 29:5, 444-459, DOI: 10.1080/10548408.2012.691395

Cohen, L. Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203029053>

Crang, M. (2003) *Telling materials*. in Using Social Theory, Thinking Through Research. London: Sage, pp.127-144.

Den Europæiske Unions Tidende (2020) *Kommissionens Afgørelse (EU) 2020/1472*. Retsforskrifter. 63. årgang. Last accessed on 13-12-2021: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2020:339:FULL&from=EN>

Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (2018) *The SAGE Handbook of Qualitative Research*. SAGE Publications, Inc. 5th edition.

De Fina, A. & Georgakopoulou, A. (2011). *Analyzing narrative: Discourse and sociolinguistic perspectives*. Cambridge University Press. <http://ebookcentral.proquest.com/lib/aalborguniv-ebooks/detail.action?docID=824448>.

Derickson, D. K. (2016). *Resilience is not enough*. City (London, England), 20(1), 161–166. <https://doi.org/10.1080/13604813.2015.1125713>

Dewar, D. Todes, A. & Watson, V. (2017) *Regional Development and Settlement Policy: Premises and Prospects*. Routledge.

DKNT (2020) *Inspirationskatalog. Det rekreative potentiale i klimatilpasning af kysterne*. Dansk Kyst- og Naturturisme. Last accessed 14-11 2021: https://www.klimatilpasning.dk/media/1810094/det-rekreative-potentiale-i-klimatilpasning-af-kysterne_oktober-2020.pdf.

Dredge, D. (2016) *Are DMOs on a path to redundancy?*, *Tourism Recreation Research*, 41:3, 348-353, DOI: 10.1080/02508281.2016.1195959

Dupre, K. (2019) *Trends and gaps in place-making in the context of urban development and tourism: 25 years of literature review*. *Journal of Place Management and Development*.

- Elliott, R. & Jankel-Elliott, N., 2003. Using ethnography in strategic consumer research. *Qualitative market research: An international journal*.
- Emerson, R. M. Fretz, R. I. & Shaw, L. L. (2011) *Writing ethnographic fieldnotes*. University of Chicago Press.
- Erhvervsavisen Sjælland (2015) *Femern-netværk styrker Lolland - både nu og på længere sigt*. 26. maj 2015. Sydsjælland og Øerne. ErhvervsAvisen Sjælland. Sektion 1. Side 13. Sjællandske Medier.
- Espiner, S. Orchiston, C. & Higham, J. (2017) *Resilience and sustainability: a complementary relationship? Towards a practical conceptual model for the sustainability-resilience nexus in tourism*. Journal of Sustainable Tourism. Vol. 25, No. 10, 1385–1400 <http://dx.doi.org/10.1080/09669582.2017.1281929>
- European Commision (n.d.) *Mission statement - regional and urban policy*. Last accessed 21-12-21: https://ec.europa.eu/info/departments/regional-and-urban-policy/mission-statement-regional-and-urban-policy_en
- Falconi, E. & Graber, K. (2019) *Storytelling as Narrative Practice: Ethnographic Approaches to the Tales We Tell*. Brill.
- FemernBelt (2021) *Femern-forbindelsen er en vækstmotor*. Fonden Femern Belt Development. Last accessed: 10-12 2021: <https://www.femern.info/da/news/femern-forbindelsen-er-en-vækstmotor>
- Femern.com (n.d) *Fordele for mig - Sådan sænker Femern-forbindelsen rejsetiden* Last accessed: 10-12 2021: <https://femern.com/da/Benefits/Benefits-for-me>
- Femern.com (n.d.a) *Fokus på miljøet*. Last accessed 22-12 2021: <https://femern.com/da/Region/We-build-with-the-environment>
- Fejoe.dk (n.d.) *Fejø er årets landsby 2018!* Last accessed 01-12 2021: <http://fejoe.dk/fejoe-er-aarets-landsby-2018/>
- Folke, C. (2006) *Resilience: the emergence of a perspective for social-ecological systems analyses*. Global Environmental Change, 16, 253–67.
- Fontana, A. & Prokos, A. H. (2016) *The interview : from formal to postmodern*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315418131>
- Freestone, R., & Liu, E. (2016) *Place and placelessness revisited*. Routledge.
- From, L. & Jensen, G. S. (2020) *Danmarks største anlægsprojekt vækker vrede i Tyskland*. Jyllands Posten. Indblik Weekend. 25. oktober 2020.
- Frydendal, J. (2021) *Kritik. Lokal modstand mod en Hærvejsmotorvej*. JydskeVestkysten. Haderslev. 15. marts 2021. Page 9.

- Galletta, A. & Cross, W. E. (2013) *Mastering the Semi-Structured Interview and Beyond: From Research Design to Analysis and Publication*. New York: NYU Press.
- Girard, L.F. & Nijkamp, P. (2009) *Cultural Tourism and Sustainable Local Development* (1st ed.). Routledge. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.4324/9781315258720>
- Given, L. M. (2008) *Induction*. In *The SAGE encyclopedia of qualitative research methods* (Vol. 1, pp. 430-430). SAGE Publications, Inc., <https://www-doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.4135/9781412963909.n212>
- Gössling, S. Scott, D. & Hall, C. M. (2021) Pandemics, tourism and global change: a rapid assessment of COVID-19, *Journal of Sustainable Tourism*, 29:1, 1-20, DOI: 10.1080/09669582.2020.1758708
- Hakim, M. C. (2000) *Research design : successful designs for social and economic research* (2nd ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203354971>
- Hall, D. & Richards, G. (2000) *Tourism and Sustainable Community Development*. In *Tourism and Sustainable Community Development* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203464915>
- Hall, M. C. (2008) *Tourism Planning: Policies, Processes and Relationships*. (2. ed.). Prentice Hall
- Hall, M. C. (2010) *Fieldwork in tourism : Methods, issues and reflections*. (1st ed.). Routledge. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.4324/9780203845516>
- Hall, M. C. Gössling, S. & Scott, D. (2015) *The Routledge handbook of tourism and sustainability*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203072332>
- Hall, M. C & Veer, E. (2016) *The DMO is dead. Long live the DMO (or, why DMO managers don't care about post-structuralism)*, *Tourism Recreation Research*, 41:3, 354-357, DOI: 10.1080/02508281.2016.1195960
- Hammersley, M. & Atkinson, P. (2007) *Ethnography : Principles in Practice*. Vol. 3rd ed, Routledge.
- Harrell, M. C, & Bradley, M. A. (2009) *Data Collection Methods. Semi-Structured Interviews and Focus Groups*. In *Policy File*. RAND Corporation.
- Hay, R. (1998). *Sense of place in developmental context*. *Journal of environmental psychology* 18.1: 5-29.
- Higgins-Desbiolles, F. Carnicelli, S. Krolikowski, C. Wijesinghe G. & Boluk, K (2019) *Degrowing tourism: rethinking tourism*, *Journal of Sustainable Tourism*, 27:12, 1926-1944, DOI: 10.1080/09669582.2019.1601732

Hine, C. (2020) *Ethnography for the internet: Embedded, embodied and everyday*. Routledge, Taylor & Francis Group.

Hyde, K. F. Ryan, C. & Woodside, A. G. (2012). *Field Guide to Case Study Research in Tourism, Hospitality and Leisure*. Emerald Publishing Limited.

IPCC (2021) *Summary for Policymakers*. In: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [MassonDelmotte, V., P. Zhai, A. Pirani, S.L. Connors, C. Péan, S. Berger, N. Caud, Y. Chen, L. Goldfarb, M.I. Gomis, M. Huang, K. Leitzell, E. Lonnoy, J.B.R. Matthews, T.K. Maycock, T. Waterfield, O. Yelekçi, R. Yu, and B. Zhou (eds.)]. Cambridge University Press. In Press.

Ivanova, M. D. Buda, D. & Burrai, E. (2020): *Creative and disruptive methodologies in tourism studies*, Tourism Geographies, DOI: 10.1080/14616688.2020.1784992

Iværksætter Lolland, (n.d). *The Green House*. Last accessed 19-12-2021:
<https://ivaerksaetterlolland.dk/projekter/the-green-house/>

Jensen, B. L. (2016). *Manden bag 'På røven i Nakskov': Vigtigt at fortælle kærlige historier fra underklassen*. DR. Last accessed: 19-12-2021: [https://www.dr.dk/nyheder/kultur/boeger/manden-bag-paa-roeven-i-nakskov-vigtigt-fortaelle-kaerlige-historier-fra'](https://www.dr.dk/nyheder/kultur/boeger/manden-bag-paa-roeven-i-nakskov-vigtigt-fortaelle-kaerlige-historier-fra)

Jóhannesson. G. T. & Bærenholdt, J. O. (2016) *Enacting Places through the Connections of Tourism*. In: Bærenholdt, J. O. & Grenås, B. (2016) *Mobility and place. Enacting Northern European Peripheries*. Routledge. Page 155-166.

Johnson, T. J. & Larsen, S. C. (2013) *A Deeper Sense of Place : Stories and Journey of Indigenous-Academic Collaboration*. Corvallis: Oregon State University Press, 2013. Print.

Julsgaard, L. E. (2021) *Oliver flyttede som 15-årig alene til Klitmøller - Nu lever han af at surfe*. DR.dk. Last accessed 01-11-2021: <https://www.dr.dk/viden/webfeature/klitmøeller>

Jørgensen, L. A. (2016) *Kraka: Motorveje skaber ikke vækst i befolkningen*.
Licitationen. 22. marts 2016. Side 5.

Kantar Gallup (2021). *Corona og det byggede miljø*. Spørgeskemaundersøgelse foretaget af Kantar Gallup i april 2021 for Videncentret Bolius og Realdania. Last accessed: 19-12-2021: <https://realdania.dk/publikationer/faglige-publikationer/corona-og-det-byggede-miljoe>

Kaspersen, J. S. (2020) *Jeg flyttede hjem til Maribo for at hjælpe og forandre et stykke af udkantsdanmark. Jeg var nok naiv*. Politiken. Debat. Page 7. 12-08 2020.

Kerstetter, D. & Bricker, K (2009). *Exploring Fijian's sense of place after exposure to tourism development*, Journal of Sustainable Tourism, 17:6, 691-708, DOI: 10.1080/09669580902999196

Kincheloe, J. L. (2005) *Critical constructivism primer*. Vol. 2. Peter Lang Publishing

Knoblauch, H. (2005) Focused ethnography. In *Forum qualitative sozialforschung/forum: qualitative social research* (Vol. 6, No. 3).

Kristensen, L. O. (2016) *Mon ikke vi havde haft samme diskussion, hvis vi havde kaldt serien 'På røven i Danmark?* Information. Kultur. Last accessed 23-12 2021: <https://www.information.dk/kultur/2016/07/mon-haft-samme-diskussion-kaldt-serien-paa-roeven-danmark>

Krogh, M. A. (2021) *Man skal da ikke bygge på verdens fineste bette ø*. Information. Sektion 2. (Moderne tider). 11. april 2021. Page 22.

Kvistgaard, L. (2019) *Vidensgrundlag for udviklingsplan for sjælland og øerne*. Kortlægning og analyser af potentialer i turismeudbudet. Delrapport 1. Wilke/KVEA – Kvistgaard Evaluering og Analyse. Last accessed 17-12 2021 on: https://www.kystognaturturisme.com/sites/kystognaturturisme.com/files/2020-02/delrapport-1_kortlaegning-og-analyser-af-potentialer-i-turismeudbudet_20191126.pdf

Larsen, N. (2016) *Dem på røven bliver endnu en gang taberne*. Information. 18. august. 2016. Sektion 1. Side 4

Larsen, J. & Urry, J. (2016) Networking in Mobile Societies. In: Bærenholdt, J. O. & Grenås, B. (2016) *Mobility and place. Enacting Northern European Peripheries*. Routledge. Page 89 -100

Ley, A. Rahman, M. A. U. Fokdal, J. Rolnik, R. & Soufi, M. E. (2020) *Housing and Human Settlements in a World of Change (Edition 1)*. transcript Verlag. P:

Lew, A. A. & Cheer, J.M. (2017) *Tourism Resilience and Adaptation to Environmental Change: Definitions and Frameworks* (1st ed.). Routledge.
<https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.4324/9781315463971>

Liu, Y. & Cheng, J. (2016) *Place Identity: How Tourism Changes Our Destination*. International journal of psychological studies 8.2,

Lolland-Falster Lovestorm (2020) Om Lolland-Falster Lovestorm. Last accessed 26-11 2021: <https://www.lovestorm.dk/om-lolland-falster-lovestorm/>.

Lolland Kommune (2016) *Det nye Lolland. Plan- og udviklingsstrategi 2016-2030*. Byrådet Lolland kommune. Last accessed 22-11 2021: <http://lolland.viewer.dkplan.niras.dk/media/224939/Plan-og-udviklingsstrategi-2016-2030-Det-nye-Lolland.pdf>

- Lolland Kommune (2016a) *Turismestrategi for Lolland Kommune, 2016-2036*. Byrådet. Last accessed 19-12 2021: https://lolland.dk/Admin/Public/Download.aspx?file=Files%2fFiles%2fLollandkommune%2fPolitik%2fPolitikker_og_strategier%2fTurismestrategi%2f2017-01-13_Turismestrategi_for_Lolland_Kommune_2016_inutil.pdf
- Lolland Kommune (2020) *Status på bosætning- og rekrutteringsindsats samt boligudvikling*. Juni 2020. Last accessed 19-12 2021: <https://www.lolland.dk/document/8109eb0a-4b1c-4d9a-ae47-5f6bd5b55953>
- Lolland Kommune (2021) *Handleplan for implementering af Femernstrategien; perioden januar 2021-januar 2022*. Last accessed 29-11 2021: <https://www.lolland.dk/document/ffa9e303-6f96-4f67-9012-64cc678be576>
- Lolland Kommune (2021a) *Forslag til Klima- og Energiplan 2020-2050*. Lolland Kommune Marts 2021. Last accessed 19-12 2021: <https://www.lolland.dk/document/6939f5fe-4163-4252-825d-cc4118634f6f>
- Lolland Kommune (n.d.) *Befolkningsprognose 2021-2030*. PDF. Last accessed 17-12 2021: <https://www.lolland.dk/kommunen/oekonomi-og-fakta/befolkningsprognose>
- Lolland Lever Livet (n.d.) *Fejø - Sydhavsoernes perle*. Last accessed on 17-12 2021: <https://www.lollandleverlivet.dk/lolland/lokalsamfund/fejoe-sydhavsoernes-perle>
- Longhurst, R. (2009) *Interviews: In-depth, semi-structured*. International Encyclopaedia of Human Geography. 580-584.
- Makombe, G. (2017) *An Expose of the Relationship Between Paradigm, Method and Design in Research. Qualitative Report*, vol. 22, no. 12, Nova Southeastern University, Inc, p. 3363-3385.
- Massey, D. (1994). *Space, place, and gender*. University of Minnesota Press.
- McCool, S. Butler, R. Buckley, R. Weaver, D. & Wheeler, B. (2013) *Is Concept of Sustainability Utopian: Ideally Perfect but Impracticable?*, Tourism Recreation Research, 38:2, 213-242, DOI: 10.1080/02508281.2013.11081746
- McGehee, N. G. Knollenberg, W. & Komorowski, A. (2015) *The central role of leadership in rural tourism development: a theoretical framework and case studies*. Journal of Sustainable Tourism, 23:8-9, 1277-1297, DOI: 10.1080/09669582.2015.1019514
- Melbye, T. (2020) *Utraditionelt jobopslag gav pote: Ungt lægepar slår sig ned på Fejø*. Dagens medicin. Almen Praksis. Last accessed 23-12 2021: <https://dagensmedicin.dk/utraditionelt-jobopslag-gav-pote-ungt-laegepar-slaar-sig-ned-paa-fejoe/>
- Mills, A. J. Durepos, G. & Wiebe, E. (2010) *Case study research in tourism*. In *Encyclopedia of case study research* (Vol. 1, pp. 122-124). SAGE Publications, Inc. <https://www-doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.4135/9781412957397.n42>

Muld (n.d.) *Jordens Bedste Fødevarer Fra Lolland-Falster*. Last accessed 20-12-2021:
<https://muldlollandfalster.dk/om-muld/>

Munar, A.M. & Jamal, T. (2016) *Tourism research paradigms: critical and emergent knowledges*. Emerald Group Publishing Ltd.

Mura, P. (2015) *To participate or not to participate? A reflective account*, Current Issues in Tourism, 18:1, 83-98, DOI: 10.1080/13683500.2013.790879

Nakskov2030 (n.d.) *Udviklingsprincipperne for Nakskov 2030*. Last accessed 10-12 2021:
<https://www.nakskov2030.dk/om-nakskov-2030/udviklingsprincipperne-for-nakskov-2030>

Nielsen, I. (2021) *Grøn strøm giver hovedbrud - Lolland producerer langt mere, end de kan bruge*. TV2 ØST. Last accessed 19-12 2021: <https://www.tv2east.dk/lolland/groen-stroem-giver-hovedbrud-lolland-producerer-langt-mere-end-de-kan-bruge>

Nordenlund, M. & Borbiconi S. (2021) *Desperat lægemangel: Videokampagne skal tiltrække unge læger til Lolland*. Danmarks Radio. Last accessed: 23-12-21:
<https://www.dr.dk/nyheder/regionale/sjaelland/desperat-laegemangel-videokampagne-skal-tiltraekke-unge-laeger-til>

OECD (2013) *A review of past trends on settlement, agriculture and food insecurity*, in *Settlement, Market and Food Security*, OECD Publishing, Paris,
<https://doi.org/10.1787/9789264187443-5-en>.

Olsen, M. (2020) *Minister vil se på ulig lånemuligheder*, Folketidende, Last accessed 19-12-2021:
<https://folketidende.dk/Erhverv/Minister-vil-se-paa-ulig-laanemuligheder/artikel/563211>

Olsson, P. Galaz, V. & Boonstra, W. J. (2014) *Sustainability transformations: a resilience perspective*. Ecology and Society , Dec 2014, Vol. 19, No. 4: 1.
<http://dx.doi.org/10.5751/ES-06799-190401>

Orlikowski, W. J., & Scott, S. V. (2016) *Digital work: A research agenda*. In *A research agenda for management and organization studies*. Edward Elgar Publishing.

Phillimore, J. & Goodson, L. (2004) *Qualitative Research in Tourism Ontologies, epistemologies and methodologies*. Routledge. Part 1. p. 1-185.

Pile, S. Anderson, K. Domosh, M. & Thrift, N. (2002) *Handbook of cultural geography*. SAGE Publications Ltd. <https://doi.org/10.4135/9781848608252>

Pink, S. (2008) *An urban tour: The sensory sociality of ethnographic place-making*. Ethnography 9.2: 175-196.

- Pink, S. (2009) *Doing sensory ethnography*. SAGE Publications Ltd,
<https://www-doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.4135/9781446249383>
- Pink, S. (2012) *Situating everyday life: Practices and places*. Sage Publications,
<http://dx.doi.org.zorac.aub.aau.dk/10.4135/9781446250679>
- Postill, J. & Pink, S. (2012) *Social media ethnography: The digital researcher in a messy web*. Media International Australia 145.1: 123-134.
- Proshansky, H. M. Fabian, A. K. & Kaminoff, R. (1983) *Place-identity: Physical world socialization of the self*. Journal of environmental psychology.
- QLF (n.d.) *QLF Det gode liv*. Last accessed 21-11 2021: <http://www qlf dk/>
- Real-Dania (2021) *COVID-19 har fået hver tiende dansker i Hovedstaden til at overveje at flytte længere væk*. Pressemeddeelse. Last accessed: 19-12-2021:
<https://realdania.dk/nyheder/2021/05/covid-19-har-faaet-hver-tiende-dansker-i-hovedstaden-til-at-overveje-at-flytte-laengere-vaek>
- Region Sjælland (2021) *Se film om Horslunde: Bliv nabolæge til Fejø*. Last accessed 23-12-21:
<https://www.regionsjaelland.dk/Kampagner/detgodelaegeliv/Almenpraksis/Nyheder/Sider/horslunde-nabolaage-til-fejoe.aspx>
- Relph, E. (1976). *Place and placelessness* (Vol. 67). London: Pion.
- Resilience Alliance (2021). Resilience Alliance - Key Concepts. Last accessed 31-10 2021:
<https://www.resalliance.org/key-concepts>
- Richter, S. & Richter, A. (2019) *Digital Nomads*. Business & Information Systems Engineering, 62(1), 77–81. <https://doi.org/10.1007/s12599-019-00615-1>
- Ritzau (2020) *Dommer sætter spørgsmålstejn ved rederis klage i Femern-sag*. Last accessed 19-12-21: <https://policywatch.dk/nyheder/virksomheder/article12431906.ece>
- Ruiz-Ballesteros, E. & Caceres-Feria, R. (2016) *Community-building and amenity migration in community-based tourism development*. An approach from southwest Spain. Tourism Management. Volume 54, Pages 513-523
- Ryan, C. (2005) *Ethics in Tourism Research: Objectivities and Personal Perspectives*. In: Ritchie, B., Burns, P., & Palmer, C. *Tourism research methods : Integrating theory with practice*. CABI
- Saarinen, J. (2013) *Critical Sustainability: Setting the Limits to Growth and Responsibility in Tourism*. Sustainability. doi:10.3390/su6010001

SBI (n.d.) *Sjælland Bosætnings Initiativ. Tilskud til projekter fra de regionale udviklingsmidler.*
Last accessed 21-09-21: <https://www.regionsjaelland.dk/dagsordener/Dagsordener2018/Sider/Forretningsudvalget/3865-M%C3%B8de%20d.%2017-12-2018/3835049.aspx>

Scheyvens, R. & Leslie, H. (2000) *Gender, ethics and empowerment: Dilemmas of development fieldwork*. Women's Studies International Forum. Vol. 23. No. 1. Pergamon.

Schønherr (2021) *Ravnsby Bakker. Et Samlet Landskab - Et Helt Liv*. Helhedsplan August 2021. Lolland Kommune. Last accessed 19-12 2021:
https://www.lolland.dk/Admin/Public/Download.aspx?file=Files%2fFiles%2fLollandkommune%2fPolitik%2fHoeringer%2fH%C3%b8ringer+TMM%2fUge+37%2fRavnsby_Bakker_tilg.pdf

Scotland, J. (2012). *Exploring the Philosophical Underpinnings of Research: Relating Ontology and Epistemology to the Methodology and Methods of the Scientific, Interpretive, and Critical Research Paradigms*. English Language Teaching, 5(9), 9-16.

Sharpley, R. (2000) *Tourism and Sustainable Development: Exploring the Theoretical Divide*, Journal of Sustainable Tourism, 8:1, 1-19, DOI: 10.1080/09669580008667346

Simonsen, K. (2016) *Place as Encounters: Practice, Conjunction and Co-existence*. In: Bærenholdt, J. O. & Grenås, B. (2016) *Mobility and place. Enacting Northern European Peripheries*. Routledge. Page 13-23.

Simpson, M. C. (2008) *Progress in Tourism Management: Community Benefit Tourism Initiatives—A conceptual oxymoron?* Tourism Management 29 (2008) 1-18. doi:10.1016/j.tourman.2007.06.005

Smith, S. (2015) *A sense of place: place, culture and tourism*, Tourism Recreation Research, 40:2, 220-233, DOI: 10.1080/02508281.2015.1049814

Speake, J. (2017). Fieldwork: Using visual methods as a tool for field data collection. In *Teaching Visual Methods in the Social Sciences* (1st ed., Vol. 1, pp. 143–161). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315657011-9>

Spradley, J. P. (1990) *Participant Observation*. repr. Fort Worth: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers. Print.

Srivastava P. & Hopwood N. A (2009) *Practical Iterative Framework for Qualitative Data Analysis*. International Journal of Qualitative Methods. Pp. 76-84.
doi:10.1177/160940690900800107

Stephens, M. (2016). *Challenges for Social-Change Organizing in Rural Areas: Challenges for Social-Change Organizing*. The American Journal of Economics and Sociology, 75(3), 721–761. <https://doi.org/10.1111/ajes.12154>

Stokholm, R. (2020) *Nu kan Femern-byggeriet for alvor starte - få overblikket over Danmarks største anlægsprojekt*. TV2-Øst. Last accessed 18-12 2021: <https://www.tv2east.dk/lolland/nu-kan-femern-byggeriet-for-alvor-starte-faa-overblikket-over-danmarks-stoerste-anlaegsprojekt>

Stokowski, P. A. (2002) *Languages of place and discourses of power: Constructing new senses of place*. Journal of leisure research 34.4: 368-382.

Stuckey, H. L. (2015). The second step in data analysis: Coding qualitative research data. *Journal of Social Health and Diabetes*, 3(1), 007–010. <https://doi.org/10.4103/2321-0656.140875>

Suenson, V. Andersen. H. S. & Årø, T. (2005) *Bosætning i yderområder*. SBI Statens Byggeforskningsinstitut, DK-2970 Hørsholm. 1-98. Last accessed 19-12 2021: https://www.livogland.dk/files/dokumenter/publikationer/bosaetning_i_yderomraader_1.pdf

Süddeutsche Zeitung (2017) *Naturschützer beklagen den fehlenden volkswirtschaftlichen Nutzen*. Fehmarn-Belt-Tunnel. Last accessed 19-12 2021: <https://www.sueddeutsche.de/wissen/fehmarn-belt-tunnel-wenn-der-fortschritt-grosse-loecher-in-den-meeresboden-reisst-1.3792801-2>

Swain, J. M. & Zachery D. (2020) *The role of informal conversations in generating data, and the ethical and methodological issues*. Forum Qualitative Sozialforschung/Forum: Qualitative Social Research. Vol. 21. No. 1.

Taylor, R. U. (2020), *Femern-tunnel får en klima overhaling*, Last accessed 19-12-2021: https://www.idag.dk/article/view/751618/femerntunnel_far_en_klimaoverhaling

Theilgaard, J. & Gjerdning, M. R. (2021) *Debat: En Kattegatforbindelse er alt andet end politisk nytænkning og mod*. Jysk Fynske medier. Faa.dk 31. oktober. 2021.

Thyer, B. A. (2010) *The Handbook of Social Work Research Methods*. Sage Publications. Second edition. Part IV. Qualitative Approaches: Types of studies

Transportministeriet (2021) *Aftale om Infrastrukturplan 2035. Bilag til aftaletekst - Projektoversigt*. Last accessed on 14.12 2021: <https://www.trm.dk/politiske-aftaler/2021/aftale-om-infrastrukturplan-2035-aftale/>

Trolle, S. T. (2021) *Gratis færger trak tusindvis af turister til danske øer: Alligevel efterlyser småøer ny ordning*. DR. Indland. Last accessed 20-12 2021: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/gratis-faerger-trak-tusindvis-af-turister-til-danske-oer-alligevel-eftterlyser>

- Tuber, S. (2012). *Understanding personality through projective testing*. Jason Aronson. Chapter 9.
- UNHCR, (n. d.) *Settlement in Urban areas*. UNHCR. Emergency Handbook. Last accessed: 14-11 2021: <https://emergency.unhcr.org/entry/36413/settlement-in-urban-areas>.
- United Nations (1987) *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*. World Commission on Environment and Development.
- United Nations (n.d.) *The 17 Goals. History*. Department of Economic and Social Affairs Sustainable Development. Last accessed 21-12 2021: <https://sdgs.un.org/goals>
- Urry, J. (1995) *Consuming places*. Routledge. Taylor & Francis Group, 1995. ProQuest Ebook Central, <https://doi.org/10.4324/9780203202920>
- Varme Zoner (n.d.) *Varme Zoner - Klitmøller*. Last accessed 14-12 2021: <https://www.varmezoner.dk/klitmoller>
- VisitDenmark (2020) *Dansk Image- og potentialeanalyse 2020*. VisitDanmark & Dansk Kyst- og Naturturisme. Last accessed 21-09 2021: <https://www.kystognaturturisme.dk/dansk-kyst-og-naturturisme/vidensbank/imageanalyse-2020>
- Visit LollandFalster (n.d.) *Transport 18*. Visit LollandFalster. Planlæg din ferie. Transport. Last accessed 17-12 2021: <https://www.visitlolland-falster.dk/explore/transport-cid66>
- Wang, B. Schlagwein, D. Cecez-Kecmanovic, D. & Cahalane, M. C. (2020) *Editorial: Beyond the Factory Paradigm: Digital Nomadism and the Digital Future(s) of Knowledge Work Post-COVID-19*. Journal of the Association for Information Systems, 21(6) . DOI: 10.17705/1jais.00641
- Ward, N. & Brown, D. L. (2009) *Placing the Rural in Regional Development*, Regional Studies, 43:10, 1237-1244, DOI: 10.1080/00343400903234696
- Westwood. S. (2007) *What Lies Beneath? Using Creative, Projective and Participatory Techniques in Qualitative Tourism Inquiry*. In Book: *The Critical Turn in Tourism Studies* 1st. Ed. Routledge
- Wijngaarden, V., (2017). *Q method and ethnography in tourism research: enhancing insights, comparability and reflexivity*. Current Issues in Tourism, 20(8), pp. 869-882.
- Wilson, G. A. (2012) *Community resilience, globalization, and transitional pathways of decision-making*. Geoforum Volume 43, Issue 6, P: 1218-1231
- Wilson, S. Fesenmaier, D. R. Fesenmaier, J. & Van Es, C. J. (2012) *Factors for Success in Rural Tourism Development*. Journal of travel research. SAGE Publications.

Wiryomartono B. (2020) *Urbanism, Residency, and Society*. In: *Livability and Sustainability of Urbanism*. Palgrave Macmillan, Singapore. Pp. 17-54
https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1007/978-981-13-8972-6_2:

Wise, N. (2018) *Using ethnographic and participatory approaches in tourism and hospitality research*. In: *Handbook of Research Methods for Tourism and Hospitality Management*. pp. 115–122. Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781785366284.00016>

World Tourism Organization (2018) *Tourism for Development – Volume I: Key Areas for Action*, UNWTO, Madrid, DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284419722>.

Yin, K. R. (2017) *Case Study Research and Applications: Design and Methods*. Chapter 2. Sage Publications. Sixth edition

Ørsted, (2017) *Verdens første havmøllepark sendes på pension*. Last accessed 19-12-2021:
<https://orsted.dk/presse/nyheder/2018/07/the-worlds-first-offshore-wind-farm-is-retiring>

10. Appendices

Appendix 1: Journal / Diary

Sep. 6

After 4,5 hours of bus, ferry and train we arrived to one of Lolland's three islands, namely: Fejø.

After a short walk, we arrived to Ro_Camping, a new camping site on the island promoting sustainable practices in forms of waste sortage, local products and simple lifestyle. We were not met by any staff members and had the whole site for ourselves, which in the beginning made us feel confused about any practical details such as kitchen facilities etc.

Particularly Dikte felt this was a bit strange as welcome, whereas Monica expected this site to be less formal in terms of an information office.

After putting up the tent, we went on a walk to see the area. While walking we noticed that everyone, regardless if they were driving, biking or walking, were greeting us, saying hello or smiling. We slowly started to do the same and waved when people drove by. As we came back to the campsite, we came to the conclusion that the lack of any staff member's presence was actually not a sign of carelessness but a sign of trust and a belief that we would treat this space with respect. Our first impression of this island and part of Lolland municipality, is that its economy is not completely driven by tourism as we have noticed several different industries and places represented such as a school and a home for people with the Prader Willi's syndrome. This makes the island more appealing for us as new settlers because the diverse offer of working places gives the impression of a more resilient economy on the island.

Sep. 7

After a (hardly)good night sleep in the tent, we woke up at 08 am. It was a bit chilly so to warm up, we did some yoga at a common-area platform. This is an everyday ritual to Dikte, but to Monica this was a very calm and almost “islandic-way” to start the day.

The first hours of the day we talked about our methods, goals with the day and meeting with the “ø-repræsentant” Anne-Grethe Laursen. Despite our aim of forming a spontaneous and calm conversation, as a part of our methodological framework, we both shared the need of some preparation and planning, to ensure the outcome of the conversation.

Anne-Grethe earlier asked us to meet at Fejø’s primary school, so we expected her to have a work connection to this place, however that was proven wrong. Instead of having a direct connection, we discovered that the school has a function as a cultural house for social gatherings. As Anne-Grethe said: “I live on Fejø, that is my connection”. Throughout the conversation we realized that despite our preknowledge and preparation, there is a large amount of inside knowledge, cultural and structural factors, we were not aware of and could not have had direct access to beforehand. Anne-Grethe implied how she would like to be a gatekeeper for us, and offer us other contacts on the island. The conversation made us realize how we as outsiders share a difficult position as researchers: On the one hand, we may have curious and new perspectives to the development on Fejø, but on the other hand, when only spending two nights on the island, it is questionable how much we can actually contribute with, as we know, and will get to talk to very few people.

The beautiful september day made a perfect day for us personally and in the role as tourists and imaginative settlers on Fejø. We enjoyed biking around and seeing the beautiful nature and pretty houses. The purpose of these days, was to get a full experience of the destination, its culture and how we could imagine ourselves living here. For this reason, we would say that we still sensed the atmosphere here, and the island’s positive developement in terms of new tourism initiatives, such as a permaculture garden, streetshops and an island which provide a diverse labour, meaning not focusing solely on tourism. We also understand how the rich association life is important for the locals and new settlers. This Anne-Grethe emphasized but we also experienced the dedicated volunteers at the mill.

We spent the evening at Center Kroen, the only open restaurant at the island at this evening. This provided us with another inside knowledge about how some Fejø-locals (mostly men) spent their nights, hanging out in the bar talking about football. We felt very welcome as most of the guests would greet us. Despite us being there, there were only non-local at the place we felt appreciated and invited into the friendly atmosphere.

8. sep.

Today was our last day on Fejø, which meant that we had a lot of packing and wrapping up today before getting on the ferry and reaching the bus to go to Nakskov on Lolland mainland. Before departure, we had a semi-planned meeting with Connie Hansen, a settler representative for the island. We agreed on a place and time and met up at a field full of fruit trees. In the moment we arrived, we felt intimidated and out of place because we were presented to four people sitting in a small wood cabin. As we did not know who Connie was, we only found out who she was as two of the elderly/middle age women got up and left. Connie, and her husband Christian, were left and asked us to sit down. As with the previous conversation the day before, we had not structured our questions but wanted to create an spontaneous and open conversation beyond the 10-questions-exercise. As we sat down, Connie started to pose us questions and so the beginning of the conversation felt more like an interview of us. This demonstrated Connie's position on the island, as she is the one who meets potential new settlers, invites them to her famous "Kaffebord" Coffee-meetings to match the buyers with fitting property owners on the island. During the conversation, it became clear to us the value of having engaged residents when it comes to settlement. Christian and Connie are doing this work on a volunteer basis and highlighted the fact that if you want a change or things to happen, you will have to do it yourself and not rely on the facilities or the economic support provided by the municipality of Lolland. After the conversation, in which we were presented to several of their friends joining and leaving the meeting, we were encouraged to come by and see Christian and Connie's garden

back at their residential. As we arrived to their house (just about 5 min. away on bike), they showed us their many fruits and berries growing the garden, which led to another conversation, while walking, about what makes up a good life and place. To us, the meeting was less about strategic initiatives on how to ensure a tourism development, which the islanders would agree with or how to ensure the “right” settlers to join, but more an overall question and discussion about what the good life is - which most of us seek as new settlers and tourists when visiting or moving to new destinations.

As we finally left Fejø behind us and went with the ferry back to the mainland, we got into a bus with a very talkative busdriver. From his chair he yelled down at us and asked: “Why on earth did you choose to write about Lolland?”. This curiosity and the landscape of Lolland, which was full of sunshine and nice houses with thatched roofs, made us feel very positive about Lolland. We came to Nakskov after half an hour by bus, and we found our little terrace house in the city center, “Tænkehuset”. It is perfect for our next week, and we were a bit impressed by how easy things had worked out for us, and the public transport seems to work very well.

We had a nice sunny walk around in the city, and the city did not give us an impression of anything presented in “På røven i Nakskov”.

We are tired after a long day, and feel sure that time will fly by next week where we have lots of things to do and see!

9. Sep.

Today we got up early to pick up our car that we rented for the day. At 10 am, we had a meeting with Marie Louise Friderichsen, a senior consultant in sustainable tourism for Gate 21, at the location Saften. This is where Gate21 has their office on Lolland, shared with a few other important stakeholders for the transition to green energy production and other sustainable projects on Lolland. As we arrived to Saften, we were welcomed by Marie Louise Friderichsen who stood outside to greet us. After a short introduction to the location, its history and its parallels to Lolland's history as a sugar beet producing destination, we went inside to see the exhibition, which Marie Louise Friderichsen had curated. afterwards we went to Marie Louise Friderichsen's office to have a talk about Gate21 community involvement, work, possibilities and challenges in creating a green narrative about Lolland. Throughout the meeting today, we felt appreciated and respected for the work and research we are embarking on. Also, we had the feeling that Marie Louise Friderichsen was interested and open to hear our thoughts on the question of sustainable development on Lolland and for that reason, she also shared personal insights about the situation which were off the record.

After the meeting with Marie Louise Friderichsen, we enjoyed the rest of the day on Lolland as visitors. We went to Dodekalitten, which is one of the must-see places on Lolland. We agreed that the new art-nature attraction made a positive impact on us, even though we had in mind that some locals in the village nearby, were very upset with the remarkable increase of tourists and traffic. This afternoon we experienced by ourselves how it is to navigate on Lolland and find a place to have a cup of coffee outside peak season. From there, we went to "Den Grønne Verden", which is an old mansion now partly functioning as a new sustainable permaculture restaurant and production. We did not know about this place before but found it via a google search. We talked to the employees there and found out that the place is less than one year old and is fully booked every night with a mixture of local visitors and people from Sjælland. Furthermore, they were now the primary catering service for a big conference in Rødby with more than 600 participants as a part of the initiation of the Femern connection. To us, this showed a high demand for local and ecological food places. We made our way to Maglehøj beach, which Marie-Louise recommended. A lovely promenade with almost no visitors, which made us think about its contrast to the many swimming places and areas close to or inside Copenhagen. The weather today was (again) like a summer day. This presented Lolland in the best possible way for us, but we noticed that there are not a lot of people on the streets. This gives a relaxing calmness to the city of Nakskov, but might also turn out to be boring in the long run?

10. sep.

Today there were no plans, which was probably good for both of us. It meant that we had time to stay at the house after breakfast and work on individual things and unfinished work. In the middle of the day we took a walk around the city of Nakskov, where we saw the life around the cafes and shops, and we went to talk to three local real estates.

Our goal was to join an open house event at a house for sale. The real estate agents were open to our request and responded with explanations and took their time to explain to us how the market was and had developed since Covid-19. At the third place we went in, we got an appointment for an open house on sunday. We also had a long chat with the young guy working at the real estate, and he explained to us how they had experienced the increased interest for houses on Fejø as well as summerhouses on the south coast of Lolland, despite worries for inconvenience from the Femern connection. Some, especially local investors, even buy houses with profit in mind. During the construction work they will rent out the places, and afterwards they hope to earn money from a sale. We were relieved after the good experience, and how things turned out in favour of our schedule and interests.

The rest of the day we went into a working-bobble, as the clouds finally gave the sun a break, and we could concentrate better inside in front of the computer. ‘

We went on a late night walk, and we got to talk to a guy who moved to Lolland 13 years ago from Copenhagen. Today he was tourguide at the “Postboat”, which takes tourists and groups out for sightseeing on the small islands. It was interesting to hear his engagement in telling the good stories (which seems not to be told anywhere else, or at least not break through the sound

barrier). He also made it clear how much positive development he had seen, since he came and new generations broke up with the old narrative. We got to experience Nakskov outside the city center after dark. Some people were hanging out on the beach, but the city seems to be full of industrial buildings and marinas.

11. Sep.

As one of the main aims by being on Lolland for 10 days is to build up a routine and to try out some of those activities and gain some of those experiences that we as new settlers would potentially have, we decided to join a gym class at the local fitness center. At the class we were only four participants in total, which is a contrast to the often crowded and fully booked classes in Copenhagen. After an hour of intense exercise, we shared a few words with the trainer and the other two participants. We did not share that we were doing a research project on Lolland, but we explained what we were studying and that we were temporarily here. Both the trainer and one of the participants expressed joy and a kind of humbleness when we explained how positively surprised we were about Nakskov, and how we both could feel the positive development taking place on Lolland. This form of reaction we would later on the same day get to experience multiple times, as the next point on the agenda was to participate in the big

settlement event for new settlers on Lolland from 2020-2021. This event took place at the local sportscentre in one of their big halls, as about 300 participants were expected. However, only about 100-150 showed up, which made the hall look more empty as there were many free seats as we arrived at 11:00 am. to the venue.

We were excited and uncertain on what to expect as we entered the hall, and were quickly met by the consultant in development for the municipality, who works together with Julia Böhme, who is one of our core interviewees for this project. We could freely decide where to sit and we decided not to sit directly next to new settlers, as people were sitting in, what seemed like closed groups. Moreover, we felt like we stood out, as the average for most of the participants there was above the age of 60. When looking at the segment of settlers, it (for the first time) became a confirmation of some of the prejudices of the place, namely that most people moving to Lolland are pensionists or social/financially vulnerable. We missed seeing people our own age or young families. We did notice participants from regions such as Pakistan, India, Poland and England, and to our surprise the mayor's talks were all in danish and there seemed to be no further outreach to the families, who might not understand danish. Besides the residents, there were many volunteer organizations, public institutions, smaller projects and initiatives represented in forms of small booths/information stands, where there would be a couple of each organization present. At the moment we arrived, we were approached by the gospel and choir community in Maribo and Nakskov, who wished for us to join. We were confronted with the awkward situation of being at a new settler arrangement but not as settlers ourselves, but as researchers. This confrontation and mixed feeling was dominating throughout the event, but mixed with feelings of excitement, of appreciation for how welcoming and inviting people were at the event and also a surprise and acknowledgement of, how much Lolland municipality and its volunteer organizations are trying to engage and involve people in the community. Before the brunch buffet was kicked off, we used the opportunity to talk to QLF, Quality Lolland Falster, a volunteer, non profit networking organization for women on Lolland and Falster. We already knew about this organization and hence, the way we navigated through the about 25 booths represented, was a mixture of spontaneity and structure as we had quickly a plan about who we wanted to talk to during the limited time we had. The conversation with the two QLF representatives was a positive experience, as they could tell us more about how the organization functioned. We stopped by another booth, Green House, an event/cultural house which we already knew about as the founder, Jonas Sylvester Kaspersen, is also one of our core interviewees. Unfortunately, the representative did not have a lot to share about the organization, and we felt like we were not really invited in to ask further questions about the place as she seemed very shy. We therefore went for the brunch buffet and happened to sit close to the two QLF representatives, who could share more information about their own relationship to Lolland. They were also

settlers coming from North of Zealand and Greenland. We were welcomed by the mayor Holger Schou Rasmussen and after a short speech, the band from the local music school had a few songs to play. It was followed by a longer speech from the mayor, which (to our surprise) was not translated into english despite the international crowd. After most people had finished eating, the mayor had a longer speech in which we mentioned multiple interesting things such as the narrative dominating the image of Lolland, but how Lolland stands in front of a big chance when the Femern connection and tunnel will be established. In this context, he also mentioned Lolland's international profile, now and historically, still the speech was not translated into english. Another important point for him to address was his own heritage as a Lollik, which seemed to be an important asset for his trustworthiness. After the speech, there was a lottery in which names from the participants were drawn and the person picked won a free ticket to for example Knuthenborg Safary Park or Lalandia. Dikte's name was picked and we won five free tickets to a museum. The other three tickets, we gave to the two representatives from QLF. After the lottery, we went to other booths for example the booth about waste management and recycling, where it again became obvious to us how far Lolland actually is in comparison to other danish cities in for example sorting waste and organizing it in a structural and consequent manner. Another booth was the "meet a local" booth, where we got to talk to Bent Mortensen who is from Stokkemarke. We talked to him about his voluntary service as an ambassador for Stokkemarke, which implied that he would contact the new residents to the city and also function as a contact person for for example finding housing. We asked him how the cooperation was between him and the real estates, and hence if the private sector and the locals were working together on helping the new settlers to settle in. Bent was very positive about this cooperation and meant that there was a good contact between these, also he mentioned a growth in demand for houses on Lolland (which was a general message we were told throughout the event from multiple people). At this point in the conversation, we got interrupted by Klaus Andersen, a real estate agent whom we had previously contacted, as we wanted to join an open house on Lolland, but he never replied. Klaus Andersen asked us where we lived, and Dikte told him that it was a temporary settlement arrangement and that we had reached out to him. Klaus said that he expected us to be the students he had received the email from. Monica noticed on his name tag that it said he was a settlement ambassador (same title as Bent) to which she asked, how that can be possible as a real estate. Klaus argued that it was good to know what was going on in the different cities and also, the initiative with local ambassadors was not really working. Klaus expressed that 0 people would contact Bent, to which Bent protested and argued that he had calls and people he had to contact. There was a bit of an argumentation going back and forth, but finally it got interrupted by some new settlers wanting to talk to Klaus and we could thank Bent for his time and move on. We also had a short

talk with the mayor Holger Schou Rasmussen, whom we told about our research project. Holger did not have a lot to add to this, but he said that there are so many changes happening on Lolland and that he really hopes this will change the overall image and reputation of the place. However, we were also told that he has an election in front of him, which also became manifested as we were told to line up as new settlers for a group photo, in which the mayor made a selfie with him and the new settlers in the background. In these ways, we were introduced to various different interests at this event including our own personal interest and aim as researchers. After a few other talks at the booths, the concert stopped playing and people slowly started to leave, which became our clue to do the same.

Talk with Danielle

As we walked to the harbour for a rest, we were a bit overwhelmed with all the conversations and impressions from the few hours at the Settler-event. We sat down on the harbour and started writing field notes. After a couple of hours we were almost finished, when Daniella, a woman from Fejø called us. We were recommended to talk to Daniella by Anne-Grethe Laursen, whom we talked to on the 07-09 on Fejø, and she apologized that she did not call us back earlier. We had a conversation with her for about 20 minutes, where she explained her story, how and why she ended up on Fejø 13 years ago. She was half Spanish and English and married to an Irish guy, so we got a new perspective on settlement from an international background. When her family arrived to the island, they immediately felt the openness and a great urge to help them feel welcome on the island. The inhabitants on Fejø was outstanding and made them feel good. In the beginning they could not speak the language, so another english-speaking man helped her husband get the first job as driver. As time went by, they got other jobs on the island. She told us that they had tried everything, and now she was working as a yoga instructor, spanish teacher and in the kindergarten. She even substituted for the harbour manager (havnefogeden) sometimes, because she still loved to meet travelers and explain about the island. We were happy to hear her positive story about Fejø, but we also sensed that she was a very positive and likable person, who was outgoing and therefore easily accepted in the society on Fejø. It was uplifting to talk to her, before we went back for a quiet afternoon and a bit of a disappointing attempt to experience Nakskov by night. We did not find any bar appealing to us, even after a bottle of wine.

12. Sep.

Today, we had an open house showing at 1 pm in Nakskov. This arrangement came into being due to our conversation with Johan from Danbolig real estate who made it possible for us to join. As we arrived to the open house on Christiansfeldtgade 79, a family of four were given a tour inside the house. Sabrina, the real estate, was greeting us and as she finished the tour, we went to have a look at the garden. This we felt was a bit of an awkward situation, as we did not sense a chance to talk to them, as we had hoped for. After Sabrina finished the tour and the family went home, we had a long conversation with her about the growing demand for houses on Lolland due to the Femern tunnel, its cheap housing prices and a growing trend to have more space and be closer to "nature". We also talked about the structural issues in terms of making a loan on Lolland, as most banks require a high deposit in comparison to other cities such as Copenhagen. We furthermore discussed how this is partly due to the reputation Lolland is still carrying as other parts of Denmark will experience the same consequences of the increasing urbanization such as schools closing and people moving to the bigger cities, still these areas are not judged as harshly as Naskov. Monica came up with an example from her own city in Hobro and despite it being small and out on the countryside, she never felt judged when saying where she comes

from. Our own emotional response to this conversation was surprise that the banks have such a big saying in how to turn the development on Lolland, as people with a big capital still needs to be able to pay 60/70% of the house prices up front, which makes it very difficult for private persons to invest and leaves the market to firms and big investors. After our conversation, we got a tour in the house and we ethnographically aimed at experiencing the house as new potential buyers would it, looking for possibilities and imagining if it could fit our needs. After our tour, we thanked Sabrina for taking the time to talk to us and we continued to Hestehovedet. This is a beach and coastline, which we were recommended to visit by Marie Louise Friderichsen. Close to the dock there was a camping lot and some tourism targeted activities such as ice cream stores, a fine restaurant and playgrounds. We walked along the harbor front on our way home and watched the famous “documentary” from TV2: På Røven I Nakskov. this portraiture of Lolland, we have heard a lot about ever since we started to engage in this topic, but we have chosen not to watch the series, as it might influence our perception of Lolland before going there. After a week on Lolland and several interviews, desk research and methodological framework to support us, we had had enough of wholesome experiences of this destination to be faced with what resulted in Lolland Lovestorm and also a reputation, which still impacts even the housing market today.

13. Sep.

Today we had rented a car again to go to Maribo. Now we knew the drill, and we were quickly on the road to Maribo. We got an impression of the commuting time between Nakskov and Maribo. It took around half an hour and brought us through villages before we parked in the city center of charming Maribo. We took a walk and were impressed with the cathedral, the historic atmosphere and the park and lake close by. We found a cafe and bakery (the same that provides breakfast bread to Ro_Naturcamping in the summer), where we sat down with a cup of coffee and went through our Methodology chapter.

As it was a long time ago, since we had been working on the chapter, it took us some hours to read through what we worked on before we went on this field trip. We talked about the structure of the thesis, cut down on unnecessary text and agreed on what is up next for us to read and write about. We appreciate that we are already this far in the thesis project, but when we get the outline clear and a structure on our work for the next weeks, it feels like a very big load of work, which we have just scratched on the surface.

The cafe was a modern and urban looking place which was very well-visited, and had a big variety of quality bread and cakes. We looked at tourists, friends and business partners who came by, and for a time we could have been in a cafe in the middle of Copenhagen.

After a very nice strawberry cake and a short walk, we were on a hurry to get to Richard Winther's museum and house in time, as we had agreed on being there at 4pm to meet with Anne who is one of the managers of the place. Shortly before 4 pm we arrived at what looked like an abandoned house with trees and bushes growing wild, Dikte thought it wasn't the place and Google Maps guided us further down the road to another house, which looked like someone's private property. At this point, we were getting a bit stressed as it was about 10 minutes passed 4 pm and we knew that Anne would only be there to open up the museum for us, as we were the only guests for that day.

We drove back to the first house we went to and realized that this place must be the actual museum. The doors were locked and it looked empty of any other people. We tried calling Anne, leaving voice messages and calling another manager of the museum, but without any luck. Dikte tried calling the last number available on the contact information for the museum and the woman, who happened to be the director of the museum, Birthe Hvarre picked it up. It became clear to us that Anne must have forgotten about the appointment and Birthe was not thrilled with the idea of having to go to the house and let us in. After a few minutes of back and forth convincement, Birthe gave in and said she could be there in 20 minutes. As we had gotten pretty hungry at this point, we spent the time before Birthe's arrival, on eating blackberries and plums from the wild garden surrounding the place. Birthe arrived and we got to see the artist Richard Winther's house from inside, which included wall paintings, ceiling paintings and an exhibition

of Richard Winther's works of art under the theme of his almost obsession with the historic character Hieronmoys.

Birthe was first against the idea of giving us a tour and a wider introduction to the artist on her free day, but after she made herself and us a cup of coffee, she got more talkative and we spent the first 30 minutes on teaching us about the artist's fascinating life. Birthe's husband also came by for a short visit and joined the conversation, which turned into a larger discussion about art and cultural history. We went around inside the house looking at Richard Winther's old atelie and office space, which were the only rooms heated up as the artist was trying to keep the costs low. We also saw the library and a collective exhibition by Richard Winther's students upstairs. Birthe came upstairs to join us and our conversation continued into becoming about the changes that are happening on Lolland. Birthe, who has lived on Lolland for the past 30 years but originally from Copenhagen, also mentioned that she has witnessed a positive change in the cultural scene on Lolland the past years. She also told us that the museum is financially supported by the municipality, which was one of the first times where we were told that the municipality assisted in helping the locals keep their initiatives and voluntarily run arrangements financially stable. This year, the municipality formed a cultural council which Birthe is invited to join. In this context, we started to talk about the possibility of having a lecture/cultural event informing and discussing our thesis' results and aims, as an event which could fit this cultural council's interest as well as being a way for us to spread our work about Lolland on Lolland. After this very inspiring and unexpected eventful day, we drove home and were full from the many experiences which all prove to us that there are so many other stories to be told about Lolland than those its bad reputation calls for.

14. Sep.

The morning we were occupied by fieldnotes and diary from yesterday, and thereby we got to do some unfinished deskwork. At 2 pm we had a meeting with consultant in Lolland municipality Mette Boje Madsen. Lindy Kjøller, one of our primary interviewees, recommended us to talk to her. The location was a building at the city center square there was a sign "Business Lolland Falster" printed on the windows. The entrance hall was empty and with no life around, except a coffee machine. We found a sign indicating to us that Lolland municipality had their offices upstairs. As we walked the stairs, we heard female voices chatting and saw Mette in an office with a couple of other colleagues. She was friendly and welcomed us by offering us a cup of coffee from the machine downstairs. We got to talk to her about her job as a consultant and what kind of projects she had been involved in. Naturally, the topic centered on tourism and the ambitious plans for development in Nakskov to become more "tourist friendly". Another focus area was the area around Rødby and the Southcoast of Lolland, where the Femern tunnel will begin an already increased interest for investments and demand for improved infrastructure. We also asked about the thoughts about settlement, the narrative and sustainable development on Lolland, which she elaborated well, but we both shared impression that we were facing the classical green-growth way of thinking, which means first planning on an economic sustainability and growth in forms of increased infrastructure and tourism experience-economy before taking into consideration the environmental and cultural implications this might have. The atmosphere in the office and around Mette was (yes, sorry to say) quite heavy/tiresome, and so when we finished our exercise with 10 sentences, Mette was in a hurry to leave, because she had to pick up her son. We of course respected that and hurried up to leave, but we also felt that we were kicked out - in a friendly but determined way.

We had a last walk around in the shopping street in Nakskov and looked in secondhand shops, with no great outcome though. Instead, we took our laptops to the harbour, where we could sit in the sun and write our fieldnotes, only disturbed by some passing dog-walkers and some fish jumping around in the harbour. Here we, once again, talked about the experience with Mette Boje Madsen and felt a bit discouraged and were left with the following question; what if the future of Lolland will continue to focus on growth and "development" instead of aiming at a larger cause of making Nakskov for example a front image for a resilient and sustainable destination, which applies and recycles the resources it already has instead of building more? After we had finished writing our field notes, we packed our bags and went to the swimming hall, where we joined an Aqua-H.I.T class. We were not sure what it was, but we knew that the swimhall has been an important step in supporting the local union and community activities in Nakskov. Hence, we wanted to try it out. It turned out to be a very funny experience where we did all the exercises underwater in a group of people who were mainly more than 60 years old

(with a few exceptions). The participants were open and friendly to us, and we could sense a familiar vibe, because of the way they were joking with each other and the instructor. After the class the instructor stayed in the pool and talked to us in a very positive tone about the sport/swimming union life in Nakskov. Dikte had to explain to him that we unfortunately were only here for a limited time to not make him disappointed, as he encouraged us to join the class next week. We were absolutely positive about the swimming hall and the activities taking place, but we also felt that it is mainly used by elderly people, and we stood out in the crowd both in terms of age and dialect.

The night was spent with a lot of nice food, cake, beers and a DR tv show about the housing market on Lolland. It feels strange to write that this is our last night in Nakskov and on Lolland. In one way, it feels like a very long time ago since we arrived on Fejø one and a half week ago, but on the other hand, all the days have gone by so fast and been very eventful. Another reason is the change of weather. We arrived in late summer and now we leave in the fall.

15. Sep.

The alarm set off before we were ready for it, but we got up to pack our bags and finally move out of "Tænkehuset" and Nakskov again. We managed to fit everything in our backpacks and eat the last Fejø-apple cake for breakfast.

We even had extra time to take a walk in the city for the last time before leaving. We walked on the opposite side of the harbour, which we haven't explored before. As we were exploring the areas, we discussed how much potential the harbour front entails. We also came up with suggestions such as when the tourism development will be further initiated more emphasis should be put on accessibility on both sites of the harbour. We had multiple ideas for a path, industrial preservation and at the same time we would require new ways of applying the big industrial buildings and the space around them. We came back to the house just in time to get our bags and lock the door for one last time - for now.

The way back to Copenhagen was much easier (except our heavier backpacks) than when we went to Lolland one and a half weeks ago. We only had one change of transport in Nykøbing Falster, and we could take the train the whole way, and it only took two hours.

The field trip is coming to an end, and we have enjoyed the last 10 days extensively. We are a bit sad to write that this will probably be the last time we can do a field trip together, when we keep in mind that throughout the last two years we have visited the Faroe Islands, Fanø, Berlin and now Lolland together. We have been in absurd, socially awkward, funny and thoughtful situations, but afterwards we have always been good at laughing, analysing, discussing and reflecting upon these afterwards. At this point, we know each other's competences academically and personally quite well in social encounters, no matter if we talk to the mayor or to old ladies in a sauna. Moreover, after 10 days we also know each other in daily life situations and personal thoughts. We are thankful to have the resources, and that we, as thesis students, have a strong incentive for going on this personal and professional journey together.

Appendix 2: Expat Bar meeting

E-mail invitation to evening meeting

Date: 2'th of December. Time: 17.00

Location: SOHO, Kbh.V - "Embassy of Lolland Falster"

Kære Netværk,

Årets sidste fyraftensmøde finder sted Torsdag d. 2. december 2021 kl. 17 – 19 i **SoHo**,

Flæsketorvet 68, 1711 København

Vi har holdt vejret lidt denne gang, men vi har besluttet at mødes fysisk, så vi kan ønske hinanden en god jul. Det bliver selvfølgelig med de restriktioner, der gælder.

Denne aften byder vi på to spændende oplæg. Vi får besøg af et par Falstringe, Frederik Pitter og Mathias Klitgaard, som er et par af BAREEN T-SHIRTS Bagmænd.

"I starten lavede vi bare en simpel T-shirt i god kvalitet. Og det gør vi stadig"

Tilbage i februar blev der kæmpede om dem i "Løvernes Hule" på DR.

Frederik og Mathias vil fortælle om deres iværksættereventyr, som startede tilbage i 2016 med en frustration over manglen på den gode T-shirts og en kapital på kr. 3.000 til en investering fra Løverne, Jacob Risgaard og Christian Arnstedt.

Efter udsendelsen udtalte de til Lolland Falsters Folketidende,

"Vi er glade for, hvor vi kommer fra. De to andre medejere er fra Nordsjælland, så det er os, der er bonderøvene, og vi har måske lært at arbejde på en lidt anden måde, end de har"

<https://bareentshirt.dk>

Det andet oplæg står Esbern Juhl og Thomas Havskjær fra Godstedlund i Øster Ulslev for.

Godstedlund byder på overnatning, restaurant og konferencefaciliteter i naturskønne omgivelser.

Senest har de tilføjet 'Champagnebar' til aktiviteterne på Godstedlund. For Esbern og Thomas er julen noget helt særligt, hvilket hurtigt afslører sig ved et besøg. Søndag d. 14. november tændte borgmester, John Brædder årets lysgardin, som er blevet en hyggelig juletradition på Sydhavssørerne og lidt af et tilløbsstykke.

www.godstedlund.dk

Derudover orienterer vi om aktuelle begivenheder og tiltag fra Lolland-Falster. Som altid akkompagneret med lidt lokalt mundgodt fra lokale leverandører – måske endda et glas champagne i anledningen af julen.

Vi glæder os og håber at se mange af jer.

Send endelig invitationen videre til andre med interesse for Lolland Falster.

Tilmelding skal ske til spo@alfredlaurits.dk senest d. 1. december (Der skal vises coronapas)

PÅ gensyn,

Poul & Stine

Vi har deltagerbegrænsning denne gang, så vent ikke for længe med din tilmelding 😊

"Første torsdag i sidste måned af hvert kvartal"

Fire gange om året inviterer Business Lolland-Falster til fyraftensmøder i København i vores såkaldte ambassade-netværk for "eksil-LF'ere" samt andre storbyborgere, hvis hjerte banker for Lolland-Falster. Vi har hver gang foredrag og forskellige input med udgangspunkt i Lolland-Falster, et emne eller folk derfra. Det er et hyggeligt og uformelt netværk.

Bag arrangementerne står Stine Pilt Olsen og Poul Jørgensen i samarbejde med Business Lolland-Falster. Har du en idé til oplæg eller underholdning, kontakt os på sopo@alfredlaurits.dk.

*Glæd jer også til 2022, hvor vores møde bliver d. 3. marts 2022. Det bliver det første ud af huset.
Her besøger vi Jesper Nygaard og Realdania.*

De bedste hilsner

Stine Pilt Olsen

Tlf + 45 40 35 78 60

Sopo@alfredlaurits.dk

Fieldnotes after event

Free reflections and associations on presentations and conversations

Date: 02-12 2021

Time: 17:00-19:00

Stine Pilt Olsen ok med, at vi kan samarbejde. De kan dele det i deres nyhedsbrev.
Poul helt sikkert på, måske nogle sponsorater

De unge t-shirt gutter har taget en arbejdsmødighed og ydmyghed med sig i deres startup

Der er et stærkt fællesskab i København. Her mødes dem, der kommer fra Lolland → der er mere sammenhold i København end på Lolland.

Mand og dame, der var lidt irriterende: Gav dokumentaren ret. "På Røvern i Nakskov: Ja, det er jo sådan det er. Det er sådan, at folk fra Nakskov er "tabere". Der skete en forandring efter industrien lukkede, så det er ikke kun folk der bliver sendt ud fra København, det er også Lolikkere, der er socialt utsatte.

Dikte: Hvordan har det ændret dit tilhørsforhold til Lolland ændret sig, når landskabet har ændret sig så meget pga. Femern?

Mand: Det har ikke ændret sig, for jeg har ikke noget tilhørsforhold til det mere.

- Men alligevel nok til, at han møder op til det der arrangement.

Stine Pilt Olsen: Vi har de her expat arrangementer, fordi vi vil minde folk om den gode historie. Det er nemlig tit folk, der er flyttet ind til byen, der holder fast i det dårlige narrativ.

Tanker: Måske er det dér, problemet er. Folk som er flyttet fra Lolland og Falster er i virkeligheden dem, der bliver ved med at fortælle det dårlige narrativ. Dem, der bor på Lolland er jo glade for at bo der. Expats'ene holder fast i det dårlige narrativ.

Godstedlund, Esbern Juhl og Thomas Havskjær: Nogle andre iværksættere, der havde lavet champagnebaren, og det første Green Key certificerede hotel, roste Marie Louise Friderichsen rigtig meget, det var hende, der hjalp dem igennem. Vi har kontaktet de rigtige personer. Marie Louise Friderichsen er en Gatekeeper, ligesom Kirsten Sydental også er.

De har fravalgt at fokusere på FemernBelt forbindelsen og lave store samarbejder, fordi de ikke tror på, at det er bæredygtigt, hvis de ikke er blevet lokalt forankret, når projektet stopper. Der er en hurtig penge attitude, hvor boligspekulanter køber huse op lige nu, for at leje dem ud til arbejdere på Femern.

De har lavet en restaurant, hvor der kommer mange lokale, som Lollandsk kaffebord.

De har haft problemer med at få lokale råvarer, fordi de ikke kunne få dem leveret og der var ingen speciel pris.

Den irriterende dame var træt af Kirsten Sydental, fordi hun har skabt et narrativ om, at man er speciel fordi man kommer fra Lolland Falster.

Mange tilstede var også bange for, at Lolland bliver et gennemfarts sted. Der skal noget mere til. Det, der skal gøre forskellen, det er virksomheder der flytter dertil.

Problemet er også, at selvom virksomheder flytter derned, så er de bange for, at deres medarbejdere ikke vil flytte med. De mangler kvalificeret arbejdskraft.

Der er en barriere for folk, der ikke bor der, de synes det er meget langt væk. De synes ikke selv, der er langt fra Lolland til København. Der er noget andet, der skaber en afstand, det er ikke kun geografi, der er også en kulturel barriere. Den mentale distance.

- Man kan jo godt gøre det hurtigt at køre dertil, men hvis der er en mental distance, så tager det måske stadig 3-4 timer i folks hoveder.

Det handler ikke om Lolland. Det handler om EU og bringe byerne tættere sammen. Lolland ser det som deres mulighed, men nu bliver det nemmere at køre dem over.

"De har ikke kunne se, at der ville ske noget, så de har siddet på deres hænder, men nu når Femern forbindelsen kommer, så sker der noget."

Appendix 3: Interview Guide example

Interview guide to Julia Böhmer

Interview til Speciale om bosætning og turisme på Lolland

14-06-21

Hvad er din historie og tilknytning til Lolland / Fejø?

- Hvad var dine opgaver som bosætningskonsulent i Lolland kommune?
- Hvad er din rolle og ansvarsområde i SBI samarbejdet?

Hvad er status på bosætning og turisme på Lolland her og nu?

- Hvilke målsætninger har Lolland kommune for bosætning og hvilke af disse fra SBI strategien?

1. Definition af bosætning

- Hvordan fortolker du bosætning og hvad er målgruppen?

2. Narrativ som tiltrækningskraft af bosættere og tilflyttere

- Hvordan ser du, at narrativet for at tiltrække turister spiller sammen med eller mod bosætningen til Lolland?
- Arbejder du eksempelvis for, at øget bosætning tiltrækker turister eller arbejder du for at øget turisme fører til øget bosætning?

3. Bæredygtig turisme og forbindelse til bosætning

- Hvordan ser du at Lolland kommunens bosætning og turismeudvikling arbejder sammen?

4. Vi arbejder med placemaking og storytelling/narrativer i vores speciale.

- Hvordan mærker du, at Lovestorm Lolland Falster og QLF har haft en indflydelse på dit arbejde og bosætningen på Lolland?

5. Lokale som en ressource (Både indbyggere, kultur og natur)

- Hvordan samarbejder I med lokale initiativer som eksempelvis Lovestorm Lolland/Falster?

6. Carrying Capacity og Naturbeskyttelse

- Har I som kommune et bestemt antal bosættere, I ønsker?

- Hvilke overvejelser har I med øget infrastruktur og naturbevarelse?
- Hvordan ser du Femern i bosætnings sammenhæng?

7. Vi vil gerne kigge på, hvad der udgør et Resilient samfund i forbindelse med bæredygtig turisme

- Hvordan ser du, at bæredygtig turisme kan være en faktor til at hjælpe Lolland med at blive et resilient samfund, der kan klare store sæsonudsving og en bæredygtig bosætning?

8. Forslag til, hvad vi skal se og gøre som nye tilflyttere på vores feltarbejde

Appendix 4: Claus Lyngby

Chefkonsulent Lolland kommune.

Interview Transcription

21-05 2021

Forud for starten har været få minutters tale om bl.a. Claus Lyngbys arbejde:

Jeg var koordinator for det, alt det, der har med bredbåndspuljen at gøre, det er også mig. Så sidder vi jo og laver ansøgninger, fondraising på forskellige projekter. Vi laver public affairs, hvor jeg sidder med i to grupper. Den ene omkring rute 9, som er en landevej, der går fra Nykøbing og hele vejen over Lolland til over Langeland og til Svendborg, hvor vi arbejder med en fremskudt færgehavn, som vi gerne vil have med i et transportforlig.

Senest er jeg kommet med i en public affiars gruppe omkring offshore vindmøller, så I kan se, at det er jo alt muligt mærlig. Sådan er det, når man arbejder i en ydre kommune, så tror jeg, at de områder, man er ansvarlig for er lidt bredere end hvis mand sidder inde i en storby som Aalborg eller København, eksempelvis.

Monica: Det lyder meget spændende. Vi har også talt lidt med Morten fra LAG småøerne.

Claus:

Ja, jeg kender jo Morten, for jeg har også siddet som LAG-koordinator, så jeg kender Morten fra gammel tid, og så arbejder vi sammen i et samarbejde, hvor vi prøver at lave en turisme udviklingsplan sammen med, ja hende kender I sikkert også, Johanne Bugge. Hun er tovholder på et udviklingsprojekt med de tre øer, hvor Morten så også sidder med i forbindelse med hans viden om de danske småøer og koordinator for LAG-småøerne.

Monica: Men du er ikke med inde over LAG mere?

Claus:

Nej, det er jeg ikke. LAG'erne blev jo i det program, som kører nu og er ved at være færdigt, der blev LAG'erne jo gjort større. Julia skriver lige... Jeg har lige fået besked fra Julia om, at hun er presset med andre opgaver, så om det er ok, jeg tager den alene med jer.

Dikte:

Ja, det er helt i orden, vi kan fange hende på et andet tidspunkt. Men Claus vi har jo forberedt en masse spørgsmål, og nu må vi se, for vi forventer ikke at vi kører slavisk igennem dem som den gamle skole. Men vi har brainstormet rigtig meget omkring Lolland og de forskellige grupper omkring turisme og bosætning. Her har vi så fundet nogle huller, hvor vi har brug for dine inputs, fordi du også har en baggrundsviden, som er svær at få en føeling på for os. Derfor starter vi også med at spørge dig om øjebliksbilledet på Lolland. Kan du starte med at fortælle os om, hvilke initiativer der er blevet taget i forhold til bosætning nu, og hvordan de måske har været anderledes i forhold til hvilke tiltag, der er blevet taget før, hvis det er tilfældet?

Claus:

Nu har jeg jo kun sidder sporadisk med omkring bosætning, men én af de grunde. Altså jeg kom til Lolland kommune i 2017, og jeg kom til Lolland kommune faktisk, fordi jeg havde arbejdet sammen med Lolland kommune. Jeg sad i Vordingborg kommune på det tidspunkt, og der havde vi arbejdet sammen, Lolland, Guldborgsund og Vordingborg kommuner om et Flexbolig projekt. Vi skulle lave et udviklingsprojekt, der skulle prøve at promovere flexboliger. Flexboliger er jo helårsboliger, hvor du også har fritidsstatus på husene. Det vil sige, du kan bruge dem som feriehuse, selvom det er helårshuse. Så det er ikke sommerhuse, som ligger i et sommerhusområde, men man kan bruge de der helårshuse, som ligger i for eksempel landsbyer eller ude i det åbne land som feriehuse, uden at du behøver have bopælspligt der. Hele ideen med, at erhvervsstyrelsen lavede sådan et projekt, at vi, bl.a. Lolland, der havde udtaenkt det her med Flexboliger havde en fornemmelse af, at hvis folk de boede i et helårshus, så på et eller andet tidspunkt, så kunne det godt være, at man så fik lyst til at bruge det helårshus til permanent beboelse, og hele øvelsen gik jo så ud på, at man lavede et system, så man bare egentlig meddelte kommunen, at nu vil vi gerne ændre status på vores flexbolig, sådan at det bliver en helårsbolig. Så vi tænkte sådan set, at flexbolig ordningen kunne være med til at folk de fik et fritidshus, så fik man lov til at prøve af, hvordan er det at have et fritidshus på Lolland, og efterhånden, som man havde sat huset i stand, og prøvet at bo der i ferier osv, så kunne det godt være, at man fik lyst til at bo der permanent. I øjeblikket, så er det faktisk de tre kommuner, der har givet flest flexbolig tilladelser i hele Danmark. Der er også flere eksempler på, at folk har valgt at flytte permanent ned i deres flexbolig, så det er blevet en helårsbolig igen, for det det var tidligere.

Hvor vil jeg hen med de? jo, hvilke initiativer, som er blevet taget. En af de ting som byrådet besluttede lige efter det sidste kommunalvalg det var, at der skulle arbejdes meget målrettet på at få ny tilflytning til. Altså få nye ressourcer ind som kunne være med til at udvikle kommunen, skaffe et bedre skatte provenu til kommunen, så derfor blev der afsat en ny pulje på 2 millioner kroner, der skulle hjælpe....

Udfald i optagelse. ca. 3 min.

...Når I er færdige med at studere, så jeg tror faktisk, at der er en god ide i det her med at man satser på at få nogle af de nyuddannede til at bosætte sig i de områder, hvor man mangler noget kvalificeret arbejdskraft.

Dikte:

Så bare for at forstå det korrekt. Altså målgruppe indenfor bosætning det er de internationale faglærte, der kommer hertil i forbindelse med Femern forbindelsen, men som måske også, lidt ligesom Monica og jeg i slut-tyverne som står og er på vej ud på arbejdsmarkedet?

Claus:

Det er helt klart. Vi vil jo rigtig gerne have yngre folk, også folk som måske skal have børn, som måske kan være med til at øge befolkningsgrundlaget, og selvfølgelig også skatte-provenuet, som jeg snakkede om. Men altså vi tager jo imod alle var jeg ved at sige, i den arbejdsdygtige alder. Der har jo bare været en tendens til, og det er også blevet kortlagt, at nogle af Københavns kommunerne har givet tilskud til, at nogle af deres udsatte borgere kunne flytte til Lolland for at klare sig. Der har man givet tilskud til at hjælpe dem med at flytte, og det har vi jo fået kortlagt. Det har vores borgmester dokumentation for, at det forholder sig sådan. Så indenfor Københavnsområdet især er der jo sket en social eksport til Lolland, og det er klart, det kan jo

ikke være rigtigt at vi skal varetage forsørgerpligten på andre kommuners udsatte borgere. Det er ikke meningen. Men vi vil jo rigtig gerne, og det var det, som byrådet satte i værk for år tilbage, arbejde med, at man fik tiltrukket noget kvalificeret arbejdskraft og fik nogle ressourcestærke borgere, som kunne være med til at flyde de huller ud, som er efterladt efter, at mange har forladt området til fordel for enten job eller studie i købstæderne eller i hovedbyerne.

Dikte:

Men når du også taler om øget arbejdskraft, er det så også der, hvor turismen spiller ind? Tænker I, at udviklingen af turismen kan skabe flere arbejdspladser eller hvilke områder tænker I, kan være godt for nye tilflyttede at arbejde i.?

Claus:

Ja, altså der er lavet nogle rapporter som viser, at andelen af beskæftigede indenfor turisme er langt højere på Lolland og Falster, end den er i den resterende del af Region Sjælland. Sådan er det typisk også i Nordjylland, måske også i Vestjylland, men i mange yderområder der betyder turismeudviklingen en langt større del indenfor beskæftigelsen, end den gør inde omkring Ringsted eller Næstved for den sags skyld, som måske ikke har så meget turisme igen. Og hvor skulle jeg hen med det?

Dikte: I forhold til arbejdspladser måske?

Claus:

Ja, fordi det kan være rigtig svært. For eksempel så har vi nogle shippingfirmaer også eller ingeniør firmaer, som har et ønske om at få højt specialisereret arbejdskraft. Det kan være svært at tiltrække en ingeniør til en virksomhed nede i Nakskov, fordi man også gerne, når man kommer som ingeniør, vil man også gerne have et fagligt fællesskab, og det er bare nemmere at være ingeniør på Novo Nordisk, hvor der er 25 andre ingeniører, end hvis man er den eneste ingeniør i en lille eller mellem-stor virksomhed nede i Nakskov. Så det der sociale fællesskab, det gør altså også bare, at det kan være svært at tiltrække kvalificeret arbejdskraft til yderområderne. Men det arbejder vi ihærdigt på, at prøve at "flashe" de gode sider.

Dikte:

Apropos, når du siger at flashe de gode sider, så blev der jo portrætteret de dårlige sider af Lolland, og så kommer Lovestorm for eksempel som jo er det her lokale initiativ, til at lave en anden form for modsvær til det. Så jeg tænker, at der er jo selvfølgelig så mange, som er socialt udsatte, og bor i de her kommuner, men går I også ind som kommune og ser i forhold til bosætning, "hvordan kan vi bruge de lokale ressourcer, der er i området" eller for eksempel netop bevægelser som Lovestorm, og gå ind og understøtte det, og bruge det som en force i jeres bosætnings ambitioner?

Claus:

Jamen det er klart at vi samarbejder meget gerne med alle, der gerne vil være med til at fortælle den gode historie. Lovestorm er en af dem, og jeg snakkede med Kirsten Sydental her forleden dag, fordi Kirsten faktisk også er en del af 3-ø projektet. Kirsten bor jo ude på Fejø. Kirsten har faktisk fået penge til at lave et nyhedsbrev, de tre øer imellem, og vi er igang med et stort turisme udviklingsprojekt oppe i Kragenæs, der ligger oppe hvor færgen sejler til de tre øer, og i den forbindelse snakkede jeg jo med Kirsten om nogle forskellige ting, så man kan sige, at

Lovestorm gør jo utroligt meget godt for området og har jo, dengang, hvor det kom frem, så blev Kirsten jo hentet til USA og skulle fortælle om Lovestorm. Hvad var det for en movement der var, og hvordan havde man overhovedet kunne generere så stærke kræfter i hele den der sammenhæng. Nu er det ikke kun Kirsten, der er ophavsmand til det her. Der er også en, der hedder Tine Winther Clausen, som faktisk sidder som udvalgsformand i dag for vores kultur og fritidsudvalg, men det var Kirsten og Tine, der var "backbone" på hele den her bevægelse der kom, som jo fik enorm stor opbakning, og som jo gør det super godt og vil det rigtig gerne, og ihvert fald vores kultur og fritidsafdeling arbejder ret tæt sammen med Lovestorm og de frivillige kræfter der bagved ikke.

Monica:

Men hvad siger du. Jeres Kulturafdeling arbejder tæt sammen med Lovestorm?

Claus:

Ja, det gør de, det er jo en frivillig forening, så de er jo centreret... Mange af vores puljer til, når der skal laves noget, altså kommunen støtter jo ikke med et driftstilskud til Lovestorm, eksempelvis. Men vi har jo nogle forskellige puljer ovre i Kultur og Fritid sådan så, at hvis man gerne vil lave et eller andet i Lovestorm eller i noget foreningsøje med, så kan man søge om tilskud i vores kultur og fritidsafdeling til at lave. Det kan også være bosætningsindsatser osv. Vi har nogle forskellige puljer, som man kan søge. Så jeg tror, at Kultur og fritid har et tættere samarbejde og mere hånd i hanke med, hvad det er, Lovestorm som forening eller organisation laver, end vi har i vores sektor, der hedder strategi og politik.

8:30. Monica:

Nu springer vi lidt i spørgsmålene, men nu hvor vi taler om Lovestorm og du har nævnt narrativet, så synes jeg, at netop Lovestorm og QLF netop er med til at skabe et stærkt og imponerende narrativ. Er det ligesom en del af narrativet eller den fortælling i bruger i bosætnings-øje?

Claus:

Jamen det er lidt sjovt, I skal nok snakke med Julia om det, for QLF er jo også et selvstændigt netværk, som jo faktisk ikke har ophav i kommunen, ligesom Lovestorm jo heller ikke har. Jamen de er jo med til at understøtte det narrativ, som man gerne have om Lolland. Det er jo en modreaktion til "Helt på Røven i Nakskov". QLF er jo stærke kvinder, forretningskvinder, som har valgt at gå sammen i et netværk. Min aller tætteste kollega Mette er selv med i QLF og de har masser af gode arrangementer. Når Mette har været til noget, så beretter hun om, hvad de laver i det der netværk. Det er jo med til også, at man understøtter hinanden, man sparar med hinanden omkring forretningsudvikling og problemer og succeser osv. Det gør du jo også i Lovestorm. Men altså der er jo mange andre narrativer også. Vi har jo også bl.a. et narrativ omkring fødevarer på Lolland, hvor vi har lavet et netværk, der hedder "Muld", som vi jo så også bruger i turismeudviklingen.

Så man kan sige, at vi forsøger jo, ikke altid lige koordineret, men der bliver jo udviklet forskellige narrativer, og hvorfor gør der det? Det er jo fordi, at det billede med, at Lolland bare er fattig, uuddannet og bistandsklienter, det er jo ikke en fortælling som folk de kan spejle sig i. Der opstår det her behov for at lave nogle nye narrativer i forhold til den opfattelse som andre folk har, og som folk der bor på Lolland er en del af. De vil ikke se at det narrativ, som hele Danmark skal have, bliver præsenteret i "Helt på røven i Nakskov", det vil man ikke være med til,

og så er det jo, at man begynder at lave de her netværk, og man begynder at lave, nye fortællinger om, hvordan er det, at man rent faktisk ser sig selv, når man bor på Lolland, og det er den fortælling, man går ud med.

12:20: Dikte:

Et afklarende spørgsmål, hvordan ser du, fra din funktion i kommunen, hvad betyder bosætning, altså hvad betyder bosætning for jer, og hvilken definition går I ud fra, når I tager de her initiativer som for eksempel Flexboligerne.

Claus:

Jamen man kan jo sige, at vi har forskellige ting, som kredser om det samme. man kan sige, at Julia og Julie, vores kolleger, de arbejder jo med fortællingen, SBI projekterne, narrativerne osv. Min del af biksen arbejder jo på noget andet, men som også relaterer sig til bosætning. Vi arbejder jo med jobskabelse, fordi, som jeg sagde, hvis vi kan lave jobs, så er der jo faktisk mulighed for, at man kan trække sådan nogen som jer to, når I er færdige hened og få sit første job, og blive formet, få noget erfaring, måske bosætte sig. Så i min del af butikken, der handler det jo rigtig meget om at skabe gode rammevilkår for turismeudvikling. Dvs. skabe gode rammer for at vores turismeaktører, de kan udvide deres forretning, at der kan laves nye forretningskoncepter, at der kan skabes nye jobmuligheder og udvidelser af eksisterende forretninger, med henblik på, at vi kan få de jobs besat, eller vi kan få nogen i beskæftigelse. som gerne vil bosætte sig på Lolland.

Det er min kongstanke og mit hovedformål, og det jeg er blevet ansat til, det er jo sådan set at grave lidt i de uudnyttede muligheder, der måtte være, for at lave nye forretningskoncepter. Det er min fornemmeste opgave, og det gør jeg jo rigtig meget med både strategisk planlægning og med decideret projektudvikling og projektgennemførelse. Jeg er jo projektmager, af navn og rang. En stor del af min tid går med at gennemtænke og udføre, skrive projektansøgninger, lave projekter i samarbejde med en række aktører indenfor erhverv og turisme.

15:10. Monica: Resiliens.

Jeg synes netop, at dette taler meget godt ind i det, vi har talt om. Fordi turisme er så højintensivt, og der er så store sæsonudsving, plus en corona-pandemi. Så vi taler om, hvad gør et resilient samfund. Altså hvad gør, at et samfund kan klare et højt turismetryk, og også kan klare 0 turister. Så nu du taler om, at I også taler om turisme udvikling, er det så noget I har med i tankerne.

Claus:

Nu må jeg lige starte med at sige, jeg har det lidt svært med ordet "resiliens", og det har jeg fordi at jeg er jo system-økonom. Jeg er agronom af uddannelse og har arbejdet med system økologi. Indenfor system økologi der snakker man jo rigtig meget om det her med resiliente, lokale samfund, altså samfund for levende organismer, og hvad sker der med et samfund, hvis det er robust, og det bliver påvirket af en katastrofe påvirkning. Hvordan er det så, at det kan vende tilbage. Så kan man sige, er Corona årsag til, at vi får sådan en resiliens - situation? Det mener jeg rent faktisk ikke, at det er. Fordi grunden til, at vi arbejder med det nede i Kragenæs i øjeblikket, det er fordi, at vi oplevede sidste år et massivt turisme tryk. Godt nok i sommerperioden, men altså andelen af danskere, der skulle holde ferie på de tre små-øer som en del af hjælpepakken fra Regeringen, de skulle ned og se Dodekalitten, og de lagde et så massivt tryk på Kragenæs, at det er årsag til, at vi har valgt Kragenæs som et af de lokalsamfund på det borgermøde, vi havde

her den 11. hvor vi sagde, at der er vi simpelthen nødt til at kigge på den sociale dimension af bæredygtig turisme. Altså hvad er carrying capacity på et lokalsamfund i en sommerperiode. Den tærskel blev simpelthen overskredet sidste år. Folk de var rasende over parkede biler overalt i Kragnæs. Folk som tissede og besørgede i skoven på vej ud til Dodekalitten osv. Det er så det, som vi sidder og arbejder med i øjeblikket at lave en helhedsplan for Kragnæs, fordi der er behov for, at man får tænkt nogle anderledes tanker i forhold til Kragnæs.

Så det der med, at Kragnæs skulle have været underlagt et mindre tryk på grund af Corona, det er ikke tilfældet. Så er der andre steder, hvor man kan sige, jamen der kan man måske godt snakke om, at Corona har haft en kæmpe påvirkning. Altså Lalandia er jo et af de steder, som har haft en kolossal nedgang i antal overnattende gæster. Knuthenborg for den sags skyld også, som jo er to af vores største attraktioner.

Ja, altså.. Det kan godt være, vi kan snakke om, at Coronaen har givet den her katastrofe-opbremsning nogle steder, og hvad skal der til for at det bliver resilient og robust? Jeg tror måske ikke lige, man kan gøre noget ved en virus-påvirkning i forhold til Lalandia eller Knuthenborg, men til gengæld har det jo så vist sig, at hvis man har en bred palette af andre turisme tilbud, så klarer man sig måske igennem. Det er måske også årsagen til, at vores hovedbyer, Aalborg, Aarhus, København og Odense måske har haft en større nedgang end yderområderne generelt, fordi paletten har været større eller bredere. Der har været mere luft, der har været mere plads, det har ikke været så intensivt i yderområderne som det har været i hovedbyerne.

Men jeg synes, at det her med at snakke om turisme og resiliens... Man snakker også om resiliente landsbyer osv, og når det kommer dertil, så må jeg bare sige, jamen hvad er det så for en katastrofepåvirkning der har ramt lige her og nu i en landsby.

I forhold til den måde, jeg har været vant til at bruge ordet resiliens i system økologien, så synes jeg, det er blevet lidt et buzz-word, og I må meget gerne modargumentere. Jeg køber delvist det her med coronaen som en katastrofepåvirkning, men jeg har ikke lige det gyldne svar på hvordan og hvorledes, andet end at man skal have en brede farvepalette, og flere tilbud en man måske har, der hvor den ramte rigtig hårdt inde i hovedbyerne.

22:00 Monica:

Jeg er helt enig. Vi vil ikke fokusere på coronaens påvirkning, nu kan vi forhåbentlig snart lægge coronaen bag os. Så det er mere generelt, når der ikke er en pandemi. Vi vil gerne se på, hvordan samfundet kan blive modstandsdygtigt, både når der er rigtig mange og rigtig få turister. Men jeg køber den med, at du siger, det handler om at have en bred farvepalette. Hvis du tænker det både er indenfor turisme og i hele kommunen?

Claus:

Ja, vi arbejder jo hele tiden på.. Helårsturisme, ja, vi vil gerne udvide sæsonen, men det er jo også rigtigt som I siger, at uanset hvordan man vender og drejer det, så bliver det bare ikke sommerferie i januar og februar. Det er bare ikke særlig spændende eller sexet. Men man jo godt arbejde med nogle andre forhold i den sammenhæng. Spa og wellness var jo for nogle år tilbage jo super hot, og var jo faktisk nogle af de aktiviteter som man havde større held med at sælge i efterårs og vintermånedene, end man måske lige har i forhold til somtermånedene. Det er jo ikke sjovt at sidde i et spa bad, der er 45 grader varmt, når det også er 35 grader udenfor. Så man kan sige at det har man måske mere succes med. Lige sådan at Tierpit(?) er måske også sjovere at besøge i efterårsmånedene, end det er på en knaldhed sommerdag. Så jeg tænker, at man får ikke en kontinuerlig tryk af turister året rundt. Men man kan jo vælge at markedsføre eller dreje

på knapperne mere eller mindre i forhold til, hvornår man synes, at aktiviteterne taler mere ind til at blive brugt. Jeg tænker, at mange af de nye museer, Søfartsmuseet i Helsingør, Tierpits(?) og Hammershus osv. er måske nogle af de institutioner der giver den lidt ekstra i vinter og efterår med henblik på, at det er netop indendørs aktiviteter, man søger efter, når vejret ikke er så godt, og så har man jo som turistorganisation, at så skruer man mere på sol sommer og strand og udendørsaktiviteter i sommerperioden. Men det er jo det, som vores DMO'er, destination management organisations jo arbejder med og det er jo den markedsføring som er deres spidskompetence. De prøver at få jævnet gæster ud hele året rundt, i det omfang, det er muligt, men med tryk på, at man så justerer lidt på, hvornår man gerne vil have at folk kommer.

26:00 Dikte:

Er det ok, jeg lige hopper ind her? For du talte selv om carrying capacity, og efter at vi har lavet feltarbejde på Færøerne og Fanø, så har vi faktisk aldrig hørt nogen snakket om carrying capacity. Det er altid noget, vi selv har snakket om, så jeg vil bare lige høre, er det noget I arbejder med, og er det også noget som DMO's arbejder med på Lolland? Det synes jeg er interessant, fordi det er første gang vi har hørt nogen nævne carrying capacity i forhold til turisme.

Claus:

Altså jeg tror mere vi betragter det som et element af det der har med bæredygtig turisme at gøre, men som den sociale dimension. Vi kigger jo meget på nogle af de ting som sker i Schweiziske alpebyer i Barcelona, omkring pyramiderne i Egypten, hvor man jo har en lokalbefolkning, som begynder at vende sig mod turismeudviklingen, altså som simpelthen siger, nu vil vi ikke have flere turister. Det bæredygtige turisme-projekt som vi arbejder med og som vi har fået nogle penge af landdistriktpuljen til at gennemføre, der kigger vi jo på nogle værdikæder i bæredygtig turisme inden for 10-15 turismevirksomheder, skal søge bæredygtighed i det, men vi skal også kigge på bæredygtig udvikling af turisme i to lokalsamfund, og der valgte vi Kragenæs på grund af Dodekalitten, og fordi der er et ønske om at lave et velkomstcenter deroppe, så man forventer at der skal komme op mod 100.000 besøgende oppe i den lille landsby, hvor der bor 79 mennesker. Det er jo helt vildt at tænke sig, at der skal 100.000 igennem den lille landsby på et år. Lige sådan i Marienlyst ovre på Falster, som jo også er en del af projektet, der skal de lave det samme, fordi Marienlyst jo også er blevet en turisme magnet, som oplever massive problemer med unge mennesker som kommer ned og fester og der bor også folk i Marienlyst helårs, og vi skal jo ikke gerne ud i en situation, hvor lokalbefolkningen ikke kan være i deres egen by pga turister, så når vi snakker carrying capacity, så er det jo i forhold til, at vi skal få planlagt den sociale dimension af bæredygtig turisme. Hvordan kan vi planlægge, at turisterne stadigvæk kommer, men at vi får lavet et flow og får dem igennem en landsby som Kragenæs på en måde, så det også er i overensstemmelse med, at man også kan bo der som almindelig borger i Kragenæs.

Dikte:

Tænker I også carrying capacity i forhold til naturbeskyttelse, for det er noget vi har set for eksempel at de danske grønne pletter, vi har tilbage på landkortet de er fuldstændig overrendt den her sommer, pga at alle skulle ud og vandre, så er det også det naturmæssige aspekt involveret?

Claus:

Jamen det vil der altid være, men det tror jeg, at I skal snakke med vores naturafdeling om. Men det er da klart, at vi sidder med et interrechth projekt, som vi laver sammen med tyskerne, og der skal vi lave nogle grænseoverskridende fødevareruter, og de fødevareruter har nogle forskellige temaer. Fra Sønderborg som vi arbejder sammen med, der havde man et ønske om at lave en fødevarerute, der hed "Naturens spisekammer".

Det sad vi og snakkede lidt om, og så talte vi om, at hvis nu, vi går ud og lancerer en fødevarerute, hvor vi kanaliserer folk ud og skal samle vild mad, er vi overhovedet interesseret i, hvis vi tager en sommer som 2020 eksempelvis, hvor danske turister de jo simpelthen valfartede ud i naturen på vandreferier og alt muligt, og lige pludselig synes, at det var super spændende at gå ud og samle spiselige urter osv. Vi har to naturparker på Lolland, og var vi faktisk interesserede i, lad os bare sige 5000 danske turister, der gik ud og samlede ramsløg i foråret i et af vores steder? Eller at vi sender 5000 endagsturister ud på en landmands mark for at samle markchampignon? Det fandt vi ud af, at det var faktisk en helt ualmindelig dårlig ide, for det ville jo drive rovdrift på det, som vi jo egentlig bare gerne ville vise folk. Lige pludselig ville vi jo kunne side i en situation, hvor vi ikke ville kunne styre indsamlingen og det næste, der så meldte sig på banen, jamen hvad sker der nu, hvis folk tager fejl af liljekonval og ramsløg? Altså, de ligner jo hinanden til forveksling. Så vi gik lidt bort fra den der fødevarerute også med henblik på at beskytte sårbar natur. Sådan er det jo bare, og sådan er det jo i rigtig mange sammenhænge som med mountain bikere, og det er jo igen denne her grænse mellem benyttelse og beskyttelse. Jeg tænker, at langt de fleste mennesker kan godt finde ud af at opføre sig ordentligt i naturen og bruge stier osv. Men vi må også bare sige, at noget af klitlandskabet ovre i det jyske og hederne, der går folk jo også bare den lige vej, og der opstår nye stier og marhalmen bliver trampet ned, osv. Så det er et issue, når vi snakker carrying capacity, også på naturgrundlaget, og det handler om at lave den her smarte tænkning af benyttelse og beskyttelse, og jeg tror, at man kan nå rigtig langt også med nudging, fordi jeg tror ikke, at folk gør det af ond vilje, folk vil gerne passe på grundlæggende og der er ikke nogen der går udenfor stierne fordi man vil det ondt. Man gør det fordi det er let, men hvis man nu lige får en venlig reminder om, bliv på stierne, så gør man det. Jeg har set det i Skotland, super smart, jeg var oppe og vandre i et naturområde, hvor man simpelthen havde lagt to sveller, og så gik man oppe i det her sårbare naturområde på to sveller med sådan noget net på, og så gik man bare på de der sveller, man gik ikke udenfor, for det var højt græs, og det var lyng osv. og der var kun den ene rute, og det er jo en fin måde at nudge folk på i forhold til, at det er fint, at du går i vores natur, men du skal bare gå mellem de her to smælder, det er det, der er stien, og det gjorde folk. Jeg tænker, at man kan nå langt i det her, når det handler om at beskytte naturgrundlaget ihvert fald.

34:45: Monica:

I havde jo det her møde den 11. maj, nu hvor vi har talt om den sociale bæredygtighed, kan vi så nå at tale lidt om, hvordan det møde gik jeres bosætningsmøde der?

Claus:

Jamen det gik godt. Corona betød jo, at vi kunne være 25 samlet, og det betød jo så, at vi måtte holde fire møder i streg af 2,5 time, så det blev en lang dag. Vi startede kl. 09 og jeg var hjemme da klokken var ti om aftenen, så det var en af de lange dage og stå på ølkassen og lave proces facilitering, men det vi havde gjort, det var at vi havde lavet det som et fremtidsscenario værksted, hvor vi havde lavet to scenarier, hvor det var to historier, hvor der var drejet rigtig meget på turismeudviklings håndtagene i Kragenæs i det ene scenario, og der var drejet knap så

meget på håndtagene i det andet scenarie. Det andet var langt mere restriktivt, alting foregik stort set udenfor Kragenæs.

Det havde vi gjort fordi vi gerne ville lave et diskussionsoplæg. Vi skal jo lave en helhedsplan for Kragenæs, det vil sige, kommunen skal ind og tænke, hvordan kan vi arbejde med parkeringsforhold, med folk der skal op og se Dodekalitten. Hvordan kan vi arbejde med toiletforhold, hvordan kan vi få folk fra A-B og fra C-D, når de er i Kragenæs? Alt det skal vi jo lave en plan for, og det har jo noget at gøre med den her sociale dimension, at man ikke som beboer i Kragenæs skal opleve, at der holder 5000 biler nede på havnen, og man kan ikke komme over vejen osv. Der er både gode og dårlige ting i de her scenarier, men vi havde lavet den på den måde, fordi vi gerne ville have at folk de skulle grib fat i at sige, jamen vi synes ikke, det er en god ide, at der bliver sat en bom op, inden du kører ind i Kragenæs, det var der i det ene scenarie. Det var sådan, det havde vi lavet, at det var Lolland kommune, der havde sat en bom op, for simpelthen at holde alle turisterne ude, og man kunne kun komme ind i Kragenæs, hvis man var beboer, enten på øerne, færgen sejler jo fra Kragnæs og ud til øerne, eller også hvis du boede i Kragnæs. Alle andre kunne også komme ind, men så skulle de betale 25 kr. for at komme ind. Det er klart, at det havde vi jo lavet som en provokation, og det er klart, at det ville folk jo ikke støtte op om. Men vi regnede jo med, at folk de gerne ville lande et eller andet sted i midten, og vores intention var jo så at finde ud af, hvorhenne i midten, i hele det der grå spektrum, mellem det ene scenarie og det andet scenarie. Hvor lander man hen, hvad er det, der er vigtigt for folk, og der havde vi så nogle arkitekter med, som har til opgave at lave den helhedsplan, og det var jo så deres opgave at opfange, hvad er det for nogle værdier, som folk lægger vægt på i Kragnæs. Hvad er det, som skal hives frem og være en del af den helhedsplan for at tingene kan komme til at fungere oppe i Kragnæs.

Så det gik godt. Folk synes at det var en sjov måde med de der vilde historier, som blev læst op for dem, og diskutere hvordan ville det være at leve i et fremtidsscenarie, altså Kragnæs 2030 hvis det så sådan ud. Hvad skulle der til for at man kunne få tingene til at virke, osv. og vores umiddelbare indtryk det var, at folk har ikke noget imod turister oppe i Kragnæs, de skal være velkomne. De er glade for at være blevet sat på landkortet med Dodekalitten, men de vil gerne have, at den turismeudvikling, der sker deroppe, det sker under ordnede forhold. Det vidste vi jo godt, så nu er det så vores opgave at finde ud af, at få de forhold ordnede. Vi skal lave parkering, vi skal opfylde kunstnerens kunstneriske islæt i det her. Jeg ved ikke, kender I Dodekalitten overhovedet?

Monica: Ja, fra billeder og TV.

Claus:

Ja, men det er jo lavet som de her tolv store sten statuer som står ude midt på en mark, og kunstneren har lavet det på den måde, at man faktisk parkerer nede i Kragnæs, og så går man igennem en lille skov, som så åbner sig op, ud til det her markareal, der er måske 500 meter før Dodekalitten, så man går gennem skoven, og så lige pludselig, så åbner landskabet sig bare, og så kan man se de her stenstøtter ude på en mark, og det er en del af det kunstneriske udtryk. Det er jo sådan set hans lærred, og han vil ikke have, at det lærred bliver forurenset af et velkomstcenter, eller parkeringsforhold eller toiletfaciliteter osv. Det skal være et helt rent lærred, hvor man kommer ud, og oplever den der storislæt-hed, og så ser man de der stenstøtter, og jeg må bare sige, at det kan jo godt være at Hr. og Fru. Sørensen, de kommer bare for at se de der tolv stenstøtter, de forstår ikke det kunstneriske indtryk. Så er det helt fair, at de skal gå igennem

skoven og parkere nede i Kragenæs, hvis de ikke kan følge kunstnerens tanke i forhold til det, han gerne vil formidle. Så det vi går og arbejder med, det er om vi måske kan lave noget busholdeplads, eller noget parkering som ligger i nabolandsbyen, der hedder Birket. Der er nogenlunde samme afstand fra Birket til Dodekalitten, som der er fra Kragenæs, men man får ikke det der vue ud, som kunstneren jo gerne vil have, men det kan jo være en af de løsninger, som vi valgte at sige, at jamen den sætter vi i spil, for at afhjælpe det trafik tryk, der er ned igennem Kragnæs. Det har vi jo så valgt at sige, jamen på tirsdag holder vi et borgermøde, hvor arkitekterne, de deltog jo på 2 ud af de 4 møder, og har fået nogen input, og det vi så har bedt arkitekterne om det er at prøve at sige, jamen er der nogen steder, hvor vi ved, at der er nogen udfordringer, som minder om. Det kan være i Løgstør, eller Klitmøller eller et eller andet, der havde man også nogle kontroverser, nogle udfordringer som det man ser i Kragenæs, og der har man arbejdet med det på den og den måde. Det vil de så prøve at kigge på, på tirsdag og samtidig så vil de gå lidt mere ind i det her med det her velkomstcenter som folkene bag Dodekalitten de gerne vil have. De vil gerne have et velkomstcenter med en restaurant, så det skal være sådan et folkets hus, hvor også foreningerne kan være. Hvor skal det ligge? For det er jo klart, at hvis du lægger et velkomstcenter nede i Kragenæs, så vil det jo også give endnu mere trafik. Så skal folk ind og spise på restauranten osv. Alt det her er jo nogle ting som vi skal arbejde med i den her helhedsplan, og der vil arkitekterne på tirsdag gå mere ind i, hvor kan den gode placering af det her velksomstcenter være henne?

Folk i Kragenæs vil jo helst have, at det bliver lagt ude ved Dodekalitten, men hele landskabet omkring Dodekalitten er jo massigt ramt af fredninger, af strandbeskyttelseslinjer af sø og å beskyttelseslinjer, af Natura 2000 områder, og lokalplaner og jeg skal komme efter dig. Det er helt vildt, og det er et meget meget vanskeligt puslespil vi er gået igang med, når vi skal snakke bæredygtig turisme i Kragenæs, fordi én ting er, hvad vi godt kunne tænke os, en anden ting er at der rent faktisk er et lovgrundlag, som gør, at det vi umiddelbart ville sige, jamen det er den lette løsning på det her, det kan simpelthen ikke lade sig gøre, og det er derfor, at arkitekterne har en meget svær opgave med at prøve at finde ud af, hvordan får vi enderne til at mødes, hvis det skal være i Kragenæs, og det er også derfor vi siger, det er ikke sikkert, det kun skal være i Kragenæs, det kan godt være, vi er nødt til at brede nogle af parkerings eller tilkørselsforholdende ud til et andet sted, og så må vi jo finde ud af, hvordan får vi folk ud til Dodekalitten, hvis de ikke skal gå gennem en skov.

44:30: Monica: Vi bliver nødt til at tage derned Dikte. Jeg vil meget gerne se det.

Claus:

Ja, og det sjove er jo sådan set, at det er ikke en gang færdigt endnu. Der skal stå 12 stenstatuer, og jeg tror kun det er 6 af dem, der er færdige, det skal først være færdigt i 2025, så vi kan jo se, at kurven med turister vil jo bare stige støt og roligt frem mod 25, så vi må jo være lidt på forkant og finde ud af, hvordan får vi så den der turisme udvikling til at fungere oppe i Kragenæs, og det er derfor, vi laver en helhedsplan for Kragenæs og omegn.

Monica:

Claus, du må sige til, hvis du skal videre, men vi går og bakser med, hvordan turisme og bosætning nu egentlig hænger sammen. Det er der selvfølgelig mange forskellige svar på, men hvad er din mening til, hvordan turisme og bosætning hænger sammen. Er det modsætninger eller hjælper det hinanden.

Claus:

Jamen jeg tror, det hænger sammen, og Klitmøller er jo stjerne eksemplet på, hvordan tingene hænger sammen. Hvor meget har I været inde og Klitmøller.

Dikte:

En lille del, for vi har læst deres strategi, og vil tage kontakt til Rasmus, så det er et af de andre steder vil vil kigge til for at finde inspiration andre steder. Det er selvfølgelig en darling, men vi kommer nok ikke uden om den.

Claus:

Nej, og det er jo fordi, at jeg har arbejdet i mange år med landdistrikts udvikling, og stedbundende ressourcer. Jeg har også en master i landdistrikts udvikling, og Klitmøller er jo simpelthen et af de der steder, hvor man bare siger, Hold kæft mand, det er simpelthen kongstanken af, hvordan landdistriktsudvikling og stedbundende ressourcer spiller sammen. Det er også et skole eksempel på, hvordan når man taler carrying capacity, har haft nogle udfordringer mellem fiskere og surfere deroppe og mellem kommunens mellemkomst har sat sig ned om et bord og har sat sig ned og er blevet enige om nogle spilleregler for hinanden, at man skal være der begge parter. Men når det så er sket, så er Klitmøller jo blevet et sted, hvor folk tog til som endagsturister for at surfe. Mange kom også op for opleve VM for i surf og var endagsturister deroppe. Lige pludselig så var der jo basis for, at der var nogle erhvervsdrivende, der kunne åbne en surfer butik deroppe, der var værksteder for surfboards osv. Der blev lige pludselig åbnet op for, at der var et kundegrundlag for udsyr og andre ting og sager. Lige pludselig var der nogen, der begyndte at lave film deroppe, og det er rent faktisk med baggrund i Klitmøller, at nogen af de ting, vi har taget med i vores scenarier, har vi hentet inspiration fra Klitmøller.

Fordi den turisme der var i Klitmøller gav jo et grundlag for, at erhvervsdrivende kunne åbne butik, og i min bedste optik så er der jo ikke nogen folk der gider pendle, hvis man kan undgå det, og dermed er der jo lige pludselig også lavet et grundlag for, at lige pludselig så stiger huspriserne i Klitmøller, fordi man gerne vil bo der, og hvis man oplever, at huspriserne stiger rigtig meget, så er der et incitament for kommunen i at arbejde med udstykninger. Dvs. at der kan blive bygget flere huse, og det vil sige, at lige pludselig så kan turismen være grundlag for, at der kan ske en bosætning i området. Giver det mening?

Dikte:

Det giver super meget mening, og det er jo det, der er så spændende med Klitmøller både i akademisk og i praktisk sammenhæng, at den nicheturisme som kom, den blev så også til niche bosætning ved at lige pludselig så på HF kunne man også surfe ved siden af. I strategien siger de også noget med, at de satsede på et antal af 1000-2000 nye tilflytttere, så de arbejdede inden for en grænse, der var en eller anden form for overvejelse og de havde tænkt det skridt længere, end vi nogen gang ser at folk de ikke gør. Er det også noget I så har taget inspiration fra, både den her niche ting, men også at sætte jer mål for at okay det er her til?

50:24: Claus:

Altså nej, vi har ikke sat noget mål på den måde, fordi som sagt, så er Dodekalitten jo et af de steder, hvor vi kan se, at der måske er basis for at lave noget af det samme. Vi ved godt, at det ikke bliver Klitmøller, og Klitmøller er jo et sted, hvor der blæser hele året. Som vi snakkede om,

det er nok bare sjovere at se Dodekalitten med rapsmarker i baggrunden, og ikke med stubmarker en januar, hvor det regner, og vinden står ind fra smålandshavet, så er det ikke særlig charmerende. Men vi tænker stadigvæk, at hvis der kommer 100.000 turister op til Kragenæs i løbet af en tre måneders periode, så er der ikke nogen der siger, at man ikke kunne arbejde med turisme udvikling i en større palette, og at der rent faktisk var basis for, at man lavede et Bed and Breakfast deroppe, og det vil sige, at lige pludselig, så er der nogen, der vælger at slå sig ned i Kragenæs med henblik på at lave en Bed and Breakfast, så har vi bosætningen. Det er selvfølgelig i et mindre skala end Klitmøller, men hvem siger ikke at man.. Der var jo Minds of 99, der holdte koncert derude, hvem siger ikke, at hvis man arbejder med turisme udvikling, at man ikke kan nedsætte sig som måske koncert arrangør eller event arrangør. Ikke bare med koncerter, men det kan være med alt muligt andet, hvor man bruger kulissen med Dodekalitten som baggrund, at man rent faktisk kan lave en forretning på det. Nu snakkede vi om det her med parkering for leden eller før, hvor vi måske skal lave noget parkering, der ligger et stykke væk, og det skal vi fordi, der er en landskabsfredning der gør, at vi ikke kan lave parkering lige ved siden af. Det kan jo godt være, at vi kan få lavet noget erhverv omkring nogen, der udlejer cykler, eller nogen der udlejer golfvogne, og nogen der ønsker at lave et værksted, der servicerer cykeludlejning. Det kan være, det er nogen af dem, der bosætter sig og kan se at man kan tappe ind i og få lavet noget et eller andet forretningsmæssigt i forbindelse med den turismeudvikling, der er i området.

Så jeg synes, at hvor der er turister, er der også basis for, at man kan lave et tilhørende erhverv, og tilhørende erhverv skaber bare et behov for, at man kan være i nærheden af, så man kan lægge rigtig mange timer, dermed også, at man gerne vil bo tæt på, og dermed bosætning. Jeg siger ikke, at man partout skal bo i Kragenæs, man kan lige så godt bo i Maribo eller i Nakskov og så vælge at køre op, men når vi arbejder med turismeudvikling, så arbejder vi jo sådan set også med, at vi gerne vil prøve at lave et erhverv, der skaber grobund for, at man bosætter sig i Lolland kommune. Så det er jo hele kongstanken omkring det her. Det er, at der skal skabes nogle gode jobmuligheder, fordi så bliver der basis for, at man vælger at bo tæt på, hvor man gerne vil arbejde og have sit firma.

Dikte:

Ja og i den her tid, har vi fundet ud af, at man godt kan lave hjemmearbejde, så det er helt ok at pendle to gange om ugen, og så arbejde hjemmefra de andre dage, det giver måske også en ny form for tilflyttere. Man vil gerne bo der, hvor man har fritid og sommerhus.

Claus: Ja lige præcis. Må jeg prøve at spørge. Hvad har I af teori, er I nået dertil?

Dikte:

Ja, jamen det er rigtigt det her med resiliens. Det er fuldstændig rigtigt, at det er et buzzword, der er taget ud af en helt anden videnskabelig tankegang, og så er det blevet brugt på det her. Men vi synes, det er ret spændende at tænke bæredygtige turisme begreber, hvor at modstandsdygtighed eller resiliens også er et af dem, og så kigge med de her briller. Det kunne også være i forhold til De-growth og de her tendenser vi har set når tingene bliver for meget, og der kommer for meget højtryk som fx i Venedig. Så vi tager de her bæredygtige turismebegreber og tager det over på bosætning.

Kan man tænke bosætning ud fra et bæredygtigt perspektiv eller tænke det endnu mere sammen, for det kan godt være, at i praksis i nogle kommuner, der fungerer det i et samspil, men fra et teoretisk perspektiv synes vi, at der mangler noget teori og analyse indenfor at tænke

bosætning og turisme sammen på en bæredygtig måde, og de har som regel en indflydelse på hinanden. Det er sådan lidt ying, yang, hvis jeg for eksempel flytter til Lolland, fordi jeg godt kan lide naturen, og der så pludselig kommer 1000 mennesker ude i min baghave, så synes jeg jo ikke det er særlig fedt. Så på den måde skal der være en balance, hvor man er sikker på, at jeg har lyst til at blive der. Så på den måde tænker vi de her to ting sammen, så teoretisk er det vores udgangspunkt, at vi tager den ene turisme brille og kigge på bosætning og se hvad der sker på den måde.

Monica:

Vi har også tænkt på at tage Placemaking med, som jo også er en turisme strategi og tage den ind i bosætningstankengang. Det samme med Narrativet, er det ikke det samme narrativ, der trækker turister og nye bosættere. Så vi tager turisme brillerne på og kigger på bosætning.

Claus: Så det er ny bosætning, altså tilflytning eller hvad?

Monica:

Ja, det kan også være bevarelse af dem der er flyttet til, for vi har også talt meget om, hvad er netop definitionen af bosætning, og hvad er hvad vi har kaldt bæredygtig bosætning? For det kan jo godt være, at der flytter en ny til Lolland, og så er der kommet et plus i bogen hos Lolland kommune, som er fået en ny beboer, men hvis så den her beboer flytter igen efter et halvt år og havde helt forkerte forventninger til stedet, er det så den rigtige tilflytning? Så det kan jo også være nogen, der har haft et sommerhus i området i mange år og så beslutter sig for at nu, lå vi os ned her. Så vi er ikke så firkantede på det område.

Claus:

Ja, altså, vi har jo forud for det borgermøde vi havde her d. 11. Der har jeg haft en meget heftig debat med en dame, som bor oppe i Kragenæs. Hun er meget fortørnet over, at turisterne parkerer lige udenfor hvor hun bor, hun bor lige ved indgangen til der, hvor man går ind gennem skoven, når man går op til Dodekalitten, og hun købte sit hus inden der var tanker om Dodekalitten, og hun er jo nærmest blevet taget med bukserne nede, og hun er meget, meget utilfreds. Hvis I vil, så vil jeg godt sende jer den mail korrespondance, men hvis I bruger noget af den i mail korrespondancen skal I simpelthen love mig, at det bliver anonymiseret, så det ikke fremgår, hvem det er, men I må gerne tage citater ud af det. Det skal ikke være genkendeligt, men bruge det som et eksempel på, hvordan clashet mellem turisme og bosætning kan være noget som man skal arbejde med. Det er jo så én der bor der, men det er jo det sociale element. Hun synes jo absolut ikke at turisme er.. Hun købte jo et hus i Kragenæs, fordi hun ville have ro og fred, hun gad fanme ikke at have 100.000 turister, der kommer løbende om året, og sidste år var jo et helvede. Men altså, det må I sige, til. I kan også få lov til at få navnet på hende og så kan I selv høre hvordan og hvorledes.

Monica:

Jeg synes, det kunne være ret interessant at tale med hende, for vi vil ikke flyve rundt og sige, hvis I gør sådan og sådan, så løser I alle problemer, så for at få en anden vinkel ind, kunne det være relevant, hvis vi får navnet og så kan vi selv høre, om hun vil være med.

Claus:

Ja, det er nok bedre. Jeg kan give jer hendes mail adresse, og så kan I prøve at skrive til hende og sige, at den har I fået af mig, og vi havde en snak om det her, hvor jeg foreslog, at I tog en snak med hende, hvis hun vil.

Dikte:

Ja, for vi har jo tænkt os at komme til Lolland. Måske en gang i midten af juli, og vi vil jo helst gerne komme ud. Selvom at vi har set med corona, at vi sagtens kan tage sådan nogle snakke her online. Selvom vi gerne vil sidde og drikke en kop kaffe med dig Claus, så gør det her det hele lidt mere fleksibelt at sidde online. Men så vil vi jo gerne prøve at være bosætttere på Lolland, og prøve selv at komme ud og se hvad er det for nogle initiativer og hvordan fungerer det. Vi vil prøve det på egen krop, uddover at interview folk selvfølgelig og få andres perspektiv på det. Så i den sammenhæng tænker jeg også, at vi kan tage forbi vedkommende. Men hvis du har andre ting, hvor du tænker, at det kunne man som ny tilflytter til Lolland gøre, så er vi meget interesseret I at høre om det også.

Vi er også i kontakt med Jonas Sylvester, som er unge konsulent. Han prøver at aktivere de unge og er tilbageflytter.

Claus: Nå, ham kender jeg ikke en gang. Youth consultant. Fint skal det være!

Dikte:

Ja, det er bare udmarket. Så hvis der er nogle initiativer som du tænker Claus? Det var også derfor, vi spurgte om en prøvebolig, for det kunne være en sjov måde at gå til det på.

Claus:

Ja, vi har jo desværre ikke nogle prøveboliger, det havde vi, da jeg sad i Vordingborg kommune. Der var der et lokalsamfund, der havde lavet en prøvebolig, og det var meget skægt. Vi har ikke en prøvebolig, men altså der er jo gode muligheder. I skulle prøve en gang at bo på Klosteret. Det har jeg fået at vide skulle være super godt. Det har jeg fået at vide skulle være godt, hvis I vil prøve noget anderledes overnatning. Jeg ved, at Johanne Bugge har boet på klosteret, og hedder det Sankt Benedikt klosteret. Der skulle man kunne leje et værelse, og de skulle være noget af det sødeste, og det skulle heller ikke være så dyrt igen heller. Men altså, jeg synes klart, at I skal komme og opleve Lolland. Der er sindssygt mange fede ting. Jeg er meget overrasket over... Jeg forstår godt, at der er et behov for at lave nogle andre narrativer, end det som pressen fremstiller. Jeg vil sige, at vi var på tur igår med vores kollegaer fra Guldborgsund kommune. Der er lige startet nogle nye i den sektor for borgers og branding, så de skulle over, fordi vi har så tæt et samarbejde med Guldborgsund kommune, så havde vi valgt at tage dem på en tur langs med sydkysten af Lolland og fortælle om alle de forskellige initiativer og turisme vi arbejder med. Der sagde den ene, af dem der sad i Guldborgsund kommune, at hun var simpelthen så overrasket over, hvilke kvantespring Lolland kommune har taget i løbet af de sidste 4-5 år. Der er sket en massiv udvikling, og jeg må bare sige at ja, det er der.

Jeg tænkte også, da jeg startede fra Vordingborg kommune, ah altså, det er lidt en taber kommune at komme til Lolland. Man kan ikke undgå at være lidt farvet af at der har været de her massivt dårlige historier i pressen, man bliver farvet af det. Jeg må bare sige, at selvfølgelig, er der, men det er der også på Djursland, og det er der også i Sønderjylland, dårlige historier om udsatte familier osv. Og der er en del af dem på Lolland, men det er ikke nogen jeg ser, når jeg bevæger mig rundt i landskabet, overhovedet. Tværtimod, jeg ser super søde mennesker, jeg ser flotte smukke herregårde, og jeg ser et potentiale, der først er ved at gå op for mig, hvor meget

der egentlig er at byde på, på Lolland. Det er simpelthen en overset brik i Danmark, at du stadigvæk kan få et sommerhus for 600.000. Jeg har en kammerat, hvor vi var nede og kigge på sommerhus i påsken. Første hus, lige bagved diget. 995.000. Der er ca. 50 meter til vandet, Østersøen, aller forreste række, 995.000 kr. Det selv samme sommerhus på Bogø havde kostet 4 millioner. Så jeg tror, at når Femerns forbindelsen kommer, og vi kan også se, at der i øjeblikket er en massiv interesse for at lave investeringer i specielt Lolland sydkyst, hvor der er store konsortier, der ønsker at bygge sommerhus og lave turisme udvikling. Der kommer til at ske rigtig meget på Lolland i fremtiden, og for at være helt ærlig, så var det grunden til, at jeg søgte til Lolland kommune, det var fordi, jeg kunne se, at med Femernens kommen, så vil der komme til at ske rigtig mange ting, og man vil kunne være med i nogle fede udviklingsprojekter. Det var det, der tiltrak, og det skal jeg love for at jeg er ikke blevet skuffet.

Dikte: Aj, du har lige solgt Lolland!

Claus:

Ja, men hør, jeg er nødt til at sige, at det kan godt være, at man som studerende synes at det er vildt fedt at bo i Aalborg og gå på cafeer og gå til koncerter og alt muligt. Men hvis man gerne vil ud og have rigtig mange ansvarsområder og have en rigtig bred job portefølje i forhold til opgaveløsning, så er der altså bare en ide i, at man trækker udenfor de store turistcentre, fordi der er bare højere til loftet, der er langt flere opgaver, der skal løses med mindre bemanding, så derfor får du også nogle større ansvarsområder, og det er bare federe. Det er vildt fedt, det skal I bare gøre!

Monica:

Ja, solgt! Det er dejligt at høre, for det er også det, vi har kunne mærke her fra, hvor vi sidder, bare med vores lille research. Der er nogle initiativer og nogle mennesker, der virkelig gør noget, og det er også det, vi er faldet for.

Dikte: Ja, og det er endda før vi tog derned.

Monica: Lige præcis.

Claus:

Der er simpelthen så mange fede steder. Hvis I planlægger en tur må I sige til, hvis I skal have nogle gode steder. I skal klart tage over på Krænkerup gods og få en øl. Det er så nabo kommunen, men det ligger stadig på Lolland, men Krænkerup gods har jo deres eget bryggeri, og de har noget der hedder Traktørstedet, og der har de fået lagt øl haner fra bryggeriet direkte over til Traktørstedet, og så sidder man der og kan få en kold fadøl og en tapasplatte ude i en gårds have på godset. Det er spitze, og de laver rigtig god øl.

Monica: Det bliver en vigtig del af feltarbejdet.

Claus:

Ellers skulle I komme til madens folkemøde, det bliver holdt ude på det andet gods i starten af september. Den 24.-25.-26. september mener jeg, det er. Det er jo en af vores store satsninger at arbejde med fødevareudvikling og prøve at få vores fødevare aktører til, ikke at se sig selv som

fødevareproducenter, men også se dem som turistaktører, og det er den 24-25-26 september, hvor vi afholder mødet på det andet gods.

Monica-Dikte:

Tusind tak for det hele, og tak for mailen, du har sendt. Vi tales ved og skal nok holde dig opdateret på det hele.

Appendix 5: Kirsten Sydental

Medstifter af Lolland Lovestorm. Bosiddende på Fejø

Interview Transcription

07-06 2021

Dikte:

Vi synes også, det er rigtig spændende, hvad du har været igang med på Lolland. Så vi ser frem til at høre dig lidt ad med det. Ja, bare lige for kort at introducere os og hvorfor er det, at vi har valgt Lolland, og som turist kandidatstuderende, hvorfor snakker vi så om bosætning?

Men Monica og jeg synes det er interessant at udforske det krydsfelt mellem bosætning og turisme. Vi vil også se på, hvordan denne balancegang kan være med til at skabe et bæredygtigt samfund. Hvorfor er Lolland en særlig interessant case for os? Vi synes der sker meget med den Sjællandske bosætningsindsats, Femern forbindelsen og så er det blevet fremhævet med Corona, at når huspriserne er blevet så høje inde i de større byer, så begynder folk at søge ud af, og der synes vi netop at Lolland kommunalt har fået øjnene op for, at Lolland kunne være et sted for tilflyttere, og måske også for folk der flytter tilbage, som er vokset op på Lolland og simpelthen flytter tilbage igen for de kan huske barndommen der i det område, og det trækker. Så der er forskellige ting, og en personlig tilgang er, at Monica og jeg, som bor i København har også selv nogle tanker om at blive tilflyttere. Så er vi selvfølgelig også interesseret i at se, de her strategier og ambitioner. Hvordan bliver de modtaget, hvordan bliver de omdannet til praksis, og hvem er det, der får lov til at blive hørt? Så det er sådan, ja, der er mange ting, vi synes er rigtig interessante ved Lolland.

Vi vil gerne høre først og fremmest, hvad er din historie og tilknytning til Lolland og Fejø. Hvad fik dig til at flytte tilbage, og hvordan startede du ud?

Kirsten:

Jeg er født i 1970, flyttede fra Fejø i 1984 da jeg skulle i gymnasiet, min mor havde tilknytning til Sorø og Sorø akademi. Det var meget almindeligt at drenge kom på kostskole og piger kom til Nyborg, men der blev så åbnet på Sorø akademi for, at piger også kunne komme der, og det synes min mor var fantastisk. Hun var aldrig blevet student selv, hun kom fra området, og alle mændene i familien havde fået liv, bare ikke hende. Da det så blev min søster og min tur så synes hun, at det kunne være noget for os, og det er jo også fordi, vi bor på den her ø. Der er langt til

skole og vi havde gået i 8. og 9. på Lolland, hvor vi tog hjemmefra når de var mørkt, og vi kom hjem når det var mørkt. Vi havde lyst til at komme ud, så det her lød som et godt tilbud fra min mor, så derfor flyttede jeg faktisk allerede hjemmefra inden jeg var 15 år. I 1986 flyttede jeg. I 1989 blev jeg student, og så har jeg læst, været i udlandet og blev færdig som cand. mag i datalingvistik, it og sprogvidenskab i 1996, hvor jeg var 25, og så dør min mor året efter da jeg er 26, knap 27 år. Min far var død, så vi skulle beslutte, om vi ville flytte tilbage. Jeg havde på det tidspunkt fået et job i Det Danske Sprog og Litteraturselskab, det var simpelthen ønskejobbet, men de gav mig lov til at flytte tilbage, og arbejde 3 dage om ugen på Fejø og 2 dage i København, og det er så tilbage i 1998.

Dikte: Det må have været ret nyt?

Kirsten:

Ja, men det var faktisk meget fremme dengang. Jeg blev tildelt, at nu skulle vi have fjernarbejde. Fjernarbejde var et stort ord, fordi man havde bredbåndsnet, det var før der var før der var internet, nej der var lidt der også, men man havde de her routere, der stod og bippede, man kaldte jo op, og så hentede man sine bankpapirer ned osv. Så jeg brugte faktisk ikke internettet, men jeg rejste frem og tilbage og opdaterede min computer og databasen hver gang, så jeg ikke havde den samme bruger som mine kollegaer, så jeg reserverede nogle brugere, og så tog jeg dem med tilbage. Så købte jeg et stort ordbogsværk, som var nødvendigt, som ikke fandtes digitalt på det tidspunkt, men det købte jeg selv, og jeg kunne trække det fra i Skat fordi det hørte til mit arbejde. Så havde jeg også nogle gode kørselsfradrag, og min mand kørte også samtidig, for han havde deltidsjob i Rødovre, så derfor kunne det lade sig gøre. Det var ligesom Corona, hvor man mødte ind to gange om ugen og så tre dage på Fejø. Vi havde ikke børn endnu, så det var nemt. Så kom der jo børn. Vi havde det lidt sådan, at hvis der ikke kommer børn, bliver det et nemt liv, og hvis der kommer børn, så må vi jo tage det, som det kommer, og vi ønskede børn. Og så fik vi tre på fem år. Så der havde jeg også nogle gode barsler. Det var rart at have barsel på det tidspunkt. For så havde jeg jo nogle pauser fra det der køreri.

Dikte: På grund af, at så skulle du ikke pendle på den samme måde?

Kirsten:

Nogle gange kom jeg jo meget bagefter hjemme i huset med oprydning osv. Så var der ligesom nogle måneder til at få indhentet nogle af alle de ting, som jeg måske hentede i det daglige, når jeg arbejdede, hentede børn og kørte frem og tilbage. Så var det meget godt med de der barselsperioder. Så blev jeg også ledig i en 13 måneders periode. Jeg var gravid og ledig samtidig med nummer tre. Men det varede heldigvis ikke længe, så fandt jeg jobbet alligevel igen. Så har jeg været ansat i kommunerne, i Lolland kommune, i deres kommunikationsafdeling og der troede jeg jo, at jeg skulle ind og ændre ting. Kommunen var lige dannet og jeg tænkte, det er jo simpelthen syv små kommuner, én stor, og nu skal vi simpelthen danne en ny identitet, og vi skal samle det her sted og vi skal vise alle de styrker, vi har. Jeg var meget obs på det. Det var også fordi, jeg havde beskæftiget mig med det samme her på Fejø. Der havde vi haft en skolekrise, hvor de sagde til os politikerne. Hvis I vil have fortsat skole, så må I finde nogle tilflytttere eller få nogle børn. Og vi fik børn og vi trak tilflytttere til, men børnene vokser jo hele tiden ud af skolen, så det er jo et on-going projekt det her med at holde en skole fyldt. Man skal jo heller ikke bare fylde skolen for det. Det skal jo også være mennesker, der kan lide at bo der, som man tiltrækker. Men vi gjorde mange ting, som helt almindelige borgere på Fejø der i starten af 00'erne. Også

fordi, det var jo vores egen dagpleje, vores egen skole, der var on stake, eller på spil, så det var jo reelt. Det var bare nye naboer og nye legekammerater til vores børn. Vi havde ikke tænkt os at flytte. Det var mit barndomshjem og vi måtte køre hele linen ud, om vi så var de sidste der skulle flytte fra Fejø. Det havde jeg lidt i baghovedet, altså selvfølgelig flytter vi, men det gør vi først når vi er de sidste med børn tilbage. Alt andet skal prøves. Intet er uforsøgt, alt skal prøves. Så vi fandt ud af, hvordan man lavede en hjemmeside, vi interviewede hinanden. Det behøvede ikke at være professionelt sådan et interview, det var bare at skrive nogle spørgsmål og så svarede vi selv på den, og vi tog selv billeder. Det var også lige der, der kom digitalkameraet frem, og vi læste os simpelthen til, hvordan man lagde de her ting ud på nettet og hvordan man gjorde. Det var en gratis måde at komme ud på, og pludselig så kunne ejendomsmægleren jo også vise vores side og vi kom også i Berlingske, vi havde noget åbent ø arrangement. Der var nogle Lolland-falster kommuner dengang, der lavede nogle bosætningsarrangementer, og der var vi så med som de eneste indbyggere, og det har jeg altid tænkt på, at det fungerer jo bedre, når det er indbyggerne selv, der står Forrest, istedet for, at det er ejendomsmægleren eller en kommunaldirektør eller hvad det nu er, som ikke bor der selv. Så jeg har altid troet på det der med, at det skulle være autentisk og at vi selv havde en enorm tiltrækningsskraft, hvis vi bare vovede at stille os frem og bare være os selv. Men det er der rigtig mange, der ikke bryder sig om. Men jeg kunne se det her med, at når vi selv havde små børn og stod med dem på armen, der var ikke noget der var mere tiltrækende næsten, end at blive naboer til os. Men når der stod nogen, der var 40-50 år, havde man ikke så meget lyst vel. Man skal være sikker på, at der er nogle jævnaldrene. Det prøvede vi at overbevise dem om, dengang. Nå, nu sproler jeg lige lidt frem.

12:00

Så i 2008 og 2009, nej altså det var mens jeg var ansat i kommunen. Det startede i 06-07, da den nye kommune startede. Jeg fik ikke nogle løfter om hvad jeg fik lov at skulle lave. Men jeg kunne godt se, at jeg fik ikke lov til alt det her med at beskrive landsbyerne, og beskrive, altså synliggøre, at man godt kan have et liv på Lolland som kvinde eller som højtuddannet. Det var især også de ting, jeg syntes var lidt spændende, også det her med fjernarbejde, det havde jeg jo så, da jeg var i kommunen, men der var jo andre på Fejø, der lavede fjernarbejde, og jeg tænkte, at det må jo også kunne lade sig gøre på Lolland. Tænk jer og forestil jer, på Fejø, hvis vi tager færgen væk, at der ikke er alt det besvær, så kan det jo ikke være så svært at få folk til at flytte til Lolland, men jeg kunne bare ikke rigtig se de der fællesskaber, og det var lidt sværere at få greb om det på Lolland, fordi folk boede så spredt, og det virkede ikke som om at dem der havde kræfter til at løfte sådan en opgave, at de kendte hinanden. Så var det ret tydeligt for mig, at jeg ikke skulle beskæftige mig med det. Det er ikke en communal opgave, Kirsten. Der var meget mere krise stemning end jeg forstod, så det handlede ikke om at tiltrække nye borgere, der var også den her undertone af, at hvordan kan du forestille dig, at mennesker som dig selv, at de vil bo på Lolland, det var der nogen der ligesom stillede meget kraftigt spørgsmålstegn ved. Det blev jeg meget skuffet over, at de ledere vi havde, at de ikke troede på det. Tværtimod havde de det sådan, at der var rigeligt af Københavnske dårlige familier, der kom, og dem skal vi jo have kun. Det der forstod jeg sådan efterhånden, at det var måske det, der var i spil, og det blev sagt tydeligere og tydeligere, at befolkningstallet på Lolland falder, og det vil det blive ved med. De havde hele tiden den her bagud skuende statistik, og den forlængede man bare fremad, og sagde, det har været sådan her de sidste 10 år, og de næste 10 år, hvis vi følger den kurve, så kan du nok forstå, at så er vi nede på 40.000 om 10 år eller 30.000. Jeg havde det bare sådan, at Nej. Det må da stoppe et sted! Så er vi jo nede på 20.000 om 15 år. Regner I slet ikke med, at det stopper? Regner I slet ikke med, at vi selv kan gøre noget? Jeg kunne bare mærke, at nu blev det politik det her, og det skulle jeg jo ikke blande mig i som embedsmand. Så måtte jeg jo gøre noget selv,

så jeg besluttede jeg så at samle nogle kvinder, som jeg havde mødt, via mit arbejde som jeg syntes mindede lidt om mig selv, og så tænkte jeg, så må vi jo gøre det, og så må jeg gøre det i min fritid, for jeg havde det også skidt med, at jeg følte, jeg var sat i verden for at gøre en forskel med kommunikation i Lolland kommune, og det fik jeg ikke lov til, så måtte jeg jo. Så tænkte jeg, så må jeg gøre det i min fritid, og jeg ville også gerne lære de der kvinder lidt bedre at kende, så tænkte jeg, vi må kunne gøre det samme som på Fejø. Det handler bare om at finde de her, der vil det samme og så få dem til at sidde omkring det samme bord, så må vi starte med os selv, uanset hvor småt det er, tænkte jeg. Så jeg startede med tre andre kvinder og så blev vi en lille forening eller gruppe, der søgte penge til at lave en hjemmeside, der hed QLF, har I stødt ind i det?

Dikte: Ja, vi har også et interview med en kvinde der hedder Marie Louise Friderichsen.

Kirsten:

Ja, hun har ikke været... Hun var med i starten vil jeg sige, og hun har også været interviewperson, men hun var ikke en af dem, der startede det.

Dikte: Nå, okay. Så det er faktisk dig Kirsten?

Kirsten: Ja, jeg har startet QLF.

Dikte:

Nå okay, det var vi faktisk ikke klar over. Vi vidste jo godt det med Lovestorm, men vi vidste ikke at det var dig, der var med til at starte QLF. Jamen det er da godt lige at få det på plads.

Kirsten:

Ja. Vi udkom så endelig, det tog lang tid. Først i 2011 fik vi lavet en hjemmeside der med 8 interviews. I 2013 fik vi lavet en ny publikation, et hæfte med nye interviews med 6 eller 8 nye kvinder, og de havde sådan en tese om, at det er kvinderne, der er svære at overtale. Mænd vil gerne på eventyr og være udstationeret på Lolland, det kan de godt leve med, men det er kvinderne der er tilbageholdende og siger: Aj, kan mine børn gå i skole der, kan de få venner? Mine børn, skal de betale en pris, og ja, I kan selv regne ud, at hvis man ikke tror ret højt om et område, så vil man jo ikke selv sætte sine fødder der. Så vi tog jo alle de højeste og fineste kvinder og også nogle helt almindelige. Vi tog nogle godsejer damer, lærere, folkeskole, sygeplejerske. Jeg var også én af dem, forskellige typer. Der er også én, der er brandmand, sådan spændende profiler, syntes vi. Da tænkte vi, at hvis vi kan vise de her og gå Forrest, kan vi måske lige nedbryde nogen stereotype forestillinger om, hvem der bor på Lolland. Så kan jeg huske, at vi også søgte penge ind til LF International. Det var faktisk også min ide, fordi jeg syntes, det var ærgerligt med alle de udlændinge, der var her, og som ikke blev taget godt imod. Der var jeg startet i Nordic Schuper(?), jeg havde nogle kollegaer, der var udlændinge, og de tog jo bare hjem til deres kollegieværelse i Nakskov, og jeg tænkte, at hvis de finder noget andet, så kan jeg godt forstå hvorfor. Fordi jeg kunne ikke overskue at have dem som nye venner, og især ikke når jeg boede på Fejø, men der var bare ingen i Nakskov heller, der tog sig af dem. Jeg gik hele tiden med det der mantra om at, ja Nakskov er bedre end man tror, men jeg kunne godt se, at det er godt nok ikke sjovt for udlændinge at starte der. Så vi søgte penge til LFI, og det er så Tanja, der har ført det videre. Har I talt med hende? Tanja Von Rosen. Nå, men samtidig med, at vi fik de penge, der startede Lolland Falster Lovestorm så, og jeg kunne jo ikke begge dele, så det blev så Marie Louise, der fik nogle af de projektmidler til Lolland Falster International, og én der hed Pia

Valberg, og så har Tanja overtaget det nu helt som frivillig, for pengene er brugt kan man sige. Men vi har jo altid troet, at de ting vi lavede, det var noget kommunerne ville kunne lide og hvor vi kunne tappe ind i hinandens arbejde. Sådan blev det bare aldrig. LFI de har hele tiden prøvet at gøre noget for Business Lolland Falster, og bedt om en lille smule kompensation for deres arbejde, men Visit Lolland Falster, de ønsker så, at det er deres egne ansatte der gør sådan nogle ting her, hvis det er. Det er fint nok, der er nogle såde frivillige, der vil gøre noget, men de giver ikke penge til frivillige udenfor deres egen organisation, er mit indtryk. Det samme med kommunen. Det er rigtig dejligt, at nogen gør det her, og vi får roser og alting, men vi bliver ikke rigtig inviteret ind.

Monica:

Er det samme indtryk, nu hvor du både har været med til at opstarte QLF og LFI og Lolland Lovestorm, det er jo i virkeligheden ret mange grupper, du har været med til at starte, så man tænker, at det er jo en kæmpe ressource for lige netop kommunen eller Visit Lolland Falster, er det samme indtryk du har haft hele vejen igennem ved alle sammen, eller har det ændret sig?

Kirsten:

Jeg vil ikke sige, at vi ikke bliver inviteret ind. Når jeg beder om et møde, så får jeg det. Men problemet er faktisk også noget ret praktisk eller logistisk, at jeg har mit eget arbejde fra 8-16, og dem på kommunen har deres fra 8-16. De er ikke ret glade for at arbejde udenfor og det er jeg heller ikke, fordi så synes jeg, at så overgår vi. En ting er, at man bruger sin tid på det, men jeg er meget ked af også at bruge ferietid, altså tage en dag fri osv. Og lige mit arbejde, det er ikke sådan et, hvor man bare fleksler fuldstændig rundt, det forventes at jeg er der, når jeg er på arbejde. Jeg kan ikke bare arbejde en lørdag, og så gå til møde med kommunen en mandag, så vi har faktisk svært ved at kunne mødes synkront. Jeg arbejder meget asynkront, jeg arbejder aftener og weekender, og alle de andre holder fri der. Jeg kan ikke.. Vi må også gerne få penge siger de, hvis vi laver et projekt, og jeg har bare ikke lyst til flere projekter. Jeg vil bare gerne have noget basis udvikling og noget drift, sådan så vi måske kan begynde at tjene nogle penge eller få nogen kontingenter i større stil eller erhvervsstøtte, eller en stor pose penge fra kommunen, det gør sportsfolk jo eller sportsklubberne. De får sådan nogle store beløb og så skal de så også gøre nogen ting med kommunen. Men det gør jo, at der er en hel eller en halv person, der kan have et arbejde, og så langt er vi jo ikke nået endnu hos os. De ved også, at det er vores hjertebarn, så de ved også, at vi fortsætter, om vi får penge eller ej, og vi har ikke været gode til at formulere, hvad det så er, vi gerne vil, og hvordan vi gør det større. Men jeg har det jo sådan basis, at bare vi fik et kontor og en eller to ansatte, så kunne vi gøre meget mere, og så ville det komme helt af sig selv, for der er også mange der rækker ud og spørger, om vi skal lave det eller det sammen, og det kan vi jo ikke når vi ikke har nogen arbejdstimber reelt. Så hvis nu, der var nogen, der havde givet os en stor pose penge, og det er der jo så måske også fonde, der måske gerne vil gøre, det har vi jo ikke udelukket, det er jo også derfor, vi stadig fortsætter, men så tror jeg, at kommunen ville have haft meget lettere ved at møde os, sådan helt lavpraktisk så ville der have siddet en person i Maribo, som man kunne gå hen til, eller personen kunne gå hen til kommunen og de kunne holde nogle møder og planlægge meget mere, men der er jo ikke nogen til rådighed andet end især mig, der laver tingene om aftenen og i weekenderne. Men der er jo mange andre måder, man kunne støtte os. Jeg undrer mig over, at når politikerne er på Facebook, at de ikke bruger os og at forvaltningen ikke bruger os på Facebook. Vi har jo sagt til dem, at det her det er et sammenskudsgilde, vi deler de gode historier alle sammen, og det gælder også kommunen, de må gerne bruge vores platform. Men på et tidspunkt har de sagt,

vi har besluttet ikke at bruge Lovestorm som kanal, og jeg var bare sådan, Nå. Så beder de os om at dele en historien, og der har jeg det bare sådan, nej. Det må I selv gøre. Vi vedligeholder den, og så længe, vi ikke får penge for noget som helst, så deler vi altså heller ikke. Men vi åbner for deres historier. Det er selvbetjening. Sådan er det jo også for borgerne. Jeg sidder ikke og gør det for borgerne, altså deler deres historier, de gør det jo selv og de har lært sig hvordan man gør. Så ja, nu skal jeg heller ikke sidde og klage. De synes godt om det vi laver, det holder vi fast i, og den påne måde at sige det på det er, at det kræver en modningsproces, altså de har aldrig set noget lignende. Man lærer ikke om det her hos KL, så de ved ikke helt hvordan, man skal bruge den. Så dækker vi to kommuner. Det har de også sagt er et problem. Hvis vi bare dækkede den ene kommune så ville det være lettere, for hvis de støtter os, så skal de sikre sig, at der ikke bliver alt for stor overvægt til den anden kommune. Men altså på den anden side, så har de fået noget, der hedder Business Lolland Falster, de har Visit Lolland Falster, og det dækker også to kommuner. Det har været sådan, at de sagde til os i starten, Gå til Business Lolland Falster det er dem der har med branding og turisme at gøre, og så gik jeg til dem og så sagde de, nej I skal tilbage til kommunerne, det er dem der har med bosætning at gøre. Okay, så kunne vi jo ligesom godt mærke mellem linjerne, at vi ikke var ønsket nogle steder, sådan har vi jo tænkt det lidt. Men jeg tror, vi er en størrelse, man ikke kender. Vi er en bevægelse, der kun vil kommunen det bedste, og det er svært at forstå.

Monica: Så der er ikke nogen, når du siger Vi og Os, så mener du Lovestorm, QLF?

Kirsten: Ja, os i bestyrelsen.

Monica: Ja, så der er ikke nogen i bestyrelsen der får løn? I er alle sammen 100% frivillige?

Kirsten:

Jo, altså fra 1. oktober sidste år gik jeg 1,5 dag om ugen ned i tid. Hver mandag og hver anden fredag, og jeg får så en lille kompensation, fordi vi har råd til det nu. Jeg får 5000 kr. om måneden. Det gør det jo så ikke ud for den tid, jeg er gået ned, men det er dog mere end jeg nogensinde har fået før. Så det er jeg glad for selvfølgelig.

Dikte:

Jeg har lige et opfølgende spørgsmål. Vi har også talt med andre der også siger, at kommunen ikke er så pro aktiv, og så har der også været problemer med LAG midlerne, altså fordi der skal du allerede have færdiggjort et projekt, inden man kan få det finansieret. Har det også været en mur, I har stødt på i forhold til LAG midler?

Kirsten:

Vi gjorde det med QLF og havde en del besvær med det, for vi måtte jo sige til dem der leverede materialet til os, at de først fik pengene sent, så de måtte vente på pengene, men de fik dem. Med den erfaring i det nye setup i Lovestorm, der har jeg altid tænkt, at vi ikke skulle søge LAG, vi har næsten ikke brugt krudt på det, og det er jo også trist, at det er sådan, men det her er jo noget meget immaterielt. Hvis vi skulle købe penge til en rutsjebane eller en legeplads, så kan man søge LAG, og det er meget konkret. Det her det er, jamen I kan jo selv se, hvad det er, det er jo ikke noget, man kan måle og veje. Jeg tror, det er andre steder, man skal søge penge, men vi har jo stor opbakning fra erhvervslivet, hvor vi så også har nogle erhvervsstøtter. Hvis jeg havde lidt mere tid, så tror jeg, vi kunne få flere penge ind den vej, vi skal bare have det sat lidt på skinner,

det her med, hvordan vi indkræver pengene og hvordan vi gør det ene eller det andet. Også vores medlemmer, der starter vi jo forfra hvert år med at have 0 medlemmer. Så gør vi det meget manuelt med at indkræve det, og det har jeg brugt meget tid på og sammenlignet med, hvor meget man så får ind, så kunne det være meget smartere med nogle medlemssystemer, hvor det bliver trukket på deres betalingsservice osv. helt automatisk, og der er vi ikke endnu, men vi ønsker da, at det kunne blive sådan. Det er sådan noget, vi gerne vil bruge penge på og tid på. Men der er jo mange der synes, at det er jo ikke branding, og det er noget meget indadvendt drift, basis, men vi er bare nødt til at få det igang før vi kan komme videre. Hvis det er en af kilderne til, at vi har penge, så må vi jo lave de systemer. Men der har ikke været den store vilje til at hjælpe os med den slags. Vi har forsøgt med BLF, at de skulle give os noget støtte, og netop noget som var administrativt og som ikke var penge, altså hvor vi kunne bruge deres kontor og faciliteter og arbejdskraft, men det er bare aldrig blevet til noget. Vi har jo også gerne ville være os selv. Det vil jeg da også godt medgive, at det er ikke rart i en situation, hvis vi lige pludselig er afhængig af BLF og de så lige pludselig stopper deres administrative hjælp, fordi hvor er vi så henne?

Dikte: Ja, så I ønsker måske at komme til et punkt, hvor I kan være selvforsynende?

Kirsten:

Ja. Der er også mange der siger, hvorfor vil I have støttekroner fra kommunen? I skal da ikke have et fundament, der er så usikkert som en kommune, hvor det hele står og falder med hvilke politikere, der sidder der. Så kan der blive valgt nogle politikere, der trækker tæppet fuldstændig væk under jer, det er da erhvervslivet I skal lade jer støtte af. Nå ja, det er da måske rigtigt nok, men det er jo... Efter vi ligesom gik i luften var der jo mange der sagde til kommunen, Nej. I skal lave nogle bosætningskampagner, underforstået med os, og det gik de så igang med i Lolland kommune, men det blev bare uden os, og det er jo det, vi synes er så underligt. Alt det de laver, noget der hedder Lolland lever livet, hvorfor kunne det ikke have været Lovestorm, alt den kraft der er lagt i det? Og det er startet efter, at vi startede. Så sidder vi der, Nå, ja, okay... Så har jeg jo holdt møde sammen med Henrik Madsen og nogen af de medarbejdere havde på det tidspunkt. Jamen vi kan også godt samarbejde og have jeres logo på vores hjemmeside. Det var jeg da glad for men altså så logoet kom ind på en underside, hvor man skulle klikke og scroll ned. Der stod så vores logo, og at vi havde 6000 medlemmer, og vi har jo over 30.000 medlemmer. De havde slet ikke læst op på det, tror jeg. Så sagde jeg, kunne vi dog ikke lave det sammen, så ville det være meget mere kraftfuldt, og jeg vidste godt, at det nok var for sent at spørge, men vi bliver jo heller ikke orienteret om noget før, det så går i luften og vi kan læse om det i avisens, så sidder folk og spørger, hvorfor var I ikke med i det? Jamen vi vidste det jo ikke. Men jeg sagde så til ham, for de ville så indkalde os inden de gik i luften, og hvor alting var for sent, så sagde jeg: Det havde været dejligt, hvis vi kunne have lavet det her sammen. Så var svaret, at jamen to skibe i søen, det er jo bedre end et skib i søen. Så bliver man bare sådan, okay. Jamen så må vi jo være her begge. Hvis vi nu var nogle iværksættere, der havde opfundet en ny sko eller et eller andet, og vi synes, at nu var vi lidt for tæt på konkurrenten, så ville man måske flytte til Sjælland eller noget. Men vi kan ikke flytte det her projekt, det bor her, og det er det, der er den store værdi. Jeg har jo ikke lyst til at lave det i Næstved det her eller nogen andre steder.

Dikte:

Det her går meget godt i tråd med, hvad vi også er interesseret i, og hvilke begreber vi også synes er rigtig spændende at dykke ind i, for at prøve at forstå, hvad det er der sker på Lolland.

Vi arbejder med begreber som placemaking og storytelling, og der spiller Lovestorm jo super godt ind i det. Derfor er det også interessant det med de to skibe i søen, for det er jo igen det med narrativer, og måske er det også meget godt at have et samlet narrativ.

35:00 Men hvilke narrativ er det, at Lolland Lovestorm ønsker? Hvad er det I ønsker at forbedre eller ændre, og hvordan ser du det storytelling og Lovestorm?

Kirsten:

Jamen jeg kalder det egentlig ikke storytelling. jeg har det bare sådan, at Lolland havde før et omdømme, som ikke var positivt, og som baserede sig på én fortælling eller et narrativ, og vi vil bare gerne skabe eller vise, at der også er et andet. Vi har besluttet, at vi gør ikke noget for at hviske det første væk, altså det er jo ikke usandt, og det gjorde vi især i starten, nu taler vi ikke så meget om det mere, men vi har jo ikke lyst til at bestride det fakta, som der er. Vi synes måske bare, at det har været en uheldig italesættelse, og det har været en italesættelse, der kom gang på gang, og det var den samme, den var ikke særlig nuanceret, så medierne har jo skabt et billede af, hvad Lolland Falster er. Der blev det ligesom dråben, der fik bægeret til at flyde over, da der kom den her "På røven i Nakskov". Der kan man sige, at vi besluttede at tage ejerskab over en ny fortælling om Lolland Falster, som kunne supplere og hvis vi var heldige, kunne den også måske erstatte det narrativ der var tidligere, men altså et supplement til det som medierne fremstillede om os, fordi det synes vi ikke var fair. Det var simpelthen også noget med Fairness. Det var jo helt umuligt at begynde at.. Der havde også været den her "Håbløshedens by", det var før, jeg flyttede tilbage. Det var en film om Nakskov, der var helt forfærdeligt, og det er jo selvforstærkende, og det er så farligt det der, fordi hvis folk begynder at tro, at det er sådan, så er det jo, at folk begynder at lade være med at flytte til, og de fortsætter med at tale dårligt om det, og når de unger flytter herfra og til byen, så lige pludselig finder de ud af.. Det svarer næsten til, at du får at vide, når du flytter til en stor by, at din familie er dårlige. Min datter har engang blevet spurgt om: Hvad er så det dårligste ved at komme fra Lolland? og så var hendes svar, at det dårligste ved at komme fra Lolland, det var at jeg opdagede, at andre mennesker ikke synes godt om det område, da jeg opdagede, hvor dårligt folk talte om det, for det var hun faktisk ikke klar over. Hun har levet et godt liv, synes hun her, og det var først, da hun så flyttede væk derfra, at hun opdagede, hvor dårligt det blev omtalt, og det blev hun jo ked af faktisk. Det er jo også sådan jeg har det, og det er jo selvfølgelig måske blevet smittet af det, men jeg bliver jo ramt af det på samme måde, som hvis det var mine bedsteforældre der var nogen, der talte dårligt om. Det kan godt være, det er sandt, men jeg vil gerne have, at de forstår baggrunden, fordi jeg synes jo ikke, at det er Lolland som geografi, der er skyld i det her, det er jo meget nogle strukturelle ting. Lolland var jo et rigt sted tidligere, det er jo ikke fordi jorden her er fattig, eller at der kun bor fattige mennesker. Der bor også velhavende mennesker, de fortæller bare ikke deres historier, de lever stille. Det er det jeg gerne har ville prikke hul på også med QLF, man bliver jo nødt til at fortælle om os selv, hvis vi vil have en modhistorie til medierne, og det gjorde vi så. Selvfølgelig var der opmærksomhed omkring det, men der kom jo meget mere opmærksomhed, da vi så lavede Lovestorm, der eksploderede det ligesom, og der begyndte folk at få øjnene op for at, der er måske et andet billede end det, medierne tegner dernede, for vi ligger jo også perfekt geografisk. Der er ikke nogen broer vi skal over, som koster noget, det skal du, når du skal til Fyn. Der er ikke ret meget trafik hernede, kun lige omkring hovedstaden. Der er alle de her kyster, og der er ikke larm, og der er frisk luft og altså, hvis det havde været i udlandet, så havde det været sådan et Liebhaver sted. Det er jo kun fordi, at der er den her italesættelse, at det ligesom er skidt. Det er også derfor, det er så udfordrende og spændende, synes jeg, for det er jo bare det, man skal fjerne, eller "bare" og "bare", der er jo også dem, der ikke lever godt. Men der er jo ikke

sådan det store oprør, eller der er ikke ballade i Nakskov, bare fordi, der bor fattige mennesker, altså de kommer jo ikke op og slås hele tiden, det er jo ikke ghettoer på den måde, selvfølgelig er der lidt, men det er jo ikke sådan et betændt område. Folk lever faktisk med respekt for hinanden, og det er jo et sted, hvor man kan være selvom man har haft fiaskoer i sit liv. Du bliver ikke drillet, du bliver ikke hængt ud. Det er et ekstremt tolerant sted, og det er egentlig meget smukt, at der stadig er byer, som Nakskov, hvor man kan have lov til at have en pause i livet eller bare være til og have sin pension, som man måske har fortjent.

41:05: Dikte:

Vil du sige at, det ikke nuancerede narrativ, du ligesom blev mødt af, eller fortællingen om Lolland, vil du sige, at der er begyndt at ske en ændring siden, at Lolland Lovestorm ligesom startede?

Kirsten:

Ja, det fortæller folk jo. Det hører jeg. Jeg hører det ikke så spontant, men jeg hører, at dem jeg laver Lovestorm med, de kommer og fortæller det til mig, at de synes, der er sket en ændring. Også ejendomsmæglerne siger at siden 2015, altså det er ikke bare noget, der er kommet med Femern og Corona, der skete noget i 2015 og 2016, da vi gik i luften og som startede det her. Og nu er det så en kombination af det hele, men der er måske også nogle ledere, der er begyndt at tro på Lolland noget mere, det handler også meget om vores egen selvforståelse. Måske er der nogle ledere på Lolland, og vi er selv begyndt at fortælle en anden historie. Vi var en håndfuld i starten, og nu er der flere, der tror på det. Det er også det, der er det forfærdelige, at man kan tale sig selv ned, og især de unge, som er meget sårbarer. Hvis du flytter herfra, du flytter til København og gerne vil have venner, tror I så ikke, at man er en lille smule.. Jeg tror, at man nemt kommer til at tale ind i den samme latterliggørelse eller nedladende stemning, bare for at være med på beatet. Man er jo ikke udstyret, når man kommer herfra, til at tage de diskussioner, og når man så opdager, Okay, er det sådan, der hvor jeg kommer fra? Jamen det er måske rigtigt, for de er jo klogere her i København, eller også tier man bare stille og så snakker man ikke om det, men det sætter jo nogle spor i en, det gør måske også, at man ikke har lyst til at flytte tilbage, fordi man forbinder det med succes, at man flytter væk herfra, hvis man lige pludselig opdager, at det er skidt det, man kommer fra, så vil man ihvert fald gerne være succesfuld, og så taler man det lidt ned, indtil man selv har vist at man har nogle succes'er, så kan man ihvert fald starte med at tale det ned der, hvor man kommer fra. Det er min egen psykologiske analyse, men det tror jeg da, der er nogen, der har oplevet. Hvis man ikke hopper med på den der jargon, så som jeg sagde før, så tier man måske bare stille, og så er det, at den får lov til at overleve, og det kræver rigtig meget mod at begynde at tale dem imod ihvert fald, for du sidder der tit som den eneste, så begynder man at lade være med at sige, at man kommer fra Nakskov, så siger man bare, at man er fra Sjælland.

Monica:

Så der har Lovestorm været med til at give lidt ballast i ryggen, at man vidste at man havde en hel Lovestorm bag sig?

Kirsten:

Jeg ved faktisk ikke, hvordan det er blandt de unge, men blandt de voksne på min alder og ældre, der er ihvert fald sket en ændring. Jeg tror, det er meget forskelligt med de unge, hvad de egentlig siger.

45:00

Der er jo også gode grunde til stadigvæk at ville væk herfra. Der er ting, vi ikke har her, som man har i København, og det er ikke forkert at fremhæve det, at det er en mangel. Men det er bare lidt ærgerligt, hvis det bare er det, man tager med, at man ikke også tager den anden historie med. Så tror jeg da, der er nogen der synes det er sjovt, at det bliver lidt hipt. Så jeg håber da, at nogen ridder med på den kæphest i stedet for.

Monica:

Jeg skifter lige lidt emne, til det som jo egentlig er vores briller, nemlig turistbrillerne. Nu må du jo bare svare ud fra din stol, og når du bor på Fejø, tænker jeg også, at du har mødt riktig mange turister igennem årene. Så hvordan ser du, at turisme og bosætning også det narrativ, vi har talt om, hvordan kan det spille sammen i den fremtidige udvikling af Lolland? Turisme og bosætning, ser du, at det løber parallelt eller er modsætninger?

Kirsten:

Jeg er jo opdraget meget som øbo, og jeg er meget påvirket af den her med, at være en ø, og vi har organiseret på de 27 danske småøer i en paraplyorganisation, der hedder Sammenslutningen af Danske småøer. Der har man bare en helt anden måde at se verden på, som er mere optimistisk. Det er jo sådan på tværs. Alt det, jeg har savnet i Lolland kommune og i ledelsen der, det har jeg jo fundet i den anden, som vi hører til. Vi har ligesom to statsborgerskaber på Fejø. Vi hører til på Lolland, og så er vi en små-ø i Danmark, og det er bare altid den der med at være små-øbo, som jeg har kunne bruge til noget. Det er den gejst og begejstring og overlevelseskraft. Det er ligesom den, jeg altid gerne har ville føre over til Lolland, for jeg synes ikke, at den var så tydelig der. Hvorfor siger jeg det? Det er fordi, at den der Sammenslutning af danske småøer, de har jo også lavet bosætningskampagner, og de har været ramt lige så hårdt af fraflytning som vi har i Lolland kommune. Det er jo fordi, der er de samme problemer over det hele med, så er der en ø-skole, der lukker, så mangler man en præst eller en læge, eller en sygeplejerske på øen, og så er der færge problemerne og alt det her. Men der er jo også de her styrker, som er turismen som øerne jo har i meget højere grad, end for eksempel det flade Lolland, kan man sige. Men de har så haft det her slogan på øerne om, at de siger: En dag i en uge, et helt liv. Det betyder, at du starter måske som dagsturist på en ø, så får du måske smag for det, så booker du måske en uge, og såender det med, at du bliver fuldstændig besat af det der ø-liv, og så må du bo der. Det er jo sådan at mange har startet deres ø-liv. Det er de færreste, der bare sejler til en ø, køber et hus og så bosætter sig. De fleste bliver inspireret af venner eller familie eller af en ferie. Så det har jeg også altid tænkt, at det kunne være vejen for os i Lolland, at jo mere ferie der var.. Men det er ligesom om, det der har været på tale i Lolland, det har været det her med flexhuse og flexboliger. Det er måske sådan den måde, fordi det er på den samme måde, man udtrykker det her håb med, at det kan være, at de så kommer til at flytte hertil, når de bliver ældre, eller de sælger det andet hus, men vi starter med den her dobbeltbosætning, og så kan det jo være.. Men det er næsten sådan en mellemgruppe. Det er ikke rigtige turister, de er sådan deltids-lollikker. Det er også noget, jeg har lært på Fejø, at dem der bor i fritidshuse, de vil helst ikke kaldes fritidshusejere eller sommerhusejere.

50:00

De vil meget hellere hedde deltids-øboere. Det er fint at være det, så har jeg jo tænkt, nå men hvis de gerne vil hedde det, hvis det er fint, så skal vi da huske at bruge det ord, i stedet for det andet. Så det handler meget om ord, og det er jo det, der er min baggrund, det er at være ordbogsforfatter og humanist, så jeg er jo optaget af, hvad man kalder tingene og også fra

kommunerne, hvad de har sagt om udviklingen i de her år. Jeg har fulgt meget med det efter jeg forlod kommunen som arbejdsplads, de har jo skrevet på plancherne. De skrev vi skruer ned eller minimere i tide. Vi skruer ned for blusset i tide, vi har den her kurve der går ned og hvis vi skal være strategiske så følger vi den her kurve. Og Lolland har en alt for stor stor og en alt for lille fod, så der er alt for få indbyggere til denne her sko. De nedjusterer, og jeg var så vred over det. Jeg vil jo hellere gøre foden større så den passer til foden, eller justerer begge dele. Og det var bare som om, at der var ingen tro på at vi kunne tiltrække nye stærke tilflytttere. Men det er så kommet nu for nu er femmeren der. Det er ufatteligt, at der skal sådan et byggeri til før Lolland kommune tror på vækst og bosætning og nu med en international skole. Jeg bliver sådan lidt, det her det skulle til for at der overhovedet er den mindste begejstring. Og stadig er der jo skoler på Lolland som ikke har det godt. Men nu er der hen her internationale skole, hvor de taler engelsk og hvor de laver fine reklamefilm på LinkedIn for at tiltrække ingeniør familier osv. Hvorfor har man ikke gjort det noget før? Hvor kommer den begejstring fra og hvordan kan den smitte de andres skoleledere, så der kan komme noget mere tro på at der også er gode skoler i Nakskov?

Det er lidt dobbelt, jeg er glad for at der den her begejstring med den internationale skole osv. men jeg synes, at det er trist at vi er nået frem til '21 før den her begejstring kunne begynde at vise sig.

Monica:

vi har ikke været på Fejø endnu, men jeg i hvert fald at der har været en stor tilstrømning til de danske øer sidste sommer med gratis færge. Har denne øget turisme bundet ud i en øget bosætning på øerne?

Kirsten:

Den største forandring har været, at vi har fået lov til at beholde vores skole. Der gik nogle rygter, og derfor kunne vi jo ikke lade være med at fortælle dette når der var nogle interesserende, som gerne ville flytte til. Det kunne vi ikke leve med, ikke at sige. Og så kom de jo ikke, og så faldt børnetallet, og så slog de til i kommunen: nu! Og så sagde vi giv os 5 års fred, og så skal vi nok få den op igen. Per årgang er der jo kun mellem 15/20 børn og hvis der er to år hvor årgange er små, så falder det jo meget hurtigt. Og så hvis man begynder at regne hårdt på de tal, så kan man jo hurtigt få det til at se ud som at der er nul børn i fremtiden. Der var flere år, hvor der slet ikke blev født børn på Fejø og så gik vi ind og fik reddet skolen og fik lavet loven om på Christiansborg, sådan så at det blev tilladt at der kunne være en "satelit-skole" til en privatskole inde på fastlandet. Fejø havde været en "sandwich-skole" til en folkeskole på Lolland, og det var altid dårlig ledelse, der var ingen som ønskede at være leder på den skole. Der var ingen der ønskede at have Fejø under sig. Det var trist og der var ingen begejstring og så flygter folk væk. Da det så kom under den private skole, og der ikke er nogen kommune som kunne lukke den. Og der fik vi gode bosætningstal. Vi havde dog dalende ældre som flytter, vi har ikke længere de 80/90 årige på øen mere. Fordi ældreplejen er blevet forringet, og når der kun er to at pleje så bliver det meget dyrt jo. Der har ikke været tilflytttere nok til at kunne udligne de ældre, som er flyttet væk. En anden måde at måle det på, måske skal ikke måle i antal af indbyggere, men at måle i: er gennemsnitsalderen faldende eller stigende? Og for os er den faldende i år. Så der er jo nogle ting, som går godt. Der er måske lige et underskud i antal hoveder, men de mennesker som bor på Fejø er gennemsnitligt yngre end året før. Og alene at være opmærksom på disse tendenser når andre tal går ned, som man kan fremhæve. Hver gang jeg bliver spurgt: går det så fremad Kirsten? Na, vi har et år her hvor det går ned, men vi regner

med at det går til næste år og til gengæld så mange nye børn og nyfødte at det trækker gennemsnitsalderen ned.

Der er virkelig vækst med hensyn til turismeaktører. Altså nu har vi 8-9 spisesteder, det havde vi ikke sidste år. Og beboerforening har fulgt med og lavet en turisme side, Visitfejoe.dk, og det er jo fantastisk at vi som lille samfund kan lave dette. Jeg foreslog at jeg kunne skrive nyhedsbreve, og det kunne være sjovt at samle turisters mailadresse og tiltrække dem år efter år og skrive hvilke begivenheder vi har. Det summer og sprudler virkelig om sommeren, og vi skal bare have skuldersæsonen med og det tænker jeg, at et nyhedsbrev kunne hjælpe lidt på.

Monica:

Det er interessant, at du siger at I også måler bosætning i andet end tal. Det er også noget Dikte og jeg har talt meget om. Det er ikke altid at én ny beboer og det også er bæredygtigt, for denne beboer måske havde en anden forestilling om hvordan det var at bo der og lave måske mere revanche end hvad godt er og flytter væk igen. Der er andre måder at måle det på.

Kirsten:

Må jeg lige komme med en anekdote? Det var mens vi stadig var under skolen i Lolland kommune, og jeg sad i skolebestyrelsen. Og der havde vi lige lavet et ryk, fordi der var kommet 6 nye børn til øen og så siger ham politikeren fra Lolland kommune: men hvad er så det for en familie? Er du så sikker på, at det er en familie der skal have alt mulig hjælp?

Og så sagde jeg: når jeg siger 6 børn, så er det jo tre familier. Det er tre ganske almindelige familier, hvorfor tror du at det er én familie med 6 dårlige børn? Han kunne ikke forestille sig, at det kunne være anderledes. Og så tror han at det er en multi-familie, det var lige før han spurgte hvor mange hunde er der der så hvis der er 6 børn?

Man får det, man tror man får. På Fejø tror vi, at vi kan rekruttere helt almindelige familie som os selv, og på Lolland har man helt opgivet håbet. Og det er også fordi, at de sidder i kommunen med kæmpe sociale udfordringer, det medgiver jeg. Men de glemmer bare, at kommunen er jo ikke bare kommunen som vikrsomhed men det er større, de glemmer dem som er ansat andre steder, de kender måske kun deres kollegaer på Rådhuset. Dem som måske er velstillet og bor på de dyre veje i Maribo, de holder sig for sig selv. Man lever et stille liv. Og så afbrød jeg dig, hvad var det nu?

Monica:

Du svarede egentlig lidt på det, nu siger man jo meget at nu flytter de københavnske familier ud af byen efter Corona og nu lyder det lidt på dig, som om at der er en forskel på hjem flytter til Fejø og hvem flytter til Lolland?

Kirsten:

Det kan også være, at det er mig som bider mig noget ind. Men det der er styrken ved Fejø er, at du skal være ret stærk for at kunne bo her. Du flytter ikke her til hvis du ikke har bil for eksempel. Du er ikke tiltrakket til at flytte til en ø, hvis du har mistet dit job eller er blevet skilt. Så flytter man ind i noget almennyttigt, hvis du er i en livskrise. Så det er jo typisk, hvis du er ovenpå i livet, at du har kræfter til at flytte ud på en ø. Så vi er gennemsnitlige mere ressourcestærke på Fejø. Det er ikke fordi, at der ikke er svage familier her, det er her også. Og det her der måske også været tidligere. Vi har også mange udenlandske familier, og de er jo "svage" på en anden måde. De har visse udfordringer, men vi ser dem jo så styrke, det er jo noget vi praler med: vi har 18 nationaliteter, de har ikke de højeste indkomster, men de forsøger

alle sammen at arbejde og det er ikke nogen som har pensioner med sig. Og de fleste af dem er sammen med deres ægtefælle. Og så er det jo også blandede ægteskaber. Så tror jeg, at det er nemmere hvis du er svag og på bunden af samfundet at flytte til Nakskov eller Maribo. På Fejø ville du kunne være ret sikker på at det ville være svært ikke at få arbejde og det er svært at have et socialt liv uden bil.

På Fejø har vi jo også været ligeglads, bare det er nogle som har lyst til at være sammen med os og lege med os, vi er jo ikke socialkontor her. Så vi er meget tolerante, tror jeg. Der er mulighed for, at det kan være høj og lav. Der er også nogle meget velhavende mennesker, som bor her og de synes at det er meget dejligt at man ikke taler om deres fortid som direktør eller om deres penge. Vi er fuldstændig jævnbyrdige, fordi vi aldrig taler om vores uddannelser eller... vi prøver at om noget, som fører os sammen for eksempel det her event vi er til lige nu eller haven eller færgen eller skolen. Jeg taler aldrig ret meget om mit job til folk på Fejø eller hvor længe jeg har gået i skole, eller hvor meget jeg tjener. Så vi er lidt mere en blandet klasse, måske lidt modsat end hvad jeg sagde før. Jeg ved det ikke. Der er også mange ressourcestærke på Fejø, så det er blandet. Hvor Nakskov, der er der en stor del som har en pension med sig. Og så er der den fejl, man begår i pressen: der er så mange arbejdsløse. Der er ikke arbejdsløse i Nakskov, der er nogle som ikke er erhvervsaktive. Det er noget andet jo. Og man blander de to ting. Dem som ikke er erhvervsaktive er fordi at de er syge, har en pension. Men arbejdsløsheden er den samme som den er i Kbh. Der er bare rigtig mange, som ikke har et arbejde fordi de har en sygdom eller er gået på pension.

Monica:

Det er virkelig spændende at tale med dig om fortælling og ordene som betyder meget. Kan du også mærke, at Lolland Lovestorm har betydet noget for turismen?

Kirsten:

Det tror jeg. Ellers så tror jeg heller ikke, at vores gruppe var så velbesøgt. Den er jo vokset med 50% siden vi startede. Og det er det, som gør det svært for os at forklare politikerne, at de skal støtte os. For det eneste måleredskab vi har, det er jo hvor mange vi er i gruppen og hvor engagerede de her i forhold til opslag og likes. Men vi har jo ikke været ude og spørge, om folk kender os og om det var derfor. Men jeg kan i hvert fald, at vi har nogle lidt andre turistattraktioner i gruppen, end hvad turismebranchen er opmærksomme på. Vi har alle de her solnedgange, og jeg ved jo ikke om man tager hernen pga det. Jeg synes, at folk taler det lidt ned med de her solnedgange, men hvis I skulle poste noget som betyder fred og ro og lykke, at det er så ikke det tætteste man kommer på det? Hvis I ikke måtte brug ord og kun et billede? er det ikke når man sidder med et glas vin og ser en solnedgang, har man så ikke det lykkeligste øjeblik når man er her? Måske ville det se anderledes ud, når man er ude og rejse. Tulipaner og Lupiner og purløg er blevet en helt særlig turistattraktion, og det er jo gratis men det er et trækplaster som dodekalitten, folk er ligeså glade for at se de der Lupiner fordi de giver gode billeder. Og der er jo snak om, om man må røbe adressen eller ikke fordi der kommer så mange. Og det tænker jeg, de der blomstermarker er overset, folk er vilde med det og det er gratis og kræver ikke det store kunst eller historiekundskab. Det der i hvert fald mange i Lolland Lovestorm som er glade for. og jeg tænker nogle gange, hvis der sad nogle flere turistfolk her så altså, så er det noget man godt kunne udvikle på det der. Og jeg kan også se, når vi har madbilleder, folk de tagger hinanden. Jeg lægger tit ud fra restauranter og så tagger folk hinanden, og det tager jeg som en opfordring til at der skal vi hen næste gang. Men jeg kan jo ikke måle, om de kommer internt

eller eksternt. Men vi jo altså 3000 medlemmer fra KBH og der er 800 fra Jylland. Så det er jo rigtig mange venner er Lolland-Falster som er i gruppen.

Monica:

Vi kunne virkelig godt tænke os lige at spørge os om, så er det jo bæredygtig turisme vi er specialiseret i og det vi ligesom også har tænkt på at skabe og undersøge, hvad er et resilient samfund, for turisme har store sæsonudsving med dets fordele og ulemper. Hvad ville være dit bud på, at Lolland/Fejø kan blive et resilient samfund som kan klare de her sæsonudsving og skiftende bosætning?

Kirsten:

Jeg tror aldrig, at jeg har set Fejø eller Lolland der alene skulle leve af turisme. Fejø er jo ikke ... jeg ved ikke, hvor mange der arbejder med turismen, men det er nok ikke mere en 10%, men det er jo tit sådan nogle en-mands-bikse/erhverv eller ægtefælle. Jeg ser ikke så mange arbejdspladser i det. Der sker et eller andet helt magisk med de restauranter vi har, som er begyndt at lave virkelig god mad som er lokal baseret. Jeg synes virkelig, at det tager fat nu og der er en håndfuld af steder, hvor jeg aldrig turde komme uden at have bestilt bord. Jeg tror, at de bliver ved med at være til besøgte, hvis de får arbejdskraften, så det er mere det... det kunne være rigtig godt at få fortalt denne historie til Københavneren, hvis de havde lyst til at... På Femø så tilbyder de at man kan overnatte mellem vagterne, så du kan tage en uge derovre hvor du vasker op, gør rent og så kan du få lov til at sove derovre fordi de har så mange sengepladser. Tænk hvis det blev moderne at komme ud på den her måde, og havde sommerferie-jobs i provinsen i sådan nogle rigtig gode steder, hvor der rigtig var jord til bord og fik blandet provins og byens ungdom. Det synes jeg kunne være sjovt. I stedet for at det bare er vores unge som kommer ind og har jobs i KBH. Så hvordan bliver vi modstandskraftige og resiliente... det der er svært synes jeg, er det der med om vi skal have solceller og vindmøller. Det bliver italesat af alle de modstandere, at vi ikke både kan lave bosætning og turisme samtidig. Det genererer mig. Jeg har længe troet på den her tankegang med at vi også kunne blive et udstillingsvindue for en bæredygtigomstilling. Men der er nogle modstandere af de her tiltag, som begynder at bruge turismebranchen og siger at vi skal vælge mellem turister eller vindmøller. De tror ikke, at turisterne kan lide vindmøller og slet ikke solceller, som er blanke og skinner. Tænk hvis vi modstandere af elmaster for 100 år siden? Eller asfalt eller parkerede biler? Jeg tror da også, at de her vindmøller er væk om 20 år. Men det gør jo ikke for mig, at de er der hvis det er den vej vi skal gå for at komme væk fra olien. Jeg tror, at det har noget at gøre med at der er nogle landmænd som kommet til at tjene penge på det. Det kan man ikke holde ud. Jeg kunne da også godt tænke mig, at de landmænd .. altså at noget af det overskud de får fra de vindmøller, det skulle da mere ud i nogle lokalsamfund eller skulle bruges til endnu flere bæredygtige initiativer, noget af alt den profit der kommer fra det der skulle fordeles mere jævnt. Men det er svært, fordi det er jo deres ejendomsret og den kan man ikke røre ved. Så jeg ser nogle problemer der. Og hvordan vi så undgår at øerne og Lolland bliver overrendt, det kan vi slet ikke forestille os endnu.

Jeg bor ude ved vandet og jeg har ikke set så mange turister foran mit vindue. Jeg har kunne se i Kragenæs, at der var mange turister.

Jeg har ikke så mange løsninger, jeg ønsker egentlig bare at kommunen er med på at understøtte at lave Ø-hop og arrangere sådan nogle ting. Nu har vi fået en fjerde færge for nylig, men færgegeselskabet synes jo ikke at det er deres opgave, de har jo som grundlæggende opgave at

sikre færgefart, hvornår er de blevet en tourbåd også? Så de trækker også lidt i bremsen nogle gange.

Monica:

Vi har også læst planstrategier og bosætningsstrategier, SBI, tror du sådan nogle strategier og Fermen forbindelsen, kan være med at give det her et skub eller skal det ske "organisk"?

Kirsten:

De her papirer er skrevet af dem, som har det som deres job og det står i deres jobbeskrivelse. Og de sætter nogle ting i søen og noget af det virker, og andet er overflødig. Det ønske jeg kunne have var at man også tog borgerne med. Fordi vi er de bedste ambassadører. Og det har Lolland selvfølgelig gjort i vis udstrækning med deres ambassadørkorps, men jeg har ikke helt været klar over om jeg var med i det der ambassadørkorps. Jeg har engang holdt foredrag om Lolland Lovestorm for dem, og så er jeg røget ud af deres liste åbenbart, og så var der en anden der fik et nyhedsbrev hvor der var en beskrivelse af at der var andre der havde spurgt, om hvordan man bruger Love Storm. Og så havde de kommunale medarbejdere hvordan man laver et opslag derinde. Og lige det nyhedsbrev fik jeg så ikke, og det føles bare mærkeligt. Vi er bare nødt til at være glade for at de bruger det, og de ved at det er der men er ikke nogen som spørger, kunne du tænke dig Kirsten at give den gas, tage orlov i to år og så prøver vi at få det op at køre. Og jeg har det sådan, jeg siger ikke mit job op før at er en anden platform at hoppe hen på. Så det er derfor, at jeg stadig er i mit job her efter en 6 år. Jeg er trods alt gået ned i tid, men jeg er stadig i tvivl om hvordan vi skal gøre det her. Desto mere kommunen har udgivet sin platform "Lolland Lever Livet", jo mindre er der jo også at komme for os. Det forstår jeg jo godt, men det er bare ærgerligt at vi ikke kunne have samarbejde noget mere og de ikke vil bruge vores logo. De vil ikke engang lave opslag i vores gruppe åbenbart, jeg ved ikke om de ikke vil stå i gæld eller om de har fået besked om oppefra, jeg synes at det er lidt mærkeligt. Men desto mere vi kommer udenfor Lolland Falster, desto mere begejstret er folk og synes, at det er fantastisk de vi har lavet. Jeg ville sagtens kunne komme ud flere steder og holde foredrag og fortælle om det, men kommer vi videre med det? Det er jo ikke noget, som imponerer nogen når jeg kommer hjem igen, altså det tror jeg egentlig ikke. Jeg vil gerne lave noget, som imponerer. Ved I det? Jeg har været i Washington og fortælle om det. Det var en konference og det handlede om at være informationsspecialist og de havde en session om borgerinitiativer og i USA er man meget åben over for sådan noget, og det ville de gerne høre om. Og jeg kunne have blevet ved med at holde foredrag om, men det er ligesom at jeg er nødt til at blive herhjemme og gøre det i meget langsom med det. Det kan også være vi stopper med det, men jeg synes stadig at vi har noget at sige. Der er stadig folk i københavn der ikke kender til Lolland. Det skal de jo. De skal kende de dårlige historier, men de skal også kende de gode.

Monica:

Dikte og jeg tænker, at vi forhåbentlig engang til august kan komme ned og besøge Lolland og Fejø. Vi kommer nok bare til at være der i en kort periode, men vi vil prøve at have en tankegang som tilflyttere til Lolland. Hvor møder man her, er der events, steder man kan gå hen. Hvad kan vi gøre for at integrere os i samfundet?

Kirsten:

Gruppen på Lolland-Lovestorm på Facebook og der er også events, men det er meget broget hvad der ligger der. Vi har også en gruppe som hedder Flyt til Lolland, men der er ikke så mange

medlemmer. Og så skal I bare skrive ind i gruppen, hvis I har spørgsmål. Vi kommer til kort, hvis I spørger hvad der foregår for unge studerende. For vi har jo ikke mange unge studerende. Men vi kan sagtens sende jeg rundt. Der er ved at blive oprettet et ungeråd på Lolland, og så synes jeg I skal interviewe udviklingschefen på Lolland, fordi jeg synes at hun er lidt usynlig og det kunne måske give jer lidt inspiration at tale med hende og høre hendes syn på det hele. Hvad hedder hun? Birgitte Rønnow. Hun er lige under kommunaldirektøren Thomas Knudsen. Vi skal også tale med Julia Böhme, og hun har også prøvet at få fat i hende og omvendt. Jeg kan høre, om hun gerne vil snakke med mig om vi kan lave noget sammen også Guldborgsunds udviklingskonsulent, Carina... nu skal vi have et møde med os tre, og jeg at de ikke har penge så det ender med, at det er om hvordan de kan bruge os og der er ikke så meget om hvordan vi kan bruge dem, eller hvordan vi kan blive støttet. Folk de har en følelse af, at vi har det store overskud og vi deler ud, og det vi også gerne af den her synlighed men vi savner nogen gange, at der kommer nogen og siger: hvordan vi hjælpe jer, hvad har I brug for?

Dikte:

Vi har også lagt mærke til, at det er de samme med buzzwords, som bliver brugt som ildsjæle, og det er jo folk som ligger flere timer end det der står på kontrakten. Det kan man jo diskutere, hvor bæredygtigt dette er. Der er i hvert fald ikke en beskrivelse af, hvad man så kan give tilbage til ildsjælen, det handler bare om at der skal flere ildsjæle til kommunen.

Kirsten:

Vi får i ovenikøbet det her spørgsmål om: hvor resiliente er I selv? Kirsten det virker som om, at du laver det hele, hvad nu hvis du er væk? Og det skal så være en grund til ikke at støtte os, fordi vi virker "sårbare". Skal det virkelig være et minus, at der er en stærk pioner der går foran? Tænk, at det kan twistes til at være sårbart. Men vi har jo ikke lønnede 4-5 mennesker, som kan stå for det her, så ville de jo være her. Men det er jo også fordi det er en helt særlig disciplin at føre en FB-gruppe, det er ikke bare som at følge et regnskab. Det er noget, at jeg har lært over årene. Du skal ikke være bange for at stave forkert, ellers så tør man ikke. Det er jo forbundet med meget mod, det jeg gør og det kan jeg ikke forstå. Jeg kan nogle gange godt se, at jeg kan nogle ting som de andre ikke kan. Men jeg bliver blind for det, og jeg forstår bare ikke hvorfor bruger kommunen det ikke bare. Vi er jo allesammen borgere i kommunen. Det der er svært at få med det er jo borgerne, og det dem vi har. Vi skal bare lige have koblet erhvervslivet med, men det er igen at dem burde jeg tage fat i mellem 8-16 og det er der, jeg selv går på arbejde. Det er lidt svært. Men det er sjovt, og jeg kan ikke lade være og jeg bliver ved. Og det gør bestyrelsen også, så det er ikke bare mig.

Jeg har også prøvet at lave et virtuelts forsamlingshus, hvor I interviewer online.. hvor I stiller nogle spørgsmål og så rækker hånden op og desto færre deltagere desto bedre, hvis der kun er fem så får I måske noget mere dybde på. Det har måske mere værdi. Det tror jeg også, at medlemmerne ville synes være sjovt at bidrage til. Selvfølgelig er det nogle der er fans af Lovestorm, men jeg tror stadig at det kunne være interessant hvad de ville svare jer. Det vil jeg gerne hjælpe jer med at sætte op og vi kunne arrangere det som et event. Det ville klæde os og være en fordel for vores fælles selskab, at vi inviterer nogle som jer ind.

Monica: Tusind tak for i aften

Kirsten: ja, jeg håber, at vi kan sige på gensyn!

Appendix 6: Jonas Sylvester Kaspersen

Local entrepreneur

Interview Transcription

07-06 2021

Monica:

Vi er faldet over dig Jonas, fordi du var med i Politikens artikel og har set dig poppe op flere steder i forhold til bosætning, unge initiativ og Lolland. Så vi kunne godt tænke os at høre lidt mere om din historie og tilknytning til Lolland. Hvad er dit arbejdssted eller steder lige nu?

Jonas:

Jeg er tilbageflytter på Lolland, jeg er opvokset på Lolland indtil jeg var 20, så flyttede jeg væk ligesom så mange andre der bor i landdistrikter. Og så skulle jeg studerer og så flyttede jeg tilbage til Lolland. jeg har boet i Colombia, Brasilien, Spanien og København. Jeg havde kigget på Lolland og der havde været i lang tid en lidt negativ forestilling om hvad Lolland var. Så var der kommet bevægelsen Lolland Love storm, og der var nogle unge som var gået lidt mod en mur i forhold til at få et ungehus, som der ellers var blevet bevilget penge til tilbage i 2015. 1 marts 2017 blev jeg ansat i Lolland kommune som unge konsulent, og det jeg lavede indtil d. 1 januar, det var at jeg arbejdede med at skabe et mødested, hvor unge tilflytter og iværksættere kunne komme. Selvom jeg kom fra Lolland, så kendte jeg ikke særligt mange fordi mange var flyttet væk og min kone er fra Colombia og kendte heller ikke nogen på Lolland. Vi havde brug for steder at gå hen, og ville gerne udvikle Lolland og gøre det attraktivt. Så det var et mix af de her energiske unge som havde mødt den her mur, fordi de skulle have en forretningsplan og alle de her ting, som man måske som teenager har interesse i eller kompetencerne til at lave, og så derudover er jeg iværksætter ved siden af og arbejder med digital markedsføring for mindre virksomheder, jeg har stadig en enkelt kunde i Spanien.

Monica: Og så er du også lidt med i LAG?

Jonas:

Ja, der er jeg kassér . Jeg kom egentlig bare med på en generalforsamling til LAG og jeg var igang med at lave et pilotprojekt om at kunne få finansieret det. Og så blev jeg spurgt om, jeg ikke kunne være med. På det tidspunkt var jeg 27. Der er et stort behov for unge mennesker, fordi det er en gruppe som har lidt ekstra tid at give af og de bliver også lidt glemt, fordi de ikke er repræsenteret på Lolland. Rent politsk er der jo derfor ikke nogen stemmer her, fordi de ikke længere bor her. Så det er først, at når de er kommet her til at der er en stemme i dem, hvis du forstår hvad jeg mener. Der mangler den her gruppe, det har jeg snakket meget om også i den artikel i Politiken og var i radio Loud for at uddybe det lidt. Hvordan gør man landdistrikter attraktive for unge mennesker, og der er det med uddannelse, men der er også det med kulturtildelser som også skal til.

Monica:

Du er lidt inde på det, der har jo været den her lidt negative fortælling om Lolland, vi vil gerne arbejde om narrativet omkring et sted og man kan sige meget om det i forhold til turisme og turismestedestinationer, men hvordan kan det ligesom, det spiller også ind i forhold til det sted man vælger at bosætter sig på. Har det narrativ ændret sig, siden du flyttede tilbage og hvordan har du oplevet at det narrativ er blevet fortalt uden for Lolland?

Jonas:

Jeg tror, jeg som person er meget idealistisk og det er også bevæggrunden for at flytte til Lolland. Susanna og jeg ventede på en opholdstilladelse, så der boede vi hos hende i det tidsrum vi ventede. Jeg tror egentlig ikke, at jeg personligt har set negativt på Lolland. Der er mange udefra og også folk som flytter fra Lolland, at de unge som bliver i kommunen de ikke er blevet til noget og dem som flyttede ud er blevet til noget. Det håber jeg i hvert fald at jeg kan være med til at ændre. Men der er jo selvfølgelig nogle andre udfordringer, men man er bange for at der ikke er ligesindede. Så for eksempel det at finde en partner, så selv hvis man fandt et godt job hernede eller blev freelancer, så var man ikke sikker på at man kunne finde ligesindede. Og de er her, de er bar lidt sværere at finde og det kræver noget med at man får muligheden for at se det og oplever hvad det er. Men det kræver lige at man her i lidt længere tid i en weekend. noget af det jeg oplevede da jeg kom tilbage, var jo en mangel på mødested. Nu har jeg det netværk hernede.

Monica:

Så det du siger er at en ting er narrativet, som gør at man bliver lokket eller afskræmt fra Lolland og noget andet er det sociale, det netværk som gør at man kan falde til der? Så narrativet fylder måske ikke så meget for dig?

Jonas:

Jeg tog jo skridtet, så narrativet skal overvinDES i første omgang. Lad os sige at du kommer til Lolland, så skal du være bevidst om, at du bliver tiltrukket af at der er lidt mere plads og alle de her ting, som hele tiden popper op, men som også mange andre steder har. Nu er der jo kommet en international skole, og det synes jeg er mere visionært og gør stedet anderledes. Jeg tror, at narrativet skal få folk til og når man er her. Jeg har for eksempel prøvet at tale for at lave et art residency hvor man kom ned og var her i et par måneder for at få en smagsprøve på livet hernede. Og når man så var hernede, så kunne de blive tilknyttet en person, som så sørger for at de får en god oplevelse, så at man hurtig kom ind i de fællesskaber, og kom derhen hvor ens interesser ligesom var og man kunne finde nogle mennesker som var ligesindede for jeg tror, at et er det der godt kan gøre at folk ikke tager springet.

15 min. Dikte:

Hvis jeg nu kommer til Lolland som tilflytter og som den der har lidt ekstra tid, ikke har børn endnu, har videregående uddannelse, der har vi fundet ud at man kan møde en Lollikker. Kender du til det initiativ?

Jonas:

Ja, det gør jeg. Min kone er international ambassadør for det. Jeg synes, at det er et fint initiativ, men man bliver nødt til at supplere det op, for dem som er der, så er det en ejendomsmægler. Så det skal også være nogle, som kan være på bølgelængde med dem, som man gerne vil tiltrække. Jeg synes initiativet er fantastisk, men du rammer den målgruppe som har repræsenteret som

kontaktpersoner. Det skal ramme ind i det samme interessefelt og hvor man er i livet. Man er jo begrænset og man skal lægge fokus et eller andet sted.

Dikte:

Vi er interesseret i at få en mening fra dig af, hvordan er samarbejdet mellem kommunen og hvis man kommer og gerne vil bidrage med noget nyt? Enten som tilflytter eller tilbage-flytter, altså for eksempel da du identificerede et mødested og hvordan var det samarbejde fungeret? Er de åbne for at samarbejde med de lokale på den måde?

Jonas:

Processen illustrerer det meget fint, i starten havde jeg 117 møder om det her mødested og så endte jeg med at søge penge et andet sted fra til at lave et pilotprojekt, bla. fik vi penge fra LAG, til det der nu hedder The Green house i dag. Og da det var sket, da det var det, så hoppede kommunen med i det. Og jeg vil sige det sådan, at jeg sad med nogle frustrationer og jeg mener, at det kunne være bedre. Så det er også derfor at jeg søgte jobbet som unge konsulent i kommunen, fordi nu havde jeg råbt op og sagt, kan jeg så vise indefra at når man kommer som ung person, så kan man også blive imødekommen? Nu er det fordi, at jeg har skabt mange kontakter, og det er jo selvfølgelig kommet op over tid og den proces, kunne man godt forbedre proaktiv. For eksempel er det besluttet at den gruppe jeg sidder med nu, som unge konsulent, hedder fra 13-18, så det er jo ikke den målgruppe der ligesom rammer ind. Men det fede er, at jeg skal ud og snakke med folk og ikke bare sidder på et kontor. Så man fra kommunen har en person, som går ud og har en ide om hvad der foregår, som ligesom kan hjælpe til at bygge bro og sende dem de rigtige steder hen.

Dikte: Så det er ligesom et bindeledd mellem borgere og kommunen?

Jonas:

Det er min rolle som den er nu, og der skal jeg hele tiden "oversætte" særligt når de unge har den alder, men også når de er op i tyverne kan et være nødvendigt. Jeg kom her som 27 årig og følte stadig, at der var mange ting som jeg ikke vidste og det der med at så kommer der nogen, og hvis man som landdistrikt gerne vil være succesfuld på det her parameter, så må man sige: okay nu kommer der nogle, så må vi værdsætte dem og tage dem med ind og gå i dialog med dem. Og det var der hvor jeg mødte en mur politisk.

Dikte:

Hvilke initiativer arbejder du for gennem din stilling som ungekonsulent, som Lolland kommune kan tage i forhold til øget bosætning?

Jonas:

Jeg kan skabe en mega fed oplevelse for denne målgruppe (13-18 årig) men det andet emne er det der med at få skabt en eller anden form for mulighed for at kunne komme ned og opleve Lolland i længere tid. I Søllested bliver der oprettet en højskole i 2022/23 og det kunne være noget af det som skaber nogle muligheder, for at man kommer ned. Socialdemokratiets forslag om at flytte uddannelserne ud, der ville man også kunne finde et fokus, jeg skrev et debatindlæg til uddannelsesordføreren, fordi den prik på landkortet, som skulle repræsentere Lolland har man lagt på Falster. Alle andre prikker på landkortet er blevet lagt på specifikke byer. Og så hedder "byen" Lolland-Falster og teknisk uddannelse står der så som er Femern. Der har man ikke bestemt, mente Socialdemokratisk ordføreren, om hvor uddannelsen skal ligge henne, så det

bliver en krig mellem to kommuner. Man bliver nødt til at finde ud af noget, der ligesom er relevant. Lolland er jo delt midt på, og det har en udfordring, som man ikke kan gøre så meget ved, den er strukturel. I Lolland kommune er der ikke de her uddannelsesmuligheder, hvor I Guldborgssund kommune har man videregående uddannelser og uddannelsesmuligheder. I Lolland kommune har man ikke en eneste videregående uddannelse, så du har en gymnasiale uddannelse og allerede der, på et tidspunkt har der ligget en multi-medie design uddannelse, men vi kan ikke isoleret kigge på at få uddannelser til, det er en hel pakke som skal med, hvis man skal gøre noget ved det.

Dikte:

Monica og jeg har også oplevet at Visit Lolland-Falster organisationen dækker både Lolland og Falster, hvilket for os også var en overraskelse - at man ikke har to visitcentre men ét. Så det var lige en bemærkning om, hvordan områderne bliver slæt sammen, taget fra hinanden og slæt sammen.

Monica:

Jeg tænkte lige på, det her du gør med de unge, at du er med til at gøre at de får en god oplevelse med sig videre. Jeg har også læst et sted at det her med at hvis man har en god barndom/ungdom et sted, så er der en større chance for at man flytter tilbage dertil. Nu hvor vi taler om bosætning, er det så en af grundene til at du gerne vil have at de får nogle gode oplevelser, så selvom de unge flytter væk for at få en uddannelse, så flytter de måske tilbage pga. de minder de har skabt i Lolland kommune? Er det en motivation for der, eller er det lige så meget at de har det fedt, mens de er der?

30 min. Jonas:

Jeg synes jo, at jeg prøver ikke at lokke nogen til at blive boende på Lolland, men det skal være fordi man har lyst til det og trives. Nogle gange skal man også ud og opleve noget og få nogle erfaringer andre steder fra. Så hvis dit spørgsmål om om det er strategisk tænkende, så ja, tildels. Det er meget langsigtet selvfølgelig og svær at måle på. Kan man vedligeholde relationerne man har skabt på Lolland, Embassy of Lolland Falster kender I den? Det var en ambassade, som lå inde i indre by af KBH. På Ærø har man et homecoming - det er et hackathon som handler om at unge, der er flyttet væk, kommer tilbage til Ærø og så laver man en fest og så bruger de en dag på at løse nogle udfordringer som kommunen har. Og så vil kommunen være med til at finansiere den bedste løsning på de her udfordringer, og så holder man en kontakt ved lige. For eksempel inviterede jeg en med som arbejder for højskolebladet og har været med til at starte diverse højskoler, og hende kunne jeg lokke med fordi vi havde gået på gymnasium sammen. I relationsskabelse, så er der også nogle som vil give noget tilbage, også selv hvis de ikke skulle ende med at flytte tilbage, så kan de sagtens bidrage med noget. Og det kan jo være med til at styrke indirekte lysten hos nogle andre til at flytte tilbage, hvis man får skabt nogle bedre faciliteter og rammer.

Monica:

Aproplos rammer, det her taler både til din LAG og din kommunale kasket: Det vi har kigget på i forhold til LAG og LAG-småøerne, det er tit de bevillinger de giver er noget, som turister får godt af. Så kan det godt være, at der kommer noget infrastruktur der kommer ud af det, men det er for at turisterne kan være der. Jeg tænkte på, om du ligesom kan mærke om man kæmper om at

få penge til at gå til de lokale unge frem for noget som gavner turisterne? Har du aldrig tænkt på, at der en mangel på at bruge penge på de lokale frem for noget, som tiltrækker turisterne?

Jonas:

Nej, det tror jeg faktisk.. ikke fordi at .. der er jo også den udfordring i LAG midler, at de er utrolig bureaucratiske, så du skal jo have pengene i forvejen og så bliver støtten bagudbetalt. Du får først udbetalt pengene, når man har afrapporteret alting, og så skal man have 60% selvfinansiering. Så det begrænser også de her midler i forhold til græsrodsorganisationer og unge på det niveau, hvis I forstår hvad jeg mener. Eller lokale. Jeg tror egentlig, det er ok balanceret LAG-mæssigt i hvert fald siden jeg har været med i forhold til de projekter, som bliver finansieret. Så sidder der 10 i bestyrelsen og alle har jo vidt forskellige interesser og der er et point system, som man skal give efter og så argumentere for det. Hvis du gerne vil være iværksætter og lave noget... der har tit været at vi har måtte gå ud og råbe op om at vi har de her penge, fordi der ikke har været nok ansøgninger til LAG-midler. Og det er også en af mine argumenter for, hvis man gerne vil være iværksætter eller lave noget, så er konkurrencen alt andet lige lavere på Lolland end hvis du er i KBH.

Monica:

Det kender jeg fra andre steder, at de lokale kan godt føle sig lidt overset i forhold til så ryger de økonomiske støttemidler til turistprojekter, men det er ikke din oplevelse kan jeg høre.

Jonas:

Nej, altså, det tror jeg ikke. Så er det mere udfordringen, at man ikke har kompetencen til at søge LAG-midlerne, fordi de er så bureaucratiske. Det kræver at du har en vis organisation bag for at kunne søge.

Monica:

Så skal jeg ikke kræve mere svar fra dig. Lad os hoppe lidt hen til det der Green House, som du er projektleder af og primusmotor for?

Jonas:

Det er kompliceret, jeg er medstifter af en forening som hedder Iværksætte Lolland, som skulle gøre det nemt at iværksætter. Jeg er medlem af Iværksætter Lolland men ikke længere projektleder af Green House, jeg stoppede 1. januar. Så der er kommet en ny projektleder. Nu kom Corona, og så blev det en udfordring, men for eksempel så har vi en fyr som laver frø-bomber og laver workshops, hvor folk kommer til Green House og laver de her bomber. Det er et mødested, hvor folk mødes om forskellige projekter og nu er der også en scene. Det startede med at være et fuldstændigt tomt rum, og så inviterede vi nogle unge ind og spurgte dem: hvad mangler der her? Og så var der nogle som sagde, at de mangler et sted, hvor unge kan spille koncerter og så fandt vi fire paller til en scene og så lavede vi den første koncert. Og så fandt vi ud af at det var en succes, og så blev det struktureret. Der er andre midler såsom symaskiner og andet, som man kan bruge, så det bygger også på en deleklultur.

Monica:

Kan man sige, at det er en forlængelse af det du sagde om narrativet. At narrativet er en del af det, men det handler også om at skabe relationer og et netværk. Er det den tanke?

Jonas:

Ja, det er præcist det. Det er formålet, at du uformelt kan møde nogle mennesker et sted. Der mangler mødesteder på Lolland, alle de mødesteder der er på cafeer og andre steder også, hvis du går på en cafe, så går du derind for at snakke med dem, du kender i forvejen. Og i Green House der kommer en blandet flok, det kan være unge på 14-60 år, og det er generations blandet. Vi fandt også ud af, at vi kan ikke bare lave et sted for unge for der ikke nok. Og man kan jo heller ikke ramme alle unge på én gang, og det var heller ikke målet, der er jo også andre tilbud som fodbold og gymnastik osv. Men det her var mere for folk, som havde lyst til at iværksætte.

Monica:

Nu sagde du, at kommunen støttede op om det, da projektet var oppe og stå, men hvordan har den lokale opbakning været til Green House? Kunne folk forstå ideen med det samme eller?

Jonas:

Nej, det var et tomt hus, så der var ikke nogle som fattede hvad det handlede om. jeg kommer fra at arbejde 3 år med NGO med at man involvere i research og forskningsprocesser og man acceptere, at det går modsat .. når man skulle ud og lave feltarbejde og tage distance, så her så accepterer man at der skal ske ændringer undervejs i forskningsprocessen. Og man ligesom arbejder sammen, så alle er med til at skabe det der kommer til at være i det hus. Og dem der er med er også brugerne, og det skaber en ejerskabsfølelse. Så det var totalt op-ad-bakke med at få folk med til at starte med, fordi det ikke var et fast koncept. Til gengæld, da det så var løbet i gang, så er der blevet skabt en brugermasse og et ejerskab for nogen, som gør .. jeg har for eksempel kun 10 timer om ugen til at drive det her sted sådan rent økonomisk, som projektleder, så jeg kunne godt se at det skulle være frivillige kræfter, som skulle drive værket. Det lykkedes til dels fordi man lod folk selv bestemme, hvad det skulle være og fordi vi var meget ude og skabe en relation og jeg brugte utroligt mange timer på at snakke med folk byde dem velkommen. Og nogle gange har det givet dem noget.. men det var egentlig også grunden til, at jeg valgte at stoppe d. 1 januar, da jeg var nede og snakke med en sponsor fra Menu. Og så sagde han, at vi kunne ligeså godt kalde Jonases Green House, fordi det var blevet så meget bygget op omkring min person, så jeg tænkte at hvis det skulle leve videre og være bæredygtigt så måtte jeg trække mig. Og også rent energimæssigt bliver det hårdt at arbejde med så få timer i så lang tid. Så jeg er stadig med som medlem, men er gået ud af rollen. Der var også nogle, der begyndte at tro at jeg havde startet min egen virksomhed og nogle troede, at jeg søgte penge for at betale min egen løn.

45 min. Monica:

Jeg kan også aflede lidt af, som du siger, det kræver en iværksætter som dig til at starte det hele og så handler det også om at få folk med og sprede det ud, så det bliver et fællesprojekt, som du siger.

Jonas: Det er selvfølgelig ikke den eneste løsning, men det kræver i hvert fald nogle flere ressourcer..

Dikte:

Vi hopper hurtigt videre og fordi vi kigger på det krydsfelt mellem bæredygtig turisme og bosætning. Vi tror på, at det der skaber et godt sted at bo, skaber også en attraktiv destination for turisme. Hvordan ser du turisme og bosætning kan gå sammen i en fremtidig udvikling på

Lolland? For der er jo også behov for en finansiel støtte, og der er i hvert fald mange der kigger mod turisme som en mulighed for at løfte en finansiel byrde/behov.

Jonas:

Jeg kunne godt tænke mig, at man ... vi var ude og sejle på en sø i Maribo, som ikke bliver brugt til fuld potentiale.. og jeg kunne godt tænke mig at man skyder noget social iværksætterri ind, kan vi både lokke nogen til og prøver at løse nogle af de udfordringer vi har. Vi har et potentiale her med den her sø eller vi har en udfordring her med unge, som er socialt udfordret og har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet. Kan vi fokusere på de unikke ting, som Lolland kan. Jeg hader Lolland-Falsters kampagne om at vi næsten er det her eller det her, jeg synes, at den er forfærdelig, kan vi fokusere på det, som vi rent faktisk kan, i stedet for at sammenligne med alt muligt andet? Fordi der er en masse ting, der kan noget her. Jeg tror også, at der er på tale hvor at folk kommer ud og ser de forskellige bæredygtige initiativer på Lolland. Jeg er lidt skeptisk over for Business Lolland Falster og Visit Lolland Falster, at man skyder penge i konsulenter og laver store projekter, i stedet for at fokuserer på de ressourcer vi har.

Dikte:

Der er nogle ressourcer i lokalsamfundet, som måske ikke får lov til at spille med musklerne fordi man kigger andre steder eller mod Kbh, der er et sammenlignings spil i stedet for at fokusere på de kræfter som er på Lolland?

Jonas:

Ja, altså få sat fokus på de kræfter, få sat fokus på de ting som er unikke og som er her. Der er mange forskellige ting, som man ville kunne spille på, så er det for eksempel en som laver hjemmelavet pasta på Fejø. De der sammenligninger er lidt langt ude som for eksempel "som det er ikke helt Hawaii men"....

Dikte:

Det har vi netop også bemærket i forhold til for eksempel Klitmøller (Cold Hawaii), som jo er blevet rost til skyerne i mange forskellige sammenhænge i forhold til hvordan de har skabt bosætning og turisme fordi de jo netop har naturmæssig fordel, som gør at de har surfmuligheder, men de har jo også meget strategisk at kalde det Cold Hawaii, så der er en association i navnet og sammenligning også der..

Jonas:

Og måske er det det der virker! Så er det bare mig som bliver fuldstændigt tændt af på det.

Dikte:

Monica og jeg har prøvet at engagere os i den Femern debat, der foregår - også online og også i forhold til SBI planlægningsstrategi. Der er meget høje forventninger til den udvikling i forhold til Femern forbindelse udvikling, er den øget infrastruktur for dig, noget der kan være med til at skabe et rum, hvor de her lokale ressourcer kan blive udnyttet bedre? Ser du at disse ting har noget at gøre med hinanden? Altså, er det en attitude der skal ændres eller er det mere infrastruktur?

Jonas:

Selvfølgelig, når der bliver skubbet så mange milliarder et projekt, hvis man er i stand til at udnytte og skabe det omkringliggende er en vigtig ting. Tuneller er en ting, men så skal du skabe

noget visionært som for eksempel med den internationale skole. Man skal udnytte de her ting nu og så tænke i de muligheder, og så finde et fokus. Hvad er det man gerne vil fokusere på: er det bæredygtighed, er det grøn energi, altså den her højskole for eksempel på mad og fra jord til bord, er fokus landbrug, få skabt en sammenhæng mellem det man laver. Så hvordan får vi skabt et fokus og får udnyttet de ting, der også ligger omkring.

Dikte:

Det internationale fokus, synes jeg personligt er rigtig interessant. Også i forhold til at have noget mere fokus på tyskere, jeg ved ikke om der har været tanker om at gøre det til et nyt Øresundsregionen, men det virkede jo heller ikke så godt i København.

Monica:

Jeg tænker også at vi skal til at slutte af, men jeg kunne godt lige tænke mig at stille det sidste spørgsmål: lidt med turisme og bosætning. Er der sådan en målgruppe, som du ser der vil være rigtig god for Lolland og som du føler, at der bliver lokket til lige nu også i forhold til Corona og folk vil ud af byerne? Kan du mærke det fra der, hvor du står? Har du en målgruppe, du ville ønske at komme til?

Jonas:

Folk behøver ikke at være som mig, men det internationale, der er unge og jeg ville skyde bolden tilbage til jer: hvad skulle der til for at I kunne flytte hertil? Kunne I tænke jer at flytte til Lolland? At der kommer noget internationalt miljø, og nogle unge som ikke har lagt sig fuldstændig fast på livet endnu, som har lyst til at mødes med andre, jeg er selv med i Global S? Og det giver noget at kunne have et fællesskab med unge, som har et drive og har lyst til at udvikle nogle ting, et internationalt netværk. Der begynder også .. vi har lige mødt en, som er flyttet fra kbh til Møn og så fra Møn hertil fordi Lolland begynder at blive international, så det var en positiv historie.

1 time. Monica:

Kunne jeg se mig selv flytte til Lolland? Altså jeg var på vej ud af byen og Corona har gjort at den tanke er lige har fået et ekstra nok. Man sidder herinde og bliver vanvittig. Og jeg synes, Lolland har rigtig mange ting, som jeg synes er spændende, jeg kan mærke at narrativet helt heroppe uden at jeg har været der. Det gør helt sikkert noget, at man kan hurtigt se, mærke og læse at der bliver gjort noget for at byde folk velkomne. Personligt for mig så er det for langt væk fra min familie, som kommer fra Nordjylland. Så det er geografisk for langt væk, hvis det lå lidt mere nord eller centralt i landet så ja, så kunne det helt sikkert godt tiltrække.

Dikte: Vi har begge udflytterdrømme. Jeg ville egentlig gerne til Møn, så det er lidt sjovt.

Jonas: ja, de har været rigtig gode til at skabe nogle attraktive miljøer med Møn

Dikte:

Jeg tror i hvert fald, at du har fingeren på pulsen når du prøver at skabe mødesteder, for det tror jeg at jeg ville være "bange" for, eller gøre mig tanker i forhold til netværket. Det er nok det, som gør at jeg tøver. Men nu har jeg boet i Tyskland 6 år, så det med at komme til Lolland og være tættere på Tyskland, er faktisk noget jeg rigtig gerne vil. Så på den måde trækker Falster eller Lolland, men det er jo meget specifikt, så det er ikke nødvendigvis gennemsnittet som har den erfaring, så det er jo ret specifikt. Men jeg tror, at jeg ville være mere tilbøjelig til at tage skridtet,

ville være hvis der var prøveboligere eller noget, som ville gøre at man har mulighed for at stikke tåen i vandet uden at hopper i. Det tror jeg ville være en motivationsfaktor for mig.

Jonas: Prøverboligere, hvad mener du med det?

Dikte:

Monica og jeg faldt over "prøv-en-ø" konceptet og det faktisk også noget vi spurgte Claus Lyngby om, og han mente at det fandtes ikke nu på Lolland, men nu der sker selvfølgelig nogle ting i medierne i forhold til at låne nogle penge eller have fleksbolig. Vi vil gerne tage på feltarbejde og prøve at være tilflytttere, og der havde vi snakket med Claus om, om han havde nogle ideer til hvor man kunne være. Både grundet finansielle årsager men også for at se, hvilke muligheder ville der være for os at prøve af som eventuelt nye tilflytttere? Har du eventuelt du nogle forslag, initiativer, steder?

Jonas: Hvad er det I gerne vil på den tur?

Dikte:

For eksempel kunne det være at kontakte nogle fra Lolland ambassadører, det kunne være at tage til Green house arrangementer, er der nogle digital nomads steder, hvilke initiativer er der og hvilke af dem fungerer for de mennesker, vi møder

Jonas: Det vil jeg gerne tænke over.

Monica:

Man kan jo også sige, at man stikker en tå i vandet og prøver tingene af, når man lejer et sommerhus og tager til Knuthenborg Safaripark og spiser i Maribo, men så er man jo turisten og hvor går skellet mellem at være turisten og overvejer at blive bosætter - og den synes vi også er ret interessant. Vil vi bare være turister, når vi kommer ned i to uger, eller er vi ikke fordi vi kommer derved med en anden tankegang? Hvordan går man fra turist til indbygger

Jonas:

Jeg synes, at det er spændende og hvor lang tid går der før man er det ene eller det andet.

Appendix 7: Lindy Kjøller

Head of development at Visit LollandFalster

Interview Transcription

08-06 2021

Dikte:

Vi vil lige kort fortælle om os, og hvordan det kan være, at vi lige har skrevet til dig og tager din tid her. Monica og jeg, vi er jo igang med vores speciale, officielt først fra august, men vi har

arbejdet på det siden februar, hvor vi har prøvet at kigge på, hvor man kan tænke bæredygtig turisme, og ikke kun i forhold til, at man skal cykle mere osv. men mere holistisk og tænke det bredere. Der er vi kommet til at tænke indenfor bosætning. Det har vi gjort af forskellige årsager, fx sidste år pga Corona har vi kunne se en trend til, at folk har flyttet ud af byen og er flyttet derhen, hvor de har sommerhus eller hvor der er mere plads. Det er jo en interessant krydsning der sker, hvor sommerhusejeren bliver til en ny bosætter. Hvornår er noget turisme, og hvornår er noget bosætning. Det er et krydsfelt, vi synes er interessant at kigge dybere ned i. Her faldt vi over Lolland, bl.a. pga det SBI projekt, der kører lige i øjeblikket, i forhold til.

Lindy: Hvad er det SBI?

Dikte:

Sjællandsk bosætnings Initiativ. Som er et samarbejde med Lolland, Guldborgssund, Kalundborg, store dele af Sjælland. Det er en bred Sjællands strategi, fordi den når helt ned til Lolland Falster, og den har fokus på at vende den tendens, der har været, at folk har flyttet væk fra områderne end dertil. Den er også kommet i kølvandet på Femern forbindelsen, så der er ligesom de her kæmpestøre lokomotivprojekter, der kører og som involverer Lolland og som sætter en masse ambitioner og forhåbninger igang, så vi er jo interesseret i at se, okay, jamen de her projekter kommer til at have en indflydelse på turisme og på bosætning. Vi er så interesseret i at se, hvordan fungerer det i praksis, og hvordan kunne man måske bruge den her mulighed til at skabe et bæredygtigt bosætning, hvor folk bliver og bidrager til samfundet. Så det er en lang historie, men for at fortælle dig vores tankeproces siden februar. Så det er derfor, at du kommer ind i billedet Lindy, som udviklingschef i Lolland Falster fordi vi jo også er interesseret i at se, hvordan DMO'en, en Visit organisation arbejder i det her krydsfelt, så vi er interesseret i at få dine inputs til fx, jamen arbejder i så sammen med Lolland kommune omkring bosætning, altså hvordan det ligesom fungerer, og så er vi selvfølgelig også interesserede i at høre om, hvilken indflydelse har de her store lokomotivprojekter på jeres form for marketing og management af den destination. Har det en indflydelse på narrativet, I fortæller om destinationen. Måske bliver det fortalt på en anden måde i dag, pga Femern og hele det tog, der kører. Så det var lige en introduktion, hvis du har spørgsmål, må du sige til.

Lindy:

Jeg har ihvert fald nogle kommentarer og det er jo at, vores DMO, Visit Lolland Falster, er en del af en større organisation, der hedder Business Lolland Falster, altså vi er et datter selskab til Business Lolland Falster. Men i dagligdagen og i daglig tale, skal man ikke tænke en forskel mellem vores business organisation, som altså tager forretningsudvikling på den store bane og så Visit som egentlig også er en forretningsudvikling, bare af turistvirksomhederne. Men Business Lolland Falster er jo også en selvstændig juridisk enhed, godt nok er det jo kommunerne, som er store bidragsydere til vores drift, og vi har en række resultat mål i vores kontrakt med kommunerne, men det jeg siger er ikke nødvendigvis det samme som Lolland kommune eller Guldborg kommune siger, og det kan være at det enten er fordi, at vi i Business Lolland Falster har valgt at gøre tingene lidt anderledes. Naturligvis er det afstemt med kommunerne, og det kan også godt være, at der er ting, omkring det, som I vil spørge om, hvor jeg som DMO repræsentant fra Visit Lolland Falster siger, det ved jeg faktisk ikke meget om, for det ligger hos en anden kollega, eller i en anden del af Visit Lolland Falster, så hvis vi bare er enige om, at når jeg udtaler mig, så er det mig selv, og med fokus på Visit Lolland Falster, delvist Business Lolland Falster men ikke kommunerne.

Dikte:

Det er så fint, for det er lige præcis også det, vi er interesseret i at få en fornemmelse af, hvor langt kan du tale, så at sige. Hvem repræsenterer hvad? For vi er jo ikke opvokset på Lolland, Falster eller i Guldborgssund kommune, så vi har jo ikke den der naturlige forståelse af, hvordan tingene fungerer, så det er fint, og det vil være en stor hjælp for os, når du netop siger, jamen det her er Guldborgsund kommune.

Lindy:

Jeg er heller ikke opvokset hernede, så jeg ser på det ud fra nogle professionelle briller, altså hvad gør vi i dag, i det her felt, som I har beskrevet, hvordan ser jeg det udfra et Visit Falster / Business Lolland Falster perspektiv, men det er meget vigtigt at I også interviewer dem i kommunerne som har samme arbejdsområde og arbejder med bosætning, så når jeg siger noget, så er det vores tanker, men det er ikke nødvendigvis tanker der er forankret i kommunerne. Vi skulle nok sørge for, at det ikke er modstridende med kommunerne, men det kan jo godt være, at vi har nogle andre nuancer eller spidsfindigheder i forhold til det, man ønsker fra kommunens side.

Dikte:

Faktisk, det du lige sagde med, at du ikke er fra Lolland Falster er også i relation til det første spørgsmål, vi gerne vil stille dig. Hvad er din tilknytning til Lolland, og vi ved jo godt, at du arbejder i en tværkommunal organisation.

Lindy: Nå ja, det er jo kun Lolland I arbejder med!

Dikte:

Ja, og vi ved jo godt, at det er lidt kompliceret, men vi prøver at have fokus på Lolland, og så er det jo klart, at tingene går over i det andet, sådan fungerer det jo også.

Men vi kunne godt tænke os at høre om din tilknytning til Lolland og/eller Falster, og hvad dine fokuspunkter som udviklingschef hos Visit Lolland Falster har været?

08:17: Lindy:

Ja, det vil jeg meget gerne. Jeg er udviklingschef i Visit Lolland Falster, har været det i halvandet år, er ansat kan man sige til at varetage en funktion som udviklingschef, og dvs. jeg har sådan en professionel vinkel på det, jeg er ikke så følelsesmæssigt involveret det, og vokset op på Lolland Falster. Det er fedt at møde kollegaer, der er vokset op hernede, for der er virkelig et ambitionsniveau og et kærligheds-niveau og et stoltheds-niveau som virkelig bare er fantastisk. Som udviklingschef, der har jeg den opgave at skaffe turisme overnatninger og skaffe turisme omsætning på Lolland Falster. Ikke i morgen, men om 5, 10 og 30 år. Det vil sige, at min opgave, det er at påvirke udviklingen i destinationen, både hos den enkelte virksomhed, og i oplevelsessammenhænge på tværs af virksomheder, i samarbejde med kommuner, i samarbejde med nationale kommuner og hvad ved jeg, og arbejde på, at Lolland Falster også er et attraktivt sted at komme som turist om 5, 10 og 30 års perspektiv, og man kan sige, der er mening med, at jeg siger 5 og 10 år, for om 5 år vil vi meget gerne være klar med den første version af den nye Lolland Falster destination, for vi vil meget gerne være klar i rigtig god tid til, at Femern forbindelsen den åbner, om 10 år, jamen der har vi Femern forbindelsen, som jo gør, at Lolland Falster lige pludselig får en helt anden placering i landkortet, hvor vi måske i dag er lidt i

udkanten af et kort, hvis man skulle tage sådan et naturligt geografisk kort, så vil vi jo om 10 år være i den absolutte midte af dette kort, så vil man til hver en tid sige, jamen her er kortet som dækker Berlin, Hamborg, København, Malmø, og i midten af det er Lolland Falster.

Og om 30 år, jamen det handler om, at vi hørnede meget gerne vil have det rigtig lange perspektiv på, i forbindelse med investeringer i det hele taget, og tiltrække virksomheder, gæster, bosætning jamen så har vi altså valgt at have et 30 årigt perspektiv, svarende selvfølgelig til, når du skal købe et hus, jamen det skal være sådan, at folk også, gæster og bosættere med fuld tryghed har lyst til at købe et hus hørnede og betale af på det i 30 år. Så derfor 5, 10 og 30 års perspektiv, det er det, som jeg bokser med.

Dikte:

Okay, og kan jeg bare lige stille et opfølgende spørgsmål i forbindelse med Femern forbindelsen. Hvordan fortolker du, at det kommer det til at gøre en forskel? At det ikke bare bliver at folk kører igennem?

Lindy:

Ja, det er lige netop min opgave lige netop sat i en maggiterning, det er at sørge for, at folk ikke bare kører igennem. Det er simpelthen min opgave at sørge for, at folk tilvælger Lolland Falster på deres vej på tværs.

Dikte: Okay, og det kan fx ske ved at få folk til at tale sammen og samarbejde om turisme tilbud?

Lindy:

Ja, i det hele taget skal det være sådan, at Lolland Falster bliver første valg for bosættere og turister, vi kommer simpelthen top of mind hos alle.

Dikte: Det lyder som en spændende opgave, du har.

Lindy:

Ja, det er fantastisk, og det passer som sagt med de ambitioner og den stolthed man oplever, når man går rundt hørnede. altså der er et kæmpe højt stoltheds niveau og ambitionsniveau.

Dikte:

Ja, vi arbejder også med begreber, man kender indenfor turisme så som placemaking og storytelling og sådan noget, og det er jo nogen begreber vi arbejder med, ikke kun for at kigge på turismen på Lolland, men også for at kigge på bosætningen, altså kan man snakke om Placemaking og Storytelling indenfor bosætning, for det samme sted, du vil bo, er jo måske også det samme sted, du gerne vil besøge, og vi vil derfor høre, hvad er det for et narrativ, netop når I også tænker langsigtet, 5, 10 til 30 år, som I arbejder med i forhold til jeres marketing strategi med Femern forbindelsen, hvad er det for et narrativ, I ønsker at skabe?

Lindy:

Det jeg siger nu, er forholdsvis nyt, så jeg kan ikke rigtig vise jer nogen eksempler, for det er faktisk brand nyt den måde, vi ønsker at kommunikere både til gæster og erhvervsvirksomheder og mulige tilflytttere og alt. Men det det handler om, det er jo, at vi er godt vidende om, at der er nogle fordomme i markedet omkring Lolland Falster, og fordomme som vi der bor hørnede og kommer hørnede, vi ved, at de ikke stemmer overens med virkeligheden. Så det vi nu ønsker at

gøre, det er at sige, jamen vi ønsker at gøre op med disse fordomme på en meget, meget stringent måde ved at fortælle omverdenen det reelle billede hennede altså de rigtig gode historier der er på Lolland Falster. Det vil være ud fra et meget højt niveau vedrørende æstetik og kvalitet. Vi vil fortælle de rigtig gode historier som er. Vi vil også erkende eller anderkende som sagt, at der er nogle fordomme, og vi vil også anderkende,

15:00

at Lolland Falster i dag ikke er top of mind. Vi vil være i hvært fald i en periode et godt stykke tid frem til vi være sådan andet valg. Så vi har sådan en narrativ, der siger:

"Vi ved godt, det ikke var her, du startede med at lede, men det var her du endte med at bo.". Det er fordi, når man som familie nord fra København ønsker et andet liv og en anden måde at leve sit familieliv på og sociale liv på, jamen så ved vi godt, at Lolland Falster i dag ikke er første valg, og det er jo fordi, der har været igennem mange år nogle historier om faldefærdige huse, udflytning af kontanthjælpsmodtagere, og man kan sige, Lolland Falster har vel også selv været med til at fortælle den historie, fordi vi har haft politikere, som måske har været i radioen og fortalt, at nu skal vi have flere penge henned og udlygningsreformer fordi vi sådan og sådan. Det er det, vi ønsker at gøre op med, men vi anerkender også, at der er nogle fordomme, og vi har vel indenfor turismen i de sidste par år brugt en lidt humoristisk vinkel på at omkomme eller omgå disse fordomme. Vi har haft sådan en "Tæt på" kampagne, hvor vi har sagt, det er måske ikke Mauritius, men det er tæt på, fordi vi har faktisk strande som er fantastiske, vi har natur, som er fantastisk, vi har skoletilbud, som er fantastisk. Vi åbner den første internationale skole hennede, så du kan flytte henned og arbejde, og sende dine unger i en international sproget skole og sikre dem uddannelse, så vi har alle de fede ting, det viser alle vores undersøgelser, at når gæsterne har været her, jamen så bliver de dybt overraskede og de siger, Hold da op, I har jo så meget mere, end vi troede. MEN, vi har også fundet ud af, at den her lidt humoristiske tilgang til at fjerne fordomme, den virker måske ikke lige så godt som egentlig bare at vise helt konkret de fede og positive historier. Altså, en børnefamilie der er flyttet henned. Vi erkender, det var måske ikke her I startede med at lede, og I troede måske I skulle bo i Ringsted eller Køge, men jo mere man satte sig ind i tingene, jo mere man undersøgte om skoletilbuddene og hvad er jobtilbuddene, der er masser af jobtilbud på Lolland Falster, jamen så var det rent faktisk her, vi endte med at bo. Ud fra den vinkel og udfra den her stringent ensartede kommunikation. Vi ved godt, det var ikke første valget, sådan er det også inden for turismen for mange dels vedkommende, det er måske ikke her du vælger at søge på Novo Sols hjemmeside, men så er sommerhusene måske udsolgt i Odsherred, og så kigger du, hvor pokker kunne jeg ellers tage hen, og så tager du til Lolland Falster, fordi her er faktisk også et fantastisk turisme produkt. Men det handler altså om at få fortalt den positive og fede, historie og der ved vi fra andre områder, og indenfor turisme er der jo sådan nogle hotspots, Real Dania kalder det Varme Zoner, hvor man kigger på eksempelvis Svaneke, Cold Hawai på den anden side, og et sted som jeg ikke kender som hedder Torup oppe i Nordsjælland, hvor det egentlig handler om, at man får iværksat en bosætning af de her firstmovers, trendsetter eller kendisser eller et eller andet, og der har man en tilkendegivelse af, at når man får skabt et miljø, hvor vi får tiltrukket nogle af de her kendisser, jamen det i sig selv, det er måske den aller bedste markedsføring man overhovedet kan af vores område, så I vil opleve over tid nu her, at kommunikationen rettet mod turister og mod kommende indbyggere mere eller mindre er den samme på det danske marked. Det er klart, at vi kommer til at nuancere det, når vi snakker de udenlandske markeder. Men dét at tiltrække en gæst og bygge det op om det her narrativ, der fortæller den sande fuldstændig fede kvalitetsmæssige oplevelse. Det betyder jo også, at vi i vores arbejde, både hos os selv og hos Business Lolland Falster gør mere ud af at stille rammerne til rådighed for interessante

mennesker, altså i stedet for at bruge vores tid og kræfter på at lave traditionel markedsføring med annoncer i avisen, så vil vi måske hellere hjælpe en eller anden iværksætter til at etablere sig i Guldborg eller for den sags skyld i Kragenæs når vi nu snakker Lolland, fordi vi ved, at hvis vi kan hjælpe den udvikling på vej, jamen så skaber vi øget bosætning. Vi vil meget gerne have de rigtige trendsættere til at flytte til, så de kan fortælle om deres oplevelser, og af den vej er vi også sikre på, at vi får flere turister, og når turisterne så har været her, så sørger vi for, at de får så fed en oplevelse, at de også ønsker at bosætte sig her. Det samme gør vi jo overfor virksomheder, sådan så vi også arbejder utrætteligt på at få tiltrukket flere virksomheder hennede sådan så vi har jobmuligheder til alle.

21:12 Dikte:

Okay, der var super meget interessant. Så nu skal jeg lige prøve at holde tungen lige i munden. I forhold til det du sagde med den her nye kommunikation, som I er igang med. Som er brand ny, og som vi er rigtig glade for, at vi kan få lov til at høre om, før den er trykt så at sige.

Lindy: Ja, den er kun på ideplan.

Dikte: Okay, spændende.

Lindy:

Hvis I kigger på det som vi har lavet som DMO, så har vi kørt meget på det her med "tæt på", i de sidste par år, og der har vi brugt en humoristisk tilgang til at få fjernet fordommene, og der har vi siddet og tænkt lidt over, at det er måske ikke den rigtige måde. Det er lidt, du ved, den sjove dreng i klassen. Det kan jo være, at man på en eller anden måde forsøger at tillægge sig et eller andet at være den humoristiske spradebasse. Det har vi ikke brug for her, for vi har så meget fedt at byde på, at vi behøves faktisk ikke at putte det ind i en humoristisk verden, vi skal bare fortælle virkeligheden, hvordan er det her? Vi har arkitektur på højeste niveau, vi har skoler på højeste niveau, vi har infrastruktur og jobs. I det hele taget har vi alt det som vi ved efterhånden bliver efterspurgt, fordi vi også har plads, vi har natur, vi har sociale sammenhænge hennede som er vildt efterspurgt. Vi er godt klar over, at hvis I skulle flytte ud af København, det var ikke det første sted I kiggede, men jeg lover jer for, at hvis I kiggede henned og satte jer ind i det så ville i faktisk tilvælge os.

Monica: Det skal du ikke være sikker på, at det ikke var det første sted, vi kiggede!

Dikte:

Jeg tænker, fordi det der med, at det var ikke det første sted, men det var her, vi ender, har Lolland stadigvæk, som Klitmøller har været et eksempel på, at de ikke har reklameret sig som et sted, man ender med reklameret sig selv som en niche, der gør, at de på en eller anden måde fremstår unik fra alle andre steder med en skøn kyst. Så jeg tænker på, kigger I også på... Fordi Lolland har jo, som du siger, så mange ting, der gør det unikt med bl.a. en international profil, er det også noget i bruger i kommunikationen, så det ikke er en sammenligning men mere en fremhævelse af, at Lolland ER unik i forhold til de andre steder?

Lindy:

Ja, altså man kan sige, Klitmøller er jo begunstiget af at have sådan et hotspot, altså deroppe er surf-mulighederne jo enestående i europæisk sammenhæng, det kan man sige, at det har

Lolland Falster ikke. Vi har ikke sådan et naturligt hotspot hvor man kan sige, at det har vi fået i gave, så derfor bliver vi nødt til at spille på den lidt mere samlende klinge og sige, at vi har altså fremadrettet noget, som ingen andre har. Det vi jo især kommer til at have som "usp" hos os, det er den her, at vi ligger i midten af Hamborg, Berlin, København. Så du kan bo hos os, det er 5 kvarter fra byen. Vi kommer til at spille meget på det her, at vi er tæt på men uden den her humoristiske vinkel, vi kommer til at spille på, at vi ligger 5 kvarter fra byen. Det samme kommer til at gælde fra Hamborg, altså det er jo en unik mulighed. Jeg går sådan lidt, når jeg bliver drømmende, så er det jo ligesom at tage på landet i gamle dage, altså man tog ud og boede de fede steder, og det skal man også gøre her, så har man så mulighed for stadig at opretholde et liv med storbyoplevelserne. Vi kommer simpelthen til at ligge midt i det hele.

Dikte:

Nu talte du også om det her med iværksættere og du tænker, at det også er vigtigt at støtte de iværksættere der er.

Lindy: Det gør vi meget ud af.

Dikte:

Okay, og hvordan støtter I op om de community-projects, det er jo også noget af det, man taler meget om indenfor turisme. Hvad gør I som DMO i forhold til at understøtte dem i deres udvikling og initiativ?

Lindy:

Vi har både et, og det er jo det, der gør os lidt anderledes i forhold til andre DMO'er, og det er jo, at vi, stadigvæk i respekt med det gældende erhvervsfremmesystem i Danmark, herunder jo i samarbejde med erhvervshuset, at man har mulighed for at håndholde en virksomhed mere end andre har. Jeg har 30 kollegaer, som hver eneste dag arbejder på at gøre forholdende for virksomhederne bedre hervede. Så vi har helt konkret mulighed for at hjælpe den enkelte iværksætter med at omsætte drømmen til handling, og så har vi jo helt konkret muligheden for at sætte iværksættere sammen i netværk, sådan så du putter iværksætterne ind i en oplevelses sammenhæng som gør, at de også af den vej får et bedre produkt og en bedre forretning simpelthen, så det er meget ud fra et forretnings-drevet, kommerscielt sigte, at vi hjælper iværksættere igang, og et eksempel, som jeg arbejder med i øjeblikket, det er en gut, som meget gerne vil lave noget vandsportsaktiviteter, altså noget paddleboards, noget surf og den slags ting, jamen det er vildt interessant, for han repræsenterer også noget af det, som vi meget gerne vil fortælle, det er jo ikke Cold Hawaii, selvfølgelig er det ikke det, men den her oplevelse af et surfmiljø, et sammenhold, det fede liv, kvalitet, og vedkommende hjælper vi jo så med at søge LAG-ansøgninger og med at lave en forretningsmodel, lave en vækstplan og den slags ting, så vi støtter meget op om, hvis man må bruge det udtryk, de "fede" personer.

Jeg er godt klar over, at det lyder som en lidt sorterende, men hvis du kommer herved med ild i øjnene og du har en vilje og du har en ide, som passer ind i vores investerings- og visionsplan, så hjælper vi dig ud fra et virksomhedsperspektiv. Vi hjælper simpelthen med, hvordan kan du tjene penge fra start, så du kan betale din husleje fra start. Vi laver forretningsplaner, vækstplaner, netværk, ja.

Dikte:

Der har jo også været, når jeg tænker narrativ, som Lolland Lovestorm. Har I fået ind og på den måde understøttet, så de har kunne få et større talerør?

Lindy:

Vi har et samarbejde med Lovestorm, så jeg vil ikke sige, at vi har understøtter dem, vi har et samarbejde, og de er en ligeværdig partner i forhold til det vi går og laver.

Dikte: Okay, men I arbejder ikke sammen om at finde et fælles narrativ eller sådan?

Lindy:

Neeej. Både og, altså vi har et samarbejde hvor vi hjælper hinanden, og hvis vi ligesom har et narrativ, så hjælper vi dem, eller de hjælper os og omvendt, men det er to selvstændige enheder jo med i sidste ende samme formål.

Dikte:

Ja, okay. Nu til et mere praktisk spørgsmål, fordi Monica har jo i processen lært meget om, hvordan Lolland Falster er delt op, men alligevel arbejder tværkommunalt, så vi tænkte, hvordan kan det være, og det har måske noget at gøre med Business Lolland Falster, men hvordan kan det være, at Visit organisationen er sådan en tværkommunal DMO? Kender du forhistorien til, hvorfor I er blevet lagt sammen på den her måde?

Lindy:

Ja, det ved jeg, og det er simpelthen et krav fra erhvervsfremme systemet i Danmark, at når du har et destinationsselskab,

30:00

så skal det være tværkommunalt, og det er forholdsvis nyt, men man ønskede fra officielt hold at gå fra tidligere små 80-100 visitororganisationer til, at nu er vi 19 visitororganisationer, og det vil sige, at på tværs af hele landet bygger man større tværkommunale destinationsselskaber op i erkendelse af, at de kompetencer, som man skal have i sin organisation jo efterhånden er så udpræget, at det kan den enkelte kommune ikke selv bære, så hvis man vil være en del af hele turisme-fremme set-up'et, skal man faktisk have en tværkommunal organisation. Når det så handler om Visit Lolland Falster, så er det faktisk sådan, at den konstruktion, har været igennem mange mange år i erkendelse af, at hernede har vi to kommuner, men vi er også en landsdel, og det vil sige, at der har været et Visit Lolland Falster også i lang tid før, at de her nye retningslinjer blev søsat, så der har været en erkendelse af, at sammen står vi stærkere. Men som sagt, for halvandet to år blev hele turismefremme delen lavet om, og der skal man simpelthen være en tværkommunal DMO for at få adgang til de støttemidler, der ligger i turismefremme systemet.

Dikte:

Mange tak for lige at give os noget klarsyn på det, for det var vi i tvivl om.

Vi vil også høre, for nu kommer vi jo ind på et tidspunkt hvor Femern forbindelsen er blevet besluttet og det skal til at ske, men hvordan ser du at status på turismen ligesom har været på Lolland Falster, altså ser I en stigning, eller hvordan er status?

Lindy:

Ja, altså status er jo selvfølgelig her og nu et lille fald. Når man måler på turisme kan man måle på mange ting, men det der traditionelt er gældende indenfor vores branche det er at man mäter

på overnatningstal, commercielle overnatningstal, altså, overnatninger på hoteller, vandrehjem og ikke mindst feriehuse, og der har jo gennem årevis været en støt stigende turisme på Lolland Falster, men pga Corona er vi jo selvfølgelig sat noget tilbage. Som jeg husker det i 20, kom vi ud med et lille minus på 5% i forhold til året før, men det er faktisk godt gået, når man tænker på at landet som helhed gik mere end 20% ned i antallet af overnatninger, og det er jo fordi, at vi har et kystferieprodukt, vi har mange feriehuse, som jo også har været attraktive for danske gæster, så når vi nu ser, om et øjeblik på den anden side af Corona, så vil vi opleve en markant vækst nede hos os, fordi det er lykkedes os at tiltrække nye danske gæster, altså de gæster som tidligere tog til Malaga, de har af naturlige årsager ikke kunne komme afsted, og så har de tilvalgt os, måske ikke som det første valg, men så er de jo altså endt med at leje huse hos os, og dem har vi givet så god en oplevelse, at de fortæller os, at de kommer tilbage. Så når vi får en situation her om et øjeblik, hvor vi fastholder en del af de nye danske gæster, og hvor vi får de tyske turister tilbage igen, så er jeg sikker på, at vi ser ind i en rigtig, rigtig god, fremtid rent turismemæssigt på Lolland Falster.

Dikte:

Ja, det lyder jo rigtig godt, og det er bare fordi, jeg har boet i Tyskland i mange år, så vil jeg bare lige høre i forhold til bosætning, er det også noget I har fokus på i forhold til tyskere eller hvordan er det?

Lindy: Nej, ikke endnu. Vores fokus lige nu er at få flere danske børnefamilier til at bosætte sig nede hos os.

Dikte: Okay, det er godt lige at få det afklaret.

Monica:

Ja, nu har Dikte spurgt ind til det her med det tværkommunale. Men jeg tænkte på, at nu er I så heldige, at I har nogle småøer, Femø, Fejø og Askø, det synes jeg jo er en kæmpe kvalitet, så jeg tænkte på, hvordan skiller de sig ud på turismeområdet. Hvordan arbejder I med både Lolland Falster og så også med de her små øer i jeres turismeudvikling?

Lindy:

Ja, det er lige netop der, vi er så drøn heldige at have småøerne. For hvis vi skal være helt ærlige, småøerne har ikke potentiale i sig selv til at vækste synderligt her og nu. Altså de har ikke overnatningskapacitet derovre, de har ikke et turist udbud som gør at vi kan vækste meget mere derovre i sagen for overnatning sektoren. Men øerne og deres storytelling, deres narrativ er jo med til at forstærke budskabet om Lolland Falster, så vi bruger megen tid og kræfter på at arbejde sammen med øerne om en fælles turismestrategi for dem i sammenhæng, altså vi ønsker ikke at arbejde isoleret set med Fejø eller med Femø eller med Askø, men vi går meget helhjertet ind i et samarbejde, som vi kalder 3-ø samarbejdet på tværs af de her øer, vi har rent faktisk også en 4. Vejrø, som jo virkelig, altså som i virkelig står for den positive historie med absolut højeste kvalitet med bæredygtighed og lokale råvarer og den slags ting, så udover at vi meget gerne vil arbejde på den sociale bæredygtighed på øerne, altså påvirke at man ikke har gratis færger midt i højsæsonen, for det er der ingen der får noget godt ud af, arbejde på at forlænge sæsonen på øerne, sådan så at der kan skabes nogle jobs og udvikling ude på øerne, så bruger vi også narrativet omkring øerne og ø-oplevelsen til at forstærke budskabet om Lolland Falster i sig selv.

Monica:

Ja, jeg tænkte også på, at den måde I også måler udviklingen og jeres ambitioner på, det er, hvordan kan vi udvide kapaciteten og det vi vil kalde vækst. Så hvis jeg skal gå tilbage og kigge fra vores synsvinkel, så er Dikte og jeg ikke nødvendigvis, vi taler ikke for vækst i branchen, og vi kigger på det med holistiske briller, som vi godt kan lide at kalde det.

Er der nogle andre ting parametre, som I i jeres fremtidsplaner og ambitioner måler på end vækst?

Lindy:

Ja, fordi når vi snakker vækst, så håber jeg også, at vi kigger på det, fra et holistisk perspektiv, så vores 30 årsplaner tager jo udgangspunkt i, at alt hvad vi går og laver skal være med bæredygtighed for øje. Dvs både klimamæssig, økonomisk bæredygtighed som vi har været inde på før, og så social bæredygtighed. Så det er sådan overläggeren for vores arbejde, det er, at vi har sådan et mantra der siger, at vi skal skabe business i balance med naturen. Det vil sige, at traditionelt har man mere eller mindre kun arbejdet med de her objektive måltal, altså hvor mange turister overnatninger, hvor meget turisme forbrug har man haft, hvis vi tager på Business Lolland Falster niveau; hvor mange jobs har du skabt, hvor mange virksomheder har vi tiltrukket, hvor mange virksomhedsforløb har vi haft igennem, men langsomt men sikkert bliver det jo både hos os og hos andre også en parameter, som bliver skrevet ind i de forskellige resultat kontrakter: tilfredshed.

Det er jo tilfredshed både blandt virksomhederne, hvor gode er vi til at hjælpe dem med at tjene penge, det er tilfredshed blandt borgerne, hvordan er det at leve og bo på Lolland Falster, og hvordan påvirker turismen borgerne. Det er helt klart en af de vigtigste parametre, som vi kommer til at arbejde med fremadrettet, det er, tilfredshed, og så bliver der også i turismemæssig sammenhæng en masse samarbejde omkring et bæredygtighedsregnskab, altså sådan så vi ikke kun kigger på de traditionelle vækstparametre, men også vækst i form af bæredygtigheden. Det kommer vi også til at arbejde meget mere med, vi simpelthen arbejder på at få nedsat CO₂ aftrykket, vi skal være bedre til at i det hele taget passe på vores øer. Lolland Falster skal være et sted der er godt for verden, og verden skal være godt for Lolland Falster. Så det bliver ikke, altså om nogle få år, 2 år, 3 år, så tror jeg ikke, at kigger synderligt meget på overnatningstallene. Så kigger vi mere på hvor mange bosættere har vi fået herved, hvordan er det at leve her, hvor mange turister, har vi per indbygger, der er en øvre grænse, fordi som sagt, jeg tror fuldt og helt på, at The sky is the limit for oplevelser nede hos os. Vi har 10% af Danmarks kyststrækning, vi har nogle fantastiske naturparker, vi har verdens bedste muld, vi har alt det, der skal til, og når vi begynder at fortælle den her totalt sande historie uden det her humoristiske tvist med høj kvalitet og med æstetik, jamen så får det ingen ende, og så kan vi faktisk komme i en situation, hvor vi måske selv bliver nødt til at sige for at fastholde, at det skal være fantastisk at bo hervede, så bliver vi nødt til at sprede oplevelserne ud enten rent geografisk eller også tidsmæssigt, sådan så vi arbejder mere på turisme hele året, eller på anden vis får spredt det aftryk ud, som turister jo netop giver, og det er heldigvis også i fuldstændig sammenhæng med den efterspørgsel, som turisterne har for i år.

Monica:

Ja, lidt i forlængelse af det, vil vi også gerne spørge dig om, hvordan ser du, at den her bæredygtige turismeudvikling som jo nok er helt uundgåelig, forhåbentlig, hvordan kan den udvikling spille sammen med bosætning og ligesom være med til at skabe et livligt

helårssamfund udenfor højsæsonen. Tror du, at turismen kan være med til at skabe det, eller er turismen stadig så lille en del af samfunden?

Lindy:

Nej nej. Turismen nede hos os står for omkring 10% af alle jobs herhjemme, og det vil sige, at det er også en væsentlig faktor også i det at tiltrække iværksættere, tiltrække ny bosætning, det er simpelthen, at der er en hulens masse jobs relateret til det, og det vil sige, at der er en én til én sammenhæng mellem bosætning og turisme, absolut. Heldigvis er det jo det samme, vi gerne vil fortælle. Det er fedt at bo og arbejde på Lolland Falster og det er fedt at bo og være turist på Lolland Falster, og det er heldigvis de samme målparametre, her er rart at være, her er venligt, her er plads, her er bæredygtighed, her er gode kulturer, her er gode oplevelser, der er sådan set ikke den store forskel på udtrykket rettet mod bosættere og mod turister, det er kun et spørgsmål om, hvor længe de er her.

Monica:

Ja, tror du også, at nu her, når vi har talt om narrativ, tror du også at det bæredygtige narrativ vi har talt om målrettet turister, kan det også smitte af på de bosættere og de familier som kommer.

Lindy:

Absolut, og jeg ved ikke, om den ene kom før den anden, men noget af det vi ved fra Realdanias arbejde med de her varme zoner, det er jo, at de bosættere vi gerne vil have, jamen de synes også det er fedt at gå ned og handle hos den lokale slagter, eller man kan ud på en gårdbutik og købe kvalitets gulerødder, så den fortælling og det narrativ der er omkring det, er nøjagtig det samme som overfor turisterne.

Monica:

Vi taler også lidt om i vores opgave, det her med at se på turismen i en bredere forstand og ikke bare noget, der kører fuld knald på et par måneder om året, og så daler det, eller også kommer der en pandemi. Så vi har talt meget om det her med at skabe et resilient samfund, altså et modstandsdygtigt samfund der kan klare sæsonudsving og op og nedture i økonomien og hvad der må komme. Hvordan ser du, og jeg ved godt, det er et svært spørgsmål, men hvordan kan turisme styrke en udvikling uden, at det er et korthus, altså så det bliver et stærkt samfund med turisme.

45:00 Lindy:

Uden jeg skal gøre mig synderligt klog på det, for hvis jeg vidste det, så skulle jeg nok sidde et andet sted, men jeg tror, at det der er aller mest vigtigt i den sammenhæng det er, at man snakker bæredygtighed i alle tre dimensioner, og det man nogen gange glemmer, det er jo også den økonomiske bæredygtighed. Hvis man skal have det her modstandsdygtige samfund, så skal alt baseres på en økonomisk bæredygtighed også, og det kan godt være, at vi skal være endnu bedre til at skille drømmere fra fantasjer, fra realister eller hvad ved jeg, og det er jo det, vi også forsøger at sige, at vi vil have, at når du kommer herhjemme som iværksætter, og vi skal bruge tid og kræfter, så skal du have ild i øjnene, men du skal også have et fundament, altså der skal være sammenhæng mellem de ressourcer du bringer ind, og så de forventninger, du har til udviklingen, så det vil sige, at hvis der kommer én som siger, jeg vil gerne bygge et nyt Lego land herhjemme, så vil vi nok kigge ind i det og sige, okay, 1: er det i henhold til den samlede bæredygtige betragtning herhjemme, og 2: er den pågældende i stand til det? Derfor kaster vi vores

kærlighed meget på mindre spændende iværksættere, som har en historie, og som vi tror på kan realiseres og som er økonomisk bæredygtig over tid. Jeg tror, at vejen frem er, at man ikke skal være så bange for at holde fast i, også i et bæredygtigt perspektiv, at det handler om at tjene penge, det handler om at sørge for, at der er et fundament som skal være på plads, og det er der, vi er rigtig godt stillet, fordi vi er en DMO med et meget meget tæt slægtskab med vores erhvervsorganisation Business Lolland Falster. Så vi har altså mulighed for at yde den støtte også, og forhåbentlig har vi også det mod, at vi kan sige til nogen, Undskyld mig, men det er altså ikke her, du skal etablere den type butik, for det tror vi simpelthen ikke på har gang på jord her hos os. Jeg tror det er vigtigt.

47:23: Monica:

Ja, det er så spændende, og nu løber tiden. Men hvis jeg kan nå at spørge dig om, at vores tese er, at nu er der mange københavnere, der flytter ud af byen, det er måske dem, som normalt har lejet et sommerhus, der nu flytter ud, så har I noget samarbejde med kommunen om, at kommunen ringer til dig og spørger, hvordan kan vi få alle dem, der normalvis bor i sommerhus, altså dem I har på jeres Visit kanal, om man så må sige, hvordan kan vi få dem til at blive i kommunen. Har I et samarbejde på den måde?

Lindy:

Ikke endnu, der er masser af følgere og intentioner og det er det næste skridt i forbindelse med vores kommunikation, det er jo, at det vi gør, det skal virke som inspiration for andre. Det skal være som en ring i vandet, for selvom vi synes selv, at vi er store og kan have en vis indflydelse, så er vi jo ingenting i forhold til det store narrativ, så derfor er det selvfølgelig vores opgave nu i forbindelse med det her at sætte os ned og gennemføre de her ting i samarbejde med kommuner, i samarbejder med større organisationer og større virksomheder, og på en eller anden måde få inspireret og konceptualiseret det her med den absolutte, øverste kvalitet, æstetik, og så på en eller anden måde.. Det handler om at være tro mod sig selv og være ærlig og sige, jamen vi ved godt, der er nogle fordomme derude, og hvis der ikke er fordomme, jamen så er der i hvert fald uvidenhed. De to hænger måske meget sammen. Når vi måler på, hvad folk kender til vores turismeprodikt hernede, jamen så er kendskabet meget, meget lavt. Hvis du dertil så også ligger den her fordom som er bygget op igennem mange år med, at det er ikke det fedeste sted at være hernede, jamen så har vi selvfølgelig en opgave rent kommunikativt, og den kan vi selvfølgelig ikke løfte alene. Så det er helt sikkert vores ambition, at vi skal gennemføre det her i samarbejde med kommunen. Vi har rigtig, rigtig gode samarbejdsfelte med kommunerne på tværs af det hele. Jeg laver en masse udviklingsprojekter sammen med kommunerne. Jeg kan fortælle jer, at vi arbejder på et bæredygtighedsprojekt, hvor vi er ude og spørge borgerne i to markante turistområder, Kragenæs på Lolland og Marienlyst på Falster, om hvordan man oplever dét at være borger i de samfund. Vi har haft en række borgermøder på Lollandssiden, vi er ikke kommet så langt med Marienlyst, hvor vi har haft indbyggerne i Kragenæs til en snak, for vi ved jo godt, at Dodekalitten er et af de fantastiske narrativer, vi har hernede, som bare er TOP of the pops inden for kultur, natur og oplevelse. Men det betyder jo også, at et lille samfund som Kragenæs bliver belastet af en masse turister, som man måske ikke tidligere havde, altså før Dodekalitten. Der kommer jo rent faktisk cirka 60.000 mennesker om året til Kragenæs for at se Dodekalitten. Der er vi simpelthen ude nu for at snakke med indbyggerne, fordi Kragenæs kunne jo netop være et af de steder, hvor vi på den ene side kan skabe nogle faciliteter for nogle iværksættere, hvis der kommer en glaspuster og siger, jeg kunne dælme godt tænke mig at etablere et glaspusteri på Lolland, så vil jeg sige, prøv at kigge mod

Krægenæs. Jeg kan hjælpe dig med et sted at være, det kan være vi kan søge nogle penge til at betale huslejen de første 3 måneder, du skal bare love mig, at du for det første så også laver absolut øverste kvalitet, og at du fortæller om det. Det er klart, jeg kan ikke smide en gut eller pige ud i Krægenæs, og så er der bare 60.000 turister der vælter rundt derude, så det er det samarbejde, vi også har med kommunen, det er at sørge for, at det også er socialt bæredygtigt.

Monica:

Jamen det er jeg glad for du siger, for der kom du lige lidt ind omkring vores sidste spørgsmål som går på Carrying capacity, altså er der en grænse for.. Du nævnte på et tidspunkt at "The sky is the limit", men der er jo også helt naturlige begrænsninger i form af det sociale.

Lindy:

Ja, vi kommer til på en eller anden måde på et tidspunkt at sige stop, fordi det skal være fedt at leve her. Det er klart, vi må ikke komme ud i Barcelona eller Venedig tilstande, hvor de må ud og stoppe krydstogtskibe i arrigskab. Der er vi heldigvis så kloge eller intelligente og har et godt samarbejde med kommunerne, at alt hvad vi laver, det tager udgangspunkt i en social bæredygtighed.

Monica:

Ja, er der noget her på falderebet, som vi lige skal nå at spørge Lindy om?

Dikte:

Næh, kun det her med, at vi tager til Lolland og selvom det er kort tid, vil vi prøve at være tilflyttere og engagere os i de her projekter, så hvis der er, for eksempel et borgermøde eller noget vi kunne deltage i, og som du tænker vil være spændende som tilflytter at være en del af så hører vi meget gerne.

Lindy:

Ja, det kunne også være fedt for vores vinkel. Jeg skal jo ikke finde på noget, så når I kommer tæt på, så lad os snakke sammen og lad os prøve at snakke om de oplevelser I har, og jeg kan da allerede nu fortælle jer, at hvis man som tilflytter kommer herved, så er det ikke altid det er lige let at få noget information fra kommunen om forskellige ting.

Dikte:

Okay, ja men det er det, og vi har også prøvet at se efter en prøvebolig, men der er mest det her flexbolig og du ved, der er jo ligesom nogle ting som godt kan være en udfordring, når vi skal prøve at være tilflyttere.

Lindy:

Langt ude i ambitionsniveauet hos os, der arbejder vi faktisk på prøveboliger, men ikke bare prøveboliger i form af, du kan prøve at bo her til en billig leje, men på den absolut øverste hylde vedrørende arkitektur, vedrørende bæredygtighed, lavenergi eller nulenergi, det er sådan, vi kommer til at arbejde.

Dikte: Ja, det lyder rigtig spændende. Tak for din tid.

Lindy: Selv tak, og se nu efter at flytte herved, ikke!

Appendix 8: Marie Louise Friderichsen

Senior project manager Gate21. Former head of tourism development in Lolland municipality

Interview Transcription

09-06 2021

Marie:

Jeg er tilflytter, kommer fra Kjellerup og har gået på gymnasiet i Viborg, uddannet fra Aarhus universitet, jeg er jurist, og der mødte jeg en kvinde fra Lolland som havde en lillebror, og ham er jeg gift med. Efter at have holdt ham i Jylland i en del år, skulle han hjem og overtage sin fars gård, og så flyttede jeg hernald i 2004, men det vil sige, at jeg er kommet her siden start 90'erne, fordi jeg kendte hende og læste sammen med hende.

Jeg må sige, da jeg skulle flytte til Lolland, både pga angst for at skulle ind i en landbrugsfamilie og alle de krav og forventninger der lå i flere generationer, og så Lolland, med alt respekt, som jeg jo synes er skøn at tage på ferie på, men jeg har min egen ejendom, jeg driver i Silkeborg, en skovejendom som stadig er min, og der boede vi, så jeg plejer at sige, at man kan se mine negle i asfalten udenfor Silkeborg.

Så fik jeg ham til at love, at når vi havde boet her i 5 år, og jeg bare ikke kunne holde det ud, så flyttede vi igen, og det første vi startede med at flytte ind i marts, og flyttede regulært ind i maj, og så havde jeg aftalt med den lokale kirke, som jeg kendte rigtig godt allerede, fordi jeg var kommet ret meget på Lolland, at vi skulle holde høst gudstjeneste, og vi tænkte, det er fint, for vi havde en medarbejder og vi havde hans far og vi var mange, og så blev de alle sammen syge eller forsvandt af forskellige årsager, så dagen før den her høstgudstjeneste, der ligger vi ude i hvert sit bed og skal bare lige op af den her indkørsel, og det hele ligner bare bras og vi er dødtrætte fordi vi har høstet 24/7. Så ser han på mig, og spørger, hvis der nu kom én med en stor sæk lige nu og bare ville skrive det millionbeløb vi havde lyst til med den her gård, flyttede vi så? Så var det, jeg sagde nej. Det var i august, og jeg var flyttet hernald i marts-maj. Så Lolland gjorde et eller andet ved mig, og jeg bliver helt sådan. Ah! Når jeg skal fortælle om det, for det gør det stadig. Der er et eller andet ved den her ø, som bare er frygteligt frustrerende, fordi de fandme ikke kan rykke sig, og for en midtjylland, der er rundet af Ikast, Herning, på forældresiden, så virker det bare irriterende, at man bliver ved med at sige, jamen det gjorde vi for 20 år siden, og det kan bare ikke lykkes. Samtidig så er der bare en bredde, en åbenhed og en imødekommenhed, og en villighed til at tage ind og en villighed til at se på mennesker for hvad man bidrager med og ikke hvem man er, som er helt fantastisk, og så er det bare en egn, der er overset i Danmarkshistorien. Det er jo også en grænseegen, og den har en kulturel og historisk betydning for hele Danmarkshistorien, som er overset, synes jeg. Så I kan godt høre, jeg er dybt forelsket nu på godt 20. år. Så da jeg blev skilt i 2013, der blev jeg her, og da jeg blev turistchef der plejede jeg at tage ud... For så kommer jeg jo hernald og driver min egen virksomhed der i Jylland, starter Bed&Breakfast, og var allerede involveret i politik, men kommer ret hurtigt ind og sidder i byrådet og sidder i Byrådet i 10 år, og så bliver jeg turistchef efter det, og nu arbejder jeg så med bæredygtig turisme, så det er sådan den hurtige vej. Jeg plejede at sige, når jeg tog ud og holdt foredrag for folk, for Lollikker har en tendens til at være meget.. Altså jyder kan godt være ydmyge, men vi er det på sådan en, det synes vi er pænt og i virkeligheden er vi skide stolte af, hvor vi kommer fra, og det viser vi også ret tydeligt. Men Lollikker er virkelig ydmyge, altså de

har virkelig ikke nogle forventninger til, at andre synes, det er godt, og derfra opdagede jeg tit, at når jeg sagde: Hold op, hvor er her dejligt! Så siger de, Ja.. Altså, i gamle dage, der lå der jo fem købmænd, og der var der også butikker oppe i gågaden, og husene er jo ikke ordentligt vedligeholdt, og de der der sidder inde i byrådet, de er godt nok nogle idioter, men altså, jo, her er da okay. Så har jeg simpelthen taget ud og holdt så mange foredrag og sagt, **det siger I bare ikke!** I siger bare, Ja, tak! Fordi man kunne ikke finde én fra Silkeborg der ville sige, aah. Her er ikke specielt dejligt, i Silkeborg der ville man sige, Ja, tak. Velvidende, at det synes man også selv, så ja. Jeg er meget glad for Lolland, det er min baggrundshistorie. Jeg kunne bruge meget lang tid at snakke om det, kan I godt høre.

05:00: Monica:

Ja, jamen fantastisk. Vi kunne godt tænke os at spørge mere ind til, for vi har også kunne læse, at du har haft mange taburetter at sidde på, og har været, som du nævnte, turistchef for Lolland kommune, var det dengang, der var to kommuner?

Marie: Ja, Lolland kommune ja.

Monica: Ja, okay og hvad var opgaverne og ambitionerne dengang?

Marie:

Da jeg kom ind i byrådet, der sad jeg først i social og psykiatri, og bliver formand der ved næste valg og i økonomiudvalget, og så efter det der valg i 2013, hvor jeg jo egentlig landede en borgmester aftale, som så blev ødelagt tre dage efter, så kom jeg over i kulturudvalget, fordi det var en hård tid, og så sad jeg der, så det vil sige, at pludselig sad jeg i kulturudvalget og økonomiudvalget, og kunne følge den her turisme, og der havde man bare gennem mange år, og vi havde også på et tidligere budgetforlig reddet de der turistkontorer fra vores side. Jeg kan huske, at det er sjældent, jeg har oplevet så opildnede et budgetforlig, fordi vi bare ikke ville give os, og nu er man så igen i gang med at skære i det. Den daværende turistchef, jeg kan huske, jeg er til et møde i København, og så ringer handelsstandsformanden her fra Nakskov til mig og siger, at de var nødt til at sige hende op, og så sagde jeg, nu søger jeg simpelthen den her stilling. Det gør jeg virkelig, for det her er ikke særlig professionelt drevet i min optik og måden, man gør det på, for det er som om, der er to turistkontorer som bare står og deler brochurer ud, og der er overhovedet ingen sammenhæng med business Lolland Falster, som laver destinationssamarbejdet, og vi er virkeligheden nødt til at tale om Lolland og tale om Lolland Falster, for der er ingen turister der fatter, hvor kommunegrænsen går alligevel. Det gjorde jeg så, og fik den ikke i første omgang, men så måtte de tre måneder efter ringe til mig, hvad jeg var mega bitter over, eller ked af, og det var sådan noget, "du bor jo i Nakskov, og vi sidder jo i Maribo, og det kan du jo ikke finde ud af at dække". Jeg kan godt sige, jer, jeg er rimelig ligeglads, og jeg synes simpelthen at hele den der kamp mellem Nakskov det er så åndsvagt og invaderende og så spild af tid, og jeg plejer at sige, at mens de slås, så forsvinder pengene til Slagelse og Næstved og hold nu op, ikke!

Så efter tre måneder ringede de til mig, for faktisk var det mit held, for så sagde jeg, okay, det vil jeg godt, men så kommer det til at kræve det og det, så det var godt i bagklogskabens ulidelig klare lys, så var det godt, at det blev på den måde. For det betød, at jeg kunne rykke ind, og definere på en helt anden måde, de opgaver vi skulle sidde med, at man for eksempel ikke skulle være medlem for at ligge på Visit-hjemmesiden, som blev styret af Business Lolland Falster, indtil da da havde man skulle være medlem. Det er også gået tilbage og blevet sådan, efter jeg er

stoppet igen. Jeg kan huske, jeg lavede sådan nogle test af, at i Vejen, det siger ihvert fald dig noget Monica, i midt Jylland, for ja, undskyld mig, så er det ikke det mest ophidsende sted i verden, men når man søger på det på Visit sider, så havde de sådan noget 1400 et eller andet punkter, man kunne besøge, når man søger på Maribo, så var der 56. Der var simpelthen ikke sammenhæng, og det var fordi det kostede noget at ligge på den visit-side, og rigtig mange turiststeder på Lolland er jo små steder, der bliver drevet af ildsjæle og som ikke har ret mange penge, og som nok ikke helt fatter professionalisme i turismen. Så noget af det, jeg satte mig for, det var simpelthen at få professionalisme talt ind, og få lagt tal og tal og tal på bordet. Tælle og veje hele tiden, hvor mange besøger vores byer, hvor mange, hvis vi sætter tingene sammen på Facebook, hvor mange bruger og ser det så? Hvis vi holder et eller andet på Torvet, og vi lægger det på Facebook, hvor mange kunne vi så ud fra hvem der søger, for de kan vi jo, for folk lagde det op på Facebook, men de tjekkede aldrig. Så stod de bagefter og sagde, aj hvor overraskende, at der kom så mange til Blach koncert, når der kom så få til Lilleør. Og så kunne man bare se, at der havde været flere turisind, der havde søgt på den ene, men der havde kun været 35, der havde søgt på den anden. Så brug nu tal og måle og veje aktivt. Så det var, jeg tabte vist, hvad dit spørgsmål var, men det var min ide med at simpelthen få de der turistkontorer ændret til, at jeg sagde: Samtlige medarbejdere var sagt op, fordi deres kontrakt var ved at løbe ud, før jeg overhovedet blev ansat, fordi man jo ville lukke turistkontorerne og fuldstændig ændre turismen, og det var derfor, jeg egentlig søger jobbet. Så jeg valgte simpelthen at genbesætte med helt nye folk, der havde forstand på netop sociale medier og internet, og folk der sagde Lolland Falster, og ikke Nakskov. Det var simpelthen sådan, at der var to turistkontorer, og de talte ikke en gang sammen. Hvis der stod en turist i Maribo, så fortalte de om, hvad der skete i Maribo, man kunne ikke drømme om at fortælle, at de kunne køre til Nakskov og sejle på en postbåd, så bare det at få folk til at sige. Prøv og hør her, vi skal have brochurer ud, og vi skal have brochurer ud på Marienlyst på Falster, så sagde folk til mig, at det er fuldstændig spild af penge, der er ingen der kører fra Falster til Vest Lolland. Så allerede efter første år blev jeg ringet op af folk på nordvest Lolland, vi fatter det ikke, vi har simpelthen haft så mange besøg af folk fra Falster i år, det har vi aldrig nogensinde prøvet før. Folk de måler og vejer igen en turist, der er parat til at køre en time, hvis de ved, hvad de kører efter, og hvis de kan se sammenhængen i det. Jeg kan ikke huske tallene længere, fordi nu er det nogle år siden, men det er sådan noget med, at 90% vil køre en halv time, og 60% vil køre en time, og hvis man så ovenikøbet giver dem en vejledning til, at du kan spise her, du kan opleve det og du skal gøre sådan og sådan, så stiger det tal igen. Så måle og veje og benhårdt arbejde frem imod professionalisering og en sammenlægning til destinationen, som det så blev, men så til min store sorg i min optik blev med henblik på markedsføring og rigtig meget med henblik på de store, hvad jeg er dybt uenig i, og også måtte sige til min jobsamtale, at hvis man ikke allerede havde indset, at det her det skal løftes nedefra ved fælles indsats og et fælles brand, hvis man stadig sad i de to byråd og mente, at der skulle være én ting for Guldborgsund, og en anden ting for Lolland, så var det ikke mig, man skulle vælge til jobbet, og det var det så heller ikke, jeg blev nummer to. Så blev jeg bedt om at træde ind og blive næstkommanderende, og det sagde jeg nej til, for hvis det ikke var hovedfokus, så skulle jeg ikke med ind i det. Så det var min hensigt, hvis det var svaret på dit spørgsmål? Men bare lige et måle-veje eksempel igen: Man havde lavet en turiststrategi i årene op til der 2016, hvor man havde sagt, der er to store punkter, der har interesse i Lolland kommune turistmæssigt: det er Rødby og Bandholm, og man kunne lige så godt have skrevet Lalandia og Knuthenborg, og jeg elsker Lalandia og Knuthenborg, og jeg er dybt taknemmelig for, at de ligger her, fordi de er reason to go for rigtig mange. MEN der er også rigtig mange, der besøger Lalandia og Knuthenborg, som ikke er klar over, at de er på Lolland, de har overhovedet

ikke nogen... Knuthenborg kan man sige har nogle unique selling points i forhold til at være Lolland, men Lalandia, kunne lige så godt, uddover at det hedder Lalandia, kunne det lige så godt ligge alle mulige andre steder, så det præsenterer ikke det unikke Lolland, og derfor fik vi også lavet en turistinformation nede på Lalandia, som skulle give folk noget, og jeg kunne se nogle ad de der bedsteforældre, der så helt døde ude i øjnene ved tanken om badeland, og når man så viste dem en brochure fra Krænkerup eller for Frederiks dal Kirsebærvin, så bliver de helt, Wow, der er en chance for, at vi kan køre en tur i morgen og opleve noget, og noget af det, jeg bliver ved med at sige er, at vi har tre ret unikke købssteder, klart Maribo og Nakskov men også Rødby faktisk. Bare at få dem sat på Visit-siden og overraskelsen i Business Lolland Falster, da det gik op for dem, at det var dem, der var mest klikkede på. Ikke Knuthenborg og Lalandia, for det søger folk direkte på, men det mest klikkede på, og det blev så overhalet af Dodekalitten, som ihvert fald mens jeg sad der indtil 2019 var det mest søgte overhovedet på Visitsider i Danmark, I ved godt, hvad Dodekalitten er, ikke?

Godt, men det siger bare noget om, hvordan man kan bruge det her, hvis man bruger det aktivt, altså hvis du slår Knuthenborg op på Facebook, så får du x-antal, der søger, hvis du slår dig op sammenmed Bandholm hotel og Nørregade teaterets sommerforestilling i Hyldalen, så stiger det med 84%, fordi pludselig kan folk sætte det sammen: Hold da op, vi kan tage i teateret den aften, vi kan tage i Knuthenborg dagen efter, vi kan sove der, okay. Turister er mega dovne, så de skal helst have det serveret på et sølvfad og nyde det.

15:00: Monica:

Det er ret spændende, at du har taget et juristuddannelse, er flyttet derved, er kommet ind i byrådet, og lige pludselig ved du rigtig meget om turisme og turister. Er det noget, du bare har tillært dig?

Marie:

Nej, da jeg var færdig som jurist, var jeg slet ikke sikker på, at jeg overhovedet skulle have læst den her uddannelse, og så tog jeg ud hos et auktionshus, der i dag er en del af Laurits.com, men det lå i Aarhus. Så blev jeg ansat som elev til 7000 kr. om måneden med en kandidat, det var fuldstændig åndsvagt, men jeg havde bare behov for at lave noget helt andet, og efter tre uger rejste afdelingslederen, og så gik jeg ind og bankede på døren og sagde, jeg tror godt jeg kan klare den her afdeling, og det fik jeg lov til, så jeg gik fra at være elev til afdelingsleder på tre uger, og så stod alle de der gamle krejler og sagde, Det kan man ikke, og det er sådan noget, der tager 20 år at lære. Så satte jeg mig bare ned og læste bøger, og det er jo det, man kan som jurist og som universitetsuddannet, det er, at man får en metode til indlæring, så det første jeg gør, hver gang jeg kommer ind i noget, det er at læse og læse og læse. Så prøver jeg at huske, hvad er vigtigt her, og så tager jeg det med ind, og så er det klart, at nu er jeg 52, jo mere man gør det i forskellige kontekster, jo mere begynder tingene at efterhånden at hænge sammen på kryds og tværs. Det er benhårdt læsearbejde, og det jeg kan være træt af, det er, at nu gider jeg snart ikke starte forfra igen, nu vil jeg godt bare blive i noget af det samme, fordi nu er jeg så startet forfra med bæredygtighed, og prøver fortvivlet at lære på det parameter, og der er jeg øj! Grøn endnu! Det er ved at komme, men jeg er grøn endnu.

Monica:

Ja, vi har en masse andre spørgsmål, men vil du bare lige fortælle om dit andet arbejde hos Gate21?

Marie:

Ja, Gate21 er skabt for 10, nu er det snart 11 år siden som en tovholder funktion, fordi der var flere kommuner der kunne se, at de var nødt til at gå sammen på deres forsynings, energiområder, og der var ingen af dem, der ville give det til de andre, så nogen skulle være den der havde den, som var neutral. Så lavede man Gate21, og det har jo så udviklet sig til, at der er flere forskellige søjler, der er Smartcities, der er cirkulær omstilling, der er energi, der er mobilitet, og der er ingen tvivl om, at cirkulær omstilling bliver større og større. Hvor energi i starten var, det alle så som vejen til 70% reduktion, så er det jo cirkulær omstilling kommer til at fylde mere og mere. Gate 21 blev sat ind som et sekretariat-sted for noget som hedder Ren energi Lolland, samarbejdet eller projektet. For mens jeg sad i byrådet, der lavede vi en vindmølle strategi med 11 steder, hvor der skulle rejses vindmøller på Lolland, og nogle af dem, der gerne ville rejse dem var Hofor, altså Hovedstadens forsyningsselskab, og så ville man ikke fra Lolland længere finde sig i den her form for Greenwashing, altså at vi bare er pryggleknappet og stedet man laver På røven i Nakskov om, og fordommenes holdeplads, og så er det samtidig os der rejser vindmøller og leverer drikkevand og fødevarer, der gør, at København har et godt CO2 regnskab. Altså det var simpelthen ikke i orden, så for første gang indgik man en aftale, og det kan man jo egentlig ikke, altså der var mange af de her områder, der var reguleret på en måde, så man egentlig ikke kan indgå den her aftale, men det gjorde man altså alligevel, og tog hinanden i hånden og sagde, at nu skal Lolland altså også have noget ud af det, så nu laver vi Ren energi Lolland, med Hofor, Lolland kommune, Gate 21 som partnere, og så er Ceres (?) kommet ind også efterfølgende. Og så puljer man simpelthen nogle penge sammen, og så er Lolland simpelthen teststedet for bæredygtighed, og Lolland står på en meget lang historie, hvad jeg synes er dybt imponerende, og noget af det, jeg også elsker den her kommune for. Vi har ingen penge og de 7 gamle kommuner, der er blevet lagt sammen har aldrig haft penge, de har altid kæmpet, og alligevel så er der så meget kunst i vores byer, og der er fokus på ting, som man slet ikke skulle tro, man havde råd til. Mine forældre drev virksomhed i Ikast, jeg holder enormt meget af Ikast for initiativ-rigdommen, men Ikast er kendtegnet ved, at der aldrig har været en biograf, der har kunne klare sig, og det synes man egentlig heller ikke, der er nogen grund til, for man kan bare køre til Herning eller et andet sted, så hvorfor bruge energien på den her kultur. Hvorimod Herning, de der fabrikanter, de brugte voldsomt mange penge på kunst og ville gerne, min far inklusiv, leve kunst, så det er også et mindset. Det har ikke noget med at gøre, at man har forstand på det specielt, det er bare noget med, at man tænker, det er nødvendigt, også selvom man er penge indtjener i stedet for. Det synes jeg Lolland har været ufatteligt dygtige til, og hele tiden have fokus på, hvad der ligger udover, og hvad der gør livet værd at leve. Dermed også bæredygtigheden og det var for resten de vestlollandske kommuner, der startede det op, langt, langt tilbage i tiden, og derfor var det jo naturligt at gøre Lolland til et vuggested i Ren energi Lolland projektet, for projekter, der skal prøve at testes på live-scale størrelse, og det er egentlig det, der ligger i det, at hver gang der er et større projekt, så bliver Lolland ofte test-sted for forskellige dele, og på den måde får vores grønne historie jo større fortælling. Den har egentlig altid været der, men nu hænger vi pludselig sammen med DTU og Hofor og hver gang, der er internationale test-ting, så er Lolland pludselig i spil, og det gør jo, at der kommer et endnu større fokus på det. Turisme i et bæredygtigt perspektiv kan man jo se på flere måder, man kan både se på frivillighedsturisme, altså en ny turistform. Cykel, vandre, mindfulness altså en anden turistform, sådan kan man tænke bæredygtighed. Man kan også tænke det hardcore arbejde med de enkelte aktører i omstillingen, hvordan får de gjort deres virksomheder grønne? Så var der en ting mere, jeg lige skulle sige.... Jo, og så kan man jo lave selve Lollands

energisatsning til turisme, og det er egentlig de to sidste, jeg arbejder mest med. Det der med at præsentere nye turistformer eller tiltrække folk med nye turistformer, det ligger i Visitdelen, så det har ikke noget med Ren energi Lolland at gøre, eller det jeg sidder og arbejder med. Jeg arbejder mere lige nu i Gate21 med SMV'er altså enkelte virksomheder, der skal have en grøn profil, og det gør jeg sådan set i hele landet og ikke kun på Lolland, og så arbejder jeg særligt med nogle projekter, lige under Ren energi Lolland eller Real-projektet, en udstilling ude i Horslunde og et 3-projekt, hvor vi mere arbejder med Lollands grønne fortælling og vise og sælge den side også.

Monica:

Det er meget spændende, og det er nok i meget god forlængelse med vores næste spørgsmål omkring den grønne fortælling. For noget af det vi arbejder med i specialet er Placemaking og fortælle et narrativ og hvordan man gør det for et område eller for en destination. Noget vi egentlig ikke har hørt så meget om, det er, at Lolland er et forsøgssted for den grønne omstilling. Så kan du mærke, at der er sket en forandring, siden der er begyndt at ske alt det her? Og hvis vi træder endnu længere tilbage, så kan vi se, at du også har været aktiv i QLF, har de bevægelser været med til at skabe en forandring i Lollands narrativ?

Marie:

Ja, det synes jeg helt sikkert, men jeg skal lige sige, at jeg har ikke været aktiv i QLF, jeg har været en af deres rollemodeller, og så har jeg været projektleder på noget der hed LFI, altså Lolland Falster International under QLF, indtil jeg blev turistchef, hvor det var bosætning, for vi er jo ret ofte nødt til at rekruttere ingeniører, læger og akademikere fra andre lande. Sådan en læge, der bliver tiltrukket til Nykøbing sygehus, det koster faktisk 2 års ansættelse, før det er tjent ind, fordi det er så dyrt, at få en læge til at flytte, og ofte følger der en meget dygtig ægtefælle med som også har en akademisk uddannelse og som ikke kan finde et job, så rigtig tit så rejser de efter et år, og det vil sige, at det hele tiden er en underskudsforretning, og det er pga ægtefællen de rejser, det er ikke pga lægen, det er pga ægtefællen. Så QLF ansøgte forsøgspenge for at lave LFI, for at lave en eller anden form for netværk mellem ægtefæller. Både så de så hinanden, så der er en ingeniør hustru her i Nakskov, der kom fra Spanien kunne opdage, at der sad en læges mand i Nykøbing som også kommer fra Spanien og så kunne de lave en kaffeklub og lave ting sammen og de kunne spise sammen og det har fungeret rigtig godt. Jeg måtte slippe det, da jeg blev ansat som turistchef og så har det kørt efterfølgende også, sammen med hende, jeg startede det op med, Tanja Von Rosen, som sidder i QLF's bestyrelse, så hun er langt mere inde i det. Jeg synes, at fra jeg startede med at komme ned, og jeg startede jo med at komme i starten af 90'erne, og flyttede jo herved i 2004, og der synes jeg virkelig, der er sket en ændring med Lolland i forhold til sådan en.. Jeg synes, der er kommet nogle yngre generationer, og jeg synes den der "det har vi prøvet for 20 år siden, og det virkede ikke", jeg synes gudskelov, den er ved at dø. Altså gudskelov. Jeg synes også, der er kommet en mere fandenivoldskhed i forhold til bare at prøve. Jamen hvad er der sket? QLF har helt sikkert haft en betydning. Dét at folk mødes og man opdage hinanden på tværs på samme måde som LFI fik folk til at opdage, at man ser, hvordan hinanden bor, det har gjort en forskel. Så er der heller ingen tvivl om, at På røven i Nakskov, og Lovestorm efterfølgende, har gjort en forskel. Vi oplevede, at der var rigtig mange turister kom herved, for nu skulle de ned og se, hvor forfærdeligt det her område var. Når man så snakkede med dem, og sagde, jamen hvad er det lige, I kommer af? Så kunne vi jo sammensætte en tur, som passede til, hvad deres baggrund var, og hvis de var kulturinteresserede eller hvis de var landmænd på tur, eller hvis de var menighedsråd eller et eller andet. Den typiske turist på

Lolland kommer én dag, fuld af fordomme, er her én dag, og bliver enormt positivt overrasket, tager hjem igen og kommer tilbage igen året efter 3-7 dage, med familien. Det er SÅ typisk et mønster. Der er den her u-opdagethed omkring Lolland, og ofte så kommer de ind og står på turistbureauet og siger, jamen her er jo helt vildt dejligt, det er slet ikke så slemt, som vi troede. Men der er den der fortælling hele tiden, og der er ingen tvivl om, at det er slemt, og der er mange huse hernede, der lider, og der er mange steder, der godt kunne trænge til en kærlig hånd, men man opdager noget andet. Det er lige så eksotisk at komme til Italien et sted, hvor forfald også kan være hyggeligt. Lollands enorme styrke er jo.. Jeg plejer at sige, at hvis din bil går i stå på Akseltorv, så går der under et minut, så står der én derhenne og spørger, hvad er der galt? Nå, men jeg har en svøger, der er mekaniker. Jeg har en fætter, der har et fejeblad, og jeg er faktisk selv på vej til Maribo, så jeg kan give dig et lift, og så min ekskone hun skal tilbage i aften, så hun kan tage dig med tilbage. Altså, det er sådan Lolland fungerer, og det er sindssygt godt, det er simpelthen så stærkt. Jeg havde også en foredragsholder på et tidspunkt i Maribo, som boede på det, der hedder Milling søpark i dag, og skulle gå ud til sundhedscenteret, som faktisk er en pænt lang tur. Hun sagde, hvilket var en øjenåbner for mig, men når hun kom til et nyt sted, så lavede hun altid smiletesten, når hun gik fra hotellet og skulle hen og holde foredrag, så smilede hun altid til dem, hun mødte, og så så hun hvor mange der smilede tilbage, for det sagde noget om et område. Hun sagde, at hun havde aldrig før været et sted, hvor der var 100% retursmil. Det er dét, jeg elsker ved Lolland. Man ser hinanden, altså der er ikke bare én, der får lov til at sidde på gaden. Jeg bliver nødt til at fortælle endnu en anekdote. Min mor boede i Aarhus, og der står jeg en eller anden søndag i en Kiwi, tror jeg den hed den her butik, og så står der en ældre dame, som er kommet helt ude fra Holme og ind, det er langt i forhold til, hvor min mor boede. Så står hun og fortæller, at hun har taget bussen ind, og hun var ensom, det var der ingen tvivl om, og der var ingen, der svarede, hun stod bare og fortalte det her, som om hun ikke var rigtig klog. Der var ingen der svarede, og så begyndte jeg at svare, og bare at se hendes glæde i øjnene, at der var nogen, der så hende som menneske. Det ville aldrig ske på Lolland, for den der sad i kassen ville sandsynligvis være barn af en vi kendte, og vi kender hinanden, og om man kendte den, der stod og sagde noget eller ikke, så ville man se på hinanden og sige, jamen svarer du ikke? Eller andre ville svare. Vi ser hinanden og det er en enorm styrke. Så kan det godt være, at husene er faldefærdige, men det er en enorm styrke, at vi ser hinanden som mennesker. Ja, nu tabte jeg igen tråden. Men derfor synes jeg, det er et stærkt samfund, men man har så også været stærke i at holde hinanden fast på en sorg eller en ulykke eller en

30:00

"øv, vi har mistet værftet", og fordi man er så sammenvævede, så kan det også blive en psykose, og der synes jeg, der er sket et eller andet med På røven i Nakskov, folk fik nok. Man kom helt derud, hvor man tænkte, altså 1 er, at man selv sidder og siger, det er synd for os, men man kom helt derud hvor man sagde, nu gider vi faktisk ikke høre på det mere, nu er det nok. Så der er sket et eller andet de senere år. Så er der jo heller ingen tvivl om, at der er kommet gang i havnen i Nakskov igen. Der er vindmøllefabrikker, der er startet op igen, og man kan se, at folk flytter til øen. Lige nu bliver husene jo solgt, efter corona bliver husene solgt igen. Corona har også været enormt positivt, for hvor tog folk hen? de tog hjem. Sommerhusområderne har jo bare været fyldt, pludselig skulle folk jo hjem og bo, og så er der bare ingen tvivl om, at Femeren allerede påvirker nu, rigtig rigtig meget, og jeg tror slet ikke, folk har fattet endnu.. altså jeg går og kigger på Nakskov og tænker, hold op om 10 år, så er det her bare en helt anden by. Men Maribo lige for øjeblikket, ellers har de ændret det, men det sidste jeg oplevede, det var, at de begyndte at lukke kl. 17 om fredagen og så havde de åbent til kl. 14 i stedet for, for det var det, man kunne blive enige om. Man kan ikke have forskellige åbningstider om vinteren og om sommeren, for det kan

kunderne ikke finde ud af. Jeg er både fortvivlet og har prøvet at forklare dem, at alle de her mennesker, der har sommerhuse, de kommer jo kørende ned fredag aften, og det er lige der, de er købelystne, det er lige der, de har fået fri, det er der, de gerne vil gå ud og spise inden de kører ud i sommerhuset, det er der, de falder for et par sko. Hold nu åbent til kl. 21 om sommeren fredag aften, men det vil de ikke. Det kan jeg ikke få dem til. Så der er vi nødt til at vente på næste generation. Så kan de lukke om vinteren kl. 15, der er folk jo alligevel gå hjem, men de har ikke lige opdaget internettet endnu, at alle googler bare åbningstiderne. Nej nej, det står på døren. OG altså? Der er vi ikke lige nået til. Så jo, det er mange bække, men jeg tror faktisk, at På røven i Nakskov har gjort en forskel, det var ligesom det sidste, det var ligesom nok, og Lovestorm var jo et afløb af det.

Monica:

Okay, så du kan godt mærke, at der sker noget med selvførtællingen dernede, som smitter af på dem, der besøger Lolland, både som turist og som mulig bosætter, eller kan du se, at det hænger sammen, at man hænger en dag, så en uge og så har man lyst til at blive der?

33:00 Marie:

Ja, rigtig mange. Øh, øerne er jo dygtige til folk, der har sommerhuse, og så ender med at flytte derover, og det bliver Lolland også bedre og bedre til. Så har kommunen haft en aktiv neddrivnings strategi på tomme huse. Vi er den kommune i landet, der river flest tomme huse ned, og har udvidet hvor man må gøre det, for simpelthen at forhindre Låsby Svendsen, som jo også huserede på Lolland, simpelthen for at forhindre. Der har været en rigtig aktiv strategi i forhold til mentorordninger i forbindelse med de almennytte boligselskaber, sådan så at folk ikke bare bliver smidt ud, hvis de ikke betaler, men man går ind og nærmest laver sådan en Luksusfælden gennemgang af deres økonomi, så de kunne blive boende og ikke rykkede fra sted til sted, hvad kommunen jo alligevel skal betale, og så bare vil føre til dårligere og dårligere økonomi. Vores jobcenter har i mange år, jeg ved ikke, om det i 2021 har været det, men i mange år har det været det bedste jobcenter i Danmark til at vende langtidsledige, problemet er, at man vender én langtidsledig og får personen i job, så flytter personen bort fra området, og så kommer der tre nye ind, og derfor ser statistikkerne altid enormt dårlige ud, men fakta er, at vi er det jobcenter i Danmark, som er bedst til at vende langtidsledige og få dem i job. Ingen noget med at få hinanden ved og forstå de der mentorting. Så har vi været meget stærke på flexboliger, og vi tillader at folk har flexboliger, så vi ikke skelner imellem om det er fritidsboliger eller hvad det er, og det har jo også gjort, at der er nogle arvinger fx som er flyttet væk, som så alligevel har beholdt det her hus som en sommerbolig eller en flexbolig, og sætter det i stand og har en kærlighed til stedet, og så måske på sigt, når de bliver ældre vender hjem og bor. Så der er mange, mange tiltag, som over tid virkelig har gjort en forskel for området. Jeg kan huske, at social og psykiatri vandt som bedste offentlige arbejdsplads først i Danmark, og så senere husker jeg rigtigt hvis også i Europa. Altså det var virkelig godt! Der kom jeg ind til, jeg kan ikke huske om det var i KL's repræsentantskab, det tror jeg, det var, og så er der én der siger til, Nå, men I vandt jo med Social og psykiatri, og det er altså rigtig svært som offentlig og specielt i socialpsykiatrien, altså det er bare ikke et let område at vinde med som bedste. "Nå, så I vandt, jamen det er også typisk, I har jo så mange af den slags på Lolland, så skal I jo også være gode til det." Jamen I kan ikke forestille jer, da Vestas lukkede første gang, så der sad jeg som formand i erhvervsrådet, og så blev jeg ringet op af så mange landsdækkende medier, der gerne ville høre, hvor forfærdeligt det her var, og så prøvede jeg at fortælle dem, vi har overhovedet ikke.. De blev ret hurtigt ansat alle sammen, der er gang i vores forretninger, vi er så vant til modstand

hernede, så vi er ret polstrede i forhold til finanskrisen. Der blev overhovedet ikke skrevet om det! Så var artiklen ikke interessant. To år efter, hvor andre egne har haft så mange konkurser, der begyndte det så at gå ud over det lollandske, så kom overskrifterne. Lollandske virksomheder går konkurs. Det var to år efter. Altså de havde holdt to år mere! Det har været så svært, og der er sket noget i de seneste år. Der har simpelthen været en massiv indsats, for eksempel influncers som man er begyndt at bruge de her aktivt. Der sad en riktig dygtig kvinde, Rikva Bience(?) i Business LF og arbejde med sociale medier samtidig med, at jeg var turistchef, og vi kendte hinanden, så det her med, at vi pludselig tog hinanden i hånden og sagde. "Fuck dem" altså undskyld, men nu vil vi ikke mere, nu gør vi det bare sammen og der er ikke krig imellem os, så hver gang vi mødte op, så mødte vi op sammen, og det gjorde jo en forskel. Pludselig kunne man ikke komme udenom, så historien blev pludselig anderledes. Jeg sad igår og så en af de der, Hans Pilgaards, Kender du Danmark eller sådan noget, hvor de besøgte Bannholm Hotel, som tre år i træk blev kåret som det bedste hotel på Tripadvisor i Danmark. Der kom jo pludselig sådan en, vi vil ikke finde os i det mere. Nu bruger vi jeres midler, og prøv at se, vi ER dygtige.

Krænkerup har som en af de eneste bryggerier i Danmark vundet guld for deres øl i Europa. Vi kan godt, men noget vi har været dårlige til, og godt kan blive bedre til, det har der også været meget fokus på, det har jeg da selv ihvert fald kæmpet riktig meget for, også som turistchef, at Bornholm er utrolig dygtige til at skrive Bornholm på alt. Men på Lolland er der en tendens til, at man gerne bare vil skrive Krænkerup eller Frederiks dal, man vil helst ikke skrive Lolland fordi det kunne jo være, at det trækker ned, og det er der også kommet en ændring på. Wish fra Lolland, Frederiks dal fra Lolland. Vi satte massigt ind på at sige, vi SKAL pine og død skrive Lolland. Vi er nødt til at stå sammen om det her, og det har hjulpet også, tror jeg.

Monica:

Hvis jeg bare lige må stille et sidste spørgsmål, og så har Dikte også nogle spørgsmål, men du nævnte Femern forbindelsen også. Det virker også som om, at det har givet et enormt boost til selvfortællingen, for så kommer Lolland til at ligge i midten af det hele. Hvor vi tænker, gør det nu også det? For man kan jo også komme hurtigt væk fra Lolland igen. Så bare den nu kan indfri de drømme, som der nu er omkring den Femern forbindelse til, at den er løsningen på rigtig mange udfordringer. Kan du også tænke sådan?

Marie:

På mine sorte dage der tænker jeg, at det her går ikke godt, og på mine gode dage, og dem er der heldigvis flest af så tænker jeg, det gør det! Og ja, du har fuldstændig ret, hvis man let kan komme væk, kan vi blive et område, man kører over, og hvis vi ikke forstår, at kvalitet betyder noget for tyskere, så bliver vi kørt over. Der er nogen, der kommer til at dø ved det her, fordi de simpelthen ikke fatter, at verden har flyttet sig i forhold til, hvad det er for noget mad man sælger, i forhold til renlighed, i forhold til hvad folk efterspørger, hvis du ikke lever op til det. Og det har ikke noget med, at det skal være Tivoli land og du skal have swimmingpools alle steder, men det har noget at gøre med, at du har en fortælling, som en kernefortælling, som er tydelig og stærk. Der er nogen, som kommer til at dø på det, men der er også rigtig, rigtig mange som forstår det, og der er rigtig mange unge. For eksempel på Fejø kan man jo se, at dem der har startet pasta, Ro_camping, der kommer de unge jo til, og de har en helt anden. Jeg sidder med to restauranter lige i øjeblikket i mit GTO, Grøn cirkulær omstillingsprojektet, og i øvrigt også et Bed & Breakfast, som i øjeblikket er et lille hotel. Det var svært for mig at få dem ind. De skulle bare ikke ind i det her, det kunne de slet ikke overskue og sådan noget, nu er de kommet ind, og

nu er de så blevet det første Greenkey certificerede hotel på Lolland Falster, fordi det viste sig, at de var kommet så langt, at det tog nærmest en uge at få dem Greenkey certificeret. Nu har de fået lavet CSR politik, lige om lidt så indvier de den første champagne bar syd for København.

Møet Hennessy champagne har godkendt dem som champagnebar, der er ingen andre steder på den her side af Storebælt, hvor det kan lade sig gøre uden for de største byer. Fordi de er så dygtige, men man har den her, Aj, men kan vi helt det? Men det kunne de? De der to restauranter havde jeg simpelthen så svært ved at få ind, fordi det er sådan nogle stråtækte gammeldags, du kommer kørende til, det ligner nærmest noget fra 70'erne. Man kan nærmest høre Bjørn Liller synge, åh selv jeg tænker, for dælen, man kunne gøre så meget med indretningen her, hvis I ville. Når man så kommer ind og taler med dem, så kan man nærmest ikke rykke dem på noget, fordi de bruger alle deres madrester, de har høns, der går ude i baghaven, alle deres fødevarer er lokale. Jeg har lige spurgt dem i forhold til, at jeg har et lysstøberi oppe ved Slagelse, som gerne vil lave en take-back ordning med de store hoteller, hvor de kan tage rester og støbe nye lys, og så skriver jeg til de her to steder, hvor mange lys bruger I egentlig, og hvad gør I med resterne? Jamen de brugte 1000 ca om året, og det hele afleverede til Røde kors, som brugte dem, og der andre afleverede til spejderne som smelte dem om, jeg brugte dem til julelys. Så de gør det allerede. Jeg kan nærmest ikke flytte dem på nogle punkter, for det eneste de har brug for, det er at skrive det på deres hjemmeside på den rette måde. Og så kan jeg sidde med nogen i Helsingør, som har så smart en fortælling, og de gør måske en 10. del. Men når du ser de her, og hvis du kommer fra København og kører ind og åbner døren, så vil du føle, hold nu kæft, jeg er kommet ud på landet! Hvis de ikke får fortalt det her tydeligt, men de siger, ej, det kan vi ikke gøre, for vi har jo altid gjort det her, det er bare sund fornuft. Men sund fornuft er bæredygtighed, I skal bare kalde det de nye buzz-words, så er den der. Hvis de formår at få deres markedsføring til at køre overfor et tysk publikum, så bliver det godt, og lige nu, der kan man altså spise på en færge, der tager tre kvarter, og så når man skal videre, så har man bare lyst til at køre. Jeg ved selv, at når jeg kører ned igennem Europa, når jeg så passerer en grænse, så er det der, jeg holder pause, nu er vi nået så langt, så går vi ind og spiser. Nu bliver det her rent kørsel og en grænse, du passerer. Så hvis Rødby og Rødby havn forstår det, og så har de rette spisested, jamen så bliver det der, man stopper, og så bliver det måske der, man opdager at der er mere at se her. Så er der noget andet, Tyskland mangler kystlinjer, og vi har ikke andet end kystlinje. og vi lægger altså halvanden times kørsel. Siden jeg har boet på Lolland har jeg ikke fløjet fra Kastrup, fordi jeg flyver fra Hamborg, det går meget hurtigere, der er god parkering, det er billigere. Så jeg kører altid til Hamborg, det er ordentligt og jeg ved, at der er ikke strejker hele tiden. Jeg elsker Hamborg, og hvis jeg skal tage på shopping i en weekend, så tager jeg til Hamborg og ikke København, så for Lolland er vi jo allerede rettet mod Tyskland, langt mere end mod hovedstaden, så hvis vi forstår at tage det ind i vores eget, så bliver det stort. Men det kræver, at vi forstår besøgstiden i forhold til kvalitet.

Dikte:

Det er bare noget, jeg ikke synes, vi har hørt tidligere fra dem, vi har talt med indtil videre, fordi der har fokus været rettet meget imod internationale arbejdere, der kommer op og arbejder på Femern forbindelsen, og jeg har været meget overrasket over, hvordan man tager de tyske turister lidt for givet måske.

Marie: Det har du ret i, ja.

15:00: Dikte:

Nu hvor vi taler om bosætning, og det at Lolland har et internationalt fokus for at få arbejdskraft til, hvad med sådan noget med tysk bosætning? For det har vi ikke stødt på?

Marie:

Nej, jeg tror du har fuldstændig ret i, at man tager tyskere for givet, men det siger jo nok også noget om en egn, hvor man er vant til det. Man opfatter ikke dem specielt internationale, for de er her jo hele tiden for at fiske eller polske turister kommer for at fiske og være her. Så jeg tror, du har ret. Jeg lavede en undersøgelse på et tidspunkt i Nakskov i butikkerne, fordi Nakskov er handelsbyen for sommerhuse, hvor jeg spurte rundt i et spørgeskema, hvor stor en del af jeres omsætning kommer fra turister? og de fleste af dem svarede, nærmest ingen. De har ikke engang fokus på, at 20% af deres omsætning på et år kommer fra turister. Men ved, at jeg lavede den undersøgelse, så begyndte de pludselig at opdage, hold da op, det er jo rigtigt, og det næste jeg så lavede det var at jeg spurte dem, har I overvejet så at købe varegrupper ind særlig rettet mod, altså hvis de nu kom uden regntøj og det var en regnfuld sommer. Har I tænkt på det? Har I tænkt på at sætte priserne i Euro? For det er jo rigtigt, på den måde har man det ikke inde på lystavlen, hvor meget det egentlig betyder for omsætningen. Jeg tror bare, man er meget vant til, at de er der, men man skal jo passe på dem. Hvad var det så, du spurte mig om? i forhold til bosætningen, jeg har været med til, og jeg ved ikke hvor langt, det er nu, men jeg har været med til i byrådet, og jeg har også kæmpet for det landspolitisk, at vi måtte sælge sommerhuse til tyske turister, fordi Lolland kommune faktisk stillede et krav til Folketinget, om vi måtte få lov til det, hvad vi fik nej til. Den der EU særregel, den bliver ved med at være gældende. Så er vi begyndt at arbejde med, mens jeg var touristchef, at få ejendomsmæglerne til at have fokus på, at det kan lade sig gøre, hvis en tysk turist er kommet over de sidste 10 år jævnligt, så har man allerede en tilknytning, der er stærk nok til at man kan købe et sommerhus. Så det jeg var med til, det var, at vi lavede en salgspakke til ejendomsmæglerne, sådan så de fik fokus på at sælge til tyske turister, og vi gjorde aktivt på turistbureauerne, mens jeg var der, hvis nogen kom ind og spurte, så hjalp vi dem alt vi kunne. Hvor langt det er, det ved jeg ikke, for nu er det jo to år siden, jeg har sluppet det. Men der var i hvert fald en aktiv indsats fra kommunens side i at sælge. Men, her kan man mærke de gamle lollikker, og her kan man virkelig mærke generationen. Det ligger stadig dybt i nogle af de gamle, at de skal ikke have lov til at købe huse her, og de der folk, der bare køber huse og ikke er her, de gør jo ikke noget godt, de handler ikke i vores butikker, og så står husene bare tomme. Også det der med, "jamen tyskere har altting med hjemmefra, så de køber ikke noget som helst". Så plejer jeg at sige, Okay, tager du på ski i Norge? Ja. Bor du i hytte? Ja. Har du altting med hjemmefra? Ja. Tror du nordmændene vil undvære dig? Okay.. Kan vi så tage den én gang til.? Men der er helt klart en generationskløft, hvor man tænker som ung, lad dem komme, og det gør man ikke som ældre. Men jeg oplever flere og flere familier, der arbejder til dagligt i Hamborg og har en flexbolig på Lolland. Danskere, som arbejder i Hamborg og har flexbolig på Lolland.

Dikte:

Okay, det er virkelig interessant. Også fordi det tapper ind i noget af det, Monica og jeg har talt om i andre interviews men også sammen, og var én af grundene til, at vi startede med at fokusere på bosætning og turisme. Det er selvfølgelig også den tendens vi ser med corona lige i øjeblikket med, at der er kommet mere remote-work, som jo var noget man talte om i 90'erne som fjernarbejde, så det er ikke noget nyt. Men er det også noget, du har erfaring med, når du erude og tale med virksomhederne, altså er der et generationskløft, der gør, at folk ikke tager fleksibiliteten til sig, eller er der netop en åbenhed omkring, at en tysker kunne bo her og

arbejde remotely i Hamborg eller en Københavner kunne bo på Lolland og pendle én gang om ugen. Kan du se, at der er kommet en udvikling der?

Marie:

Ja, og Corona har skubbet til den, og jeg er meget spændt på, om den holder? Fordi, altså tyskere, der er nogen, der er jo ikke flere hundrede, men vi taler om en tendens, der bliver stærkere, og som er tydligere. Københavnere, der bliver flere og flere kan jeg se. Nu siger jeg Københavnere, men oftest har de en bedsteforældre som bor på Lolland, eller også har de en kæreste, som bor på Lolland og har sagt, ej, jeg skal bare væk, og jeg skal aldrig nogensinde tilbage. Så har de været hørnede sammen med den her kæreste og besøge hans/hendes forældre, og så er det faktisk partneren, der synes, at Lolland er eksotisk og som begynder at tale om, at kunne det ikke være hyggeligt? Som tidligere gift med en lollik vil jeg sige, at det skal man passe på med, for de er lidt muslimske, altså, så bliver man langsomt bare en del af det, "nej nej, det skal jeg absolut intet have med at gøre!", og så lige pludselig bor man her. Man skal passe lidt på, for det er en snigende måde, men jeg mener det selvfølgelig positivt, for det er en fedt ting at blive en del af. Jeg er selv mega kristen, så jeg mener, det kunne også have været fanatisk kristen, for det bliver ligesom sneget ind af bagdøren. Men jeg mærker det stærkere og stærkere, og corona har helt sikkert skubbet til det, men om det holder? Nogle af dem der kommer, bliver så også skuffede over, at der er jo langt mellem tingene, så du kan ikke komme med den der Nørrebro tankegang om, at vi behøver ikke bil. Du behøver bil. Man kan så købe en el-bil. Jeg kører selv el-bil, det kan du godt klare dig med. Om sommeren kan jeg komme frem og tilbage på en ladning, om vinteren skal jeg lige holde i Køge og lade et sted, inden jeg kan komme hjem, men det er en del af livstilen, sådan er det. Men om det bliver ved? For det er jo så der, Lolland skal modsvare med den kvalitet, eller at man skal fatte.. Vi havde en kampagne på et tidspunkt som hed "Lolland er ikke for alle og enhver". Det var faktisk en virkelig dygtig direktør i Business LF, som hed Anders Højriis. Han lavede sådan en kampagne, hvor han sagde, vi er noget særligt, og vi er ikke for alle og enhver. Og det er rigtigt. Man skal kunne holde Lolland ud, for den der nærhed, det gør jo også, at alle ved alt om alle. Det kan være nysgerrighed, det kan også være omsorg, men man skal kunne holde det ud, fordi folk de blander sig. Det betyder også, at noget Lollikkerne er dårlige til det er, at de siger "nå, men så ses vi i Signe Stubsgård på lørdag". Men vi glemmer at fortælle folk, hvor ligger Signe Stubsgård, og hvad er det vi ser, hinanden til. Hvad er det? Vi kender jo alle sammen hinanden, og det kan godt føles som en lukket fest, hvis ikke at man selv tør gå hen og banke på og sige, hvad øh..? Og så vil de med det samme vende sig om og sige, jamen kom da! Det vil da bare være fedt! Men hvis man ikke selv er åben, så bliver man heller ikke taget ind. Jeg har oplevet at nogen flytter herfra ret hurtigt fordi de siger, jamen alle kender jo alle, og det er jo ikke til at komme ind. Det er rigtigt nok, hvis man ikke er som jeg, som bare går hen og siger, må jeg komme med, og hvad er det? Hellere end gerne! Der har jeg oplevet steder i Jylland, hvor jeg boede, at der fik man bare ikke lov til at komme med. Det gør man på Lolland. Alle bliver taget ind, men man skal selv vise, at man vil også. Der har jeg oplevet nogen der kommer ned også og siger "Ja, I siger jo, her er så dejligt, men det er jo ikke til at købe økologiske fødevarer, når det kommer til stykket, og Nakskov er jo dødsyg og Maribo er bare sådan en lille provinsby, og det skal man ikke køre. Så er man ikke velkommen. Vi har hørt nok på de der fordomme til, at hvis man ikke kommer med et åbent sind og med kærlighed, så bliver man heller ikke mødt sådan. Giver det mening?

Dikte: Ja, det gør det, jeg har bare lige et sidste spørgsmål, så skal vi nok stoppe.

Marie: Nej, det er så fint, det er bare mig, der snakker og jeg har ikke nogen bagkant, så I skal bare..

Dikte:

Okay, men det var bare i forhold til, at vi er meget interesseret i at finde ud, okay, hvordan kan bæredygtig turisme og forståelsen af bæredygtig turisme i forhold til, hvordan man har en grøn omstilling, hvordan man rejser grønt, men hvordan kan det også tappe ind i en bæredygtig bosætning? Altså hvordan kan man bruge de samme værktøjer, så vi tager den værktøjskasse med over i bosætning, det er faktisk det vi synes er særligt interessant. Det er også på den måde, vi kommer til at tale om turisme i vores opgave, vi ser ikke på turist tallene på Lolland er steget så og så meget. Det er mere at sige, hvad er det for nogle værktøjer, vi har i den værktøjskasse. Lad os putte det over på bosætning og se om der kan ske et eller andet. Vi kan ikke finde ud af det hele, men så taler vi med jer og finder ud af, hvad kunne være interessant at kigge videre på. Ser du den krydsning, og arbejder med nogle af de initiativer som virksomheder begynder at tage, og hvordan kommunen arbejder med bosætning? Hvor er det krydsfelt for dig?

55:30 Marie:

Ja, det håber jeg, men det er jo lige præcis den nød, jeg selv forsøger at knække lige for øjeblikket, fordi det er jo noget med kernefortællinger igen. Hvis man kører, jeg håber, I kan følge billedet her. I mange år har Lolland kørt en meget aktiv rygepolitik. Men vores kommunaldirektør ryger, og har skiltet med, at han står altid, når han kommer til kommune bygningen, så står han altid udenfor og ryger. Der er altid jokes på møder om, at ja nu kører vi så det her i næste uge med rygepolitik, men den første vi nok skulle tage fat på, det var jo ham. Det holder ikke. Du kan ikke lave en kernefortælling som ikke er bundfæstet i den leder eller de ledere, som skal... Det ved I selv fra en turistvirksomhed, du kan lave en virkelig fin politik på hjemmesiden, men hvis det du bliver mødt med, når du kommer ikke svarer til den politik eller det du prøver at fortælle, så bliver det jo bare tomme ord. Du bliver nødt til at sætte dig ned og kigge dig i spejlet, og sige, hvem er du egentlig? Der er Lolland ikke entydigt langt nok i fortællingen, men vi er på vej. Hvis det var den fortælling, vi fortæller: Ja, vi er ikke entydigt langt nok, men vi er på vej, så bliver det meget mere ægte. Så tror jeg, folk er parat til at tage os i hånden, for det er jo det, resten af Danmark også er. Vi er jo ikke nået dertil endnu, men vi er på vej.

Der er klart nogle udfordringer i at være et landdistrikt og have råd til den her omstilling. Som jeg fortalte før, så er der jo i kernefortællingen i de her virksomheder, jeg arbejder med, der er det at købe lokale fødevarer, det at bruge alle rester og det er kommet ud af "Nød lærer nogen kvinde at spinde", altså de har været nødt til det, at det så som du siger, tapper ind i en historie som i dag er den rigtige, jamen det skal de jo så bare lære at fortælle. Men der er også klart nogle udfordringer vi ikke har løst endnu. Oliefyr ude på steder, hvor vi ikke har fundet løsninger varmemæssigt endnu, affaldssortering, hvor vi står med et meget fodslæbende selskab, som har hele deres økonomi bundet op på forbrænding og derfor ikke er specielt villige til at gå ind i sorteringsvejen. Et landbrug som har svært ved at omstille sig, fordi de også skal tjene penge. Det er jo let nok at sidde med en virksomhed, som gør alt det rigtige og så gå ned efter et år, fordi de alligevel ikke kan få det til at lykkes, så kæmpe, kæmpe virksomheder som de to sukkerfabrikker, som er de eneste tilbageværende i Danmark, som er mega energislugende virksomheder, vi skal finde en eller anden løsning på, så det er jo også noget med at få fortalt den her fortælling på den positive måde og sige, jamen vi er der ikke, men vi er på vej. Flere og flere stiller om, måske ikke til økologi men ihvert fald til en bæredygtig produktionsform, frem

for at lave bulk (?) varer, så prøver de at færdigbehandle altså tage alle Frederiksdal, Krænkerup, Knuthenlund mistede vi desværre, men tage virksomheder, der tænker sådan. Lollandsgrisen, kyllinger, der bliver lavet hvor man tænker produktionen fra jord til bord. Så kan det godt være det ikke er økologisk, men så er det ihvert fald folk der er på vej hen, og det behøver heller ikke være.. Der er store diskussioner om, hvad der er den rette produktionsform, altså vi kan måske nå noget, der er mere rigtigt, men som ikke nødvendigvis er økologisk, fordi det har også nogle udfordringer i sig, og især i et område som Lolland som jo er, det glemmer rigtig mange, men et lavvande område, vi ligger jo under havets overflade. Da resten af Danmark havde hele højskole oplysningen, der kæmpede Lolland med Malaria, altså rigtig Malaria, kinin stod ved alle læger. Hvis du er astmapatient skal du ikke bo hernalde, for her er meget fugtigt, vi ligger under havets overflade, altså der er nogle udfordringer hernalde, så vi kan ikke bare omstille til økologi, uden at der opstår svampeproblemer, der er nogle ting, vi er nødt til at løse på en eller anden mådeude i fremtiden, helt klart. Energi ude på landet er vi nødt til at løse. Men for eksempel den udstilling jeg laver ude i Horslunde, og I skulle tage at komme på besøg, når den er færdig, når man går ud af døren, så står solcellerne ved siden af ude på markerne, og når du kigger bagved solcellerne, så står vindmøllerne der. Jeg har oplevet at amerikanske turister, under Trump, der kom ind på turistkontoret og var fuldstændig begejstret over, når de besøgte Knuthenborg så kunne de se vindmøllerne stå og køre ude i horisonten. Vi lever jo med det, i modsætning til Falster, de har ikke rejst en eneste vindmølle, og vi har jo vindmøller overalt på Lolland, man kan næsten ikke se ud et sted, uden at der er vindmøller, så vi mener det, når vi siger det. Så det er jo noget med at få fortællingen op og svinge, få sagt hvad det er. Der tror jeg, der er en iboende diskussion i byrådet, fordi der er angst for, hvad vi taber ved at gå ind i fremtiden, men jeg har endnu ikke oplevet, jeg har oplevet nogle meget sure høringsvar, men jeg har endnu ikke oplevet at det er gået ud over turisme tallene, at vi har rejst vindmøller, eller at der er solceller, så det er en skrøne i min verden, der er ikke nogen, der vælger os fra som område, fordi vi går bæredygtighedsvejen, det har jeg simpelthen ikke oplevet, men der kan være en økonomisk udfordring i det. Så er det jo hvordan vi fortæller det, turister vil jo ikke finde sig i at blive punktet, de vil gerne stadig have en eksklusiv og afslappende oplevelse, så det er jo også noget med, at de ikke føler, det er DEM der skal redde os, men at de ved at de vælger et område, der har tænkt sådan, er en del af heltefortællingen, hvis man kan sige det sådan, er en del af den gode branding og den gode fortælling. Så er der masser af udfordringer, vi har ikke råd til busser og heller ikke elbusser, vores færger sejler stadig på Diesel, og hvordan gør vi så lige det? Det er vi jo først igang med nu at få en løsning på, og hvordan får vi råd til det i et område, hvor vi nærmest ikke har råd til alle de tilflytttere vi får tilsendt fra ud-Københavns kommuner, som bliver aktivt flyttet ned til os, som vi skal løfte på en eller anden måde, som vi gladelig og gerne vil løfte, fordi vi vil altid gerne løfte mennesker på Lolland, men det er dyrt og vi vil ikke også prygles for at gøre det. Altså jeg er konservativ, og jeg plejer at sige til de her konservative borgmestre oppe fra nord Københavns kommuner, når de sad og peb over udligningen. Prøv og hør her, I behøver ikke sende os en eneste udligningskrone, I skal bare tage alle de borgere hjem, I har flyttet ned til os fra 1990 og frem, og så talte vi ikke så meget mere om det, for det er jo ikke lollikkerne, der koster. Det er der også nogen, der gør, vi har også vores, det har alle kommuner, men det er jo ikke det, der koster os, det er jo dem, der bliver flyttet ud med tilskud til at blive sat i et billigt hus, det er jo dem, der koster, og vi er jo også den kommune, der tvangsadopterer flest børn, vi vil ikke bare sidde og se på, at familier går til. Men det er dyrt.

Dikte: Er det stadig noget, der finder sted?

Marie:

Ja, big time, det er det. Og jeg synes det er noget svineri. Det er også derfor, jeg bliver så herregal over, at hvis man gerne vil adressere et fattighedsproblem, og der ER et fattigheds problem i Danmark, i allerhøjeste grad, men det er alle steder. Så skal man ikke lave en udsendelse der hedder "På røven i Nakskov", for så får man bare sagt, nå men det er der, de har problemet, og så kan resten af Danmark leve i ro og mag, men man kunne lige så godt lave den "På røven på Nørrebro", "På røven i Ebeltoft", hvis man virkelig mener noget med det, og det bør man gøre, for der er godt nok nogle mennesker, der falder igennem et net i vores land, så adresser det, så skal vi nok stille op. Men man ringede direkte til kommunen og bad om personnumre på nogen, man kunne lave den her udsendelse om. Det er så vildt, og det medvirker man selvfølgelig ikke til fra kommunens side, fordi man udleverer ikke personnumre. Men det er så vildt, at der er et område i Danmark, hvor det er okay, at det er sådan, vi taler om det område. Det er simpelthen ikke i orden, og det er det samme område som har givet os Kaj Munk, Gustav Hvid og malere og musik. Jeg synes, det er helt vildt, så det er rart, jeg er så taknemmelig for, at I har fokus, og jeg håber I kan høre, at mit hjerte er tabt for evigt, og det er så fedt, at der er nogen, der har fokus på de gode fortællinger. Og vores øer! Vi har jo tre fuldstændig exceptionelt, fantastiske øer, og når du taler om bæredygtighed i turisme sammenhæng, så har jeg et 3-ø projekt, hvor vi prøver at få de her tre øer til at arbejde sammen og forstå at det er en stærkere destinationsfortælling, hvis de er sammen, end hvis de står hver for sig. Noget af det, vi laver er faktisk Code-of conduct, for med de her gratis færgebilletter, vi havde sidste år, der oplevede Fejø, som plejer at have 9000 besøgende, de havde 22.000, og til sidst så magtede de simpelthen ikke mere, de lukkede bare, og fordi, der var corona, så havde kommunen samtidig lukket de offentlige toiletter, fordi der var jo skærpede rengøringsregler, og så sagde kommunen, jamen vi kan altså ikke sende folk over med færgen hele tiden, så frem for at indgå en aftale med en, der boede på øerne, som så kunne gøre rent oftere, så lukker man bare de offentlige toiletter. Det er sådan nogle ting, hvor man tænker, jamen så klarer vi os jo ikke, så lykkes det ikke. Hvis det bliver løsningen fra kommunens side, så lykkes det ikke. Det er det jeg mener med kernefortællingen. Hvis ikke kommunen mener det her, så skal de lade være med at stå at sige, at de mener det, fordi man bliver jo skuffet, og det er jo ikke rimeligt overfor turistaktørerne derovre, at man bliver skuffet. Men det gjorde man, og med det resultat at de her stakkels turister var nødt til at besørge, hvor de kunne komme til det, og nogen af ø-turistaktørerne de lukkede simpelthen allerede i starten af august, fordi de magtede ikke flere. Så vi har simpelthen arbejdet med en Code of conduct, hvor man simpelthen på færgen får udleveret eller med færgebilletter skal have udleveret noget, hvor der står: Vi vil rigtig gerne, at I kommer på besøg, men I skal holde op med at plukke vores æbler og bare spise dem for det er det, vi lever af til efteråret, når I ikke er her mere. I skal lade være med at skide i vores haver. Undskyld, vi skal nok formulere det bedre, fordi vi er faktisk et samfund, hvor I hellere skal gå end at køre i bil, for det betyder noget for os. Det kan man godt sige til en turist, og hvis man fortæller det til en turist på en kærlig måde, jamen så føler de sig også som en del af fortællingen, og velkomne. Det er også en del af bæredygtigheds fortællingen: Tag nu folk mere i hånden og forklar, hvorfor vi gør, hvad vi gør. Husk nu at fortælle, hvor ligger Signe Stubsgaard, fordi eller kan de ikke komme derhen, sæt nu en adresse på, så folk føler sig velkomne. Men jeg kan mærke, at jeg har selv boet her længe nok nu til, at jeg glemmer det også. Jeg er blevet grebet i at sende noget ud fra turistbureauet, hvor jeg glemte at sende adresse på, og det var frygteligt pinligt. Så nu har jeg boet her længe nok til, at jeg har glemt det.

Dikte:

Samarbejder du så også med Johanne Bugge? Er det ikke hende der står for 3-ø projektet.

Marie:

Ja, det er hende der er valgt som konsulent eller projektleder for den. Jeg har fået lov til at løbe det projekt med ind, for jeg havde lavet hele ansøgningen som turistchef og så forsøgte jeg fortvivlet at sælge den til Visit, da de lige startede, men der kunne de overhovedet ikke magte det, og så lå jeg på knæ hos Gate21 og spurgte, om jeg ikke bare måtte få lov til at køre det. Så jeg har fået lov under hånden. Vi har vidst at vi ville få de midler, hvis vi søgte det, for det var bare så godt et projekt, og vi fik dem også. Så for første er der lavet en strategiplan nu for alle tre øer med måle og veje. Hvor mange besøger i virkeligheden øerne? Hvor mange kan potentielt besøge øerne. Jeg tror, byrådet bliver overrasket. Ét er at komme og sige, vi har rigtig mange turister, men noget andet er at komme og sige, vi har 100.000 turister hvert eneste år. Gider I godt overveje de her færgetider? Byrådet er ved at gå bagover af 60.000 besøgende ved Dodekalitten. Visit sagde, jamen vi reklamerer ikke for noget, hvor folk ikke selv betaler, de er jo blevet meget markedsføringsfikseret, så vi reklamerer kun for ting, hvor folk selv betaler. Så sagde jeg, jamen hvad så med Dodekalitten? Nå ja, okay. Øerne synes jeg jo er et unique selling point, så det tror jeg efterhånden, ved at få de her tal på bordet igen.

Dikte: De midler du taler om, er det fra LAG?

Marie:

Nogen af dem. 142.000 fra LAG småøerne og resten, jeg tror det er op til 560.000, vi har fået til det her projekt fra forsøgsmidler og landdistrikt. Jeg har selv sidset i det rådgivende udvalg der, dengang det var Brian Mikkelsen der udpegede, og der sad jeg i det rådgivende udvalg, og derfor vidste jeg, at det var efterspurgt sådan et projekt. Det er Finn Jorsal, som sidder nu som formand, og som var med til at give penge til det, så det er fra dem. Selvfølgelig et forsøg, for det er tre øer, der skal gå sammen og sælge sig sammen, og det er bare ikke let at få dem til. De er meget ø-fikserede. Men bare det at få lavet en strategiplan og få det vist, hvad betydning det her har for bosætning, for erhvervsliv på øerne, for færgedrift, for alt. Jeg synes jo, det er helt galt, at man giver gratis fæргebilletter i højsæsonen, hvorfor pokker giver man det ikke i skuldersæsonen. Det er jo nu, alle skal holde ferie. Men i maj, september og oktober er det jo, de har brug for ekstra gæster for at holde deres restauranter kørende. Men turisterhvervet synes jeg er. Ja, det er et erhverv, men det er ikke helt sådan, politikere agerer når de skal tænke kultur, så tænker de det ikke. Kultur bliver rigtig tit puttet ind sammen med skoleudvalget eller fritids- og kulturudvalget, det bliver aldrig puttet ind sammen med erhverv. Det bliver aldrig tænkt som erhverv, og der er rigtig mange penge i det her. Hvis ikke snart Danmark snart begynder, altså det er jo det, København har været mega dygtige til, det var pludselig at se det her som hardcore erhverv, og det er vi simpelthen nødt til, hvis vi skal klare os mod Amsterdam og Paris. Vi er jo bare ikke alene i det her game, det nytter ikke noget, at vi sidder og tænker, nå men de kommer jo nok, det gør de bare ikke, hvis ikke vi forstår at sælge på den helt rigtige måde. Jeg synes, at frem for, man bruger afsindig mange penge i Business Lolland Falster på at tiltrække en virksomhed med 100 medarbejdere, tænk, hvis man kunne gøre alle de turistaktører, der har et Bed and Breakfast eller en restaurant, dygtige nok til at ansætte én mere. Så taler vi ikke kun medarbejdere, så taler vi rigtig, rigtig mange medarbejdere. Hvis vi gør dem stærkere i viden og stærkere i uddannelse på bæredygtighed, på markedsføring.

Dikte:

Eller måske også investerer i, det er noget, vi også har talt om, og som du måske også har impliceret tidligere i samtalen, et mangel på mødesteder, så hvis man nu satsede lidt på digitale nomader, i stedet for det der med at tænke, at så skal man flytte en virksomhed og en kæmpe stor bygning til Lolland, men at man faktisk begynder at se på de nye tendenser og hvordan folk gerne vil arbejde, og de vil også gerne arbejde der hvor de holder fri.

Marie:

Ja, fuldstændig rigtigt, og det er jo også det, Klitmøller har lykkes med helt vildt godt. Fuldstændig godt. Nu når du siger det her med digitale mødesteder. Når jeg har været i Hamborg, så har jeg lagt mærke til at udenfor Apple butikken, der stod altid en hel kødrand af mennesker, og så begyndte jeg at lægge mærke til, hvis jeg var i andre byer, at det gjorde der også der. Det er jo fordi, Apple har hotspot, så turister i Hamborg, der ikke har... I Danmark er vi jo begunstiget af at vi har gode teleaktører, der har godt wifi udbud, også når vi rejser, men for mange asiatiske turister er det hamrende dyrt for dem. Så de går jo hen et sted der er hotspot. Så bare det at fatte, jeg har jo foreslået, at vi skulle have bænke i det offentlige rum, der havde hotspots, fordi du tiltrækker folk helt automatisk. Alle har brug for at lade deres telefon og alle har brug for at komme på wifi. Igen så er vi ude i kernefortællingen. Hvis du vil gøre hele din markedsføring digital, hvad man rigtig gerne vil i Lolland kommune, for der har man fattet at det er glimrende, og det er også billigere end at trykke materialer. Så må du lave hotspots til de samme turister, for ellers lukker du dem jo ude, du lukker dem jo ikke ind. Det er igen noget med at få kernefortællingen koblet op. Derfor siger jeg, at vi er på vej men vi er der ikke endnu. Så vil jeg bare lige indskyde, at da Aarhus var kulturbymøde i 2017, der måtte de erkende, at ligeså meget, som de lavede digitalt, lige så meget måtte de lave skriftligt. Jeg mener jo, og det mener de så også i VisitAarhus, Bente, der sidder deroppe, at 50% planlægger du hjemmefra og 50% planlægger du, fordi du ligger om aftenen og har fået stukket et eller andet i hånden, eller søger et eller andet, og så skal der være en app, noget Tripadvisor hvor du bliver ramt, når du er på stedet, men ofte er det noget, der står på et menukort, eller du får et eller andet i hånden, hvor du opdager, hov, det kan vi også gøre. Så må den tur højst ikke tage over en time, for det er det, du kan magte at lægge ind. I det du ikke har planlagt noget, som er en hel dag. Du kan godt komme til et sted og opdage, okay jeg kan sejle en tur med den her båd, der tager en time, eller jeg kan besøge det her i en time. Hvis det er en dagstur, så skal du have planlagt. når du kommer, eller også er det noget du kommer tilbage og gør næste gang. Men hvis vi kunne blive klogere på, hvordan tænker turister? Det synes jeg er mega interessant. Det kan I godt høre, det er sådan noget jeg synes, vi skulle bruge meget mere tid på. Lave et forskningsprojekt.

1:15: Monica: Det kunne vi godt være med på.

Marie:

Ja, jeg vil meget gerne undersøge, hvordan skal vi indrette det her, for der er helt klart et eller andet i måden, vi tænker på. Jeg har lige sidset og talt med Hjejlen, I ved den der turbåd i Silkeborg, og de sagde, at de kunne simpelthen mærke, at når de kom op på en time og et kvarters sejlads, så gjorde folk det ikke, men en time, så gjorde folk det. Det er også det jeg mener, jeg kan se det med vores postbåd, der sejler her på Nakskov fjord eller Anemonen, de der lange ture, det har folk planlagt hjemmefra. De små ture, det tør de. Så der er et eller andet i den der time, som er interessant. Måle og veje. Sorry, men det er det, der virker. Minuttællere og tal, det kan folk forholde sig til. Så det er bare med at ramme folk med de samme våben, og så ramme turisterne med føle. Det kan godt være, det er måle og veje, der ligger under, men hvad

får du ud af det, og hvordan føles det at sejle på fjorden. Sådan er det også med bæredygtighed, det er noget med at føle og få fortællingerne, kunderejsen og få fortællingerne ind. Hvor er det, du diskret får fortalt, at vi bruger lokale fødevarer, og hvor er det, du diskret får fortalt, at vi er Green key certificeret, hvor er det du lige får gjort opmærksom på det, og på en måde, turisten vælger det her, uden at de tænker over det. Du kan være sikker på, at når du bor hos os, så har vi tænkt over CO₂. Så hvis du vælger at beholde dit håndklæde i to dage, så er vi glade, men hvis du ikke gør, så er det svanemærket vasket, så vi passer på miljøet for dig, nyd din ferie. Undskyld, jeg snakker helt vildt meget, I kan godt høre, det her er mit hjerteblod.

Monica:

Det er så fint, og jeg føler også, at vi har været rundt om. Er der noget, vi mangler Dikte?

Dikte:

Næ, kun i forbindelse med feltarbejde. Det er så ikke et spørgsmål, men det er bare at vi har tænkt, at selvfølgelig er det ikke bare noget med, at vi sidder her digitalt i vores lille højborg i København og så snakker vi om Lolland, vi vil jo gerne ned til Lolland, og vi har tænkt et feltarbejde som måske er lidt alternativt med at vi ikke bare skal være det objektive øje, der render rundt og ser noget, vi er meget bevidste om, at vi selvfølgelig også tager fordomme med og alle mulige forskellige ting med. Så hvordan kan vi integrere det på bedst mulige vilkår i et feltarbejde, og derfor så tager vi til Lolland for at være bosætttere, i hvvert fald to uger. Så vi vil prøve at være ude og engagere os i de arrangementer, der nu er. Både kulturelle arrangementer, men simpelthen se hvordan, hvis vi nu flyttede til, og vi kan forstå, at vi er målgruppen, som mange gerne vil have, slut 20'erne ingen børn endnu, videregående uddannelse, men hvordan bliver vi så mødt, hvad synes vi fungerer, og hvad fungerer ikke. Det er ikke fordi at du nu, på stående fod efter en lang samtale skal komme med alle mulige inputs, Men det kan godt være, at vi vil kontakte dig op til og høre, hvad tænker du, kan være interessant for os at opleve og se, steder at bo? Fra det praktiske til det større.

Marie:

Ja, jeg har en masse gode ideer, men det kommer jo også an på tidspunktet, hvornår I kommer, også i forhold til oplevelser og sådan noget, hvad der er. Der er også, tror jeg stadig i en af stræderne her i Nakskov, et steder der hedder Tænkehuset, eller sådan et sted, man kan leje, hvor man bor i det hus. Så tror jeg, at en af tingene I vil opleve, som jeg ihvert fald har vænnet mig til, men som jeg stadig slår mig på, det er åbningstiderne.

Monica: Det er ikke 7/11 åbningstider på Lolland.

Marie:

Nej, og det bliver altså en udfordring for lollikkerne, hvis de ikke snart, og selvfølgelig er der noget i det her med det gode liv og manana manana, men det er en udfordring. Men ja, sig til, når I ved tidspunktet, og hvor I kunne overveje, for der er bestemt også steder i Maribo og på Falster, men det er Lolland kommune ikke? Men sig til.

Dikte: Jo, det vil vi gøre, du hører nok fra os slut sommer.

Marie:

Ja, jeg har også én, Michael Brinck, kender I ham? Nej, han er reklame mand og har faktisk købt en flexbolig på Lolland. Jeg startede med at diskutere helt vildt med ham, og nu arbejder jeg sammen med ham, men han er vældig sød, men han har en tendens til i sit sprog at have nogle af de der, han er blevet sendt til Nakskov handelstands, og han er hamrende dygtig, han har lavet nogle fantastiske reklame kampagner, som vi i virkeligheden skulle have taget imod med kyshånd, men han sender et oplæg til Nakskov handelstand, hvor han skriver "Fra spøgelsesby til aktiv badeby", og sjovt nok inviterede de ham ikke. Så sagde jeg, det er måske heller ikke det pæneste at sige. Det er ligesom at gå ind i folks hus og sige, okay fra virkelig elendig indretning.. Men vi har fundet hinanden efterhånden, og jeg tror, han vil have nogle rigtig gode pointer, fordi han jo netop er tilflyttet, og vi kan have nogle vilde diskussioner fordi han jo siger, så må man kunne klare sig uden biler, for jeg kan ikke lide biler. Så siger jeg, så skal du slet ikke komme til Lolland, glem det! Men han har nogle rigtig gode pointer, så jeg tror lige, jeg vil prøve at sende hans, for det er også sjovt at høre det fra nogen, der har taget rejsen for kort tid siden, og købt en flexbolig, som han har købt til 400.000 og nu er mega sur over at den koster noget, at få til at se ud som han gerne vil have den. Så siger jeg, prøv at høre, hvis du gerne vil have et hus til 2 mio. så koster det altså også 2 mio på Lolland. Du kan ikke købe en ruin og tro den er top istandsat, der er en grund til, at de billige huse er billige. Men det er jo også det her med, at så tror man bare, man kommer til Lolland og tror at man giver 300.000 kr. for et super smart hus ved kysten. øh, nej. Det er jo også en mærkelig ide. Det ville man jo aldrig nogensinde tænke ved Tisvildeleje, så vær glad for, at du måske kan få et super smart hus her for 1,5 mio. Det er stadig billigt i forhold til. Men jeg tror, han vil være sjov for jer at snakke med også.

Dikte: Det lyder godt. Tusind tak for det.

Marie: Beklager, jeg snakker så meget, det har været mega hyggeligt.

Monica: Det var godt, det har været så spændende.

Marie:

Jamen I skriver bare, så skal jeg se, hvad jeg kan komme op med. Tak for nu og fortsat god arbejdslyst.

Monica. Tak skal du have, og i lige måde!

Appendix 9: Julia Böhmer

Settlement consultant Lolland Municipality

Interview Transcription

14-06 2021

Monica:

Vi er faldet over Lolland som destination fordi vi synes at Lolland er et spændende sted, kan vi mærke helt heroppe i København. Det finder man ret hurtigt ud af. Samtidig har Lolland en historie med sig og et ry, så vi synes at det er spændende at der bliver arbejde for et andet ry og der sker en masse måde på turisme og bosætning fronten.

Vi har kigget på SBI planlægningsstrategi, som er et stort projekt som går på tværs af regioner og kommuner, hvor Lolland er en del af det. Dernæst har der været hele udflytning trend grundet Corona. Vi kan også mærke en lokal opbakning bla. med Lolland Lovestorm, som vi synes er meget særligt. Der er motivation fra flere fronter.

Julia:

Ja, Lolland Lovestorm var en modbevægelse mod den her fortælling, som kom helt indefra og nu er der en stor tilslutning. Hvis det havde været et kommunalt tiltag fra starten af, så havde man aldrig fået så mange ved. Det skal man jo også være bevidst om, man skal først vække folks interesse og der hvor man føler sig lidt stødt. Så den fortælling skal også frem, der er massere af dejlig natur, mennesker og initiativer.

Monica:

Ja, vi synes også denne fortælling, det her narrativ om hvor man kommer fra og en destinations fortælling er meget spændende. Selvfølgelig så studerer vi jo turisme, så vi har selvfølgelig de briller på men vi synes også at det spændende at kigge på hvordan et samfund ikke kun er bygget op omkring turisme, men er et helt grundlæggende bæredygtigt samfund, hvad det så end er, at der er liv hele år eller et resilient samfund, så hvis der kommer en pandemi som lægger turismehervervet ned, kan man så stadigvæk klare sig? Så det synes vi er interessant. Er det den samme fortælling som bliver fortalt til turister og til nytiflytter?

Så vi fokusere på hvordan turisme og bosætning hænger sammen og hvordan de arbejder med og måske mod hinanden. Vi vil gerne starte med at høre, hvad er din historie? Hvad er din tilknytning til Lolland?

Julia:

Jeg er selv tilflytter og kommer fra Tyskland. Jeg kom til DK for omkring 10-11 år siden, og har en kandidat i psykologi og arbejdsliv studier fra RUC. OG så er man jo som akademiker ude i provinsen nødt til at finde et job og så blev jeg bosætningskonsulent her. Jeg arbejder med turisme og med bosætning. Bosætning har vi en lidt særlig vinkel på, fordi vi Femern kommer til at lande her fra den tyske side af. Så derfor kommer vi til at få en masse internationale tilflytttere de kommende år, og det er jo ikke tilflytttere i den forstand at vi tror på at alle de her 3000 mennesker både af white collar mennesker og blue collar mennesker, som bygger selve beton delen og tunneln. Vi ved, at alle de her 3000 ikke komme til at blive efter byggeriet er færdig, men der er jo en stor sandsynlighed for at Lolland får fat i nogle af disse midlertidige tilflytttere.

De er her i trods alt i år og flytter med deres familier, så det er vigtigt for os at de får en god tid her, og derfor har vi tilbuddet med den internationale skole, så det er gratis. Det er den første internationale folkeskole i Danmark. Vi prver også at invitere dem ind til fritidsaktiviteter, hvis de har problemer med at finde en bolig osv. Og så tror vi på, at hvis de føler sig godt tilpas og vel mødt, så er der større chance for at de vælger at blive. Så det er den ene del: bosætning. SBI, som jeg også er en del af, beskæftiger sig med bosætning bredt og ikke kun internationalt. Har I et spørgsmål til SBI lidt mere specifikt?

Monica: Ja, hvad er din rolle i det? og hvordan arbejder du med den her strategi som dækker Sjælland og helt ned til Lolland Falster?

Julia:

Min rolle er den udførende rolle, så hvis vi afholder et webinar, så finder jeg en tilflytter som har en god historie at fortælle. Det tror har en stor effekt, altså den personlige fortælling og folk kan spejle sig i disse. Vi udvælger nogle cases i forhold til temaet, om vi sætter fokus på familielivet i provinsen, singler i provinsen, eller vi er en del af et netværk og fællesskab, eller vi sætter fokus på bofællesskaber eller andre alternative boformer, så de her webinarer er også lidt målgruppeorienteret. Så fordi jeg har et stort kendskab og netværk så finder jeg en tilflytter-familie, som har lyst og mod på at fortælle deres historie. Det er en måde at komme ud på. Vi har også fysiske arrangementer, som f.eks. international citizen-dag og er ude i Kbh og i Odense.

Det giver rigtig god mening for Lolland at være en del af SBI, og for alle kommuner, der er måske nogle som kigger kun lige udenfor Kbh, men fordi vi er et netværk, så kan vi koble os på de her lidt bynære områder. Så øjnene får op for: det er en time fra Slagelse til Kbh og det er en 1 time of 10 min. fra Guldborgsund Kommune og en time og 20 min fra Lolland kommune til Kbh. Så man også prøver at gøre lidt op med forestilling om, hvor langt der er fra hovedstaden til Lolland-Falster. Det er mest det, som er vores udfordring, at folk tror at det er meget, meget langt væk fra hovedstaden. Og det er det jo i den grad også, men det tager altså også en time hvis man kommer fra Nordsjælland og vil ind til byen. Så på den måde åbner det jo nogle gange op for folks syn og op for at der er flere muligheder at vælge imellem, og så er der mere plads, billigere husleje og mulighed for at der kun er én som tager på job i en familie, hvor den anden er hjemmepasser eller har mulighed for at udleve noget selvstændigt erhverv, som man som regel ikke har mulighed for fordi man er låst fast eller bundet op på to faste indkomster. Og alle de her muligheder har jo noget at gøre med, at man ikke sidder så dyrt i det. Så det har vi haft stor succes med, synes jeg.

Monica:

Det er spændende, vi kommer tilbage til Femern forbindelsen lidt senere. DU har været lidt inde på det, hvad er dit her og nu status på hvordan det går med bosætning på Lolland? Har det bare været en positiv historie siden Corona?

Julia:

Ja det har det været. Man kan sige, at hvis man kigger lidt historisk på det så er Lolland jo præget som et sted, der mistede rigtig mange borgere og med finanskrisen som accelerator, og i de år 08/09/10/11/12/13 så har vi næsten mistet omkring 1000 borgere om året, og det er jo voldsomt. Der var ikke noget grundlag mere for, at der var en skole. Det har været en meget hård tid for Lolland, fordi man skulle beslutte sig for at Maribo og Nakskov som har gymnasier, og kan

man overhovedet opretholde dem. Og så laver vi Nykøbing-Falster, som ikke ligger i vores kommune men i nabokommunen, som et uddannelsescentrum og sådan noget. Og så hvis man vil have en akademisk uddannelse, hvor det første universitet vi ville ramme herfra er Roskilde. Det er jo ikke gode betingelser for at holde på unge, kluge og engagerede, motiverede mennesker og man kan sige, at Lolland er også den kommune hvor der er færrest, der flytter tilbage til når de så har uddannet sig.

Vi er jo ikke alene med det her problem, det er jo alle provins områder i hele Sjælland også i Jylland, men vi er så den kommune hvor der kommer færrest tilbage til. Det er noget vi er bevidste om og arbejder meget konkret med. Men Femern forbindelse og Corona-tiden har givet folk større incitament for at flytte tilbage igen. Der er stor eftersprøgsel efter fagkraft, der er stor efterspørgsel efter akademikere, der kan og vil noget. Der er gang i byggebranchen, konsulentarbejde og hjemmesider, der er plads til alle. Og den her tro på, at det går godt for Lolland, hjælper på det. Man kan jo ikke kun fortælle en historie, om at det går så godt, der skal også være noget bagved. Og det har vi ligesom fået gennem Femern nu, og det er en gave for Lolland.

Monica:

De målsætninger, som Lolland kommune har sat op for bosætning, bunder det meget i Femern forbindelsen? Eller har I også taget udgangspunkt i SBI strategien, eller hvor er jeres fokus?

Julia:

Nej, altså bosætning og Femern forbindelsen, det kan man sige, det regner vi ikke med at de mennesker som kommer fra udlandet bliver hos os, ikke mere end et par håndfulde i hvert fald, som ser Danmark som et godt sted at være. Men der er jo også en masse følge-erhverv. Og det kommer også til at have en strategisk bedre beliggenhed for transportvirksomheder, der er mange virksomheder som kan se en ide i at nu ligge tættere på Tyskland gennem den her hurtige forbindelse. Det giver også nogle andre forudsætninger. Bosætningsstrategi-mæssigt, vores strategisk målsætning er meget bredt formuleret, men det er meget passende til Lolland. Jeg fortalte lige om alle de her udfordringer, vi har haft. Det hvad vi stræber efter er et Lolland i balance. Så det vil sige, færre af dem som koster mange penge og flere af dem, som bidrager med skattekroner.

Monica:

Det leder op til det næste spørgsmål. Dikte og jeg prøver at blive klogere på: hvad betyder bosætning? Det kan jo være meget forskelligt, hvad er definiton af bosætning og hvad er, hvad vi kalder for, bæredygtig bosætning. Så det ikke bare er: en beboer mere betyder succes, men at ...

Julia:

Nej, nej det er det i hvert fald ikke for Lolland, fordi vi har jo kæmpet med.. altså der er jo for eksempel den her nedrivningspulje, det er jo noget vi arbejder meget med. Vi har alt for stor boligmasse til for lidt mennesker, og det gør jo at rigtig mange boliger er ikke egnet til beboelse. Det gør jo, at der nogle som er på social ydelser og ikke kan finde en bolig andre steder at det har været en tendens til, at de nemt kunne få fat i en bolig på Lolland. Altså de sidste 10 år har der været rigtig meget fokus på, at de her boliger bliver revet ned. Det er en simpel men vigtig indsats. Fordi ellers så... kommer vi altså ikke vores mål om et Lolland i balance meget nærmere. Jeg vil ikke sige, at der findes forkerte tilflyttere....

(Forbindelsen røg i omkring 3 min.)

30 min. Julia:

Ja, jeg sagde, at jeg ikke vil citeres for at der er forkerte tilflyttere, men vi kommer ikke vores målsætning nærmere, hvis vi får en skævvridning af tilflyttere, så vi vil jo helst have flere af dem som bidrager med skattekroner. Og vi har brug for dem. Det er jo ikke kun det, at vi ikke vil have de andre, men vi har ledige stillinger. Vi har brug for nogle særlige brancher og også læger og pædagoger, selvfølgelig byggebranchen. Der er mangel på kvalificeret arbejdskraft.

Dikte:

Når du siger mangel på kvalificeret arbejdskraft, er det så noget.. tænker I så at få internationale segment ind der eller har I mere fokus på byboerne i Danmark? Netop nu hvor at Tyskland kommer tættere på nogensinde, som ikke kun arbejder i Lolland i forbindelse med Femern men også ud over det.

Julia:

Ja, der er et godt samarbejde mellem jobcentret i Tyskland og jobcentret på Lolland. Der er også Femern agency, det er et one point of contract sted, hvor at lærlinge bringes ind i Femern byggeriet. Jeg arbejder sammen med nogle kollegaer på et projekt, der omhandler international rekruttering i SOSU sektoren, i plejesektoren. Der har vi i hvert fald store udfordringer, da vi har en aldrende befolkning og vi har også en aldrende befolkning i den branche og der kommer ikke nok unge, nye varme hænder ind. Så vi vil få organiseret international arbejdskraft ind. Vi har prøvet at rekruttere fra Finland, fordi sprogstammen og der er i hvert fald nogle ligheder der som gør det lidt nemmere at finde fodfæste. Nu har vi fokus på herboende østeuropæer - altså de bor allerede i Lolland kommune eller Guldborgsund eller Vordingborg kommune. Måske er de ansat i andre branche eller er ledige og deres ægtefæller har et arbejde i DK. Men de bor her og så de gennem et 7 måneders kursusforløb med intensiv sprogundervisning gøre dem klar til at tage en SOSU uddannelse bagefter. Så der er fokus på det internationale. Det er i hvert fald en af de grene, Lolland kommune er optaget af pga. den tilflytning vi har i store tal er internationale. Særligt fra østeuropa. Vi tror på, at østeuropæer er engagerede og motiverede og Lolland har en lang historie, altså Rupierne, en forbindelse til de østeuropæiske lande som rækker mange år tilbage, så der er et netværk for dem hernede, de er ikke alene når vi kommer. Og det er rigtig godt arbejdskraft.

Monica.

Oplever du, at den fortælling med at få flere bosættere herned er lidt den samme fortælling som Lolland prøver at lokke turister til med? Er det det samme narrativ?

Julia:

Det er ikke det samme narrativ, tænker jeg. For som turist har man brug for ... det man opsøger i sin ferie, er ikke det samme som man opsøger som tilflytter, tænker jeg. Men selvfølgelig er der nogle.. man kan sige, vi arbejder altid med det vi har. Det er jo ikke kun et narrativ, det støtter sig jo op af kvaliteter som Lolland-Falster har at byde på. Så på den måde kan man jo godt sige, at narrativet kan være det samme, fordi det er naturen som er enestående hernede. Der er fødevareproduktionen, som både kunne være et incitament hvis man vil bosætte sig her, men det er også et incitament fordi man som turist kan komme rundt på de forskellige gårdbutikker. Og der er dejlige restauranter der er hernede, som arbejde med de lokale råvarer. Der hvor

turisterne er og hvad de efterspørger, jamen så kommer der jo nogen og tilbyder det og omvendt. Så turisme og bosætning hænger rigtig godt sammen. Men altså vi har jo også den her, man kan at huspriserne er billigere hernede ville være ligemeget for en turist. Der handler det jo om, om der er nok udbyder af gode overnatningssteder. Men alligevel, for dem som skal leve af turister, de bliver jo bosætttere. Så på den måde hænger det jo sammen.

Monica:

Hvis jeg nu skulle flytte til Lolland, så ville jeg kigge på hvor kan jeg få et job henne og hvor kan jeg flytte hen, hvilket jeg ikke ville kigge på hvis jeg var turist. Men derudover er det så ikke meget den samme fortælling med kulturen, naturen, mad hele Lovestorm bevægelsen, det må have gjort noget godt både for tilflytning og turismen, så på den måde kan du så ikke se nogle ting som fra Visit Lolland-Falster har fortalt er god eller er det slet ikke sådan du arbejder?

Julia:

Tæt på kampagnen, den har I set ikke? (Ja) Det giver jo pludselig et andet billede af Lolland-Falster. Jeg tænker også, at det er dejligt som tilflytter at blive en del af en god historie og af en positiv udvikling. Alle har lyst til at være en del af den gode historie, sådan er det jo. For at komme i folks bevidsthed, så er jo også turismestrategier og kampagner en del af det, og en del er faktisk ret succesfuld. Man skal arbejde med, hvad man har, man kan ikke bare opfinde et narrativ som er indholdsløst. Så på den måde synes jeg du har ret.

Monica:

Arbejder du for at først få nogle tilflyttere, som skabe noget mere liv og dermed tiltrække nogle turister eller tænker du mere vi vil gerne have nogle turister først, som kan få lyst til at bo her og skabe noget bosætning? Kan man stille det op sådan?

Julia:

Nej altså... det er meget firkantet. Selvfølgelig arbejder vi med begge dele. Som bosætningskonsulent vil jeg sige, at jeg arbejder for at folk bosætter sig her men uden et arbejde kommer folk ikke til at bosætte sig her, og et arbejde kunne jo være at udføre sin drøm om et bed&breakfast eller et sted ride på heste, rideskole, eller en naturcampingplads, det kan jo være alt muligt som er en del af turismebranchen. Så der er mange eksempler på at folk kom til Lolland for at udleve sådanne drømme. Det der med at en positiv fortælling om Lolland.. hvis man selv har været på ferie her og oplevet, hvordan det er her så har man også meget nemmere at se sig selv her. Har I set den campingplads, natur campingplads på Fejø?

Dikte:

Ja, det er meget interessant. Når I arbejder på bosætningsstrategier, hvordan ser I så turisme og bosætning gå sammen? Bliver de skabt i fællesskab eller bliver de lavet separat af hinanden fordi de trods alt er to forskellige ting eller hvordan opstår det inde i maskinrummet?

45 min. Julia:

Det er ikke så nemt. Jeg kan godt forstå, at I har problemer med at sige det her er turisme og det her det er bosætning. Det er forskellige folk, som arbejder med forskellige ting, men de trækker jo alligevel i den samme retning. Det er jo ikke sådan, at alle dem som arbejder med bosætning også arbejder med turisme, men vi ved jo allesammen hvad er vores fælles formål. Det er at gøre opmærksom på denne landsdel, det er at få flere til, om det er bosætttere eller turister, at skabe et bæredygtigt samfund, og der hører jo også bæredygtigt turismeområder til. For eksempel

turismeprojektet i Kragenæs, hvor de her Dodekalitten har skabt et ubalanceret samfund, fordi der kom alt for mange turister til. Så det er jo den balance som skal findes. Og det er både vigtigt at finde denne balance for turisterne og for folk der bor i området.

Dikte:

I dit arbejde, når du sidder i det her krydsfelt, bruger du så de lokale som en ressource, når du sidder i de her udviklingsprocesser, hvordan kan du så bruge de lokale initiativer, hvis du gør det, som en understøttelse af denne her positive udvikling?

Julia:

Helt klart, der er massere samarbejde mellem de lokal ildsjæle og kommunen. Jeg har et rigtig godt samarbejde med Kirsten Sydendahl fra Lolland Lovestorm. Der er også andre initiativer, vi har et netværk QLF, som er et kvindenettværk. Så er der internationale communities. Det er altid et samarbejde fordi kommunen har den samme målsætning som de frivillige. Men det er ikke styret på den måde. Det er rigtig godt, at der findes de frivillige ildsjæle, og deres måde at gøre tingene på og så det administrative, kerneopgaver som ligger i kommunen. Og det er altid en balance mellem hvor meget kommunen skal involvere sig i. Men der er jo forskellige puljer, som de her frivillige netværk kan ansøge og så understøtte vi dem igennem med finansielle ressourcer og det, som de efterspørger.

Dikte: Ja, for der var jo eksempel med The Green House, som skulle jo have været et mødested, kunne en pulje gå til sådan nogle konkrete projekter?

Julia:

Netop, ja.. altså Green House er jo et sted, men selve ideen bagved det var netop en af de her ansøgninger, hvor de efterspurgte et sted for unge iværksættere til at mødes. Og så blev der i vores kultur og fritidsområde bevilget en projektleder, som har kørt det i et par og nu er det blevet forlænget. Det er netop de her ting, hvor vi understøtter hvor vi kan.

Dikte:

Vil du sige, at dit arbejde som bosætningskonsulent er mere at understøtte de lokale ressourcer, der er og er spirende eller er det mere at være frontrunner og den som sætter kursen for udviklingen?

Julia: Det er igen begge dele. Der er en masse initiativer, og der er gode ideer, og det skal som kommune være god til at gøre og understøtte. For eksempel hvis det er penge som de mangler, så giver vi penge, hvis det er et lokale de mangler, så prøver vi at hjælpe med et lokale. Men en personlig kontakt til hvordan man skal skrive en ansøgning til puljen og en anden communal opgave er udbredte viden om de her puljer. Vi understøtter der hvor vi kan, men vi siger også at der er en hvis form for egen initiativ. De skal synes, at det er en god ide, gør at vi kan også synes at det er en god ide. Hvis de frivillige ikke synes, at det er en god ide, så får man jo ikke nogen til noget. Så skal vi være dygtige til at undersøge det.

Dikte:

Vi har også kigget på vores darling i Klitmøller, som har en krydsning mellem bosætning og turisme. I deres strategi havde de et nummer på 3000 tilflyttere, som de gerne ville have til og de havde også tænkt sammensætning. Nu ved I så, at i høj perioden at I modtager 3000 arbejdere i forbindelse med Femern...

Julia: Ja, men de er jo ikke bosættere på den måde, de bor i nogle camps og sådan noget...

Dikte: Har I en eller anden form for carrying capacity, er der et antal af tilflyttere I arbejder henimod?

Julia:

Nej, det har vi ikke. Vi har ikke tal på. Vores mål er en balanceret sammensætning af den befolkning. Hvis sammensætningen passer, så er der jo ikke nogen ydre grænser, altså der er jo massere af plads på Lolland. Det er sammensætning der handler om.

Dikte:

Nu begynder vi også at tale om Femern forbindelsen. SBI har også fokus på øget infrastruktur i hvert fald på Sjælland, men hvilke overvejelser gør i forhold til naturbevarelse og udvikling af mere infrastruktur? SÆrligt fordi at der er mange af dem som flytter ud af byerne, som gerne vil have plads og ro, og skaber Femern forbindelsen jo faktisk mere trafik.

Julia:

Vores strategiske mål er jo at man styrker hovedvejen og hoved forbindelserne til transportere folk hurtigt nord og syd. At der hurtige togforbindelser som vi arbejder meget med. Nu hvor der kommer det her lyntog med Femern, så har vi under en time til Kbh fra Lolland af, hvilket er et kæmpe fremskridt. Det giver nogle helt andre muligheder.

Og så selvfølgelig motorvejen til Tyskland, jeg vil fremhæve. Der er jo motorvejen hele vejen til Rødby. Kragenæs er et godt eksempel på det her, for det er vores forbindelse til de tre små øer. Og der bliver arbejdet med nu at finde nogle gode færgeforbindelse. Man skal parkere nede i havnen og alle skal ligesom forbi hovedvejen, så man må finde nogle gode løsninger for bus og bilparkering, så det netop er foreneligt med naturen. Med infrastruktur er et kæmpe stort tema og at komme hurtigt frem og tilbage er vigtigt for bosætning.

Dikte:

Det er vel både vigtigt at komme hurtigt frem og tilbage, men det er vel også vigtigt at Lolland ikke bare blive det man skal køre igennem for at komme til København. Hvordan sikre I det visionært, hvordan arbejder I for at det netop ikke skal være et område man kører igennem?

1 time. Julia:

Det arbejde er der rigtig meget fokus på. Hele udvikling af Lolland Sydkyst (det er min kollega Mette, som arbejder med det), som skal forhindre at man bare køre igennem. NU med Femern er det ikke tilladt at opstille nogle pavilloner på en mark, men for dem som bosætter sig er det jo netop planen at vi laver nogle bæredygtige og langvarige byggerier, som efterfølgende kan blive brugt til hotel og ferie attraktioner. Hele den her tankegang er forankret i lolland kommune, så det ikke bare blive en 8 år lang højtid, og så står der betonklodser, som ikke kan bruges til noget som helst efterfølgende. Det skal det ikke blive.

Dikte: Hvordan kan det være, at man bygger camps, hvis der er mange ledige huse?

Julia:

Der er mange huse, der ikke er i god nok stand. Og så er der hele den boligmasse, som ikke er blevet brugt så meget som har fået et ordentligt løft af dem, som ejer dem og skal så udlejes til Femernarbejdere. Så det har også skabt højere boligpriser på Lolland, end vi nogensinde har

været vant til og et rift om boligerne og boligspekulanter, så der er gang i den del. Men de boliger de ligger jo lidt spredt i landdistrikterne, og de folk som arbejder i campen, som skal fremstille betonelementerne og det her, de skal jo nærmest bo på byggepladsen, de skal være tæt på og de har skiftende arbejdstider og natarbejde, så det er mere en produktionssted. Der kommer jo 3000 mennesker og skal bo i campen på samme tid om 4-5 år. Så den boligmasse, den har vi trods alt alligevel ikke ledig.

Dikte:

Kan du se, de her bæredygtig turisme initiativer for Lollands økonomi fremadrettet og måske også kan være med til at hjælpe en mere bæredygtig bosætning, hvor folk bliver og ikke flytter væk igen?

Julia: Hvad forstår du med bæredygtig turisme?

Dikte:

For eksempel det her med at I har meget om lokal fødevareproduktion, fra jord til bord, som jo er bæredygtigt på mange områder og noget man kan bruge som en form for attraktion for en turist.

Julia:

Det er der, hele den her fødevare fortælling vi har på Lolland, at der ikke er langt fra producent, til gårdbutik til aftager, til restaurant.. det bidrager selvfølgelig også at vi har et madvarer hop, vi har en kokkeskole, der kommer en højskole der har fokus på det samme. Vi har ret mange gode restauranter, det bidrager selvfølgelig til at det er attraktivt. Det er en vigtig del for Lolland at være kendt for det. Og så er der altid nogle der kommer til, fordi de vil være en del af det netværk og den fortælling.

Monica:

Jeg kan ikke slippe det her I sagde med, at I arbejder for at gøre Lolland Sydkyst attraktiv og arbejder for nogle turistattraktioner op og stå og for noget som er langsigtet. Da jeg tidligere spurgte dig, om turisme narrativet hænger sammen bosætnings narrativet og nu hvor vi fortæller om at Femern måske kan blive en motorvej, så man kan komme hurtigt væk fra Lolland igen, så fremhæver du de her turistattraktioner, så det må jo spille ind på en eller anden måde. Hvad er bæredygtig turisme, så fremhævet Dikte lokale fødevarer, og det er jo en del af bæredygtig turisme som jo er svært at definere. Men for mig er det noget som hører til i lokalsamfundet, som er lokal forankret. Hvad er det så man skal lave på den Sydkyst? For så føler jeg at det hurtigt godt kan blive "attached", er det noget man tage et andet sted fra. Så føler jeg, at det bliver turismen før bosætning.

Julia:

Der er jo Lalndia som ligger på Lolland Sydkyst, men det er også en rigtig stor arbejdsgiver med 400 medarbejdere. Og de kommer til at eje noget af det land, som Lolland for koblet på fra den sand som kommer ud fra byggeriet fra den tunnel, det bliver så til landmasse. Noget af det kommer til at være en del af Lalandia i fremtiden, og der taler man selvfølgelig om om der skal gå vilde heste, surf park, eller paddleboard, og så er der også nogle naturplejer, og så er der måske en restaurant som har været at se de vilde heste. Det er jo ikke kun turisme, men det er jo også bosætning. Jeg tror ikke, at I kan sætte det op så firkantet. I skal altid se bosætning i et

erhvervs perspektiv i forhold til turisme.

Monica:

Det giver selvfølgelig arbejdspladser... Det er det, vi også stiller spørgsmålstege ved om det ikke er lidt farligt at bygge et samfund op om turismehervervet, for der er også nogle måneder om året hvor man ikke kan komme ud og ligge på stranden og ride på heste. Hvordan kan lokalsamfundet få gavn af det med ikke blive afhængig af det.

Julia:

Ja, det er rigtigt, og jeg tror også at du har fat i noget.. der er jo flere perspektiver i det, arbejdspladserne bliver udliciteret til landsdisktrerne, erhvervsområder, vi har to nye erhvervsområder på Lolland fordi Femern gør, at der er rigtig meget efterspørgsel efter erhvervsområder som ligger strategisk bedre. Det hænger jo sammen. Det er jo ikke kun, at Lalandia får et nyt forland og så kommer der flere turister, men der er jo også flere underleverandører, det er jo en værdikæde hele vejen rundt, som for eksempel flere servicebiler, overnatningssteder, osv. Det er hele vejen rundt, at det skaber udvikling og vækst. I min optik kan man ikke kun sige, om turisme gør noget godt eller ej. Det er et enkelt parameter i et meget stort spindelvæv.

1 time 15 min. Dikte:

Vi sætter dig også lidt på klinge her, men sådan er det med research. Men en ting er de her interviews, og derfor har vi sagt i vores feltarbejde, at vi vil være tilflyttere på Lolland.

Julia:

Vi har et program som hedder "Welcome September". Der kommer til at foregå 5 arrangementer i september, det ene er et open house i vores internationale skole, og et velkomstarrangement, og hvor vores borgmester kommer og foreninger stiller op osv. Og så er der 3 arrangementer med vores nationale og internationale ambassadører, og de står for arrangementer som for eksempel at tage til middelaldercentret og sådan.

Dikte: Mange tak for din og samtale, vi vil kontakte dig til august, når der er kommet flere datoer for arrangementerne!

Appendix 10: ACLR-model

The ACLR model implies the following:

- Aims - what are our aims for conducting this interview? What themes and aspects do we wish to understand better, to get insights into or to confront?
- Contributions - what can this interview contribute with
- Limitations - what can this interview not contribute with
- Reflections - what focuses did the interview take and how did the limitations/contributions support or hinder this aim?

Claus Lyngby. 21-05-21

Aim	Limitations	Contributions	Reflections
<ul style="list-style-type: none"> - We decided to make it into an "official interview" meaning that we asked to record it and did not have two interviews with Claus but just one - We aimed at getting to know the previous initiatives taken by the municipality in regards to tourism development - Get some recommended contacts from Claus's network. 	<ul style="list-style-type: none"> - Claus Lyngby has less insights into settlement strategies and initiatives - We are not familiar with what the job of Claus precisely entails. 	<ul style="list-style-type: none"> - He has been involved in various projects, such as a food-tours. - Recommended by Morten (another collaborative partner) - Representing the municipality: we are able to critically ask him about the local development. 	<ul style="list-style-type: none"> - Claus Lyngby explained how one can become responsible for various tasks in a small community - Was familiar with the term <i>resilience</i>, and not a fan of it. - Explained conflicts between settlers who moved to Lolland municipality in order to get out of the city and the increased tourism around for example Dodekalitten - Claus Lyngby explained how the municipality reflects and talks about "carrying capacity" as an important point when developing new tourism activities

Jonas Sylvester Kaspersen. 07-06-21

Aim (before)	Weakness / limitations	Strength / contribution	Reflections (after)
<ul style="list-style-type: none"> - Motivation for moving back - Give insights into a younger generation of settlers: A future voice, visionnaire - Provide us with an insight into the challenges of being an entrepreneur: What is the attitude towards a resourceful mover? - Experiences from an (maybe) "ideal newcomer"? 	<ul style="list-style-type: none"> - Limited insights in tourism development on Lolland - Limited influence and knowledge on concrete settlement strategies - Perhaps a unique example on an ideal settler 	<ul style="list-style-type: none"> - Representative of a younger generation in contrast to the other interviewees - Innovator with practical experience of starting up projects on Lolland - an example of a Lollie moving back 	<ul style="list-style-type: none"> - The narrative of a destination is perhaps less important than forming a network and personal relations at the destination - The municipality is not very pro-active and helpful with supporting new-commers who are visionary - What is Lolland's niche in terms of tourism and settlement? - Focusing on the social capital and resources at the destination - Not fan of the campaigns and narratives presented by Visit LF.

Kirsten Sydendal. 07-06-21

Aim (before)	Weakness /limitations	Strength / contribution	Reflections
- Insights on how to handle a fruit tree-farm and tourism	- She might have an one-eyed perspective on	- Kirsten has moved back to Lolland but	- We did not talk further about the fruit tree-farm as the conversation

<p>all together.</p> <ul style="list-style-type: none"> - How is she a "sustainable/resilient" settler herself? (How does she make a living out of her lifestyle) - Lolland Lovestorm, we wish to get to know more about their narrative and aim - The motivation for moving back: Out of the city and away from the "academic-life" to become a fruit farmer. - Get insights into how a local envisions Lolland's future settlements 	<p>the community</p> <ul style="list-style-type: none"> - She is a one-of-a-kind, resourceful person - 	<p>represents a different generation than Jonas</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kirsten Sydental is an islander and hence can contribute with knowledge about living on the islands - resourceful person who has in-depth knowledge and experience of starting and running community-led projects <p>fremsynet, akademiker livet til det landlige, hun har en privat virksomhed, lokal initiativtager, borger</p>	<p>became more about the challenges of initiating own projects and receiving support from the municipality</p> <ul style="list-style-type: none"> - She is a passionate citizen, but we only know her side of the story. - Kirsten worked for the municipality in order to get some of her ideas across but chose to leave as she did not feel heard or supported in her work on nuancing Lolland's reputation - She is willing to collaborate with us and help us organize a group interview. - As a person who started several projects on Lolland, Kirsten Sydental does most of her work voluntarily and finds it difficult that the municipality with
---	--	--	--

Lindy Kjøller. 08-06-21

Aim (before)	Weakness / limitations	Strength / contribution	Reflections
<ul style="list-style-type: none"> - Give insights into how the DMO of Lolland/Falster and Lolland municipality are cooperating and how in regards to settlements and tourism development - What is his job about as a (Head of development) - Get to know what kind of DMO Visit LF is, and how they work 	<ul style="list-style-type: none"> - He might not know a lot about settlement - He is part of the DMO and might be unable to speak free of speech 	<ul style="list-style-type: none"> - Responsible for the tourism development and therefore able to answer our questions. - Provide knowledge about the cooperation between the municipality and DMO. 	<ul style="list-style-type: none"> - A new long term marketing strategy with the focus on "you may not choose Lolland as your first destination but this is the place where you end up staying at" - Top down approach DMO - Focus on people, planet, profit in terms of sustainable development - Development plans 5, 10, 30 years (based on Femern connection and buying property) - It's the task of the DMO to make sure that Lolland/Falster attract people to stay at these destinations instead of just being a point of transit - The aesthetics need to play a bigger role in new marketings campaign

Marie Louise Friderichsen 09-06 2021

Aim (before)	Weakness / limitations	Strength / contribution	Reflections
<ul style="list-style-type: none"> - How is the development from your point of view as a former tourist boss? Get insights into previous initiatives and aims for tourism development on Lolland (background information) - Get insights into how a private stakeholder (Gate21) cooperates with the municipality and locals - What is status on sustainable tourism development on Lolland - How has Lovestorm/QLF affected the tourism narrative and settlement? 	<ul style="list-style-type: none"> - Marie Louise Friderichsen is from a more resourceful person in terms of finance, longer education and hence her point of views and experience will be colored by this particular background - Marie Louise Friderichsen married into a generation of farmers on Lolland, which helped to carve the way to a political engagement: and is perhaps not the average representative of a new settlement - is a part of and engaged in the conservative party 	<ul style="list-style-type: none"> - Marie Louise Friderichsen has worked a lot on tourism, and is now in a private tourism consultant company. - Marie Louise Friderichsen is a settler on Lolland and has insights in the process and can see the community from an outsider's perspective - 	<ul style="list-style-type: none"> - Very positive opinions about Lolland. - Passionate about the tourism development and welfare on Lolland. - Wanted to professionalize VisitLolland. - Lolland and the stakeholders already have the qualities, but they need to be better at communicating and collaborating about the good practice stories. - In Gate21 they live-test sustainable solutions on Lolland. - If some stakeholders do not understand the tourism demand for quality, they will not survive. - The documentary "På Røven på Lolland" was the drop. It was unfair, and started a remarkable movement. - The young people have another mindset.

Julia Böhmer 14-06 2021

Aim (before)	Weakness / limitations	Strength / contribution	Reflections
<ul style="list-style-type: none"> - To get background information and insights into current and past settlement strategies on Lolland - To map out the exact aims for settlement on Lolland now and in the future - To understand further how the regional SBI works, influences and cooperates with Lolland's municipality - To ask further questions about the cooperation on Lolland's narrative with the community engagements such as Lovestorm - To ask further how Lolland as municipality supports and highlights community initiatives as attractions in a settlement strategy 	<ul style="list-style-type: none"> - Julia Böhme might not be involved in tourism development at all and hence has limited knowledge about the intersections of settlement and tourism - Julia Böhme might represent a similar point of view and perspective already encountered with Claus Lyngby - We are insecure about how long Julia Böhme has been working with settlement on Lolland and how much historical insights she can contribute 	<ul style="list-style-type: none"> - Julia Böhme works in cooperation with SBI and can contribute with insights into this development strategy - Julia Böhme is an important stakeholder within the planning and focus of new settlement strategies on Lolland and known by multiple of the stakeholders already spoken to 	<ul style="list-style-type: none"> - Julia Böhme seemed a bit "reserved" and had more conservative approach towards collaboration between tourism and settlement. - Focus on the Femern connection / infrastructure. - Julia Böhme focused on the diversity of new locals rather than focusing on numbers of new settlers - It was said that there is a cooperation and support of local initiatives but what this means in practice was a bit unclear - Julia Böhme did not separate how tourism and settlement cross-over or what comes first. However she seemed to divide the subjects: Little collaboration. - Tourism provide jobs, but

			tourism is just part of the network.
--	--	--	--------------------------------------

Appendix 11: Field Notes

The following field notes were written during our fieldwork on Fejø and Lolland 06 - 15 September 2021. The framework for the fieldnotes is inspired by Spradley (1990: 78):

"Space: the physical place or places.

Actor: the people involved.

Activity: a set of related acts people do.

Object: the physical things that are present.

Act: single actions that people do.

Event: a set of related activities that people carry out.

Time: the sequencing that takes place over time.

Goal: the things people are trying to accomplish.

Feeling: the emotions felt and expressed."These focus points provide a systematized framework for us to reflect on our qualitative data throughout the field work. These field notes are mainly based on activities which were planned in advance, and therefore we aimed for structuring these more than what can be read in the Journal (App. 1).

Secondly the exercise, finishing the 10-sentences, are presented and written down in relation to the same date as the presented field notes.

Conversation with Anne-Grethe Laursen, Ø-repræsentant

D. 07-09 2021

Place: Fejø skole

Time: 14:00

Before:

We do not bring these questions, but we have thought about these topics or questions, before we meet:

Why should we meet here at the school?

Anne-Grethe is ø-repræsentant for "Sammenslutningen af Danske Småøer", What does that mean and how did she get involved?

What does sustainable settlement mean to her?

How has tourism and settlement developed? In conjunction or different from each other?

How is the collaboration with "Sammenslutningen af Danske Småøer" and Lolland municipality in relation to tourism and settlement development?

After:

Space: the physical place or places: in the kitchen of Fejø' s primary school, which functions as an activity house. We changed location to another room due to a bingo club who had to use the kitchen facilities. The room had lately been used as the local Covid-19 test-center.

This is because there are not many meeting points or public places to hang out such as cafes during off-season.

Actor: the people involved.

Anne-Grethe Laursen, representative for Fejøforeningen, Dikte and Monica, shortly meeting people from Bingo club hereunder people who were born on the island (Fejbattning) and settlers (Fejø-bo) in the age group of 60-75.

Activity:

Went into the school, and after a change of seating, we sat at a table and talked.

Object: the physical things that are present: school facilities such as chairs, children's books, tables and a board, Anne-Grethe brought multiple flyers and information sheets about the island and its cooperation with for example Askø and Femø

Act: single actions that people do.

We met Anne-Grethe in the school hall, and then we went to sit down. Anne-Grethe tried to call Maria who owns Ro_Naturcamping and another women called Daniella, who recently moved to the island and now work and take part in the daily life on Fejø.

Event: a set of related activities that people carry out.

We had a casual conversation based on questions and answers partly led/guided by us as researchers. We aimed at making the conversation more casual and less formal, but Anne-Grethe was more focused on replying our questions and replying "correctly" instead of having a larger conversation about what settlement and tourism mean to the island and its cooperation with the municipality. There were no fixed roles between Dikte and Monica regarding asking and writing down notes. We did not have the questions written down or bring them, except the 10 sentences, which she just managed to answer, before she had to go to a hairdresser.

Time: the sequencing that takes place over time. The conversation took about 50 min.

Goal: We, as researchers, aimed at a casual conversation instead of a formal interview as a new approach in our research. This we did to get insights into Anne-Grethe's understanding and

opinion of what a Fejø in harmony is. Anne Grethe's goal was first of all to help our research by putting us in contact with different people from Fejø but also to show the community and the friendly spirit of Fejø.

Feeling: the emotions felt and expressed:

At first, we were a bit unsure about where to find Anne-Grethe at the school, but we were glad that we had the opportunity to see the school by this meeting. Anne-Grethe was a welcoming enthusiastic woman, who had many years of experience from working voluntarily in local unions and island relationships. She also came a bit better-knowing and said: "Oh, I hear that there are many things that you don't know about", which did not make us feel very confident in the conversation.

Besides that we did not have any lunch before we went to meet her, so we were a bit hungry.

Sentences finished by Anne-Grethe

1. Fejø / Lolland skal være kendt for: frugt og et dejligt sted at bo
2. Fejø / Lolland er lige nu: kendt for det samme, som tidligere svar
3. Fejø / Lolland skal om 10 år primært leve af: bostedet Solvang. Der arbejdspladser til før bosætning
4. Man skal flytte til Fejø / Lolland fordi: man har lyst
5. Mit yndlingssted på Fejø / Lolland er: mit hjem - og så skolen på Fejø
6. En typisk Fejø boer er: Fejbattning er dem som er født på øen, og Fejø-boer er dem der er tilflytttere. Men der er ikke nogen generalisering af de her folk, da de alle er forskellige. Måske er kendetegnet for de indfødte på Fejø at de er ældre.
7. Et godt råd til nye tilflytttere er: at man skal involvere sig i lokalsamfundet og skabe lokale netværk på øen.
8. En god turist er en som er: nysgerrig, men også en som bor her og gør brug af turistattraktioner og aktører som er her på stedet, da dette vil give mere bosætning i form af flere arbejdspladser
9. En god tilflytter er en som: læser de første sider af Fejøbladet
10. Jeg håber, at jeres/andres fortælling om Lolland/Fejø vil blive/lyde: det som vi selv synes, det skal Fejø-boer ikke påvirke, man skal ikke oversælge Fejø som turisme eller bosætningsdestination.

Conversation with Conni Sønderskov Hansen, Tilflytter ambassadør

+ Conni's mand, Christian, Sofus, two women passing by

D. 08-09 2021

kl. 11:30

Space: the physical place or places:

In Connie and Christians' garden, which they name "the playground" and in the garden of the residential home of Connie and Christian. The conversation took place in a forest hut/shelter as well as while walking around in the garden.

Actor: the people involved:

the elderly couple Connie and Christian and their friends. Sofus came by with his dog and shared his thoughts on our “10-sentences to finish”-exercise. Monica and Dikte.

Activity: a set of related acts people do:

Having conversations, taking the time to talk about various of topics, to join a conversation and to leave it again, the spontaneous fluctuation of people coming and going to “the playground”

Object: the physical things that are present:

The garden, the fruits we ate from the trees and bushes

Act: single actions that people do:

Connie take photos of Monica and Dikte, one of the passing by visitors stopped us on the street to hear more about our thesis. We also admired their garden, talked about flowers, trees and got several berries from their garden to eat.

Event: a set of related activities that people carry out:

To help one another with different projects, people would come by with questions to Christian and Connie, but the social activity of being a part of the community became the common activity every person we met during the meeting partook in.

Time: the sequencing that takes place over time:

1,30/2 hours

Goal :the things people are trying to accomplish:

To provide us with a good impression of Fejø, of their community and culture. They were proud of how they had established their lives on the island.

Feeling: the emotions felt and expressed:

Proudness, loyalty to the community, working hard and believing in the free labor and attention they contributed with for the sake of the community as a whole.

We as researchers and totally outsiders also felt welcome, and we actually embodied how easy it might be to fall into a conversation with a couple, who then lead to meeting and talking to more people. **Sentences finished by Conní + Christian and Sofus**

1. Fejø skal være kendt for: sin frugt og sin kultur
2. Fejø er lige nu: Det samme- Og så blev Fejø i 2018 kåret til årets landsby. Fejø = Kvalitet
3. Fejø skal om 10 år primært leve af: Frugt, turisme, og så lever mange allerede på en alternativ måde med permakultur. Det kommer der mere af.
4. Man skal flytte til Fejø fordi: Man skal have det godt. Sammenhold og her får man følelsen, som man havde i gamle dage på landet af et lille samfund der hænger sammen.
5. Mit yndlingssted på Fejø er: Vores hjem (Conní og Christian har 4) Men især det her sted, hvor vi sidder nu, kaldet Legepladsen.
6. En typisk Fejø boer er: Én der er rar, kan lide god mad, en bajer og en snak.
7. Et godt råd til nogen, der overvejer at flytte til Fejø er: Stik fingere i jorden, og ikke tro man er verdensmester. Det er ihvert fald et dårligt førstehåndsindtryk.

8. En god turist er en som er: Som opfører sig ordentligt, retter ind og behandler andre, som man selv vil behandles. Altså ikke plukker en hel pose blommer med hjem, men blot tager en enkelt og spiser.
  9. En god tilflytter er en som: Blander sig, tager ansvar og deltager i lokalsamfundet. Så må det også godt være én, der har noget i hovedet og kan åbne døre ind til Christiansborg, for der er mange politikere der ikke kender konsekvenserne af deres lovgivning.
  11. Jeg håber, at jeres/andres fortælling om Fejø vil blive/lyde: Vi håber, man har fået et godt indtryk, og har fået nogle gode oplevelser her, som man vil huske og fortælle andre.
-

Conversation with Marie Louise Friderichsen, bæredygtig turisme projektleder Gate21

D. 09-09 2021

kl. 10:00

Space: the physical place or places: Saften, today an exhibition house for sustainable initiatives and developments on Lolland, as well as hosting a few companies and corporations hereunder RenEnergi Lolland (REEL) Gate 21 and the local village-union and evening-school also use the building facilities. The building was previously used to transport and convert sugar beets into liquid form and hence, carried an important part of Lolland's history as (and still is) the main exporter of sugar in Denmark.

Actor: the people involved: Marie Louise Friderichsen, Monica and Dikte.

Activity: a set of related acts people do.

Marie-Louise welcomed us outside the building. With big enthusiasm she showed us the exhibition room, which she had planned and turned into reality herself. She explained to us the history of the house and projects carried out by the local community and in her work with REEL and Gate21.

It took at least half an hour, before we finally sat down at her office, where she offered coffee and croissants. She had a meeting at 11:15, so afterwards we had time to look around on our own. We could easily see the great work and potential around the building, which included Saften and the village of Horslunde. We saw a four lane farm for sale that we fell in love with.

Object: the physical things that are present.

The exhibition and the building, which Marie Louise explained to us about. We saw the exhibition and its many objects, all explaining not only the global issues of for example plastic, but also the many solutions coming from Lolland. This walk among things and objects became a fundament for a longer introduction to Lolland's history and a demonstration of how this municipality has in many ways been a frontrunner for the transformation of sustainable practices mainly in the energy, but also other sectors such as mobility and food. Beyond that we were served croissant and coffee in Marie Louise's office, which marked the context for the second half of our conversation in which the 10 sentences-exercise was carried out.

Act: single actions that people do. Marie Louise guided the conversation from talking about the building and Lolland's history to the exhibition, in this way she took control of the conversation

at first and we followed along her guidance and many insights into what has happened and what is happening in Lolland in terms of implementing sustainable practices in one's private home as well as in the industries, hereunder the tourism sector.

Event: a set of related activities that people carry out.

We got a private tour in the exhibition room, in which Marie-Louise told us about the history and facts communicated in the room, but also the process of creating and finishing it. She was a welcoming host who expressed that: "We are just here to have a good time". The conversation and meeting with her was affected by this friendly, un-planned attitude from both sides.

Time: the sequencing that takes place over time.

10:00-12:15

Goal: the things people are trying to accomplish.

Marie Louise wished to introduce to us how many things are happening and stemming from Lolland in terms of sustainable transformations of the energy sector etc. She clearly wished to explain us a different narrative of Lolland and to make us aware of the positive big change Lolland stands again and is already beginning. She also wished to make up for her earlier statement about how many things were going on right now on Lolland, and at this particular time of our fieldwork was unluckily due to the lack of events taking place in Lolland right at this time.

Our goal with the conversation was first of all to stay open and spontaneous in where the conversation and the introduction to Saften would take us but also to get more insights into the work of Gate21, which we felt like we were missing after the interview earlier this summer. We were interested in knowing more about the local involvement, the cooperation with the islands (particularly after we went on Fejø) and the overall support but also initiatives coming from Lolland and its residents themselves.

Feeling: the emotions felt and expressed:

There was a lot of hope for a new narrative for Lolland from Marie Louise. But it also seemed like a frustrating process, where the stakeholders meant to be included in this process of change sometimes became their own obstacle to that change. There is a change happening, but it takes time.

We also felt and expressed surprise despite now knowing that most of the rumors we heard about Lolland are not necessarily true. We still were faced with facts and numbers in the exhibition on how far Lolland has come in the process of becoming a more sustainable and green destination in terms of energy production for example implementation of suncells and windmills.

Monica: Still after meeting a positive, likable and enthusiastic person like Marie-Louise, who has worked on establishing "Saften" it is difficult to fully understand what kind of work she and Gate21 facilitate in the community. Some projects work out with concrete results, but a great part of the process seems intangible and a bit complex for outsiders.

Sentences finished by Marie Louise:

1. Lolland skal være kendt for: Bæredygtig gastraturisme
2. Lolland er lige nu kendt for: Udflyttere fra København
3. Lolland skal om 10 år primært leve af: Sin grønne omstilling, og virksomheder der kommer hertil af den grund.

4. Man skal flytte til Lolland fordi: at man kan passe ind, man skal kunne passe et arbejde, og så kan man samtidig have naturen tæt på.
  5. Mit yndlingssted på Lolland er: Fuglsang Kunstmuseum
  6. En typisk Lollike er: Ydmyg og arbejdssom
  7. Et godt råd til nye tilflyttere er: Du skal ville Lolland, for det er ikke for alle og enhver
  8. En god turist er en som: Kan se, hvor meget kunst og kultur har betydet på Lolland
  9. En god tilflytter er en som: åben og parkerer sine fordomme.
  10. Jeg håber, at jeres/andres fortælling om Lolland vil blive/lyde: Lolland er et sted med en stærk historie, og som står overfor en stærk fremtid.
-

Welcoming of new Settlers event, Nakskov Idrætshal

D. 11-09 2021

kl. 11-13:30

Space:

Nakskov sportscenter (Nakskov idrætscenter). In the big sports venue. The tables was made ready for almost 300 participants, including representatives from various organisations and workplaces. They were standing in a big, open circle at their own booth around the tables, to welcome the participants and invited us to a conversation. A stage was set up to host the mayor's speech and a concert by the local music school. There were two buffets, with a big classic brunch serving, as well as multiple drinks and sweets. Everyone could sit where they wanted to, there was no set order, and as we were only around 150 people, there were many places to sit and stand.

Actor:

- New settlers on Lolland for the past two years (Last year the event was cancelled due to Covid-19). About 100-150 participants. Average age: 60 years.
- Consultant in development Martina Frang Mostad welcomed us at the door, and gave us a goodie-bag with different brochures and offers from the local sportunions, theater, welcoming brochure etc.
- Anette Christiansen, secretary and practical help during the settler event. We talked to her about food.
- Mayor, Holger Schou Rasmussen. Had all the speaking time during the event.
- QLF representatives: Two volunteers from the organisation, Quality Lolland Falster
- Greenhouse: Project- and eventmanager (not very talkative)
- Bent Mortensen: Meet a local, Ambassador and contact person for Stokkemarke.
- Gospel Choir: Three enthusiastic singers from a choir in Nakskov and Maribo.
- REFA: A man working in the waste management department in Lolland and Guldborgsund.
- Sport and events: A representative for Nykøbing and Maribo sportscenter and events in the swim hall and concerts.
- Real estate owner and settler representative for Maribo, Klaus Andersen. A man whom we had previously contacted about an open-house, but he did not get back to us. At this event approached us in his function as a settler representative.

Activity:

We were welcomed by Martina, who gave us a goodie-bag and took us aside to ask if we had moved here. We were a bit uncertain what to say. Dikte led the word.

We were encouraged to sit down, and quickly after the mayor Holger Schou welcomed the new settlers and kicked off the event. Then everyone could go to the buffet and have a chat with the representatives from the many organisations at their booth. During lunch we sat in front of two representatives from QLF. We had already talked to them, but we got more insight about their own relationships to Lolland and their perspectives on the future. While eating there was entertainment in form of a concert played by the local music school.

After we finished eating, the mayor held a longer speech, explaining first of all his own heritage to Lolland and thereafter talking about the future prospects to Lolland in regards to the establishment of the Femern connection to Germany. He also mentioned the many and bad narratives about Lolland, and encouraged everyone to find the truth in the middle of these. He moreover acknowledged the value of the volunteer services and engagement, which seemed to be crucial for the municipality as well for changing the reputation. There was a brief mention of the many newcomers and their international profile in relation to the femern construction, however Holger Schou still hosted the whole speech in Danish, without any translation.

In the end there was a lottery, where everyone who signed up could be a potential winner of free tickets to for example Lalandia, Richard Winters Artmuseum, Knuthenborg Safaripark, etc.

To our big surprise, we happened to be the lucky winners of 5 tickets to Richard Winters museum. When that is said, many potential winners that were named out, were not present to get the price, as many had not shown up.

After the food, people were encouraged to listen to the music school, still giving concerts and mingle around and talk to the representatives booths, like waste management, Greenhouse or Lolland Library. After 2,5 hours a group picture was taken of everyone who wanted to, which will later be posted on their webpage/social media. The mayor also took a selfie with the new settlers in the background. In the end the music played out and people were starting to leave, and so did we.

Object: the physical things that are present.

First we got a goodie-back as we entered the sportshall. There were A LOT of printed material that we were given. There were a lot of food, beverages. There were key chains, balloons, candy and a lot of merchandise from the different organisations. They all had a physical poster and their own table from where we could approach them.

Act: single actions that people do.

The two QLF representatives came to sit with us, and almost (despite The Green House) were very curious about us and open to talk about and involve us in their work.

We actively sought up information about the different organisations present at the event, which seemed to be many of the same as we had heard about in our desk research. Yet, this single action is determined by our pre-knowledge, and it helped us, as it might have been overwhelming and maybe even less rewarding, if we had known nothing about some key stakeholders and organisations from before. It made us more focused and therefore more surplusive in the situation. If we had not done our research and interviews beforehand, it would not have been the same experience.

After the event and just before we left the venue, we got inspired by the representative for the

sport and event initiatives, to join a Aqua H.I.I.T class in the coming week. This will be a way for us to participate and fully embody a local activity in Nakskov.

Event: a set of related activities that people carry out.

Openes and an inviting approach for us to come and have a talk. The mayor held a speech. People interacted with each other, but the new settlers did not necessarily seek up contact with other settlers, instead they remained with the people they came with. To some, the main activity seemed to be the free food and curiosity about the event.

Time: the sequencing that takes place over time.

Saturday, 11-09 2021

11-13:30

Goal: the things people are trying to accomplish.

- Make settlers feel welcome and engage them in the volunteer and local initiatives on Lolland.
- The overall aim was to include (and maybe integrate) the settlers as much as possible into the community of Lolland in order to ensure long term stays, and commitment to the destination (sustainable settlement?)
- For the new settlers the aim seems to be to get an impression and introduction to the new place they have moved to, get a free meal, see the other settlers, and maybe get to talk to some like minded.
- For the representatives at the organisations the aim was to attract and inform about the offers and way of using the community facilities, such as waste management, the library and jobcenter.
- The mayor had his own political agenda. The election for Municipalities is coming up in a couple of months, and it was a good scene for him to give a good impression.
- Our aim as researchers was to get hands on and insight perspective of the experience of being a new settler on Lolland, and also get a feeling of who the new settlers on Lolland are at this point. Moreover, we were curious to see, which organisations were mentioned and represented, as we had talked to various stakeholders and heard their opinion about the collaboration with the municipality. Initially a part of aim was to talk to new settlers, but that did not happen, instead we talked to the different organisations, as the new settlers were from very different age groups than ourselves, and there were no activities organised for the participants to get to know each other. A personal aim was also to join such an event, as we have never done this before, and we were curious to see how it feels and works.

Feeling: the emotions felt and expressed

One feeling, we noticed from all participants: The mayor and the representatives were humble in terms of what Lolland can offer, but at the same time an acknowledgement of the many possibilities on Lolland.

In a situation like this, there was a big social activity, but at the same time some insecurity, nervousness, some shyness and awkwardness when engaging a new conversation and knowing when to end the conversation. The physical navigation around in the space was also special to notice, as there were many booths, people and tables to navigate in. Some booths we were interested to talk to and seeked to talk to them, and some we smiled politely and passed. There was also a feeling of joy and excitement, especially for the people who won prices - Dikte included. We also experienced an appreciation from the people we talked to, they seemed truly happy when we showed interest in their work or Lolland as a whole. Prior to the event, we had agreed on, to who we wanted to tell about our research project, and how we wanted to

communicate what our purpose with this event was. This was because we did not wish for people to make a distance to us because we were only "temporary settlers" with no define plan to move to Lolland. For this reason, we talked about our studies and ourselves but only shared the research project with the mayor Holger Schou Rasmussen and the representatives from QLF, as we talk longer and more with these people and because they asked us directly the reasons for joining this event.

Phone conversation with Danielle from Fejø

Date: 11.09

Time: 16:30-17:00

*this conversation was spontaneous and made possible due to Anne-Grethe Laursen who had left a voice message on Daniel's phone asking Danielle to contact us.

Danielle: I'm from Spanien/England, born in Africa, living in different places.

Married to a man from the Northern Island. He was without a job. They went travelling to southern Europe, went to Fejø for roofing in the summer. We felt it was a great place to raise children, and they felt very welcome. They have been living there for 13 years.

They got a job from an englishman. Little by little she got a job, and she could teach yoga, spanish and cleaning. They learned some danish. They tried everything, including an apple-picker job but that was very physical. Today she works in Børnehuset.

Dikte: how is the international community, is there a separation between danish / non-danish.

Danielle: No, I haven't experienced that, because it depends on how you act. I'm used to making contact with people where I live. The people who come here just for the picking season, they seem to stick together. But at the same time, there are people on the island, who reach out and make contact on the island. It very much depends on how the non-danish person appears. You can become very much part of the community, even though you are not from Denmark. Some Danish people will move here, and they move away again, because they do not settle in. There are an old generation, who see themselves.

Monica: What is special about Fejø?

Danielle: They are very open to people coming from outside. There is a welcoming nature by people, we were overwhelmed by the welcoming people from the island. When we said that we might wanted to stay here, and then people were very open and friendly. They helped with housing and "what do you need?" Everything, furniture etc was provided from the locals. You don't find that on another island. I'm also vikar for havnegodeden in Dybvig. It is a funny job to meet sailors and tell about the island. Visitors also say that there is a special island and so much stuff is going on. New stuff all the time. It is quite unique.

Dikte: Now we have looked at different stakeholders and how the community works together with the municipality, the private sector etc. But how is it for you as a local as well as an international background. It sounds like the local community provided support and information for you, not the municipality?

Danielle: We never had any help from the municipality everything was provided by the locals.

If you want something, you have to really fight for it on Lolland. It is not a personal experience, but from others. The municipality provide zero help, but makes it extremely difficult to succeed.

Monica: have you seen other examples of your kind of “integration” on Fejø and Lolland?

Danielle: I have seen other examples on that yes

Monica: also from an international perspective, other people were inspired by your story?

Danielle: Yes, a spanish mexican couple and a couple from Argentina. I think one of the things that surprised us, was the community of a lot of different nationalities. There is the english man who provided my husband the job. Another international couple gave us a free ferry ticket before we even arrived to Fejø, and I thought that was amazing. Connie and Christia, that you guys also met, they are truly amazing people.

Open House, Danbolig, Christiansfeldvej 79

Date: 12-09 2021

Time: 13-14

Space: the physical place or places.

A cityhouse 20 min. walk from our house in the city center. The house was 106 m² with a garden in the back, and a big lawn. It used to be rented out, but the previous owner now decided to sell it.

It was clear how functionality was a primary factor in the decoration or lack of same around the house as well as inside. There was no furniture inside, but the house was cosy and bright, so the potential was present.

<https://danbolig.dk/bolig/lolland/4900/villa/196-s21-219-196> Last seen on 12-09 2021

Actor: the people involved.

When we arrived there were four other people, one family who was already there, looking inside the house. They were locals and a couple who to our belief brought a son and friend or relative. We can only guess, but they did not appear to have a lot of money to put into a house. They stayed for around 20 min. While we waited outside, we did not have any interaction with them. Besides the only other potential buyers, there was a real estate agent, Sabrina Ambus Hansen, who welcomed us and whom we had a long talk to after the other visitors left. She was 24 years old, lived alone and returned to Lolland to work as a real estate agent.

Activity: a set of related acts people do.

The potential buyers walked around in the house while we were outside in the garden, because we did not want to disturb them too much. Therefore we stayed in the background and did not ask to come into the house, before they left.

We had a long conversation with Sabrina, as she seemed not to have anything else to do, and she did not (we hope) mind to take her time to talk to us and answer our questions. We had a brief walk around in the house and talked a bit about the potential for improvements, but not for long, as the time had turned two o’clock, and we said goodby and left.

Object: the physical things that are present.

The house, the ground, and the garden around it itself. Sabrina had brought some sales brochures about the house, which we did not get to see, but she had them laying on the table. The house was empty of any furniture, so there was no personal impression left from the previous owner.

Act: single actions that people do.

We greeted Sabrina outside the house, and walked around in the garden and in front of the house to be sure, we did not disturb the potential buyers. We had a conversation and said goodbye.

Time: the sequencing that takes place over time.

13:00 - 14:00

Just around one hour, the same time as the open house was announced to take place.

Goal: the things people are trying to accomplish.

- Sabrina was naturally as the real estate selling the house. Even though she did not expect any people besides us and the previously described group, the open house event should ensure the seller that they tried everything they could to sell the house.
- The goal of the other group of people present was to get a casual look at the house they were considering to buy. Maybe they also wanted to show the house to the relatives who came with them.
- Our aim was to get an impression of how the market for housing sales is at this point and to experience on our own body, how it is to consider buying a house. We hoped to talk to some potential buyers while we were there, and hopefully various people would drop by. However, this did not happen, as only one group of buyers came by, and they did not seem open to talk to us, so we did not want to bother them with questions. We also aimed for knowledge about how the real estate agents have seen the past and future development. Moreover, it would also be interesting for us to hear how the narrative about Lolland is told and interpreted from the perspective of a real estate agent. This we felt was very much accomplished, because we had a long and interesting talk with the agent, Sabrina. We got even more information from her than expected, because we could relate to her as a young woman, who chose to move back to Nakskov.

Feeling: the emotions felt and expressed.

As we arrived 5 minutes to 13, there was already a group inside. This came as a surprise for us, because we expected to be the first ones there and have the chance to talk to the real estate agent before somebody else arrived. Therefore we felt a bit awkward and in doubt about what to do, as we did not want to disturb them. After we were welcomed by Sabrina, we went to the garden where we could walk around on our own until the group left. We sensed how it is a very individual and important situation to consider buying a new home, and therefore it was important for us to give them the space and time they needed. The Open house event was held for people like them, not curious researchers like us. We were not impressed with the house, it was impersonal and with very little room left for flowers, trees and insects in the garden, like buyers in our target group would appreciate. Inside the house it was also very empty and could need a modernized floor, etc. We could not see ourselves in this house with a location on a villa road, even though it was functioning and a reasonable size.

We were positively surprised by the real estate agent Sandra, who despite her young age of 24 years, was very professional and talkative. She said some interesting things about the narrative and prejudices about Lolland she had faced herself as a young student in Odense. She also gave her impression of the future development with the Femern tunnel, how some areas on Lolland were still struggling with regression and how Lolland should take care about not getting too much infrastructure which would risk to destroy the nature and quietness here. She also told us about what people were looking for in a house, and who was coming and why. Mostly it is people from the area around Copenhagen, who started looking for a summerhouse in the north of Zealand, but ended up on Lolland due to the low prices. We were happy to have met her, and felt that we got a beneficial experience because of her.

Conversation with Mette Boje Madsen, Chief consultant in development on Lolland

Date: 14-09 2021

Time: 14-15:00 **Space:** the physical place or places.

At an office in the city center of Nakskov, Axels torv, where Business Lolland Falster and Lolland Municipality among others share the office space. It seemed a bit empty though, as a lot of the offices were empty. There was a meeting room where we could sit undisturbed.

Actor: the people involved:

Mette Boje Madsen, Dikte og Monica.

Activity: a set of related acts people do:

To first grab a cup of coffee and sit in the conference room. We sat next to one another on one side of the table and Mette Boje Madsen on the other side. We asked questions and Mette Boje Madsen replied. Hence, the interview structure was partly formal, but we still aimed at a more informal and spontaneous conversation and thus allowed for some of the questions to be a spontaneous result of the topics discussed.

Object: the physical things that are present.

At first the building seemed a bit abandoned as there were no personal things at the desks in the entrance hall. When we moved upstairs there were some random things around the staircase such as a flag, a frich and big water bottles. On the first floor the first thing we saw was some toys for children and "fatboy-pillows", which gave a bit confusing first-impression. The conference room entailed a long table with 10-12 chairs, a big-scream tv on one of the walls and some big lamps hanging down from the ceiling. Besides that the room and building seemed empty for life.

Act: single actions that people do.

Mette had two phones and a smartwatch that she kept an eye on from time to time. We wrote down notes in a journal whereas Mette answered our questions. Some people walked around in the hallway during the conversation.

Event: a set of related activities that people carry out.

We got a cup of coffee and went to the conference room. Mette had to leave at 3 pm, so we hurried to the kitchen with dirty cups and out as the interview was finished.

Time: the sequencing that takes place over time.

One hour: 14-15

Goal: the things people are trying to accomplish.

As our last interview on this field trip, we would like to hear about the tourism and settlement development from the perspective of the municipality. We would like to know what her job more precisely entails as a consultant, and how she looks upon the future sustainable development on Lolland.

Mette Boje Madseb did not seem to have any goal with the conversation, except to explain her work in the municipality.

Feeling: the emotions felt and expressed.

It felt like that this conversation made us more puzzled about the future prospects and development initiatives made by the municipality and big investors. The cooperation between private stakeholders for profit and the municipality aiming for gaining a bigger budget for the social needs, the elderly and the families on Lolland resulted in some less clear sustainable objectives. As we asked about what kind of initiatives were taken in order to protect the natural environment, which is an important asset for settlers and tourists, the answer was that they cooperated, amongst others, with Dansk Kyst- og Naturturisme. They included the 6 sustainable principles as their starting point, however, further natural protection organizations and counseling were not included in what was labeled a sustainable tourism development. This led us to doubt and question the holism of the wide interfering implementations set into action by private stakeholders, investors such as Mærsk and the municipality. It furthermore, makes us wonder what the consequences of such will be now and in the future for Lolland's existing cultural, natural and local landscape.

Mette Boje Madsen mentioned that she addressed the local young people about how they talk about Nakskov as a "place one must get out off as soon as they can" and how these opinions and statements had a damaging effect on the reputation of Lolland. This approach, however, made us feel like it being very much top-down-based, without any actions besides positive words put on. Another example of this was that Mette Boje Madsen expressed that the municipality always began development with the locals and Nakskov's inhabitants (for example) as their starting point. For instance, Nakskov aimed at engaging its residents in performing water sport activities, so that there could be enough interest for investors to implement a water sport centre in Nakskov. Again, we felt this to be a top-down based approach, which we felt like did not necessarily take the needs and the interests of the inhabitants into consideration.

We noticed that Mette did not show further interest in the research and thesis work, despite it concerning the same field of interest as her own work. Mette politely answered, explained and partly defended the various topics discussed and the choices made by the municipality for Lolland to develop in a positive, but there was not a question of how this research could be beneficial. This made us feel similar as many of the volunteers and initiative takers on Lolland and Fejø have expressed: namely, that there is no outreach and invitation to cooperation on making this same goal come true.

Conclusively this experience does not make us dream of a job in Lolland Municipality.

Sentences finished by Mette Boje Madsen:

1. Lolland skal være kendt for: Kvalitet
2. Lolland er lige nu kendt for: Nye tider

3. Lolland skal om 10 år primært leve af: Turisme og industri
4. Man skal flytte til Lolland fordi: Fordi der er det frie liv og mange muligheder
5. Mit yndlingssted på Lolland er: Min egen strand ved vores hus
6. En typisk Lollike er: én der er lidt tilbageholdende men varm indeni
7. Et godt råd til nye tilflyttere er: Spring ud i det, og giv det 2 år, før I træffer det endelige valg.
8. En god turist er en som: En der har lyst til både natur og det at have stedet for sig selv samtidig med at ville opleve kulturen
9. En god tilflytter er en som: Åbent sind og tålmodighed til at lære øen at kende
10. Jeg håber, at jeres/andres fortælling om Lolland vil blive/lyde: vil vise Lolland med nye øjne